

eul_wid: unc-ac

Προκόπιος ὁ Καισαρεύς · Procopius of Caesarea

On Buildings

Περὶ κτισμάτων

Period: Ὀψιμαρχία [Late Antique](#)

Dialect: Ἀττικίζουσα [Atticizing](#)

Domain: Ἱστορία [History](#)

Format: Πεζός [Prose](#)

Aed t 1 1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ
ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ. ΛΟΓΟΣ Α'.

Aed 1 1 1 Οὐκ ἄρετῆς ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι ἐθέλων, οὐδὲ λόγου δυνάμει θαρσῶν, οὐδὲ χωρίων ἐπὶ τῇ
ἐμπειρίᾳ φιλοτιμούμενος, ἐς τῆσδε τῆς ἱστορίας τὴν γραφὴν ὥρμηκα· ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὑφ'
οὗ ἂν παρρησίας ἐς τόδε ἀγοίμην.

Aed 1 1 2 ἀλλὰ μοι πολλάκις ἔννοια γέγονεν ὁπόσων τε καὶ πηλίκων ἀγαθῶν αἴτιον ἱστορία ταῖς πόλεσι
γίνεσθαι εἴωθε, παραπέμπουσα τε εἰς τοὺς ἐπιγόνους τῶν προγεγενημένων τὴν μνήμην, καὶ
ἀνταγωνιζομένη τῷ χρόνῳ κρυφαῖα ποιεῖσθαι διατεινομένῳ τὰ πράγματα, καὶ τὴν μὲν ἀρετὴν
εὐφημίαις αἰεὶ τῶν ἀναλεγομένων αὐτὴν ἐπαίρουσα, τῆς δὲ κακίας, ἐπιλαμβανομένη διηνεκές,
ταύτῃ τε ἀποκρουομένη τὴν αὐτῆς δύναμιν. ^[5]

Aed 1 1 3 τούτου οὖν δὴ μόνου ἐπιμελητέον ἡμῖν, ὅπως δὴ ἔνδηλα τὰ πεπραγμένα διαφανῶς ἔσται καὶ
ὑφ' ὅτου ἐργασθεῖν τῶν πάντων ἀνθρώπων. ταῦτα δέ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσση τραυλίζουσα τε καὶ
ἰσχυρόν τε οὐσὶ ἀμήχανά ἐστι.

Aed 1 1 4 χωρὶς δὲ τούτων εὐγνώμονας μὲν ἱστορία ἐς τοὺς εὐεργέτας ἐνδείκνυται γεγονέναι τῶν
ἀρχομένων τοὺς εὖ πεπονθότας, ἐν μείζοσι δὲ αὐτοῖς ἐκτετικέναι τὰ χαριστήρια, οἳ γε, ἂν οὕτω
τύχοι, ἐπὶ καιροῦ μὲν τῆς ἀγαθοεργίας τῶν ἐν σφίσιν ἡγησαμένων ἀπώναντο, ἀθάνατον δὲ
αὐτοῖς τῶν εἰς τὸ ἔπειτα ἐσομένων τῇ μνήμῃ τὴν ἀρετὴν διασώζουσι. ^[5]

Aed 1 1 5 διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τῶν ἐπιγινομένων πολλοὶ ἀρετῶσι μὲν τὰς τῶν προγεγενημένων ζηλοῦντες
τιμάς, ἐς δὲ τὰς βλασφημίας χαλεπῶς ἔχοντες τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ πονηρότατα, ὡς τὸ εἶκός,
ἀναδύονται. ὅτου δὲ δὴ ἔνεκα ταῦτα ὑπεῖπον αὐτίκα δηλώσω. Ἐν χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς
Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς γέγονεν, ὃς τὴν πολιτείαν πλημμελῶς κινουμένην παραλαβὼν
μεγέθει μὲν αὐτὴν μείζω τε καὶ πολλῶ ἐπιφανεστέραν εἰργάσατο, ἐξελάσας ἐνθὺνδε τοὺς ἐκ
παλαιοῦ βιασαμένους αὐτὴν βαρβάρους, ὥσπερ μοι λεπτολογουμένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν
πολέμων δεδήλωται λόγοις. ^[5]

Aed 1 1 7 καίτοι λέγουσί ποτε Θεμιστοκλέα τὸν Νεοκλέους ἀποσεμνύνεσθαι ὅτι δὴ οὐκ ἀνεπιστημόνως
ἔχοι πόλιν μικρὰν ποιῆσαι μεγάλην.

Aed 1 1 8 ὁ δὲ δὴ οὐκ ἀμελέτητός ἐστιν ἐμπορίζεσθαι πολιτείας ἐτέρας. πολλὰς ἀμέλει προσεποίησεν ἡδὴ
τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἀλλοτρίας καθ' αὐτὸν οὕσας, πόλεις δὲ ἀναρίθμους δεδημιούργηκεν οὐ

πρότερον οὐσας. πλανωμένην δὲ εὐρών τὴν ἀμφὶ τῷ θεῷ δόξαν τὰ πρότερα ἐς πολλά τε ἀναγκαζομένην ἰέναι, συντρίψας ἀπάσας τὰς ἐπὶ τὰς πλάνας φερούσας ὁδοὺς, διεπράξατο ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς πίστεως ἐπὶ μιᾷς ἐστάναι κρηπίδος.

Aed 1 1 10 πρὸς δὲ καὶ τοὺς νόμους λαβὼν τῷ τε παμπληθεῖς οὐ δέον γεγονέναι σκοτεινοὺς ὄντας καὶ συγχεομένους διαφανῶς τῷ ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλοις ἰέναι, καὶ τοῦ μὲν ὅχλου αὐτοὺς τῆς τερθρείας ἀποκαθάρας, τὸ δὲ [τῷ] ἐς ἀλλήλους διχοστατεῖν βεβαιότατα κρατυνόμενος διεσώσατο, καὶ τοῖς μὲν ἐπιβουλεύουσιν αὐτεπάγγελτος τὰς αἰτίας ἀφείς, τοὺς δὲ βίου δεομένους πλούτῳ πεπονημένος κατακορεῖς καὶ τύχην αὐτοῖς τὴν ἐπηρεάζουσαν βιασάμενος, εὐδαίμονι βίῳ τὴν πολιτείαν ξυνώκισεν. ^[5]

Aed 1 1 11 ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πανταχόθεν ὑποκειμένην τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν στρατιωτῶν τε πλήθει ἐπέρρωσε καὶ ὀχυρωμάτων οἰκοδομίαις ἀπάσας αὐτῆς τὰς ἐσχατίας ἐτειχίσατο.

Aed 1 1 12 ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων τὰ πλεῖστα ἐν ἐτέροις μοι συγγέγραπται λόγοις, ὅσα δὲ αὐτῷ ἀγαθὰ οἰκοδομουμένῳ δεδημιούργηται, ἐν τῷ παρόντι γεγράφεται. ἄριστον μὲν δὴ βασιλέα γεγονέναι Κῦρον τὸν Πέρσῃν φασίν, ὧν ἀκοῇ ἴσμεν τοῖς τε ὁμογενέσιν αἰτιώτατον τῆς βασιλείας. ^[5]

Aed 1 1 13 εἰ δὲ τοιοῦτός τις ἦν ὁ Κῦρος ἐκεῖνος οἷος δὴ ὑπὸ Ξενοφῶντι τῷ Ἀθηναίῳ παιδεύεται, οὐκ ἔχω εἰδέναι.

Aed 1 1 14 τάχα γάρ που καὶ ἡ τοῦ γεγραφότος αὐτὰ δεξιότης κεκομψευμένη δυνάμει τοῦ λόγου ἐγκαλλώπισμα τῶν ἔργων γενέσθαι διαρκῶς ἴσχυσε.

Aed 1 1 15 τοῦ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλέως Ἰουστινιανοῦ (ὃν δὴ καὶ φύσει βασιλέα καλῶν τις, οἶμαι, ὀρθῶς ἂν εἴποι, ἐπεὶ καὶ πατήρ ὡς ἡπιός ἐστι, καθ' Ὀμηρον) εἴ τις ἐς τὸ ἀκριβὲς τὴν βασιλείαν διασκοποῖτο, παιδιάν τινα τὴν Κύρου ἀρχὴν οἰήσεται εἶναι.

Aed 1 1 16 τεκμηριώσει δὲ τὸ τοιοῦτο ἡ μὲν πολιτεία πρὸς αὐτοῦ, ἥπερ μοι ἔναγχος εἴρηται, τῇ τε χώρᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει πλεῖν ἢ διπλασία γεγεννημένη, οἱ δὲ τὴν ἐπιβουλήν αὐτῷ σκαιωρησάμενοι μέχρι ἐς φόνον μὴ ὅτι βιοτεύοντες ἐς τόδε τοῦ χρόνου καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες, καίπερ ἐξεληλεγμένοι διαφανῶς, ἀλλὰ καὶ στρατηγοῦντες Ῥωμαίων ἔτι καὶ ἐς τὸ τῶν ὑπάτων ἀναγεγραμμένοι τελοῦσιν ἀξίωμα. ^[5]

Aed 1 1 17 τανῦν δὲ, ὅπερ εἶπον, ἐπὶ τὰς οἰκοδομίας τούτου δὴ τοῦ βασιλέως ἡμῖν ἰτέον, ὡς μὴ ἀπιστεῖν τῷ τε πλήθει καὶ τῷ μεγέθει ἐς τὸν ὀπισθεν χρόνον τοῖς αὐτὰς θεωμένοις ξυμβαίῃ, ὅτι δὴ ἀνδρὸς ἐνὸς ἔργα τυγχάνει ὄντα.

Aed 1 1 18 πολλὰ γὰρ ἤδη τῶν προγεγενημένων οὐκ ἐμπεδωθέντα τῷ λόγῳ τῷ υπερβάλλοντι τῆς ἀρετῆς ἄπιστα γέγονεν. εἴη δ' ἂν εἰκότως τὰ ἐν Βυζαντίῳ παρὰ πάντα τῷ λόγῳ κρηπίς.

Aed 1 1 19 ἀρχομένου γὰρ ἔργου, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν λόγον, πρόσωπον χρὴ θέμεναι τηλαυγές. Ἄνδρες ἀγελαῖοί ποτε καὶ ὁ συρφετὸς [ὄχλος] Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐν Βυζαντίῳ ἐπαναστάντες τὴν Νίκα καλουμένην στάσιν εἰργάσαντο, ἥπερ μοι ἀπαρακαλύπτως ἀκριβολογουμένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδιήγεται λόγοις.

Aed 1 1 21 ἐνδεικνύμενοι δὲ ὡς οὐκ ἐπὶ τὸν βασιλέα μόνον, ἀλλ' οὐδὲν τι ἦσσαν ἐπὶ τὸν θεὸν ἅτε ἀποφράδες τὰ ὅπλα ἀντήραν, ἐμπρῆσαι τῶν Χριστιανῶν τὴν ἐκκλησίαν ἐτόλμησαν (Σοφίαν καλοῦσιν οἱ Βυζάντιοι τὸν νεῶν ἐπικαιριώτατα τῷ θεῷ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπεργασάμενοι), ἐπεχῶρει δὲ αὐτοῖς ὁ θεὸς διαπράξασθαι τὸ ἀσέβημα, προειδὼς εἰς ὅσον τι κάλλος τοῦτο τὸ ἱερὸν μεταστήσεσθαι ἔμελλεν. ^[5]

Aed 1 1 22 ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία ἐξηνθρακωμένη τότε ξύμπασα ἔκειτο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς τοιαύτην ἀποτετόρνευται οὐ πολλῷ ὕστερον ὥστε, εἰ τῶν Χριστιανῶν τις ἐπύθετο πρότερον εἰ βουλομένοις αὐτοῖς διολωλέναι τὴν ἐκκλησίαν εἴη καὶ τοιάνδε γενέσθαι, δείξας τι αὐτοῖς τῶν

νῦν φαινομένων ἐκτύπωμα, δοκοῦσιν ἄν μοι ὡς συντομώτατα εὔχασθαι πεπονθυῖαν σφίσι τὴν ἐκκλησίαν θεάσασθαι, ὅπως δὴ αὐτοῖς ἐς τὸ παρὸν μεταβάλοιτο σχῆμα. ^[5]

Aed 1 1 23 ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἀφροντιστήσας χρημάτων ἀπάντων ἐς τὴν οἰκοδομὴν σπουδῇ ἔτετο, καὶ τοὺς τεχνίτας ἐκ πάσης γῆς ἤγειρεν ἅπαντας.

Aed 1 1 24 Ἀνθέμιος δὲ Τραλλιανὸς, ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένη μηχανικῇ λογιώτατος, οὐ τῶν κατ' αὐτὸν μόνον ἀπάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοῦ προγεγενημένων πολλῶ, τῇ βασιλέως ὑπουργεῖ σπουδῇ, τοῖς τεκταινομένοις τὰ ἔργα ῥυθμίζων, τῶν τε γενησομένων προδιασκευάζων ἰνδάλματα, καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος, Ἰσίδωρος ὄνομα, Μιλήσιος γένος, ἔμφρων τε ἄλλως καὶ πρέπων Ἰουστινιανῷ ὑπουργεῖν βασιλεῖ. ^[5]

Aed 1 1 25 ἦν δὲ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τοῦ θεοῦ περὶ τὸν βασιλέα τιμῆς, προκαταστησαμένου τοὺς ἐς τὰ πραχθησόμενα χρησιμωτάτους αὐτῷ ἐσομένους.

Aed 1 1 26 καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως τὸν νοῦν εἰκότως ἄν τις ἀγασθείη τούτου δὴ ἔνεκα, ὅτι δὴ ἐκ πάντων ἀνθρώπων ἐς τῶν πραγμάτων τὰ σπουδαιότατα τοὺς καιριωτάτους ἀπολέξασθαι ἔσχε. θέαμα τοίνυν ἡ ἐκκλησία κεκαλλιστευμένον γεγένηται, τοῖς μὲν ὁρῶσιν ὑπερφυές, τοῖς δὲ ἀκούουσι παντελῶς ἄπιστον· ἐπῆρται μὲν γὰρ ἐς ὕψος οὐράνιον ὅσον, καὶ ὥσπερ τῶν ἄλλων οἰκοδομημάτων ἀποσαλεύουσα ἐπινένευκεν ὑπερκειμένη τῇ ἄλλῃ πόλει, κοσμοῦσα μὲν αὐτήν, ὅτι αὐτῆς ἐστίν, ὠραῖζομένη δέ, ὅτι αὐτῆς οὕσα καὶ ἐπεμβαίνουσα τοσοῦτον ἀνέχει, ὥστε δὴ ἐνθένδε ἡ πόλις ἐκ περιωπῆς ἀποσκοπεῖται. ^[5]

Aed 1 1 28 εὖρος δὲ αὐτῆς καὶ μῆκος οὕτως ἐν ἐπιτηδείῳ ἀποτετόρνευται, ὥστε καὶ περιμήκης καὶ ὅλως εὐρεῖα οὐκ ἀπὸ τρόπου εἰρήσεται. κάλλει δὲ ἀμυθήτῳ ἀποσεμνύνεται.

Aed 1 1 29 τῷ τε γὰρ ὄγκῳ κεκόμψευται καὶ τῇ ἁρμονίᾳ τοῦ μέτρου, οὔτε τι ὑπεράγαν οὔτε τι ἐνδεῶς ἔχουσα, ἐπεὶ καὶ τοῦ ζυνειθισμένου κομπωδεστέρα καὶ τοῦ ἀμέτρου κοσμιωτέρα ἐπιεικῶς ἐστί, φωτὶ δὲ καὶ ἡλίου μαρμαρυγαῖς ὑπερφυῶς πλήθει.

Aed 1 1 30 φαίης ἂν οὐκ ἔξωθεν καταλάμπεσθαι ἡλίῳ τὸν χῶρον, ἀλλὰ τὴν αἴγλην ἐν αὐτῷ φύεσθαι, τοσαύτη τις φωτὸς περιουσία ἐς τοῦτο δὴ τὸ ἱερὸν περικέχεται.

Aed 1 1 31 καὶ τὸ μὲν τοῦ νεῶ πρόσωπον (εἴη δ' ἂν αὐτοῦ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἵνα δὴ τῷ θεῷ ἱεουργοῦσι τὰ ἄρρητα) τρόπῳ τοιῷδε δεδημιούργηται.

Aed 1 1 32 οἰκοδομία τις ἐκ γῆς ἀνέχει, οὐκ ἐπ' εὐθείας πεποιημένη, ἀλλ' ἐκ τῶν πλαγίων ὑπεσταλμένη κατὰ βραχύ, καὶ κατὰ τὰ μέσα ὑποχωροῦσα, ἐπὶ σχῆμά τε κατὰ ἥμισυ τὸ στρογγύλον ἰοῦσα, ὅπερ οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοὶ ἡμικύλινδρον ὀνομάζουσιν, ἐς ὕψος ἀπότομον ἐπανεστήκεν. ἡ δὲ τοῦ ἔργου τούτου ὑπερβολὴ ἐς σφαίρας τεταρτημόριον ἀποκέκριται, ὑπερθὲν τε μηνοειδὲς τι αὐτῇ ἕτερον τοῖς προσεχέσι τῆς οἰκοδομίας ἐπῆρται, τῇ μὲν εὐπρεπεῖα θαυμάσιον, τῷ δὲ σφαλερῷ τῆς συνθέσεως δοκοῦντι εἶναι φοβερὸν ὅλως. ^[5]

Aed 1 1 34 δοκεῖ γάρ πη οὐκ ἐν βεβαίῳ ἐπηρωρῆσθαι, ἀλλ' ἐπικινδύνως τοῖς ἐνθάδε οὔσι μετεωρίζεσθαι. καίτοι διαφερόντως ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς ἀσφαλείας ἐστήρικται. τούτων δὲ δὴ ἐφ' ἑκάτερα κίονες ἐπ' ἐδάφους εἰσὶν, οὐδὲ αὐτοὶ κατ' εὐθὺ ἐστῶτες, ἀλλ' εἴσω κατὰ σχῆμα τὸ ἡμίκυκλον ὥσπερ ἐν χορῷ ἀλλήλοις ὑπεξιστάμενοι, καὶ αὐτῶν ὑπεράνωθεν οἰκοδόμημα μηνοειδὲς ἀποκρέματα.

Aed 1 1 36 τοῦ δὲ δὴ ἐώου κατ' ἀντικρὺ τὰς εἰσόδους ἔχων ἐγγήγερται τοῖχος, καὶ αὐτοῦ ἐκατέρωθεν οἱ τε κίονες καὶ τὰ αὐτῶν ὑπερθεν ὁμοιότατα τοῖς δεδηλωμένοις ἐν ἡμικύκλῳ ἐστήκασιν. κατὰ δὲ τὰ τοῦ νεῶ μέσα λόφοι χειροποίητοι ἐπανεστήκασιν τέσσαρες, οὓς καλοῦσι πεσσούς, δύο μὲν πρὸς βορρᾶν, δύο δὲ πρὸς ἄνεμον νότον, ἀντίοι τε καὶ ἴσοι ἀλλήλοις, κίονας ἐν μέσῳ ἑκάτεροι κατὰ τέσσαρας μάλιστα ἔχοντες.

Aed 1 1 38

πεποιήνται δὲ οἱ λόφοι λίθοις εὐμεγέθεσι σύνθετοι, λογάδην μὲν συνειλεγμένοις, ἐς ἀλλήλους δὲ πρὸς τῶν λιθολόγων ἐπισταμένως ἐναρμοσθεῖσιν, ἐς ὕψος μέγα. εἰκάσαις ἂν αὐτοὺς εἶναι σκοπέλους ὁρῶν ἀποτόμους. ἐπὶ τούτοις δὲ ἀψίδες τέσσαρες ἐν τετραπλεύρῳ ἀνέχουσι· καὶ αὐτῶν τὰ μὲν ἄκρα ξύνδυο ξυνιόντα εἰς ἄλληλα ἐν τῇ ὑπερβολῇ ἡρήρεισται τῶν λόφων τούτων, τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἐπηρμένα εἰς ἀπέραντον ὕψος ἡώρηται.

Aed 1 1 40 τῶν δὲ ἀψίδων αἱ μὲν δύο κατὰ κενοῦ τοῦ ἀέρος ἐπανεστήκασιν πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύνοντά που τὸν ἥλιον, αἱ δὲ λειπόμεναι οἰκοδομίαν τέ τινα καὶ κίονας μικροὺς κομιδῇ ἔνερθεν ἔχουσιν.

Aed 1 1 41 ὕπερθεν δὲ αὐτῶν κυκλωτερῆς οἰκοδομία ἐν στρογγύλῳ ἐπῆρται· ὅθεν αἰετὶ διαγελαῖ πρῶτον ἡ ἡμέρα.

Aed 1 1 42 ὑπεραίρει γάρ, οἶμαι, τὴν γῆν ζύμπασαν, καὶ διαλείπει τὸ οἰκοδόμημα κατὰ βραχύ, ἐξεπίτηδες παρειμένον τοσοῦτον, ὅσον τοὺς χώρους, οὗ δὴ τὸ διηρημένον τῆς οἰκοδομίας συμβαίνει εἶναι, φέγγους διαρκῶς ἀγωγοὺς εἶναι.

Aed 1 1 43 [ταῦτα δέ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσση τραυλιζούση τε καὶ ἰσχυροφώνῳ οὔσῃ ἀμήχανα ἔσται·] τῶν δὲ ἀψίδων τῆς συμπλοκῆς ἐν τετραγώνῳ ἐξειργασμένης, ἐς τρίγωνα τέσσαρα μεταξὺ τὸ ἔργον ἀποτετέλεσται.

Aed 1 1 44 καὶ ἡ μὲν τριγώνου ἐκάστη κρητὶς πεπιεσμένη τῇ ἐς ἀλλήλας τῶν ἀψίδων ἐνέρσει ὀξεῖαν ποιεῖται τὴν κάτω γωνίαν, συναναβαίνουσα δὲ τὸ λοιπὸν εὐρυνομένη τῇ μεταξὺ χώρᾳ ἐς τὸ κυκλωτερές τελευτᾷ, ὃ ταύτῃ ἀνέχει, γωνίας τε τὰς λειπομένας ἐνταῦθα ποιεῖται. ^[5]

Aed 1 1 45 τούτου δὲ τοῦ κυκλωτεροῦς παμμεγέθους ἐπανεστηκυῖά τις σφαιροειδὴς θόλος ποιεῖται αὐτὸ διαφερόντως εὐπρόσωπον.

Aed 1 1 46 δοκεῖ δὲ οὐκ ἐπὶ στερρᾶς τῆς οἰκοδομίας [διὰ τὸ παρειμένον τῆς οἰκοδομίας] ἐστάναι, ἀλλὰ τῇ σφαίρᾳ τῇ χρυσῇ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐξημμένη καλύπτειν τὸν χώρον.

Aed 1 1 47 ταῦτα δὲ πάντα ἐς ἄλληλά τε παρὰ δόξαν ἐν μεταρσίῳ ἐναρμοσθέντα, ἕκ τε ἀλλήλων ἡωρημένα καὶ μόνοις ἐναπεριδόμενα τοῖς ἄγχιστα οὔσι, μίαν μὲν ἁρμονίαν ἐκπρεπεστάτην τοῦ ἔργου ποιοῦνται, οὐ παρέχονται δὲ τοῖς θεωμένοις αὐτῶν τινὶ ἐμφιλοχωρεῖν ἐπὶ πολὺ τὴν ὄψιν, ἀλλὰ μεθέλκει τὸν ὀφθαλμὸν ἕκαστον, καὶ μεταβιβάζει ῥᾶστα ἐφ' ἑαυτό. ^[5]

Aed 1 1 48 ἀγχίστροφός τε ἡ τῆς θεᾶς μεταβολὴ ἐς αἰετὶ γίγνεται, ἀπολέξασθαι τοῦ ἐσορῶντος οὐδαμῇ ἔχοντος ὃ τι ἂν ποτε ἀγασθείη μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀπάντων.

Aed 1 1 49 ἀλλὰ καὶ ὥς ἀποσκοποῦντες πανταχόσε τὸν νοῦν, τάς τε ὀφρῦς ἐπὶ πᾶσι συννενευκότες, οὐχ οἷοί τέ εἰσι ξυνεῖναι τῆς τέχνης, ἀλλ' ἀπαλλάσσονται αἰετὶ ἐνθένδε καταπεπληγμένοι τῇ ἐς τὴν ὄψιν ἀμηχανίᾳ. ταῦτα μὲν οὖν τῇδὲ πη ἔχει. Μηχαναῖς δὲ πολλαῖς βασιλεὺς τε Ἰουστινιανὸς καὶ Ἀνθέμιος ὁ μηχανοποιὸς σὺν τῷ Ἰσιδώρῳ οὕτω δὴ μετεωριζομένην τὴν ἐκκλησίαν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεπράξαντο εἶναι· ὥνπερ τὰς μὲν ἄλλας ἀπάσας ἐμοὶ εἰδέναι τε ἄπορον καὶ λόγῳ φράσαι ἀμήχανον, μία δέ μοι μόνον ἔν γε τῷ παρόντι γεγράψεται ἢ δύναιτ' ἂν τις σύμπασαν τοῦ ἔργου τεκμηριῶσαι τὴν δύναμιν. ^[5]

Aed 1 1 51 ἔχει γὰρ ὧδε. οἱ λόφοι, ὥνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, οὐ κατὰ ταῦτα ταῖς ἄλλαις οἰκοδομίαις πεποιήνται, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῷδε.

Aed 1 1 52 λίθων ἐπιβολὴ ἐν τετραγώνῳ διαπεπόνηται, σκληρῶν μὲν φύσιν, ἐργασίαν δὲ λείων, ἐντομὴν δέ, εἰ μὲν τὰ προὔχοντα ποιεῖσθαι τῶν τοῦ λόφου πλευρῶν μέλλοιεν, ἐγγωνίων, εἰ δὲ τὴν μεταξὺ κεκλήρωνται χώραν, ἐν τετραπλεύρῳ γεγενημένων. ^[5]

Aed 1 1 53

συνήρμοσε δὲ αὐτοὺς οὐ τίτανος, ἦνπερ ἄσβεστον ὀνομάζουσιν, οὐκ ἄσφαλτος, ἡ Σεμιράμιδος ἐν Βαβυλῶνι φιλοτιμία, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον οὐδέν, ἀλλὰ μόλιβδος ἐς τέλμα χυθείς, καὶ μεταξὺ πανταχόσε χωρήσας, τῶν τε λίθων τῇ ἁρμονίᾳ ἐντετηκῶς καὶ συνδέων ἀλλήλοις αὐτούς. ^[5]

Aed 1 1 54 τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ ἐξείργασται. ἐπὶ τὰ λειπόμενα δὲ τοῦ νεῶ ἴωμεν. χρυσῷ μὲν ἀκιβδήλῳ καταλήλειπται ἡ ὀροφή πᾶσα, κεραννῦσα τὸν κόμπον τῷ κάλλει, νικᾷ μέντοι ἢ ἐκ τῶν λίθων αὐγὴ ἀνταστράπτουσα τῷ χρυσῷ.

Aed 1 1 55 στοαὶ τέ εἰσιν ἑκατέρωθι δύο, οἰκοδομία μὲν τοῦ νεῶ οὐδεμιᾷ διειργόμεναι, ἀλλὰ καὶ μεῖζον αὐτοῦ ποιοῦσαι τοῦ εὗρους τὸ μέτρον, καὶ τῷ μήκει μέχρι ἐς τὸ πέρας συνεξικνούμεναι, τὸ δέ γε ὕψος [καὶ] καταδεέστεραι.

Aed 1 1 56 καὶ αὐταῖς δὲ ἢ τε ὀροφή θόλος καὶ ὁ χρυσὸς ἐγκαλλώπισμα. ταύταιν δὲ ταῖν στοαῖν ἀτέρα μὲν τοὺς ἄνδρας εὐχομένους διακεκλήρωται, γυναιξὶ δὲ ταὐτὸ ποιοιμέναις ἡ ἄλλη ἀνεῖται.

Aed 1 1 57 παραλλὰξ δὲ οὐδὲν ἔχουσιν, οὐδὲ διαφέρουσι δήπου ἀλλήλαιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴσον αὐταῖν τῷ ἱερῷ ἐς κάλλος διήκει καὶ ὠραΐζει τὸ ἐμφερές.

Aed 1 1 58 τίς δ' ἂν τῶν ὑπερώων τῆς γυναικωνίτιδος ἐρμηνεὺς γένοιτο, ἢ τὰς τε παμπληθεῖς διηγοῖτο στοὰς καὶ τὰς περιστύλους αὐλάς, αἷς ὁ νεῶς περιβέβληται; τίς δὲ τῶν τε κιόνων καὶ λίθων διαριθμῆσαιο τὴν εὐπρέπειαν, οἷς τὸ ἱερὸν κεκαλλώπιστα; λειμῶνί τις ἂν ἐντετυχηκέναι δόξειεν ὠραίῳ τὸ ἄνθος.

Aed 1 1 60 θαυμάσειε γὰρ ἂν εἰκότως τῶν μὲν τὸ ἄλουργόν, τῶν δὲ τὸ χλοάζον, καὶ οἷς τὸ φοινικοῦν ἐπανθεῖ καὶ ὦν τὸ λευκὸν ἀπαστράπτει, ἔτι μέντοι καὶ οὖς ταῖς ἐναντιωτάταις ποικίλλει χροιαῖς ὥσπερ τις ζωγράφος ἢ φύσις. ὀπηνίκα δὲ τις εὐξόμενος ἐς αὐτὸ ἴοι, ξυνήισι μὲν εὐθύς ὥς οὐκ ἀνθρωπεῖα δυνάμει ἢ τέχνῃ, ἀλλὰ θεοῦ ῥοπή τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτετόρνευται· ὁ νοῦς δὲ οἱ πρὸς τὸν θεὸν ἐπαιρόμενος ἀεροβατεῖ, οὐ μακρὰν που ἡγούμενος αὐτὸν εἶναι, ἀλλ' ἐμφιλοχωρεῖν μάλιστα οἷς αὐτὸς εἴλετο.

Aed 1 1 62 καὶ τοῦτο οὐ τὴν πρώτην μόνον ἰδόντι ξυμβαίνει, ἀλλὰ διηνεκὲς ἐκάστῳ ταὐτὸ τοῦτο δοκεῖ, ὥσπερ ἐνταῦθα τῆς ὀψεως αἰεὶ ἀρχομένης.

Aed 1 1 63 τούτου κόρον οὐδεὶς τοῦ θεάματος ἔλαβε πώποτε, ἀλλὰ παρόντες μὲν τῷ ἱερῷ ἄνθρωποι τοῖς ὀρωμένοις γεγῆθασιν, ἀπιόντες δὲ τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ διαλόγοις ἀποσεμνύνονται.

Aed 1 1 64 ἔτι μέντοι τῶν κειμηλίων τοῦ νεῶ τοῦδε τά τε χρυσώματα καὶ τὰ ἐν ἀργύρῳ καὶ λίθοις ἐντίμοις ζύμπαντα μὲν φράσαι ἀκριβολογουμένων ἀμήχανον, ἅπερ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῇδε ἀνέθηκεν· ἐνὶ δὲ μόνῳ τεκμηριοῦσθαι τοῖς τάδε ἀναλεγόμενοις ἐφίημι· ὁ γὰρ τοῦ ἱεροῦ τὰ μάλιστα χῶρος ἀβέβηλος καὶ μόνοις ἱερεῦσι βατός, ὥνπερ καλοῦσι θυσιαστήριον, λιτρῶν ἀργύρου μυριάδας ἐπιφέρεται τέτταρας. ^[5]

Aed 1 1 66 Τὰ μὲν οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας, ἦνπερ μεγάλην καλεῖν νενομίκασι, συνελόντι τε καὶ ἄκρῳ δακτύλῳ διαριθμησαμένῳ εἰπεῖν, λόγῳ τε βραχυτάτῳ τὰ τῶν πραγμάτων ἀξιολογώτατα φράσαι, τῇδε Ἰουστινιανῷ δεδημιούργηται βασιλεῖ.

Aed 1 1 67 οὐ χρήμασι δὲ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἐδείματο μόνον, ἀλλὰ καὶ πονουμένη τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ, ὥσπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω.

Aed 1 1 68 τῶν ἀψίδων, ὥνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, (λῶρους δὲ αὐτὰς οἱ μηχανοποιοὶ ἐπικαλοῦσι) μία τις, ἢ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιόν ἐστιν, ἐπανειστήκει μὲν ἑκατέρωθεν ἤδη, οὕτω δὲ ὅλη κατὰ τὸ μέσον συνετετέλεστο, ἀλλ' ἔμενεν ἔτι.

Aed 1 1 69 οἱ δὲ πεσσοί, ὧν δὴ ὑπερθεν ἡ οἰκοδομία ἐγίνετο, τῶν ἐγκειμένων σφίσιν οὐκ ἐνεγκόντες τὸ μέγεθος, ἀμηγέπη ἐξαπιναίως ἀπορρηγνύμενοι, οὐκ ἐς μακρὰν διαλυθησομένοις ἐώκεσαν.

Aed 1 1 70

οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τε Ἀνθέμιον καὶ Ἰσίδωρον τοῖς συμπεπτωκόσι περίφοβοι ὄντες ἐπὶ τὸν βασιλέα τὸ πρᾶγμα ἦγον, δυσέλπιδες ἐπὶ τῇ τέχνῃ γεγεννημένοι. αὐτίκα δὲ ὁ βασιλεὺς, ὅτῳ μὲν ποτε ἡγμένος οὐκ οἶδα, θεῶ δέ, οἶμαι, οὐ γάρ ἐστι μηχανικός, ἐς τὸ πέρας αὐτοῖς περιελίξαι τὴν ἀψίδα ταύτην ἐπήγγελλεν.

Aed 1 1 71 αὐτὴ γάρ, ἔφη, ἐφ' ἑαυτῆς ἀνεχομένη τῶν ἔνερθεν πεσσῶν οὐκέτι δεήσει. καὶ εἰ μὲν ὁ λόγος ἀμάρτυρος ἦν, εὖ οἶδα ὅτι κόλαξ τε ἂν ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄπιστος ὅλως, ἀλλ' ἐπεὶ μάρτυρες πάρεισι τῶν τῆνικάδε πεπραγμένων πολλοί, οὐκ ὀκνητέα ἡμῖν ἐπὶ τὰ τοῦ λόγου λειπόμενά ἐστιν.

Aed 1 1 73 οἱ μὲν οὖν τεχνῖται τὰ ἐπιτεταγμένα ἐποιοῦν, ἡ δὲ ἀψὶς ἐπ' ἀσφαλοῦς ἡώρητο πᾶσα, ἐπισφραγίζουσα τῇ πείρᾳ τὴν τῆς ἐννοίας ἀλήθειαν.

Aed 1 1 74 τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ ἐξείργασται, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἀψίδας αἱ τε πρὸς μεσημβρίαν τετραμμέναι εἰσὶ καὶ βορρᾶν ἄνεμον, τοιόνδε ξυνηνέχθη γενέσθαι.

Aed 1 1 75 οἱ μὲν λῶροι καλούμενοι τοῦ νεῶ τῇ οἰκοδομίᾳ ἐξωγκωμένοι ἡώρηντο, βαρυνόμενα δὲ αὐτοῖς ἐπεπονήκει τὰ ἔνερθεν πάντα, κίονές τε οἱ τῇδε ὄντες χάλικας σμικρὰς ὥσπερ ἀποξυσθέντες ἀφίεσαν.

Aed 1 1 76 καὶ αὐθις μὲν ἄθυμοι τοῖς συμπεπτωκόσιν οἱ μηχανικοὶ γεγεννημένοι τῷ βασιλεῖ τὰ σφίσι παρόντα ἐσήγγελλον.

Aed 1 1 77 αὐθις δὲ ὁ βασιλεὺς ἀντεπετεχνήσατο τάδε. τούτων δὴ τῶν πεπονηκότων τὰ ἄκρα ὅσα τῶν ἀψίδων ἐπέψαυε, διελεῖν μὲν ἐν τῷ παραυτίκα ἐκέλευσεν, ἐντιθέναί δὲ πολλῶ ὕστερον, ἐπειδὴν τὸ τῆς οἰκοδομίας ὕγρον ἀπολωφήσειεν αὐτοῖς μάλιστα.

Aed 1 1 78 καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποιοῦν· ἡ δὲ κτίσις διαγέγονε τὸ λοιπὸν ἐν ἀσφαλεῖ οὔσα. φέρεται δέ τι καὶ μαρτύριον ὁ βασιλεὺς τοῦ ἔργου τοιόνδε. Ἀγορά τις πρὸ τοῦ βουλευτηρίου ἐτύγχανεν οὔσα· καλοῦσι δὲ Αὐγουσταῖον τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι.

Aed 1 2 1 ἐνταῦθα ξυνηθῆκαι λίθων οὐχ ἥσσον ἢ ἑπτὰ ἐν τετραγώνῳ πεποίηνται, κατὰ μὲν ἀπόβασιν ξυγκείμεναι πᾶσαι, τοσοῦτον δὲ ἐκάστη τῆς ἔνερθεν οὔσης ἐλασσουμένη καὶ ἀποδέουσα, ὥστε δὴ τῶν λίθων ἕκαστον τῇ ἐμβολῇ προὔχοντα βαθμὸν γεγονέναι τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἐκείνῃ ἀγειρομένους ἐπ' αὐτῶν ὥσπερ ἐπὶ βάθρων καθῆσθαι. ^[5]

Aed 1 2 2 ἐν δὲ τῇ τῶν λίθων ὑπερβολῇ κίων ἐπανεστήκεν ἐξαίσιον ὅσον, οὐ μονοειδὴς μέντοι, ἀλλὰ λίθοις ἐν περιδρόμῳ εὐμεγέθεσι σύνθετος, ἐγγωνίοις μὲν τῇ ἐντομῇ οὔσιν, ἐς δὲ ἀλλήλους ἐμπειρίᾳ τῶν λιθοδόμων ἐναρμοσθεῖσι.

Aed 1 2 3 χαλκὸς δὲ ἄριστος ἔν τε πίναξι καὶ στεφάνοις διαχυθεὶς περιβάλλει πανταχόθι τοὺς λίθους, ἐν μὲν τῷ βεβαίῳ συνδέων, ἐν κόσμῳ δὲ αὐτοὺς συγκαλύπτων, καὶ τὰ τε ἄλλα σχεδὸν τι πάντα καὶ διαφερόντως τὰ τε ἄνω καὶ τὰ κάτω ἐς τοῦ κίονος τὸν τύπον ἀπομιμούμενος. ^[5]

Aed 1 2 4 ὁ δὲ χαλκὸς οὗτος τὸ μὲν χρῶμά ἐστι χρυσοῦ ἀκιβδήλου πρᾶότερος, τὴν δὲ ἀξίαν οὐ παρὰ πολὺ ἀποδέων ἰσοστάσιος ἀργύρῳ εἶναι.

Aed 1 2 5 ἐν δὲ τοῦ κίονος τῇ κορυφῇ χαλκοῦς ἔστηκεν ὑπερμεγέθους ἵππος, τετραμμένος πρὸς ἔω, θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. ἔοικε δὲ βαδιουμένῳ καὶ τοῦ πρόσω λαμπρῶς ἔχομένῳ.

Aed 1 2 6 ποδῶν τῶν προσθίων ἀμέλει τὸν μὲν ἀριστερὸν μετεωρίζει, ὥς ἐπιβησόμενον τῆς ἐπίπροσθεν γῆς, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἐπὶ τοῦ λίθου ἡρήρεται, οὗ ὑπερθέν ἐστιν, ὥς τὴν βάσιν ἐκδεξόμενος τοὺς δὲ ὀπισθίους οὕτω ξυνάγει ὥς, ἐπειδὴν τὸ μὴ ἐστήξειν αὐτοῖς ἐπιβάλλοι, ἐν ἐτοίμῳ εἶναι. ^[5]

Aed 1 2 7 τούτῳ δὴ τῷ ἵππῳ χαλκῇ ἐπιβέβηκε τοῦ βασιλέως εἰκὼν κολοσσῶ ἐμφορῆς. ἔσταλται δὲ Ἀχιλλεὺς ἡ εἰκὼν.

Aed 1 2 8

οὕτω γὰρ τὸ σχῆμα καλοῦσιν ὅπερ ἀμπέχεται. τάς τε γὰρ ἀρβύλας ὑποδέδεται καὶ τὰ σφυρά ἐστι κνημίδων χωρίς.

Aed 1 2 9 εἴτα ἡρώϊκῶς τεθωράκισται καὶ κράνος αὐτῷ τὴν κεφαλὴν σκέπει δόξαν ὡς κατασεῖοιτο παρεχόμενον, αἴγλη τέ τις ἐνθένδε αὐτοῦ ἀπαστράπτει.

Aed 1 2 10 φαίη τις ἂν ποιητικῶς εἶναι τὸν ὀπωρινὸν ἐκείνον ἀστέρα. βλέπει δὲ πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, τὴν ἡνιόχησιν ἐπὶ Πέρσας, οἶμαι, ποιούμενος.

Aed 1 2 11 καὶ φέρει μὲν χειρὶ τῇ λαιᾷ πόλον, παραδηλῶν ὁ πλάστης ὅτι γῆ τε αὐτῷ καὶ θάλασσα δεδούλωται πᾶσα, ἔχει δὲ οὔτε ξίφος οὔτε δοράτιον οὔτε ἄλλο τῶν ὅπλων οὐδέν, ἀλλὰ σταυρὸς αὐτῷ ἐπὶ τοῦ πόλου ἐπίκειται, δι' οὗ δὴ μόνου τὴν τε βασιλείαν καὶ τὸ τοῦ πολέμου πεπóρισται κράτος. ^[5]

Aed 1 2 12 προτεινόμενος δὲ χεῖρα τὴν δεξιὰν ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον καὶ τοὺς δακτύλους διαπετάσας ἐγκελεύεται τοῖς ἐκείνη βαρβάροις καθῆσθαι οἴκοι καὶ μὴ πρόσω ἰέναι. ταῦτα μὲν οὖν ὧδέ πη ἔχει. Ἐκκλησίᾳ δὲ τῇ μεγάλῃ ὁμορον οὔσαν καὶ συγκαταφλεχθεῖσαν αὐτῇ πρότερον τὴν τῆς Εἰρήνης ἐπώνυμον Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὑπερμεγέθη ἐδείματο, ἱερῶν τῶν ἐν Βυζαντίῳ σχεδόν τι ἀπάντων, μετὰ γε τῆς Σοφίας τὸν νεῶν, οὐδενὸς δεύτερον. ^[5]

Aed 1 2 14 ἦν δέ τις μεταξὺ ταύταιν δὴ ταῖν ἐκκλησίαιν ξενῶν, ἀνθρώποις ἀνειμένος ἀπορουμένοις τε καὶ νοσοῦσι τὰ ἔσχατα, εἰ πρὸς τῇ οὐσίᾳ καὶ τὸ σῶμα νοσοῖεν.

Aed 1 2 15 τοῦτον ἀνὴρ τις θεοσεβὴς ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείματο, Σαμψὼν ὄνομα. ἔμεινε δὲ οὐδὲ αὐτὸς τοῖς στασιώταις ἀνέπαφος, ἀλλ' ἐκκλησίᾳ ἑκατέρᾳ συγκαταφλεχθεὶς ἀπολώλει.

Aed 1 2 16 Ἰουστινιανὸς δὲ αὐτὸν ἀνωκοδομήσατο βασιλεὺς, κάλλει μὲν κατασκευῆς ἀξιώτερον, πλήθει δὲ οἰκιδίων παρὰ πολὺ μείζω· προσόδῳ τε αὐτὸν ἐπετείων δεδώρηται χρημάτων μεγάλων, ὅπως δὴ πλείοσιν ἐς αἰὲ ταλαιπωρουμένοις ἀνθρώποις ἰῶτο τὰ πάθη. κόρον δὲ τῆς εἰς τὸν θεὸν τιμῆς ἢ πλησμονὴν τινα ὡς ἤκιστα ἔχων, δύο ξενῶνας ἐτέρους ἀπ' ἐναντίας αὐτῷ ἔθετο ἐν ταῖς Ἰσιδώρου τε καὶ Ἀρκαδίου καλουμέναις οἰκίαις, τῆς βασιλίδος Θεοδώρας αὐτῷ τοῦτο δὴ τῶν ἔργων ξυνεπιλαμβανομένης τὸ ἱερώτατον. ^[5]

Aed 1 2 18 τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἱερὰ ζύμπαντα, ὅσα τῷ Χριστῷ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνέθηκε, τοσαῦτα τὸ πλῆθος καὶ τοιαῦτα τὸ μέγεθός ἐστιν, ὥστε λεπτολογεῖσθαι μὲν ἀμφ' αὐτοῖς ἀμήχανα εἶναι.

Aed 1 2 19 οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ ὁ λόγος οὐδὲ ὁ πᾶς ἡμῖν αἰὼν ἐπαρκέσοι κατάλογον πεποιημένοις ἀποστοματίσαι πρὸς ὄνομα τούτων δὴ ἕκαστον. ἄχρι τοῦδε <εἰπεῖν> ἡμῖν ἀποχρήσει. Ἀρκτέον δὲ ἀπὸ τῶν τῆς θεοτόκου Μαρίας νεῶν.

Aed 1 3 1 τοῦτο γὰρ καὶ αὐτῷ βασιλεῖ ἐξεπιστάμεθα βουλομένῳ εἶναι, καὶ διαφανῶς εἰσηγεῖται ὁ ἀληθὴς λόγος ὅτι δὴ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ μητέρα ἰτέον.

Aed 1 3 2 πολλὰς τοίνυν ἐκκλησίας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῇ θεοτόκῳ ἐδείματο πανταχόθι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς οὕτω δὴ μεγαλοπρεπεῖς τε καὶ παμμεγέθεις καὶ χρημάτων ὄγκῳ ἐξεργασθείσας ὑπερφυεῖ, ὥστε, ἦν τις αὐτῶν μίαν κατὰ μόνας θεῶτο, εἰκάσειεν ἂν τοῦτο αὐτῷ μόνον εἰργάσθαι τὸ ἔργον καὶ περὶ τοῦτο ἡσχολημένον ἅπαντα τῆς βασιλείας κατατρίψαι τὸν χρόνον. ^[5]

Aed 1 3 3 ἀλλὰ νῦν, ὅπερ εἶπον, τὰ ἐπὶ Βυζαντίου ἱερὰ μοι γεγράψεται. τὸν μὲν οὖν ἕνα τῆς θεοτόκου νεῶν ὠκοδομήσατο πρὸ τοῦ περιβόλου ἐν χώρῳ καλουμένῳ Βλαχέρναις· αὐτῷ γὰρ λογιστέον καὶ τὰ Ἰουστίνῳ εἰργασμένα τῷ θείῳ, ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν κατ' ἐξουσίαν αὐτὸς διωκεῖτο, ἐπιθαλάσσιος δὲ ὁ νεῶς ἐστίν, ἱερώτατός τε καὶ σεμνὸς ἄγαν, ἐπιμήκης μὲν, κατὰ λόγον δὲ περιβεβλημένος τῷ μήκει τὸ εὖρος, τὰ τε ἄνω καὶ τὰ κάτω ἄλλῳ οὐδενὶ ἀνεχόμενος ὅτι μὴ τμήμασι λίθου Παρίου ἐν κιόνων λόγῳ ἐνταῦθα ἐστῶσι. ^[5]

- Aed 1 3 4 καὶ τὰ μὲν ἄλλα τοῦ νεῷ μέρη κατ' εὐθὺ ἐστᾶσιν οἱ κίονες, κατὰ δὲ τὰ μέσα ὑποστέλλονται εἴσω.
- Aed 1 3 5 μάλιστα δὲ ἂν τις ἀγασθῇ τοῦ ἱεροῦ τοῦδε εἴσω γενόμενος τὸ μὲν ὑπέρογκον τοῦ σφαλεροῦ χωρὶς τεταγμένον ὁρῶν, τὸ δὲ μεγαλοπρεπὲς τοῦ ἀπειροκάλου ἐλευθέρων. Ἔτερον δὲ ἱερὸν αὐτῇ ἐν χώρῳ καλουμένῳ Πηγῇ ἀνέθηκεν.
- Aed 1 3 6 ἐνταῦθ' ἔστι δάσος κυπαρίσσω ἀμφιλαφές, λειμῶν ἐν ἀπαλαῖς ταῖς ἀρούραις τεθελῶς ἄνθεσι, παράδεισος εὐφορῶν τὰ ὠραῖα, πηγὴ ἀψοφητὴ βλύζουσα γαληνὸν τὸ ὕδωρ καὶ πότιμον, ἱεροπρεπὴ ἐπιεικῶς πάντα. ταῦτα μὲν ὁ ἀμφὶ τὸ τέμενος χώρος· αὐτὸν δὲ τὸν νεῶν οὐδὲ ὀνόμασιν ἐπαξίοις συλλαβεῖν ῥάδιον, οὐδὲ διανοοῖα σκιαγραφῆσαι, οὐδὲ διαψιθυρίσαι τῷ λόγῳ.
[5]
- Aed 1 3 8 τοσοῦτον δὲ μόνον εἰπεῖν ἀποχρήσει, ὥς τῶν ἱερῶν κάλλει τε καὶ μεγέθει ὑπεραίρει τὰ πλεῖστα.
- Aed 1 3 9 ταῦτα δὲ ἄμφω τὰ ἱερὰ πρὸ τοῦ τῆς πόλεως πεποιήται τείχους, τὸ μὲν ἀρχομένου παρὰ τὴν τῆς θαλάσσης ἡϊόνα, τὸ δὲ ἄγχιστα πη τῶν Χρυσῶν καλουμένων Πυλῶν, ἃς δὴ ἀμφὶ τὸ τοῦ ἐρύματος πέρας συμβαίνει εἶναι, ὅπως δὴ ἄμφω ἀκαταγώνιστα φυλακτήρια τῷ περιβόλῳ τῆς πόλεως εἶεν.
[5]
- Aed 1 3 10 ἔτι μέντοι κὰν τῷ Ἡραίῳ, ὅπερ Ἱερὸν καλοῦσι τανῦν, τῇ θεοτόκῳ νεῶν οὐκ εὐδιήγητον κατεστήσατο. Ἐν χωρίῳ δὲ τῆς πόλεως, δὲ Δεύτερον ἐπικαλεῖται, ἱεροπρεπὲς τε καὶ ἀγαστὸν ὅλως ἀνέθηκεν ἔδος Ἄννη ἀγία, ἣν τῆς μὲν θεοτόκου γεγονέναι μητέρα τινὲς οἴονται, τοῦ δὲ Χριστοῦ τιτθῆν.
- Aed 1 3 12 ἄνθρωπος γὰρ ἥπερ ἐβούλετο γεγονῶς ὁ θεὸς καὶ τριγωνίας ἀνέχεται καὶ γενεαλογεῖται τὰ ἐκ μητρὸς ἀνθρώπῳ ἴσα.
- Aed 1 3 13 τούτου δὲ δὴ τοῦ νεῷ οὐ πολλῶ ἄποθεν ἀμφὶ τῆς πόλεως ἀγυιὰν ἐσχάτην Ζωῇ μάρτυρι σεμνὸν ἐπιεικῶς ἔδος πεποιήται. Τοῦ δὲ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἱερὸν εὗρεν ἐν Βυζαντίῳ βραχὺ τε καὶ ἀφεγγές ἄγαν καὶ ὥς ἥκιστα τῷ ἀρχαγγέλῳ ἀνεῖσθαι πρέπον πρὸς σενάτορός τινος τῶν πατρικίων ἐν χρόνῳ γεγεννημένον τῷ ἔμπροσθεν, κοιτωνίσκῳ οἰκίας ἀτεχνῶς ἐμφερὲς οὐδὲ λίαν εὐδαίμονος.
- Aed 1 3 15 διὸ δὴ καθεῖλε μὲν αὐτὸ ἐς τὸ ἔδαφος ἐκ τῶν θεμελίων, ὥς μή τι αὐτῷ τῆς προτέρας ἀκοσμίας ἀπολειφθεῖν.
- Aed 1 3 16 εὐμέγεθες δὲ τεκτηνάμενος κατὰ τὸν νῦν φαινόμενον τρόπον, ἐς κάλλος μεταβιβάζει θανμάσιον οἶον.
- Aed 1 3 17 ἐν τετραπλεύρῳ μὲν γὰρ τὸ τέμενός ἐστιν, οὐ κατὰ πολὺ δὲ φαίνεται προέχον τοῦ εὗρους τὸ μῆκος. τῆς δὲ πλευρᾶς ἣ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον τέτραπται κατὰ μὲν τὰ ἄκρα παχὺς ἐκατέρωθεν τοῖχος λίθοις ἐν πλήθει ξυγκειμένοις ἀποτετόρνευται, κατὰ δὲ τὰ μέσα ἐξ ὑπαγωγῆς ἀποχωρῶν ὑποστέλλεται.
[5]
- Aed 1 3 18 καὶ αὐτῆς ἐφ' ἐκάτερα μὲν ἀνέχουσι τὸν νεῶν κίονες χροιαῖς τισι ποικιλλόμενοι φύσει. ὁ δὲ καταντικρὺ πρὸς δύοντά που τὸν ἥλιον τοῖχος ταῖς εἰς τὸν νεῶν εἰσαγούσαις διήρηται θύραις. Ἐς δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλους τὸ πιστὸν ἐπιδέδεικται τρόπῳ τοιῷδε.
[5]
- Aed 1 4 1 πρῶτα μὲν Πέτρῳ καὶ Παύλῳ νεῶν οὐ πρότερον ὄντα ἐν Βυζαντίῳ ἐδείματο παρὰ τὴν βασιλέως αὐλήν, ἣ Ὀρμίσδου τὸ παλαιὸν ἐπώνυμος ἦν· ταύτην γὰρ οἰκίαν αὐτοῦ ἰδίαν Παλάτιον εἶναι δοκεῖν τε καὶ πρέπειν τῷ μεγαλοπρεπεῖ τῆς οἰκοδομίας διαπραξάμενος, ἐπειδὴ αὐτοκράτωρ κατέστη Ῥωμαίοις, τοῖς ἄλλοις βασιλείοις ἐνήψεν.

Aed 1 4 3

οὗ δὴ καὶ τέμενος ἄλλο ἀγίοις ἐπιφανέσι Σεργίῳ τε καὶ Βάκχῳ ἐδείματο, καὶ ἔπειτα καὶ τέμενος ἄλλο ἐκ πλαγίου τούτῳ παρακείμενον.

Aed 1 4 4 ἄμφω δὲ τούτῳ τῷ νεῷ οὐκ ἀντιπροσώπω, ἀλλ' ἐκ πλαγίας ἀλλήλοιν ἐστάσι, συνημμένοι τε καὶ ἀλλήλοις ἐνάμιλλοι ὄντες, καὶ τὰς εἰσόδους ἐπικοινωνοῦμενοι, καὶ ἴσα ἀλλήλοις τὰ τε ἄλλα πάντα καὶ τὰ κράσπεδα περιβεβλημένοι, καὶ ἄτερος θατέρου οὔτε κάλλους πέραν οὔτε μεγέθους οὔτε ἄλλου οὐδενὸς πλεονεκτῶν ἢ ἐλασσούμενος δείκνυται. ^[5]

Aed 1 4 5 ὁμοίως μὲν γὰρ ἑκάτερος τῇ αἴγλῃ τῶν λίθων ὑπεραστράπτει τὸν ἥλιον, ὁμοίως δὲ χρυσοῦ περιουσίᾳ πανταχόθι κατακορῆς ἐστὶ καὶ κατακομᾷ τοῖς ἀναθήμασιν. ἐνὶ μέντοι διαλλάσσουνσι μόνῳ.

Aed 1 4 6 τὸ μὲν γὰρ μῆκος αὐτοῖν τῷ μὲν κατ' εὐθὺ διαπεπόνηται, τῷ δὲ οἱ κίονες ἐν ἡμικύκλῳ ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐστάσιν.

Aed 1 4 7 ἔστι δὲ αὐτοῖς μία μὲν ἢ ἐπὶ τῶν προθύρων στοὰ ἐπὶ τοῦ νάρθηκος τῷ περιμήκης εἶναι ὠνομασμένη. ἐπὶ κοινῆς δὲ προπύλαια πάντα, ἢ τε αὐλὴ καὶ μέταυλοι θύραι καὶ τὸ προσήκειν τοῖς βασιλείοις. οὕτω δὲ ἄμφω ἀγαστὰ τὰ ἱερὰ τάδε ζυμβαίνει εἶναι ὥστε διαφανῶς τῆς τε πόλεως ὅλης καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν βασιλείων ἐγκαλλώπισμα τυγχάνει ὄντα.

Aed 1 4 9 Μετὰ δὲ καὶ τοὺς ἀποστόλους ἅπαντας ὑπερφυῶς σέβων ἐποίει τοιαύδε. ἦν τις ἐν Βυζαντίῳ ἐκ παλαιοῦ τοῖς ἀποστόλοις νεῶς ἅπασι μήκει τε χρόνου κατασεισθεὶς ἤδη καὶ πρὸς τὸ μηκέτι ἐστήξειν γεγωνὼς ὑποπτος.

Aed 1 4 10 τοῦτον περιελὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὅλον οὐχ ὅσον ἀνανεώσασθαι διὰ σπουδῆς ἔσχεν, ἀλλὰ καὶ μεγέθους καὶ κάλλους πέραν ἀξιώτερον καταστήσασθαι.

Aed 1 4 11 ὑπετέλεσε δὲ τὸ σπούδασμα τρόπῳ τοιῷδε. εὐθεῖαι συνημμέναι κατὰ μέσον ἀλλήλαιν ἐπὶ σταυροῦ σχήματος πεποιήνται δύο, ἡ μὲν ὀρθὴ πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύοντα τὸν ἥλιον οὔσα, ἐγκαρσία δὲ ἡ ἐτέρα πρὸς τε ἄρκτον τετραμμένη καὶ ἄνεμον νότον. ^[5]

Aed 1 4 12 τοίχοις μὲν ἐκ περιφεροῦς ἀποπεφραγμένοι τὰ ἔξωθεν, ἐντὸς δὲ περιβαλλόμεναι κίοσιν ἄνω τε καὶ κάτω ἐστῶσι· κατὰ δὲ ταῖν δυοῖν εὐθείαιν τὸ ζευγμα, εἴη δ' ἂν κατὰ μέσον αὐταῖν μάλιστα, τοῖς οὐκ ὀργιάζουσιν ἄβατος τετέλεσται χώρος, ὃνπερ ἱερατεῖον, ὡς τὸ εἰκός, ὀνομάζουσι. ^[5]

Aed 1 4 13 καὶ αὐτοῦ αἱ μὲν ἐφ' ἑκάτερα πλευραὶ τῆς ἐν τῷ ἐγκαρσίῳ κειμένης εὐθείας ἴσαι ἀλλήλαις τυγχάνουσιν οὔσαι, τῆς μέντοι ὀρθῆς ἢ πρὸς δύοντα ἥλιον ἐς τόσον τῆς ἐτέρας πεποιήται μείζων ὅσον ἀπεργάσασθαι τὸ τοῦ σταυροῦ σχῆμα.

Aed 1 4 14 τῆς δὲ ὀροφῆς τὰ μὲν τοῦ ἱερατείου καλουμένου καθύπερθεν τῷ τῆς Σοφίας ἱερῷ κατὰ γε τὰ μέσα ἐμφορῇ εἵργασται, πλήν γε δὴ ὅτι ταῦτα ἐκείνων ἐλασσοῦσθαι μεγέθει συμβαίνει.

Aed 1 4 15 αἱ τε γὰρ ἀψίδες τέσσαρες οὔσαι κατὰ τὸν αὐτὸν ἡώρηνται τε καὶ συνδέονται ἀλλήλαις τρόπον καὶ τὸ κυκλοτερές ὑπερανεστηκὸς κατὰ τὰς θυρίδας διήρηται, τό τε σφαιροειδὲς ἐπικυρτούμενον ὑπερθεν μετεωρίζεσθαι που δοκεῖ καὶ οὐκ ἐπὶ στερεᾷ τῆς οἰκοδομίας ἐστάναι, καίπερ ἀσφαλείας εὖ ἔχον. ^[5]

Aed 1 4 16 τὸ μὲν οὖν τῆς ὀροφῆς μέσον τῇδε πεποιήται· κατὰ δὲ τὰς πλευρὰς τέσσαρας οὔσας, ἥπερ μοι εἴρηται, κατὰ ταῦτά τῳ μέσῳ τὸ μέγεθος εἵργασται, τούτου δὴ μόνου ἐνδέοντος, ὅτι δὴ τοῦ σφαιρικοῦ ἔνερθεν οὐ διήρηται ἢ οἰκοδομία θυρίσιν.

Aed 1 4 17 ἐπεὶ δὲ αὐτῷ τὸ ἀγίστευμα τοῦτο ἐξείργαστο, καταφανεῖς οἱ ἀπόστολοι πεποιήνται πᾶσιν ὡς γεγήθασι τε τῇ τοῦ βασιλέως τιμῇ καὶ κατακόρως ἐναβρύνονται.

Aed 1 4 18 σώματα γοῦν <τῶν> ἀποστόλων Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου ἀδηλά τε καὶ ὅλως κρυφαῖα τὰ πρότερα ὄντα τῇνικαδὲ πᾶσιν ἐνδηλα γέγονεν, οὐκ ἀπαξιούντων, οἶμαι, τὴν βασιλέως πίστιν, ἀλλ' ἐπιχωρούντων αὐτῷ διαρρήδην ὁρῶντί τε αὐτοὺς καὶ προσιόντι καὶ

ἀπτομένῳ τῆς ἐνθένδε ὠφελείας τε καὶ περὶ τὸν βίον ἀσφαλείας ἀπόνασθαι. ἐγνώσθη δὲ ὧδε. Κωνστάντιος μὲν βασιλεὺς τοῦτον δὴ τὸν νεῶν ἕξ τε τὴν τιμὴν καὶ τὸ ὄνομα τῶν ἀποστόλων ἐδείματο, τὰς θήκας γενέσθαι αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἕξ τὸ ἔπειτα βασιλεύσουσιν ἐνταῦθα τάξας, οὐκ ἀνδράσι μόνον, ἀλλὰ καὶ γυναιξὶν οὐδέν τι ἦσσαν· ὅπερ καὶ διασώζεται ἐς τόνδε τὸν χρόνον· οὗ δὴ καὶ Κωνσταντίνου τοῦ πατρὸς τὸν νεκρὸν ἔθετο. ^[5]

Aed 1 4 20 ἀποστόλων δὲ σώματα ἐνταῦθα εἶναι ὡς ἡκιστὰ πη ἐπεσημήνατο, οὐδὲ τις ἐνταῦθα ἐφαίνετο χῶρος σώμασιν ἀγίοις ἀνεῖσθαι δοκῶν.

Aed 1 4 21 ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀνοικοδομουμένου τὸ ἱερὸν τοῦτο, οἱ μὲν λιθουργοὶ τὸ ἔδαφος διώρυσσον ὅλον, τοῦ μὴ τι ἄκοσμον τῇδε λελεῖφθαι· θήκας δὲ ξυλῖνας ἐνταῦθα πη ἀπημελημένας τεθέανται τρεῖς, γράμμασιν ἐγκειμένοις σφίσι δηλούσας, ὡς Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων σώματα εἶν· ἅπερ ἀσμενέστατα βασιλεὺς τε αὐτὸς καὶ Χριστιανοὶ ζύμπαντες εἶδον, πομπὴν τε αὐτοῖς καὶ πανήγυριν ἐπιτετελεκότες, τῇ τε περὶ αὐτοὺς τιμῇ ἐξοσιωσάμενοι τὰ εἰωθότα καὶ περιστείλαντες τὰς θήκας αὐθὶς τῇ γῇ ἔκρυψαν, οὐκ ἄσημον οὐδὲ ἀγείτονα λιπόντες τὸν χῶρον, ἀλλὰ σώμασιν ἀποστόλων ἀνειμένον καταστησάμενοι ζῦν εὐσεβεῖα. ^[5]

Aed 1 4 23 εὐδηλον δὲ ὡς ἀμειβόμενοι, ὅπερ μοι εἴρηται, οἱ ἀπόστολοι οἶδε τὴν ἐς αὐτοὺς βασιλέως τιμὴν πεφήνασι τοῖς ἀνθρώποις τανῦν.

Aed 1 4 24 βασιλέως γὰρ εὐσεβοῦντος οὐδὲ ἀποφοιτᾶ τῶν ἀνθρωπείων τὰ θεῖα πραγμάτων, ἀλλ' ἐπιμίγνυσθαί τε καὶ ἐμφιλοχωρεῖν τῇ ἐς τοὺς ἀνθρώπους ὁμιλίᾳ φιλεῖ. Τίς δ' ἂν τὸν Ἀκακίου σιωπῶν νεῶν; ὅνπερ καταπεπονηκότα περιελὼν ἐξ αὐτῶν θεμελίῳ ἀνέστησε, μέγεθος περιβεβλημένον θαυμάσιον ἡλίκον· ὃς κίοσι μὲν ἐπῆρται πανταχόθι λευκοῖς ὑπεράγαν, λίθῳ δὲ τὰ ἐδάφη παραπλησίῳ ἡμφίεσται, ὧνπερ ἀπαστράπτει τοσοῦτον ἡ αἴγλη ὥστε καὶ δόξαν παρέχεσθαι ὅτι δὴ χιόσιν ὁ νεὼς ἅπας κατάρρυτός ἐστι. ^[5]

Aed 1 4 26 στοαὶ δὲ αὐτοῦ προβέβληνται δύο, περίστυλος μὲν ἀτέρα οὔσα, ἡ δὲ πρὸς ἀγορὰν νενευκυῖα.

Aed 1 4 27 μικροῦ με τὸ μαρτύριον ἐκεῖνο παρῆλθεν εἰπεῖν, ὃ Πλάτωνι ἀνεῖται ἀγίῳ, ἱεροπρεπές τε ὡς ἀληθῶς ὃν καὶ σεμνὸν ἄγαν, οὐ πολλῷ τῆς ἀγορᾶς ἄποθεν, ἢ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστιν· ἔτι μέντοι καὶ τὸν Μωκίῳ μάρτυρι ἀνειμένον νεῶν, οὗπερ τὰ ἱερὰ πάντα μεγέθει ἐλάσσω. ^[5]

Aed 1 4 28 πρὸς δὲ καὶ τὸ Θύρσου μάρτυρος ἔδος καὶ μὴν τὸ Θεοδώρου ἀγίου τέμενος πρὸ τῆς πόλεως κείμενον ἐν χώρῳ καλουμένῳ Ῥησίῳ, καὶ τό τε Θέκλης μάρτυρος ἱερὸν, ὃ παρὰ τὸν τῆς πόλεως λιμένα ἐστίν, ὅνπερ ἐπώνυμον Ἰουλιανοῦ ξυμβαίνει εἶναι, καὶ τὸ Θεοδότης ἀγίας ἐν προαστείῳ καλουμένῳ Ἐβδόμῳ. ^[5]

Aed 1 4 29 ταῦτα γὰρ ἅπαντα ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐπὶ τοῦ θεοῦ Ἰουστίνου βασιλεύοντος ἐκ θεμελίῳ ἐδείματο, ἀπαγγέλλεσθαι μὲν οὐ ῥάδια λόγῳ, θαυμάζεσθαι δὲ ὅψει κατὰ τὴν ἀξίαν ἀμήχανα.

Aed 1 4 30 ἔλκει τὸν λόγον ἐς αὐτὸν ὁ Ἀγαθονίκου τοῦ ἀγίου νεὼς καὶ βιάζεται οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἔχοντα οὐδὲ ὀνόματα ἐφαρμόσαι τοῖς πράγμασι.

Aed 1 4 31 διόπερ ἡμῖν μὲν ἄχρι τοῦδε εἰπεῖν ἀποχρήσει· φράσαι δὲ αὐτοῦ τό τε κάλλος καὶ τὸ ἐς ἅπαντα μεγαλοπρεπὲς ἑτέροις ἀφίεμεν, οἷς ἂν ὁ λόγος ἀκμάζων τε καὶ οὕῳ πεπονηκῶς παντάπασιν εἴη. Καὶ ἄλλα δὲ τεμένη ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ καὶ κατὰ τὴν ἀντιπέρας ἡπειρον εὗρεν οὐ πρόποντα τῶν τινι ἀνεῖσθαι ἀγίων, ἔτι μέντοι καὶ ἀμφὶ τὸν κόλπον, ὅνπερ Κέρας οἱ ἐπιχώριοι Κεροέσση τῇ Βύζαντος μητρὶ τοῦ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ ἐπωνύμως καλοῦσιν, ἐν τοῖς ἅπασιν ἐπιδέδεικται πολυτέλειαν ἐπιτηδείως βασιλεῖ ἔχουσαν, ἅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω, ὑπειπὼν πρότερον ὄντινα διακοσμεῖ τρόπον ἢ θάλασσα τὸ Βυζάντιον. ^[5]

Aed 1 5 2

Πρὸς τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ καὶ ἡ θάλασσα ἐν καλῷ τίθεται ἄμφ’ αὐτὸ μάλιστα ἐγκολπουμένη τε καὶ εἰς πορθμοὺς ξυναγομένη καὶ χεομένη ἐς πέλαγος μέγα, ταύτῃ τε τὴν πόλιν εὐπρόσωπόν τε διαφερόντως ἐργαζομένη καὶ σκέπας λιμένων ἡσύχιον τοῖς ναυτιλλομένοις παρεχομένη, τὰ τε εἰς τὴν δίαιταν εὖπορον καὶ τὰ ἐς τὴν χρεῖαν εὐδαίμονα. ^[5]

Aed 1 5 3 πελάγῃ γὰρ δύο ἄμφ’ αὐτὴν ὄντα, ὃ τε δὴ Αἰγαῖος καὶ ὁ Εὐξείνιος καλούμενος Πόντος, ξυνίασιν ἀλλήλοις ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, καὶ ξυγκρουόμενα τῇ τοῦ ῥοθίου ἐπιμιξία, ταύτῃ τε τὴν ἥπειρον τῇ ἐσβολῇ βιαζόμενα, καλλωπίζουσι κύκλῳ τὴν πόλιν.

Aed 1 5 4 πορθμοὶ τοίνυν αὐτὴν περιβάλλουσι τρεῖς, ἀλλήλοις μὲν ἀπερηρεισμένοι, ἐς κάλλος δὲ αὐτῇ διατεταγμένοι καὶ χρεῖαν, περιπλεῖσθαι μὲν ἡδιστοὶ ἅπαντες, ἀποσκοπήσασθαι δὲ ποθεινοί, ἐνορμίσασθαι δὲ λίαν εὐλιμένες.

Aed 1 5 5 καὶ ὁ μὲν αὐτῶν μέσος ἐκ Πόντου προῖων τοῦ Εὐξείνου εὐθὺ τῆς πόλεως ὡς διακοσμήσων αὐτὴν ἵεται, ἐφ’ ἐκάτερα δὲ ἄμφω τὰ ἡπείρω διακεκλήρωται.

Aed 1 5 6 ὦν δὴ ταῖς ὄχθαις πεπίεσται, ἐπιφρίττων τε καὶ γαυρουμένῳ ἐοικώς, ὅτι δὴ ἐποχούμενος τῇ τε Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ προσβαίνει τῇ πόλει.

Aed 1 5 7 δόξαις ἂν ποταμὸν τεθεῶσθαι ἐπίπροσθεν προσηνεῖ τῷ ῥείθρῳ ἰόντα. ὁ δὲ δὴ αὐτοῦ ἐν ἀριστερᾷ θλίβεται μὲν ἐκατέρωθεν ἐπὶ μακρότατον ταῖς ἀκταῖς, τὰ τε ἄλσῃ καὶ λειμῶνων κάλλῃ καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἀντιπέρας ἡπείρου ἐνδεικνύμενος ὑποκείμενα τῇ τῆς πόλεως ὄψει. ^[5]

Aed 1 5 8 εὐρύνεται δὲ τὸ ἐντεῦθεν ἐξωθούμενος αὐτῆς πρὸς ἄνεμον νότον καὶ τὴν Ἀσίαν αὐτῆς ὡς πορρωτάτῳ ἀποκομίζων.

Aed 1 5 9 ἀλλὰ καὶ ὡς περιβάλλον διαμένει τὴν πόλιν τὸ ῥόθιον ἄχρι ἐς δύνοντά που τὸν ἥλιον. ὁ δὲ δὴ τρίτος πορθμὸς τοῦ μὲν πρώτου ἐχόμενος ἐπὶ δεξιᾷ, ἐκ δὲ Συκῶν τῶν καλουμένων ἀρχόμενος, ἐπὶ πλεῖστον διήκει τῆς πόλεως πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, οὗ δὴ ἐς κόλπον τελευτῶν παύεται. ^[5]

Aed 1 5 10 οὕτω μὲν οὖν στεφανοῖ τὴν πόλιν ἡ θάλασσα, ἐκδέχεται δὲ ἀνὰ τὸ λειπόμενον ἡ γῆ, μεταξὺ τοσαύτῃ οὕσα, ὅσον τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης στεφάνῃν ἐνταῦθα ξυνδεῖσθαι.

Aed 1 5 11 πραῦνεται δὲ διηνεκὲς ὁ κόλπος οὗτος καὶ ἀναθολοῦσθαι οὐδαμῇ πέφυκεν, ὥσπερ ὀρίων τῷ κλύδωνι κειμένων ἐνταῦθα καὶ σάλου τὸ ἐνθὲνδε παντὸς τῇ τῆς πόλεως εἰργομένου τιμῇ.

Aed 1 5 12 χειμῶνος δέ, ἂν οὕτω τύχη, καὶ ἀνέμων σκληρῶν τοῖς τε πελάγεσι καὶ τῷ πορθμῷ ἐπιπεσόντων, ἐπειδὴν ἐς τὴν εἴσοδον ἵκωνται τοῦ κόλπου αἱ νέες, ἀκυβέρνητοί τε τὸ λοιπὸν ἴασι καὶ ἀπροβουλεύτως ὀρμίζονται.

Aed 1 5 13 ἐς σταδίους μὲν γὰρ πλεῖν ἢ τεσσαράκοντα τὸ περίμετρον τοῦ κόλπου διήκει, λιμὴν δὲ ὅλος πανταχῇ ἐστίν· ὥστε ἀμέλει ὀρμιζομένης ἐνταῦθα νηὸς ἢ μὲν πρύμνα τῇ θαλάσῃ ἐπῆρται, ἢ δὲ πρῶρα ἐν τῇ γῇ κάθηται, ὥσπερ ἀλλήλοις τῶν στοιχείων ἀμιλλωμένων, ὁπότερον ἂν αὐτοῖν δύναιτο μᾶλλον τὴν ἐς τὴν πόλιν ἐνεργολαβεῖν ὑπουργίαν. Τὰ μὲν οὖν τοῦ κόλπου τοῦδε τοιαῦτά ἐστι. ^[5]

Aed 1 6 1 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς κάλλος ἄμφ’ αὐτὸν ἐξ οἰκοδομίας πεποιημένος ἐπιφανέστερον ἐξεργάσατο.

Aed 1 6 2 τό τε γὰρ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ κόλπου Λαυρεντίου ἀγίου μαρτύριον ἀφεγγές τε τὰ πρότερα ὄν καὶ σκότους ἀτεχνῶς ἔμπλεων μεθαρμοσάμενος, ὡς διὰ βραχέων εἰπεῖν, ἐς τὸν νῦν φαινόμενον ἀνέθηκε τρόπον.

Aed 1 6 3 καὶ αὐτοῦ ἐπίπροσθεν τὸν τῆς θεοτόκου νεῶν ἐν χώρῳ καλουμένῳ Βλαχέρναις τοιοῦτον δεδημιούργηκεν οἷός μοι ἔναγχος δεδιήγηται.

Aed 1 6 4 ἐπέκεινά τε Πρίσκῳ τε καὶ Νικολάῳ ἀγίοις ἱερὸν ᾠκοδομήσατο, καινουργήσας αὐτός, οὗ δὴ οἱ Βυζάντιοι ἐμφιλοχωροῦντες ἐνδιατρίβουσιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, πῇ μὲν σέβοντές τε καὶ

τεθηπότες τοὺς ἀγίους ἐνδήμους σφίσι γινομένους, πῇ δὲ τῆς τοῦ τεμένους ἀπολαύοντες εὐπρεπείας, ἐπεὶ τῆς θαλάσσης τὸ ῥόθιον βιασάμενος βασιλεὺς ὑπερθὲν τε τοῦ κλυδωνίου ἐπὶ μακρότατον ἐνθέμενος τὰ θεμέλια τὸ ἱερὸν κατεστήσατο. Κατὰ δὲ τοῦ κόλπου τὸ πέρας ἔν τε τῷ ἀνάντει καὶ ἰσχυρῶς ὀρθίῳ τέμενος ἐκ παλαιοῦ Κοσμᾶ τε καὶ Δαμιανῶ ἀγίοις ἀνεῖται· οὗ δὲ αὐτόν ποτε νενοσηκότα πικρότατα καὶ δόκησιν παρεχόμενον ὅτι δὴ ἀποθάνοι, πρὸς τε τῶν ἱατρῶν ἀπολελειμμένον ἅτε δὴ ἐν νεκροῖς κείμενον, ἐς ὅψιν ἐλθόντες ἐσώσαντο οἱ ἅγιοι οὗτοι ἐκ τοῦ παραδόξου καὶ τοῦ παραλόγου καὶ ὀρθὸν ἔστησαν. ^[5]

Aed 1 6 6 οὗς δὲ εὐγνωμοσύνη ἀμειβόμενος ὅσα γε τὰ ἀνθρώπεια, ὅλην ἐναλλάξας τε καὶ μετασκευασάμενος τὴν προτέραν οἰκοδομίαν ἄκοσμόν τε καὶ ἄδοξον οὔσαν οὐδὲ ἀξιόχρεων τηλίκους ἀγίοις ἀνεῖσθαι, κάλλει τε καὶ μεγέθει τὸν νεῶν κατελάμπρυνε καὶ φωτὸς αἴγλη, ἄλλα τε πολλὰ οὐ πρότερον ὄντα ἀνέθηκεν. ^[5]

Aed 1 6 7 ἐπειδὴν τέ τινες ἄρρωσθήμασιν ὁμιλήσαιεν ἱατρῶν κρείττοσιν, οἶδε τὴν ἀνθρωπεῖαν ἀπογνόντες ἐπικουρίαν ἐπὶ τὴν μόνην αὐτοῖς ὑπολελειμμένην ἐλπίδα χωροῦσι, καὶ γενόμενοι ἐν ταῖς βάρεσι πλέουσι διὰ τοῦ κόλπου ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν νεῶν.

Aed 1 6 8 ἀρχόμενοί τε τοῦ εἴσπλου εὐθὺς ὁρῶσιν ὥσπερ ἐν ἀκροπόλει τὸ τέμενος τοῦτο ἀποσεμνυνόμενόν τε τῇ τοῦ βασιλέως εὐγνωμοσύνη καὶ παρεχόμενον τῆς ἐντεῦθεν ἐλπίδος αὐτοῖς ἀπολαύειν. Τοῦ δὲ κόλπου ἐπὶ θάτερα μαρτύριον οἰκοδομησάμενος βασιλεὺς οὐ πρότερον ὃν ἀνέθηκεν Ἀνθίμῳ μάρτυρι παρ' αὐτὴν μάλιστα τὴν τοῦ κόλπου ἡϊόνα. ^[5]

Aed 1 6 10 καὶ τὰ μὲν κράσπεδα τοῦ ἱεροῦ πραῦνομένη ἐπικλυζόμενα τῇ τῆς θαλάσσης ἐπιρροῇ τὸ εὐχὰρι ἐπιεικῶς ἔχει.

Aed 1 6 11 οὐ γὰρ ξὺν θορύβῳ τὸ κλυδώνιον ἐπανεστηκὸς εἶτα εἰς τοὺς ἐκείνη λίθους ἀράσσεται, οὐδὲ μεγάλα τὸ κύμα ἤχησαν, οἷά γε τὰ θαλάττια, καὶ σχιζόμενον ἀποκρίνεται, εἰς εἶδος ἀφρῶδες, ἀλλὰ πρόεισι μὲν προσηνές, σιωπηλὸν δὲ ὃν ἐπιψαύει τῆς γῆς, ἀναστρέφει δὲ μόνον. ^[5]

Aed 1 6 12 ἐκδέχεται δὲ τὸ ἐνθένδε αὐλὴ ὁμαλὴ τε καὶ λίαν ὑπτία, μαρμάρους μὲν πανταχόθι κεκομψευμένη καὶ κίοσιν, ὅψει δὲ ὠραῖζομένη τῇ ἐς τὴν θάλασσαν.

Aed 1 6 13 στοὰ μετὰ ταύτην καὶ ὁ νεὼς ἐντὸς ἐν τετραγώνῳ ἐς ὕψος ἐπῆρται λίθων εὐπρεπεῖα καὶ χρυσῷ κατακεχυμένῳ καλλωπιζόμενος.

Aed 1 6 14 τοσοῦτον δὲ προέχει μόνον τοῦ εὗρους τὸ μῆκος ἐς ὅσον δὴ χῶρον τὸν ἀβέβηλον, ἐν ᾧ ὄργια τὰ ἄρρητα τελεῖσθαι θέμις, κατὰ τὴν πλευράν, ἢ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον τέτραπται, διήκειν ξυμβαίνει. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε πη ἔχει. Ἐπέκεινα δὲ κατ' αὐτὸ μάλιστα τοῦ κόλπου τὸ στόμα Εἰρήνης μάρτυρος νεὼς ἵδρυται. ^[5]

Aed 1 7 1 ὃς δὲ οὕτω μεγαλοπρεπῶς τῷ βασιλεῖ ὅλος ἐξείργασται ὥς οὐκ ἂν ἔγωγε φράσαι ἱκανῶς ἔχοιμι.

Aed 1 7 2 ἀντιφιλοτιμούμενος γὰρ τῇ θαλάσῃ ἀμφὶ τοῦ κόλπου τῇ εὐπρεπεῖα, ὥσπερ ὄρμῳ περιφερεῖ ἐγκαλλώπισμα τὰ ἱερὰ ταῦτα ἐντέθεικεν. ἀλλ' ἐπεὶ τούτου δὲ τοῦ τῆς Εἰρήνης νεῶ ἐπεμνήσθην, καὶ τὸ ἐκείνη ξυνενεχθὲν οὐ μοι ἀπὸ τρόπου τῇδε γεγράφεται.

Aed 1 7 3 ἐνταῦθα ἔκειτο λείψανα ἐκ παλαιοῦ ἀνδρῶν ἀγίων οὐχ ἦσσαν ἢ τεσσαράκοντα· οἱ στρατιῶται μὲν Ῥωμαῖοι ἐτύγχανον ὄντες, ἐν λεγεῶνι δὲ δυοδεκάτῃ ἐτάττοντο, ἢ ἐν πόλει Μελιτηνῇ τῆς Ἀρμενίας τὸ παλαιὸν ἵδρυτο.

Aed 1 7 4 ἡνίκα τοίνυν οἱ λιθοδόμοι διώρυσσον οὐπὲρ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, κιβώτιον εὖρον γράμμασι σημαῖνον ὥς λείψανα ἔχει τούτων δὴ τῶν ἀνδρῶν.

Aed 1 7 5

ὅπερ ἐξήνεγκε λεληθὸς τέως ἐξεπίτηδες ὁ θεός, ἅμα μὲν πιστούμενος ἅπαντας ὡς τὰ βασιλέως ἀσμενέστατα ἐνδέδεκται δῶρα, ἅμα δὲ καὶ τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν ἀμείψασθαι διατεινόμενος χάριτι μείζονι.

Aed 1 7 6 ἐτύγχανε γὰρ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς χαλεπῶς ἄγαν τοῦ σώματος ἔχων, ἐπεὶ ρεύματος δεινὸν τι χρῆμα κατὰ τὸ γόνυ ἐπιπεσὸν συντριβῆναι ταῖς ὀδύναις τὸν ἄνδρα ἐποίει· οὐπὲρ οἱ αὐτὸς αἰτιώτατος ἦν.

Aed 1 7 7 ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις ἀπάσαις, αἵπερ τὴν Πασχαλίαν ἑορτὴν προτερεύουσαι νηστεῖαι καλοῦνται, σκληράν τινα βιοτὴν ἔσχε μὴ ὅτι βασιλεῖ ἀλλόκοτον οὔσαν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπῳ ἀμηγέπη τῶν πολιτικῶν ἀπτομένῳ.

Aed 1 7 8 δυοῖν γὰρ ἡμέραιν διεγεγόνει ἐς αἰὲ ἀπόσιτος ὢν, καὶ ταῦτα μὲν ὀρθρου βαθέος διηνεκὲς ἐκ τῶν στρωμάτων ἐξανιστάμενος καὶ προεγρηγορῶς τῆς πολιτείας, αἰεὶ τε αὐτῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ διαχειρίζων τὰ πράγματα, ὀρθριὸς τε καὶ μεσημβρινός, καὶ οὐδέν τι ἥσσον ἐπινυκτίδιος. ^[5]

Aed 1 7 9 πόρρῳ γὰρ τῶν νυκτῶν ἐς κοίτην ἰὼν ἐξανίστατο αὐτίκα δὴ μάλα, ὥσπερ χαλεπῶς τοῖς στρώμασιν ἔχων.

Aed 1 7 10 καὶ ἡνίκα δὲ που τροφὴν αἵροιο, οἴνου μὲν καὶ ἄρτου καὶ τῶν ἄλλων ἐδωδύμων ἐκτὸς ἔμενε, βοτάνας δὲ ἥσθιε μόνον, καὶ ταύτας ἀγρίας ἐπὶ χρόνου μῆκος τεταριχευμένας ἀλσί τε καὶ ὄξει, ὅ τε πότος αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἐγίνετο μόνον.

Aed 1 7 11 οὐ μέντοι οὐδὲ τούτοις κατακορῆς γέγονε πώποτε, ἀλλὰ καὶ ἡνίκα δαῖτα αἵροιο, ἀπογευσάμενος τούτων δὴ τῶν αὐτῷ ἐδωδύμων, εἴτα μεθίει, οὐπῶ ἐδεδοκῶς τὰ αὐτάρκη.

Aed 1 7 12 ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ πάθος ἀκμάσαν τὴν ἀπὸ τῶν ἱατρῶν ἐπικουρίαν ἐνενικήκει, καὶ χρόνος τῷ βασιλεῖ πολὺς ἐν ταύταις δὴ ταῖς ὀδύναις ἐτρίβη. μετὰ δὲ τὰ περὶ τῶν δεδηλωμένων λειψάνων ἀκούσας, τῆς ἀνθρωπείας ἀφέμενος τέχνης, ἐπὶ ταῦτα τὸ πρᾶγμα ἦγε, τὴν ὑγίαν ἐπισπώμενος τῇ ἐς αὐτὰ πίστει, καὶ δόξης τῆς ἀληθοῦς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀπώνατο.

Aed 1 7 14 οἱ μὲν γὰρ ἱερεῖς τὸν δίσκον ἐπὶ τὸ τοῦ βασιλέως ἐτίθεντο γόνυ, ἀφανίζεται δὲ τὸ πάθος εὐθύς, σώμασι δεδουλωμένοις θεῷ βιασθέν. ὅπερ ἀμφίλεκτον ὁ θεὸς οὐ συγχωρῶν εἶναι, σημεῖον τῶν πραττομένων ἐνδέδεικται μέγα. ^[5]

Aed 1 7 15 ἔλαιον γὰρ ἐξαπιναίως ἐπιρρεῦσαν μὲν ἐκ τούτων δὴ τῶν ἀγίων λειψάνων, ὑπερβλύσαν δὲ τὸ κιβώτιον, τῷ τε πόδε καὶ τὴν ἐσθῆτα τοῦ βασιλέως κατέκλυσεν ὅλην ἀλουργὸν οὔσαν.

Aed 1 7 16 διὸ δὴ ὁ χιτῶν οὕτω καταβεβρεγμένος διασώζεται ἐν τοῖς βασιλείοις, μαρτύριον μὲν τῶν τηνικάδε γεγεννημένων, σωτήριον δὲ τοῖς ἐς τὸ ἔπειτα πάθεσι περιπεσομένοις τισὶν ἀνηκέστοις. Οὕτω μὲν οὖν ὑπογέγραπται Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τὸ Κέρας ὁ κόλπος.

Aed 1 8 1 καὶ πορθμοῖν δὲ τοῖν ἄλλοις δυοῖν, ὧν περ ἐπεμνήσθη ἄρτίως, οἰκοδομίαις τὰς ἡϊόνας ἐς μέγα τι κάλλος ἐξείργασται τρόπῳ τοιῷδε.

Aed 1 8 2 ἱερὰ δύο τῷ ἀρχαγγέλῳ Μιχαὴλ ἀνειμένα καταντικρὺ ἀλλήλοιν ἐστῶτα τοῦ πορθμοῦ ἐκατέρωθι ξυνέβαινεν εἶναι, θάτερον μὲν ἐν χώρῳ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸν Εὐξείνιον Πόντον, τὸ δὲ δὴ ἕτερον ἐν τῇ ἀντιπέρας ἀκτῇ· Προόχθους μὲν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι τὴν ἀκτὴν, ὅτι δὴ προβέβληται, οἶμαι, κατὰ πολὺ τῆς ταύτης ἡϊόνος, νῦν δὲ Βρόχοι ἐπικαλεῖται, διαφθειρούσης τὰ ὀνόματα τῆς τῶν ἐπιχωρίων ἀγνοίας τῷ μήκει τοῦ χρόνου. ^[5]

Aed 1 8 4 ταῦτα δὲ τὰ δύο τεμένη οἱ μὲν αὐτῶν ἱερεῖς κατερρακωμένα ὑπὸ τοῦ χρόνου θεώμενοι καὶ περίφοβοι γεγεννημένοι ὡς μὴ αὐτίκα δὴ μάλα σφίσις ἐμπέσοιεν, βασιλέως ἐδέοντο ἀνοικοδομήσασθαι ἅμφω ἐφ' οὗπερ σχήματος τὸ παλαιὸν ἦν. ^[5]

Aed 1 8 5

οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ἐκκλησίαν τινὰ ἢ γίνεσθαι πρῶτον, ἢ καταπεπονηκυῖαν ἐπανορθοῦσθαι, ὅτι μὴ ἐκ χρημάτων βασιλικῶν, οὐκ ἐν Βυζαντίῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ πανταχόθι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς.

- Aed 1 8 6 βασιλεὺς δὲ αὐτίκα τῆς προφάσεως τυχὼν τῇσδε καθεῖλε μὲν ἐκάτερον ἐς τὸ ἔδαφος, ὡς μὴ τι αὐτοῖς τῆς προτέρας ἀκοσμίας ἀπολειφθῆναι. ἀνφοδομήσατο δὲ τὸν μὲν ἐπὶ τοῦ Ἀνάπλου τρόπῳ τοιῷδε.
- Aed 1 8 7 πετρῶν ἐμβολῇ τὴν ἐκείνη ἀκτὴν εἴσω περιελίξας ἐς σκέπας λιμένος, τὴν τῆς θαλάττης ἡϊόνα ἐς μεταμόρφωσιν ἀγορᾶς ἤνεγκεν.
- Aed 1 8 8 ἡσύχιος γὰρ ὑπεράγαν ἐνταῦθα ἡ θάλασσα οὔσα τῇ γῇ ἐπικοινωνοῦται συναλλαγᾷ.
- Aed 1 8 9 ταῖς τε ἀκάτοις οἱ τῶν ἐμπόρων θαλάσσιοι παρὰ τὴν ἐμβολὴν τῶν πετρῶν ὀρμισάμενοι συμβάλλονται τοῖς ἐγγείοις ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τὰ ἐμπολήματα.
- Aed 1 8 10 αὐλὴ μετὰ τὴν παραλίαν ἀγορὰν τοῦ νεῶ πρόκειται. καὶ μαρμάρους μὲν ὠραίοις τε καὶ χίοισιν ἡ αὐλὴ τὸ χρῶμα ὁμοιοῖ.
- Aed 1 8 11 οἱ δὲ τοὺς περιπάτους τῇδε ποιοῦμενοι εὐπρεπεῖα μὲν ἡδονται λίθων, γεγήθασιν δὲ θαλάσσης ὄψει, ἐναβρύνονται δὲ κοιναῖς ταῖς αὔραις ἔκ τε τοῦ ῥοθίου ἐπεγειρομέναις καὶ λόφων ἐπανεστηκότων τῇ γῇ.
- Aed 1 8 12 στοὰ τὸν νεῶν περιβάλλει ἐγκύκλιος ἐς τὰ πρὸς ἔω διαλιποῦσα μόνον. ἐπὶ μέσης τὸ ἱερὸν χρώμασι μυρίοις πεποίκιλται λίθων.
- Aed 1 8 13 ὄροφος ἐν θόλῳ μετάρσιος ὑπερῴρηται. τί ἂν τις διαριθμησάμενος ἐπαξίως τοῦ ἔργου φράσοι τὰς ἡωρημένας στοάς, τὰς ὑπεσταλμένας οἰκοδομίας, τὸ τῶν μαρμάρων ἐπίχαρι, οἷς δὴ οἱ τε τοῖχοι καὶ τὰ ἐδάφη παντάπασιν περιβέβληνται; πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ χρυσοῦ πλῆθος ἐξαίσιον πανταχόσε τοῦ ἱεροῦ καθάπερ αὐτῷ πεφυκὸς περικέχεται.
- Aed 1 8 15 τοσαῦτα εἰπόντι καὶ τὸ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ τέμενός μοι δεδήλωται, ὅπερ αὐτῷ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔναγχος ἐν τῷ Ἐβδόμῳ καλουμένῳ ἀνέθηκεν.
- Aed 1 8 16 ἐμφερέστατα γὰρ ἄμφω ἀλλήλοιν τὰ τεμένη τυγχάνει ὄντα, πλὴν γε δὴ ὅτι οὐκ ἐπιθαλάσσιον τὸ τοῦ Βαπτιστοῦ ξυμβαίνει εἶναι. Ὁ μὲν οὖν ἐν τῷ Ἀνάπλῳ καλουμένῳ τοῦ ἀρχαγγέλου ναὸς τῇδε πεπόνηται.
- Aed 1 8 18 κατὰ δὲ τὴν ἀντιπέραν ἀκτὴν ὀλίγῳ τῆς θαλάσσης διέχει τις χῶρος, ὁμαλὸς μὲν φύσιν, συνθέσει δὲ λίθων ὑψοῦ ἀνέχων.
- Aed 1 8 19 ἐνταῦθα τὸ τοῦ ἀρχαγγέλου δεδημιούργηται τέμενος, εὐπρεπεῖα μὲν ἐξαίσιον, μεγέθει δὲ πρῶτον, πολυτελείᾳ δὲ ἀνακεῖσθαι μὲν τῷ Μιχαὴλ πρέπον, ἀναθεῖναι δὲ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ.
- Aed 1 8 20 τούτου δὲ δὴ οὐ πολλῷ ἄποθεν τοῦ νεῶ τέμενος ἅγιον τῇ θεοτόκῳ ἀνενεώσατο τρόπῳ τῷ αὐτῷ καταπεπονηκὸς πολλῷ πρότερον, οὗ δὴ τὸ σεμνὸν μακρὸν ἂν εἴη καὶ διερευνησασθαι καὶ λόγῳ σημῆναι· ἐκδέχεται δὲ ἡ πάλαι τῆς ἱστορίας προσδοκωμένη μοῖρα. Ἐπὶ ταύτης δὴ τῆς ἀκτῆς ἀξιοθέατα ἐκ παλαιοῦ βασιλεία ἐτύγχανεν ὄντα. ^[5]
- Aed 1 9 1 ταῦτα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀνατέθεικε τῷ θεῷ ἅπαντα, τὸν ἐνθὲνδε τῆς εὐσεβείας καρπὸν τῆς παραυτίκα παραψυχῆς ἀλλαξάμενος τρόπῳ τοιῷδε.
- Aed 1 9 2 ὅμιλος ἦν ἐπὶ Βυζαντίου γυναικῶν ἐν μαστροπείῳ λελαγνευμένων οὐχ ἐκούσιον, ἀλλὰ βιαίαν τινὰ μισητίαν.
- Aed 1 9 3 τῆς γὰρ πενίας τῷ ὑπερβάλλοντι ὑπὸ πορνοβοσκῷ τρεφομέναις ἀεὶ καὶ καθ' ἐκάστην ἀκολασταίνειν ἐπάναγκες ἦν, ἀνδράσι τε ἀγνώσι καὶ παραπεπτωκόσιν ἐξαπιναίως ἐσποδιοῦντο συνδυαζόμεναι.

- Aed 1 9 4 πορνοβοσκῶν γὰρ ἐνταῦθα ἦν ἐκ παλαιοῦ ἐταιρία πολλή, ἐπ' ἐργαστηρίου τὸ τῆς ἀκολασίας διαχειριζόντων ἐμπόλημα, ἔν τε τῷ δημοσίῳ τῆς ἀγορᾶς ὥραν ἀποδιδομένων τὴν ἀλλοτρίαν καὶ δουλαγωγούντων τὸ σῶφρον.
- Aed 1 9 5 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς καὶ βασιλὶς Θεοδώρα (τὴν γὰρ εὐσέβειαν ἀλλήλοις ἐπικοινωνοῦμενοι ἅπαντα ἔπρασσον) ἐπενόουν τάδε. τὴν μὲν πολιτείαν τοῦ τῶν μαστροπείων ἄγους ἐκάθηραν, ἐξελάσαντες τὸ τῶν πορνοβοσκῶν ὄνομα, τῶν δὲ γυναικῶν τὰς πενία ταλαιπωρουμένας πολλῇ ἀκολασίας τῆς δουλοπρεποῦς ἡλευθέρωσαν, βίον μὲν σφίσιν αὐτόνομον, ἔλευθέραν δὲ τὴν σωφροσύνην πεπορισμένοι. ^[5]
- Aed 1 9 6 ταῦτα μὲν οὖν διωκίσαντο τῇδε.
- Aed 1 9 7 παρὰ ταύτην δὲ τοῦ πορθμοῦ τὴν ἀκτὴν, ἣ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Εὐξείνιον καλούμενον Πόντον, βασιλεία πρότερον ὄντα μοναστήριον μεγαλοπρεπὲς κατεστήσαντο καταγώγιον ταῖς μεταμελουμέναις γυναιξὶν ἐπὶ τῷ προτέρῳ βίῳ ἐσόμενον· ἐφ' ᾧ τῇ ἐνταῦθα περὶ τε τὸν θεὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν ἀσχολίᾳ γενησομένη περικαθῆραι τὰς ἀμαρτάδας δυνατὰ εἶεν τῆς ἐν μαστροπείᾳ διαίτης.
- Aed 1 9 9 διὸ δὴ καὶ Μετάνοιαν τοῦτο δὴ τῶν γυναικῶν τὸ διαιτητήριον ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ἐπονομάζουσι.
- Aed 1 9 10 καὶ πολλαῖς μὲν χρημάτων προσόδοις οἱ βασιλεῖς οὗτοι τὸ μοναστήριον δεδώρηται τοῦτο, πολλὰ δὲ οἰκία κάλλει τε καὶ πολυτελείᾳ διαφερόντως ἐξαίσια, ταῖς γυναιξὶ παραψυχὴν ἐσόμενα, ὠκοδομήσαντο, ὥς μηδενὶ ἀναγκασθεῖσαι πρὸς τὰ τῆς σωφροσύνης ἐπιτηδεύματα τρόπῳ ὀτρωοῦν ἀποκνήσουσι. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε πη ἔχει. Ἐς δὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἐνθένδε ἰόντι ἄκρα τις ἀπορρῶξ παρὰ τὴν τοῦ πορθμοῦ προβέβληται ἡῖονα, ἐφ' ἣς μαρτύριον Παντελεήμονος ἀγίου εἰστήκει, ἀρχὴν τε ἀπημελημένως πεποιημένον καὶ χρόνῳ μακρῷ πεπονηκὸς ἄγαν ὅπερ ἐνθένδε περιελὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, τοῦτόν τε μεγαλοπρεπῶς τὰ μάλιστα οἰκοδομησάμενος τὸν ἐκείνη τανῦν ὄντα νεών, τῷ τε μάρτυρι διεσώσατο τὴν τιμὴν καὶ τῷ πορθμῷ κάλλος ἐντέθεικεν, ἐκατέρωθι τὰ ἱερὰ ταῦτα πηξάμενος. ^[5]
- Aed 1 9 12 τούτου δὲ τοῦ τεμένους ἐπίπροσθεν ἐν χώρῳ τῷ καλουμένῳ Ἀργυρωνίῳ πτωχῶν ἦν ἐκ παλαιοῦ καταγώγιον, οἷσπερ ἡ νόσος τὰ ἀνήκεστα ἐλωβήσατο.
- Aed 1 9 13 ὅπερ τῷ χρόνῳ διερρωγὸς ἦδη τὰ ἔσχατα προθυμίᾳ τῇ πάσῃ ἀνεενώσατο, γενησόμενον τοῖς οὕτω ταλαιπωρουμένοις ἀνάπαυαν. ἀκτὴ δὲ τίς ἐστὶ Μωχάδιον ὄνομα τοῦ χώρου ἐγγύς, ὃ καὶ νῦν Ἰερὸν ὀνομάζεται.
- Aed 1 9 14 ἐνταῦθα νεῶν τῷ ἀρχαγγέλῳ ἄλλον ἐδείματο ἱεροπρεπῇ τε διαφερόντως, καὶ τῶν τοῦ ἀρχαγγέλου ἱερῶν, ὧν περ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, οὐδενὸς ἀξιώματι ἀποδέοντα. καὶ Τρύφωνι δὲ ἀνέθηκεν ἱερὸν μάρτυρι πόνῳ τε καὶ χρόνῳ πολλῷ ἐς κάλλος ἀποτετορνευμένον ἀμύθητον ὅλως ἐν τῇ τῆς πόλεως ἀγνιᾷ, ἣ τοῦ Πελαργοῦ ἐπώνυμός ἐστιν.
- Aed 1 9 16 ἔτι δὲ Μηνᾶ καὶ Μηναίῳ μάρτυσιν ἔδος ἐν τῷ Ἐβδόμῳ ἀνέθηκεν. ἐν ἀριστερᾷ δὲ εἰσιόντι ἐς τὰς Χρυσᾶς καλουμένας Πύλας Ἰας ἀγίας μαρτύριον εὐρὼν καταπεπτωκός, πολυτελείᾳ τῇ πάσῃ ἀνεενώσατο.
- Aed 1 9 17 τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἐν Βυζαντίῳ ἱεροῖς εἰργασμένα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τοιαῦτά ἐστι, τὰ δὲ ἀνὰ πᾶσαν διαπεπονημένα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἕκαστα διαριθμεῖσθαι χαλεπὸν τέ ἐστι καὶ λόγῳ παντελῶς ἄπορον.
- Aed 1 9 18 ἀλλ' ἡνίκα ἡμῖν δεήσει πόλεως ἢ χωρίου του πρὸς ὄνομα ἐπιμνησθῆναι, καὶ τὰ ἐνταῦθα ἱερὰ ἐν ἐπιτηδεῖῳ γεγράφεται. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἱεροῖς ἔν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς τῇδε προαστείοις οὕτως Ἰουστινιανῷ δεδημιούργηται βασιλεῖ· τῶν δὲ δὴ ἄλλων αὐτῷ

οικοδομημάτων πεπονημένων ἕκαστον μὲν ἐπελθεῖν οὐ ῥάδιον λόγῳ, ὥς ἐν κεφαλαίῳ δὲ φράσαι, τὰ τε πλεῖστα καὶ ἀξιολογώτατα τῆς τε ἄλλης πόλεως καὶ τῶν βασιλείων καταφλεχθέντα τε καὶ καθηρημένα ἐπ' ἑδάφος ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα ἐπὶ τὸ εὐπρεπέστερον μετεστήσατο· ἅπερ μοι ἐν τῷ παρόντι λεπτολογεῖσθαι οὔτι ἀναγκαῖον ἔδοξεν εἶναι. ^[5]

Aed 1 10 3 ἅπαντα γάρ μοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις, τοσοῦτον δὲ μόνον ἔν γε τῷ παρόντι γεγράφεται, ὥς τῶν βασιλείων τὰ τε προπύλαια καὶ ἡ καλουμένη Χαλκὴ μέχρι ἐς τὸν Ἄρεως καλούμενον οἶκον, ἕκ τε τῶν βασιλείων τό τε βαλανεῖον ὁ Ζεύξιππος αἶ τε μεγάλοι στοαὶ καὶ τὰ ἐκατέρωθεν ἐξῆς ἅπαντα μέχρι ἐς τὴν ἀγοράν, ἡ Κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστι, τούτου δὴ ἔργα τοῦ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. ^[5]

Aed 1 10 4 πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ τὴν Ὀρμίσδα ἐπώνυμον οἰκίαν, ἄγχιστα οὖσαν τῶν βασιλείων, παραλλάξας τε καὶ ὅλως ἐς τὸ ἐπιφανέστερον μεθαρμοσάμενος, ὥς τοῖς βασιλείοις ἐπιεικῶς πρέπειν, τῷ Παλατίῳ ἐντέθεικεν, εὐρύτερόν τε αὐτὸ καὶ πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἀξιώτερον ταύτῃ ἐξείργασται. Ὅστι δέ τις ἀγορὰ πρὸ τῶν βασιλείων περίστυλος. ^[5]

Aed 1 10 5 Αὐγουσταῖον καλοῦσι τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι. ταύτης ἐν λόγοις ἐπεμνήσθην τοῖς ἔμπροσθεν, ἡνίκα τῆς Σοφίας περιηγησάμενος τὸν νεῶν τὴν ἐπὶ τῷ ἔργῳ χαλκῇ εἰκόνα τῷ βασιλεῖ ἐπὶ κίονος ὑψηλοτάτου καὶ λίθοις συνθέτου ἀνατεθεῖσαν δεδήλωκα. ^[5]

Aed 1 10 6 ταύτης ἐς τὰ πρὸς ἑὸς τῆς ἀγορᾶς τὸ Βουλευτήριον ἵδρυται, λόγου μὲν τῇ τε πολυτελείᾳ καὶ τῇ κατασκευῇ τῇ πάσῃ κρεῖττον, Ἰουστινιανοῦ δὲ βασιλέως ἔργον.

Aed 1 10 7 ἔνθα δὴ ξυνιοῦσα ἔτους ἀρχομένου ἡ Ῥωμαίων βουλὴ σύγκλητος ἐνιαύσιον ἑορτὴν ἄγει, τὰ τῆς πολιτείας ὀργιάζουσα ἐς αἰὲ νόμιμα.

Aed 1 10 8 ἔξ δὲ αὐτοῦ κίονες ἐπίπροσθεν ἐστᾶσιν, οἱ μὲν δύο τὸν τοῦ βουλευτηρίου τοῖχον ἐν μέσῳ ἔχοντες, ὃς πρὸς δύνοντα ἥλιον τέτραπται, οἱ δὲ τέσσαρες ὀλίγῳ ἐκτός, τὸ μὲν εἶδος λευκοὶ ἅπαντες, μέγεθος δὲ πρῶτοι τῶν ἐν γῇ, οἷμαι, κίωνων τῇ πάσῃ. ^[5]

Aed 1 10 9 στοὰν δὲ ποιοῦσιν οἱ κίονες ὄροφον ἐν θόλῳ ἐλίπτουσιν, τὰ δὲ ἄνω τῆς στοᾶς ἅπαντα μαρμάρων μὲν κάλλει διακεκόσμηται τοῖς κίοσι τὸ εἶδος ἴσων, ἀγαλμάτων δὲ πλήθει ὑπεράνω ἐστῶτων θαυμασίως ὥς ὑπογέγραπται. Ταύτης δὲ τῆς ἀγορᾶς οὐ πολλῷ ἄποθεν τὰ βασιλέως οἰκία ἐστί, καὶ νέα μὲν τὰ βασιλεία σχεδόν τι πάντα, Ἰουστινιανῷ δέ, ἥπερ μοι εἴρηται, δεδημιούργηται βασιλεῖ, φράσαι δὲ αὐτὰ λόγῳ ἀμήχανά ἐστιν, ἀλλ' ἀποχρήσει μὲν τοὺς γενησομένους εἰδέναι ὅτι δὴ ἅπαντα τούτου δὴ ἔργον τοῦ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. ^[5]

Aed 1 10 11 ὥσπερ δέ φασι, τὸν λέοντα ἐξ ὄνυχος ἴσμεν, καὶ τούτων δὴ οὕτω τῶν βασιλείων τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ προτεμενίσματος οἱ τάδε ἀναλεγόμενοι εἴδονται. τοιοῦτον δὲ τὸ προτεμενισμόν ἐστιν ὃ καλοῦσι Χαλκῆν.

Aed 1 10 12 ὄρθιοι τοῖχοι οὐρανομήκεις ἐν τετραγώνῳ ἐστᾶσι τέσσαρες, τὰ μὲν ἄλλα ἰσοστάσιοι ἀλλήλοις ὄντες, μήκει δὲ ἄμφω, ὃ τε πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένος καὶ βορρᾶν ἄνεμον, τῶν ἐτέρων οὐ παρὰ πολὺ ἀποδέοντες.

Aed 1 10 13 προβέβληται δέ τις ἀμφὶ τὴν γωνίαν αὐτῶν ἐκάστου λίθων εὖ μάλα εἰργασμένων ἀνάστασις, τῷ τοίχῳ μέχρι ἐς τὴν ὑπερβολὴν ἐξ ἑδάφους συναναβαίνουσα, τετράπλευρος μὲν, ἐνημμένη δὲ κατὰ τὴν μίαν τῷ τοίχῳ πλευράν, οὐ διακόπτουσα τοῦ χώρου τὸ κάλλος, ἀλλὰ τι καὶ κόσμου αὐτῷ ἐντιθεῖσα τῇ τοῦ ἐμφεροῦς ἀρμονίᾳ. ^[5]

Aed 1 10 14 ὑπερῴρηνται δὲ αὐτῶν ἀψίδες ὀκτώ, τέσσαρες μὲν ἀνέχουσαι τὸν ἐν μέσῳ τοῦ παντὸς ὄροφον ἐν σφαιροειδεῖ μεταρσίῳ ἐπικυρτούμενον, αἱ δὲ δὴ ἄλλαι δύο μὲν πρὸς νότον, δύο δὲ

πρὸς βορρᾶν ἄνεμον τῷ γειτνιῶντι ἑναπεριδόμεναι τοίχῳ, τὸ μεταξὺ τέγος ἐν θόλῳ
ἡωρημένον ἐξαίρουσιν. ^[5]

Aed 1 10 15 ἑναβρύνεται δὲ ταῖς γραφαῖς ἡ ὀροφὴ πᾶσα, οὐ τῷ κηρῷ ἐντακέντι τε καὶ διαχυθέντι ἐνταῦθα
παγεῖσα, ἀλλ' ἐναρμοσθεῖσα ψηφῖσι λεπταῖς τε καὶ χρώμασιν ὠραῖσμέναις παντοδαποῖς· αἱ δὲ
τά τε ἄλλα πάντα καὶ ἀνθρώπους ἀπομιμοῦνται.

Aed 1 10 16 ὅποια δὲ αὐτῶν τὰ γράμματά ἐστιν ἐγὼ δηλώσω. ἐφ' ἑκάτερα μὲν πόλεμός τέ ἐστι καὶ μάχη, καὶ
ἀλίσκονται πόλεις παμπληθεῖς πῇ μὲν Ἰταλίας, πῇ δὲ Λιβύης· καὶ νικᾷ μὲν βασιλεὺς
Ἰουστινιανὸς ὑπὸ στρατηγοῦντι Βελισαρίῳ, ἐπάνεισι δὲ παρὰ τὸν βασιλέα, τὸ στράτευμα ἔχων
ἀκραιφνὲς ὅλον ὁ στρατηγός, καὶ δίδωσιν αὐτῷ λάφυρα βασιλεῖς τε καὶ βασιλείας, καὶ πάντα
τὰ ἐν ἀνθρώποις ἐξαίσια. ^[5]

Aed 1 10 17 κατὰ δὲ τὸ μέσον ἐστᾶσιν ὅ τε βασιλεὺς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα, εἰκότες ἄμφω γεγηθόσι τε καὶ
νικητήρια ἐορτάζουσιν ἐπὶ τε τῷ Βανδίλῳ καὶ Γότθῳ βασιλεῖ, δορυαλώτοις τε καὶ ἀγωγίμοις
παρ' αὐτοὺς ἤκουσι.

Aed 1 10 18 περιέστηκε δὲ αὐτοὺς ἡ Ῥωμαίων βουλή σύγκλητος, ἐορτασταὶ πάντες. τοῦτο γὰρ αἱ ψηφίδες
δηλοῦσιν ἐπὶ τοῖς προσώποις ἰλαρὸν αὐτοῖς ἐπανθοῦσαι.

Aed 1 10 19 γαυροῦνται οὖν καὶ μειδιῶσι τῷ βασιλεῖ νέμοντες ἐπὶ τῷ ὄγκῳ τῶν πεπραγμένων ἰσοθέους
τιμᾶς· ἡμφιάσται δὲ μαρμάρων εὐπρεπεῖα τὰ ἐντὸς ἅπαντα μέχρι ἐς τὰς ὑπεράνω ψηφίδας, οὐχ
ὅσα ἐπανεστήκε μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔδαφος ἐφεξῆς ὅλον.

Aed 1 10 20 τῶν δὲ μαρμάρων ἔνια μὲν λίθου Σπαρτιάτου ἐκεῖ σμαράγδῳ ἴσα, ἔνια δὲ πυρὸς φλόγα
μιμοῦνται· λευκὸν δὲ τῶν πλειόνων τὸ εἶδος, οὐ λιτὸν μέντοι, ἀλλ' ὑποκυμαίνει κυαναναγεῖ
ὑπογεγραμμένον μεταξὺ χρώματι. ταῦτα μὲν οὖν τῇδὲ πη ἔχει. Ἐκ δὲ τῆς Προποντίδος
ἐσπλέοντι ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, βαλανεῖον ἐν ἀριστερᾷ ἐν δημοσίῳ ἐστίν. ^[5]

Aed 1 11 1 ὅπερ Ἀρκαδιανὰ μὲν ἐπικαλεῖται, Κωνσταντινούπολιν δὲ πηλίκην οὖσαν ἐπικοσμεῖ.

Aed 1 11 2 αὐλήν ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐδείματο, τῆς μὲν πόλεως προβεβλημένην, καὶ τοῖς μὲν
ἐκεῖνη διατριβὴν ἔχουσιν ἐς περιπάτους αἰεὶ ἀνειμένην, ἐς δὲ τὸ ἐνορμίσασθαι τοῖς περιπλέουσιν.

Aed 1 11 3 ταύτην ἥλιος καταλάμπει μὲν ἀνίσχων τῇ αἴγλῃ, ἐκτρεπόμενος δὲ ἀμφὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν ἐν
ἐπιτηδεῖω ἐπισκιάζει. ταύτην ἡ θάλασσα περιρρεῖ ἀτρεμῆς ἐν ἡσυχίᾳ περιχεομένη τῷ ρείθρῳ,
ποταμοῦ τρόπον ἐκ πόντου ἰοῦσα· ὥστε καὶ προσδιαλέγονται τοῖς περιπλέουσιν οἱ τοὺς
περιπάτους ποιοῦμενοι. ^[5]

Aed 1 11 4 ἡ γὰρ θάλασσα κατατείνουσα μὲν ἐς ἄβυσσον μέχρι ἐς τῆς αὐλῆς τὴν κρηπίδα πλώμιος ἐνταῦθα
ταῖς ναυσὶ γίνεται, τῆς δὲ γαλήνης τῷ ὑπερβάλλοντι τοὺς ἐκατέρωθι ὄντας ἐπιμίγνυσιν ἐς τοὺς
διαλόγους ἀλλήλοις.

Aed 1 11 5 τὰ μὲν οὖν κατὰ τῆς θαλάσσης τὸ γειτόνημα τῇ αὐλῇ τῇδὲ πη ἔχει, καλλωπιζομένη μὲν τῇ ἐς
αὐτὴν ὄψει, περιπνεομένη δὲ ἀπαλαῖς οὖσαις ταῖς ἀπ' αὐτῆς αὖραις. καὶ κιόνων δὲ καὶ
μαρμάρων κάλλει ὑπερφυεῖ τά τε αὐτῆς ἐδάφη καὶ τὰ ὑπερθεν καλύπτεται πάντα· ὧν ἡ αἴγλη
ὑπεράγαν λευκὴ τίς ἐστι, ταῖς τοῦ ἡλίου αὐγαῖς ἐπεικῶς ἀπαστράπτουσα.

Aed 1 11 7 καὶ μὴν καὶ εἰκόνες αὐτὴν κοσμοῦσι παμπληθεῖς, αἱ μὲν χαλκαῖ, αἱ δὲ τῷ λίθῳ ἐπιξυσθεῖσαι,
θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. εἰκάσαις ἂν ἢ Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου ἢ τοῦ Σικωνίου Λυσίππου
ἔργον ἢ Πραξιτέλους αὐτὰς γεγονέναι.

Aed 1 11 8 ἐνταῦθα καὶ Θεοδώρα ἡ βασιλὶς ἐπὶ κίονος ἔστηκε· τοῦτο γὰρ ἀνατέθεικεν ἡ πόλις αὐτῇ ὑπὲρ
τῆς αὐλῆς χαριστήριον.

Aed 1 11 9 καὶ ἡ μὲν εἰκὼν εὐπρόσωπος, ἀλλὰ τῆς βασιλίδος τῷ κάλλει ἐλάσσων, ἐπεὶ αὐτῆς τὴν
εὐπρέπειαν λόγῳ τε φράσαι καὶ ἰνδάλματι ἀπομιμεῖσθαι ἀνθρώπῳ γε ὄντι παντάπασιν

ἀμήχανα ἦν· ἀλουργὸς δὲ ὁ κίων καὶ πρὸ τοῦ ἐκτυπώματος ὅτι δὴ βασιλίδα φέρει διαφανῶς ἐνδεικνύμενος. Ὅπερ δὲ ὕδατος εὐπορίας περὶ ἐνταῦθα διαπεπόνηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ αὐτίκα δηλώσω. ^[5]

Aed 1 11 10 θέρους ὥρᾳ ἡ βασιλὶς πόλιν ὕδατος ὑπεσπάνιζεν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, καίπερ ἐς τοὺς ἄλλους καιροὺς διαρκὲς ἔχουσα.

Aed 1 11 11 τοῦ γὰρ καιροῦ τηνικάδε αὐχοὺς ἔχοντας ἐλασσόνως ἢ κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας αἱ πηγαὶ τὸ ὕδωρ ἀποβλυστάνουσιν καταδεεστέραν παρείχοντο τὴν ὀχεταγωγίαν τῇ πόλει.

Aed 1 11 12 διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς ἐπενόει τοιάδε. κατὰ τὴν βασιλέως στοάν, ἵνα δὴ τὰς δίκας παρασκευάζονται οἳ τε ῥήτορες καὶ εἰσαγωγεῖς καὶ εἴ τινες ἄλλοι τοῦ ἔργου τούτου ἐπιμελοῦνται, αὐλή τις ἐστὶν ὑπερμεγέθης, περιμήκης μὲν καὶ εὗρους ἱκανῶς ἔχουσα, ἐν τετραπλεύρῳ δὲ περιστυλος οὖσα, οὐκ ἐπὶ γεώδους ἐδάφους τοῖς αὐτὴν δειμαμένοις, ἀλλ' ἐπὶ πέτρας πεποιημένη. ^[5]

Aed 1 11 13 στοαὶ τε τὴν αὐλὴν περιβάλλουσι τέσσαρες, κατὰ πλευρὰν ἐκάστην ἐστῶσαι. ταύτην τε οὖν καὶ τῶν στοῶν μίαν, ἥπερ αὐτῆς τέτραπται πρὸς ἄνεμον νότον, ἐς βάθους μέγα τι χρῆμα κατορύξας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἀποβαλλομένοις τῇ περιουσίᾳ κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας τοῖς ὕδασι ἐς θέρος ἐν ἐπιτηδείῳ θησαυρὸν ἔθετο. δεχόμενα γὰρ τὰ ἔλутра τάδε τοῦ ὀχετοῦ τὴν ἐπιρροὴν ὑπερβλύζοντος στενοχωρουμένοις μὲν τοῖς ὕδασι τότε χαρίζεται χώραν, ποθεινῶν δὲ αὐτῶν γινομένων ἐπὶ καιροῦ τοῖς δεομένοις παρέχεται πόρον. ^[5]

Aed 1 11 15 οὕτω μὲν μὴ προσδεῖν Βυζαντίοις ποτίμων ὑδάτων βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς διεπράξατο. Καὶ βασιλεία δὲ ἀλλαχόθι δεδημιούργηκεν αὐτὸς καινουργήσας ἔν τε τῷ Ἡραίῳ, ὃ νῦν Ἰερὸν ὀνομάζουσι, καὶ Ἰουκουνδιάναις ταῖς καλουμέναις ὧν δὴ οὔτε τὸ μεγαλοπρεπὲς σὺν τῷ ἐς τέχνην ἡκριβωμένῳ, οὔτε τὸν ὄγκον ἂν σὺν τῷ εὐπρεπεῖ λόγῳ φράσαι ποτὲ ἱκανῶς ἔχοιμι. ^[5]

Aed 1 11 17 ἀλλ' ἀποχρήσει ταῦτα εἰπεῖν βασιλείᾳ τε εἶναι καὶ πρὸς Ἰουστινιανοῦ γεγονέναι παρόντος τε καὶ ἐπιτεχνωμένου, καὶ οὐδενὸς ἀπεριόπτου, ὅτι μὴ χρημάτων, καθισταμένου. ταῦτα γὰρ οὐχ οἷόν τέ ἐστι μὴ καὶ λόγου κρατεῖν.

Aed 1 11 18 ἐνταῦθα δὲ καὶ λιμένων σκέπας ἀποτετόρνενται οὐ πρότερον ὄν. ἀκτὴν γὰρ εὐρὴν ἐκατέρωθι τοῖς τε ἀνέμοις καὶ ταραχῇ τοῦ ῥοθίου ἀποκειμένην, σωτήριον εἶναι τοῖς πλέουσι κατεστήσατο ὧδε.

Aed 1 11 19 τὰς κιβωτοὺς καλουμένας ἀναρίθμους τε καὶ παμμεγέθεις πεποιημένους, ἀμφοτέρωθεν τε αὐτὰς τῆς ἡϊόνος ἐπὶ πλεῖστον ἐγκαρσίας ἀπορριψάμενος, αἶε τε τῶν προτέρων καθύπερθεν ἐτέρων ἐν τάξει ἐπιβολὴν ἐντιθέμενος, τοίχους πλαγίους ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλων ἀνέστησε δύο ἐκ τῶν τῆς ἀβύσσου κρηπίδων μέχρι ἐς τὸ ὕδωρ, ὧ δὴ αἱ νέες ἐναπεριδόμεναι πλέουσι. ^[5]

Aed 1 11 20 πέτρας τε τὸ λοιπὸν ἀποτόμους ταύτῃ ἐμβέβληται. ὧν δὴ πρὸς τοῦ ῥοθίου ἀρασσομένων, ἀποκρουομένων τε τὴν τοῦ κλυδωνίου ἐπίθεσιν, καὶ ἀνέμου χειμῶνος ὥρᾳ καταβάντος σκληροῦ, διαμένει τὰ ἐντὸς ἡσυχῇ ἅπαντα τῶν τοίχων, μεταξὺ μιᾶς ἀπολελειμμένης ἐπὶ τὸν λιμένα τοῖς πλοίοις εἰσόδου. ^[5]

Aed 1 11 21 ἐνταῦθα δὲ καὶ ἱερὰ τεμένη πεποιήται, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν δεδιήγηται, καὶ στοάς τε καὶ ἀγορὰς καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ καὶ τὰ ἄλλα σχεδὸν τι πάντα· ὥστε δὴ ταῦτα τῶν ἐν τῇ πόλει βασιλείων ἐλασσοῦσθαι μὴδέν.

Aed 1 11 22 καὶ λιμένα δὲ ἄλλον ἐτεκτήνατο ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ, ἐν τοῖς Εὐτροπίου ἐπωνύμοις, τοῦ Ἡραίου τοῦδε οὐ πολλῷ ἀποθεν, κατὰ ταῦτα εἰργασμένον τοῖς ἄλλοις, ὧνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως. Τὰ μὲν οὖν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐν πόλει δεδημιουργημένα τῇ βασιλίδι, ὡς διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν, ταύτῃ πη ἔχει. ^[5]

Aed 1 11 23 ὃ δὲ μόνον ἡμῖν ἐνταῦθα δὴ ἀπολέλειπται αὐτίκα δηλώσω.

- Aed 1 11 24 τῇδε τοῦ βασιλέως τὰ διαιτητήρια ἔχοντος, διὰ μέγεθος τῆς βασιλείας, ἐκ πάσης γῆς ὅμιλος ἀνθρώπων τῇ πόλει παντοδαπὸς ἐπεισέρεται.
- Aed 1 11 25 παραγίνεται δὲ αὐτῶν ἕκαστος ἢ πράξει τινὶ ποδηγούμενος ἢ ἐλπίδι ἢ τύχῃ, πολλοὶ δέ τινες, οἷς δὴ τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν οὐκ ἐν καλῷ κεῖται, βασιλέως δεησόμενοι, τῇ πόλει ἔνδημοι γίνονται διὰ βίαν τινὰ ἢ πιέζουσιν ἢ ἐγκειμένην ἢ μέλλουσιν. ^[5]
- Aed 1 11 26 οἷσπερ συμβαίνει πρὸς τῇ ἄλλῃ ἀμυχανία καὶ οἰκίας ὑποσπανίζειν, οὐχ οἷοις τε οὖσι τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς προέσθαι μίσθωσιν.
- Aed 1 11 27 ταύτην δὲ αὐτοῖς βασιλεὺς τε Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τὴν ἀπορίαν διέλυσαν. τῆς γὰρ θαλάσσης ὡς ἀγχοτάτω, ἵνα δὴ Στάδιον ὁ χώρος καλεῖται (ἀγῶσι γάρ, οἶμαι, τὸ παλαιὸν ἀνεῖτό τισι) ξενῶνας ὑπερμεγέθεις ἐδείμαντο, τοῖς τὰ τοιαῦτα ταλαιπωρουμένοις ἐπὶ καιροῦ γενησομένους καταλυτήρια. ΛΟΓΟΣ Β'. ^[5]
- Aed 2 1 1 Ὅσα μὲν δὴ ἐπὶ τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἐκείνῃ προαστείων ἱερὰ τεμένη βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς νέα ἰδρύσατο, καὶ ὅσα καταπεπονηκότα διὰ χρόνου μῆκος ἀνεενώσατο, τὰ τε ἄλλα οἰκοδομήματα, ὅσα δὴ ἐνταῦθα πεποιήται, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδήλωται.
- Aed 2 1 2 τὸ δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἐρύματα ἡμῖν ἰτέον, [καὶ] οἷσπερ τὰς ἐσχατίας περιέβαλε Ῥωμαίων τῆς γῆς. ἔνθα δὴ καὶ ταλαιπωρεῖσθαι τῷ λόγῳ τὰ μάλιστα ἐπάναγκες ἂν εἴη καὶ τὰ ἀμύχανα διαπονεῖσθαι.
- Aed 2 1 3 οὐ γὰρ τὰς πυραμίδας ἀφηγησόμεθα, τοῦτο δὴ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ βεβασιλευκότων τὸ διαθρυλλούμενον ἐπιτήδευμα, ἐς χάριν ἀποκεκριμένον ἀνόνητον, ἀλλὰ τὰ ὀχυρώματα σύμπαντα, οἷς ὁ βασιλεὺς οὗτος τὴν βασιλείαν ἐσώσατο, τειχισάμενός τε αὐτὴν καὶ ἀμύχανον τοῖς βαρβάροις καταστησάμενος τὴν ἐς Ῥωμαίους ἐπιβουλήν. ἐκ δὲ ὁρίων τῶν Μηδικῶν ἄρξασθαι οὐ μοι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι. Ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ Ῥωμαίων τῆς γῆς, πόλιν αὐτοῖς Ἀμίδαν ἀποδόμενοι, ἥπερ ἐν λόγοις τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται, βασιλεὺς μὲν Ἀναστάσιος ἄγχιστά πη τῶν Περσικῶν ὅρων κώμην ἄδοξόν τινα τὰ πρότερα οὔσαν, Δάρας ὄνομα, τείχει περιβαλεῖν διὰ σπουδῆς ἔσχε, πόλιν τε αὐτὴν ἐπιτείχισμα ἐσομένην τοῖς πολεμίοις ἐργάσασθαι. ^[5]
- Aed 2 1 5 ἐν δὲ ταῖς σπονδαῖς ἀπειρημένον, ἅσπερ ποτὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἔθετο πρὸς τὸ Περσῶν γένος, μηδετέρους ἐν χωρίῳ οἰκίῳ ἐν γειτόνων που τοῖς τῶν ἐτέρων ὁρίοις κειμένῳ ὀχύρωμα νεώτερόν τι ἐπιτεχνᾶσθαι, προτεινόμενοι Πέρσαι τὰς ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ ξυνθήκας ἐμπόδιοι τῷ ἔργῳ σπουδῇ τῇ πάσῃ ἐγίνοντο, καίπερ Οὐννικοῦ πολέμου πιεζόμενοι τῇ ἀσχολίᾳ. ^[5]
- Aed 2 1 6 Ῥωμαῖοι δὲ αὐτοὺς ἀπαρασκεύους διὰ ταῦτα ὀρώντες ὀξύτερον τῆς οἰκοδομίας ἀντελαμβάνοντο, προτερῆσαι διὰ σπουδῆς ἔχοντες πρὶν οἱ πολέμιοι τὴν πρὸς Οὐννους ἀγώνισιν διαλύσαντες ἐπὶ σφᾶς ἴωσιν.
- Aed 2 1 7 ὑποψία οὖν τῇ ἐκ τῶν πολεμίων περίφοβοι ὄντες καὶ караδοκοῦντες αἰὲ τὰς ἐφόδους, οὐκ ἐς τὸ ἀκριβὲς τὴν οἰκοδομίαν ἐξῆγον, τοῦ τάχους αὐτοῖς τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς σπουδῆς παραιρουμένου τὴν ἐς τὸ ἔργον ἀσφάλειαν.
- Aed 2 1 8 τῷ γὰρ συντόμῳ τό γε ἀσφαλὲς οὐδαμῇ εἴωθε ξυνοικίζεσθαι, οὐδὲ τῷ ὀξεῖ τὸ ἀκριβὲς φιλεῖ ἔπεσθαι.
- Aed 2 1 9 οὕτω τοίνυν ἐπισπερχῶς ἀπειργάσαντο τὴν τοῦ περιβόλου ἀνάστασιν οὐκ ἀνανταγώνιστον τοῖς πολεμίοις πεποιημένοι, ἀλλ' ὅσον αὐτῷ ἀναγκαῖον ὕψος ἐνθέμενοι, οὐ μὴν οὐδὲ αὐτοὺς ἐμβεβλημένοι ἐν ἐπιτηδείῳ τοὺς λίθους, ἢ αὐτῶν ἐν δέοντι εἰργασμένοι τὴν σύνθεσιν, ἢ τῷ τέλεματι τῆς τιτάνου κατὰ λόγον ἐναρμοσάμενοι. ^[5]

Aed 2 1 10

χρόνου οὖν ὀλίγου (χιόσι τε γὰρ καὶ ἡλίου θέρμη τῷ τῆς οἰκοδομίας σφαλερῷ ἀντέχειν οἱ πύργοι ὡς ἥκιστα εἶχον) διερρωγένοι αὐτῶν τοῖς πλείστοις ξυνέβη. οὕτω μὲν τὰ πρότερα ἐν πόλει Δάρας τὰ τεῖχη ἀνέστη. Ἐννοια δὲ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γέγονεν ὡς οὐ περιόφονται Πέρσαι ὅσα γε δυνατὰ τοῦτο δὴ τὸ κατ' αὐτῶν ἐπιτείχισμα Ῥωμαίοις ἐστάναι, ἀλλὰ πανοικεσία μὲν προσβαλοῦσι, τέχνας δὲ κινήσουσι πάσας ἐξ ἀντιπάλου τειχομαχήσειν τῆς πόλεως, καὶ ὄμιλος μὲν αὐτοῖς ἐλεφάντων ἔψεται, οἴσουσι δὲ ξυλίνους ἐπὶ τῶν ὤμων οἱ ἐλέφαντες πύργους, οἷς ὑποκείμενοι ἀντὶ θεμελίων ἐστήξουσιν, καὶ τὸ δὴ χαλεπώτερον ἐν ἐπιτηδείῳ τοῖς πολεμίοις περιηγόμενοι καὶ φέροντες τεῖχος γνώμη τῶν κεκτημένων ὅπη παρατύχοι ἐπόμενον· ἐπεμβαίνοντες δὲ οἱ πολέμιοι βαλοῦσι μὲν κατὰ κορυφὴν τοὺς ἔνδον Ῥωμαίους, ἐκ δὲ ὑπερδεξίων ἐπιθήσονται, ἀλλὰ καὶ λόφους χειροποιήτους ἐπαναστήσουσι, καὶ μηχανὰς τὰς ἐλεπόλεις ἐπάξονται πάσας. ^[5]

Aed 2 1 13 ἦν δέ τι τῇ πόλει Δάρας ἀξύμφορον ἐπιγένηται, πάσης μὲν προβεβλημένη τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἀντιτεταγμένη δὲ τῇ πολεμίᾳ διαφανῶς, οὐκ ἄχρι τοῦδε ἡμῖν κείσεται τὸ κακόν, ἀλλ' ἡ πολιτεία κατασεισθήσεται ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον. ἐβούλετό τε διὰ ταῦτα ὀχύρωμα τῷ χωρίῳ περιβαλεῖν ἐπαξίως τῆς χρείας. Πρῶτα μὲν οὖν τὸ τεῖχος (κολοβόν τε γὰρ ἦν κομιδῇ, ἥπερ μοι εἴρηται, καὶ τοῖς ἐπιούσι διὰ ταῦτα ἐπιμαχώτατον) ἀπρόσοδόν τε καὶ ἄμαχον ὅλως τοῖς πολεμίοις ἐσκευάσατο εἶναι. ^[5]

Aed 2 1 15 τὰς μὲν γὰρ ἐπάλξεις πρότερον οὐσας λίθων ἐνθήκη ξυναγαγὼν ἀπέσφιγξεν ἐν στενῷ μάλιστα, ἵχνη αὐταῖς μόνα ἐς θυρίδων ἀπολιπὼν σχῆμα, τοσοῦτον δὲ αὐτῶν συγκεχωρηκῶς ἀνεωγένοι, ὅσον δὴ καὶ χεῖρα διεῖναι, καὶ τῶν τοξευμάτων ἐξόδους ἐπὶ τοὺς ἐνοχλοῦντας ἐνθένδε λελεῖφθαι. ^[5]

Aed 2 1 16 ὑπερθεν δὲ αὐτῶν ὕψος τῷ περιβόλῳ ἐπετεχνήσατο ἐς τριάκοντα μάλιστα πόδας, οὐχ ὅλον ἐνθέμενος τὸ πάχος τῷ τείχει, ὡς μὴ τῶν θεμελίων τῇ τῶν ἐγκειμένων περιουσίᾳ βαρυνομένων ἀνήκεστόν τι τῷ ἔργῳ ξυμβαίη, ἀλλὰ τὸν ἐκείνη ἀέρα λίθων περιβολῇ περιελίξας, στοάν τε ἐν κύκλῳ τοῦ περιβόλου περιδρομον ἐργασάμενος, ὑπὲρ τε τὴν στοὰν τὰς ἐπάλξεις ἐπιβαλὼν, ὥστε διώροφον μὲν πανταχόσε τὸ τεῖχος εἶναι, κατὰ δὲ τοὺς πύργους καὶ τρεῖς γεγονέναι τὰς χώρας τῶν τε ἀμυνομένων τοῦ περιβόλου καὶ τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀποκρουομένων ἐφόδους. ^[10]

Aed 2 1 17 κατὰ μέσους γάρ πη τοὺς πύργους σφαιρικὸν σχῆμα ἐνθέμενος αὐθις ἐνταῦθα ἐντέθεικεν ἐπάλξεις ἐτέρας, τριώροφον ταύτῃ τὸ τεῖχος ἀπεργασάμενος. Ἐπειτα δὲ κατανενοηκῶς ὅτι δὴ καὶ τῶν πύργων διεφθάρθαι πολλούς, ἥπερ μοι εἴρηται, ξυνηνέχθη ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ, καθελεῖν μὲν αὐτοὺς ὡς ἥκιστα εἶχεν, ἐν γειτόνων ἀεὶ τῶν πολεμίων ὄντων καὶ καιροφυλακούντων τε καὶ διηνεκὲς ἰχνευόντων εἴ ποτε τοῦ περιβόλου μοίρας ἀτειχίστου τινὸς ἐπιτυχεῖν οἷοί τε ὥσιν· ἐπενόει δὲ τάδε. ^[5]

Aed 2 1 19 τούτους μὲν τοὺς πύργους αὐτοῦ εἶασεν, ἔκτοσθεν δὲ αὐτῶν ἐκάστου οἰκοδομίαν τινὰ ἐτέραν ἐμπείρωσεν ἐν τετραγώνῳ ἐδείματο, ἀσφαλείας τε καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας εὖ ἔχουσας, ταύτῃ τε τοὺς πεπονηκότας τῶν τοίχων ἐρύματι ἐτέρῳ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐτειχίσατο.

Aed 2 1 20 ἓνα δὲ αὐτῶν τὸν καλούμενον τῆς Φρουρᾶς ἐπικαιριώτατα καθελὼν ἀνωκοδομήσατο ζὺν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ πανταχόθεν τοῦ περιβόλου τὸ ἐκ τῆς ἀσθενείας ἀφείλετο δέος.

Aed 2 1 21 καὶ τῷ προτειχίσματι δὲ κατὰ λόγον διαρκὲς ὕψος ἐπισταμένως ἐντέθεικεν.

Aed 2 1 22 ἔκτοσθεν δὲ αὐτοῦ τάφρον ὥρυξεν, οὐχ ἥπερ εἰώθασιν ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐν χώρῳ τε ὀλίγῳ καὶ τρόπῳ ἐτέρῳ· ὅτου δὲ δὴ ἔνεκα, ἐγὼ δηλώσω. Τὰ μὲν ἄλλα τοῦ περιβόλου ἀπρόσβατα τοῖς τειχομαχοῦσιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ξυμβαίνει εἶναι ἅτε οὐκ ἐφ' ὁμαλοῦ χωρίου ἐστῶτα, οὐδὲ τοῖς ἐπιούσιν ἔχοντος πρὸς ἐπιβουλήν ἐπιτηδείως, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄναντες ἔν τε

σκληρῷ καὶ ὀρθίῳ κειμένου, ἔνθα οὔτε διώρυχα οἷόν τέ ἐστίν οὔτε προσβολὴν γενέσθαι τινά.
[5]

- Aed 2 1 24 ἥ δὲ αὐτοῦ πρὸς ἄνεμον νότον ἢ πλευρὰ τέτραπται, μαλθακὴ τε οὔσα καὶ γεώδης ἡ χώρα καὶ πρὸς διώρυχας εὐκόλος ἄγαν, εὐέφοδον ταύτη ποιεῖ τὴν πόλιν.
- Aed 2 1 25 τάφρον οὖν ἐνταῦθα μηνοειδῇ, εὗρους τε καὶ βάθους ἱκανῶς ἔχουσιν ἐπὶ μακρῷ κατορύξας, ἐκάτερον αὐτῆς τῷ προτειχίσματι τὸ πέρας ἐνήψεν, ὕδατος μὲν αὐτὴν διαρκῶς ἐμπλησάμενος, ἄβατόν τε παντάπασιν τοῖς πολεμίοις καταστησάμενος, ἐν μοίρᾳ δὲ αὐτῆς τῇ ἐντὸς προτείχισμα θέμενος ἕτερον· ὃ δὲ ἐφεστῶτες ἐν πολιορκίᾳ φρουροῦσι Ῥωμαῖοι, τοῦ τε περιβόλου καὶ προτειχίσματος τοῦ ἐτέρου ἀφροντιστήσαντες, ὅπερ τοῦ τείχους προβέβληται. [5]
- Aed 2 1 26 ἐτύγχανε δὲ τοῦ τε τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ κατὰ τὰς πύλας, αἱ καταντικρὺ τοῦ Ἀμμώδιος χωρίου εἰσὶ, μέγα τι χρῆμα χώματος κείμενον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι λανθάνειν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον οἰοῖ τε ἦσαν, ἐπὶ τῇ πόλει διώρυχας ἔνερθεν τοῦ περιβόλου ποιούμενοι. [5]
- Aed 2 1 27 ὅπερ ἐνθένδε περιελὼν καὶ περικαθήρας εὖ μάλα τὸν χώρον, ταύτῃ τοῖς πολεμίοις τὴν ἐς τὸ τεῖχος ἐπιβουλὴν ἀνεχαίτισε. Τὰ μὲν οὖν τοῦ ὀχυρώματος αὐτῷ τῇδὲ πη πεποιήται.
- Aed 2 2 1 καὶ ὕδατος δὲ εἰργάσατο ἔλυτρα πῇ μὲν τοῦ περιβόλου καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξύ, πῇ δὲ ἄγχιστα τοῦ νεῶ, ὃς Βαρθολομαίῳ ἀποστόλῳ ἀνείται πρὸς δύνοντά που τὸν ἥλιον.
- Aed 2 2 2 ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς ἐκ προαστείου τῆς πόλεως διέχοντος αὐτῆς σημείων δυοῖν, ὃ δὲ Κόρδης ἐπικαλεῖται.
- Aed 2 2 3 ἐφ' ἐκάτερα δὲ αὐτοῦ σκοπέλω δύο ἀνέχετον ὑπεράγαν σκληρῷ. πρόεισι τε μεταξὺ τῆς ἐκατέρου ὑπωρείας ἄχρι ἐς τὴν πόλιν ὁ ποταμὸς οὗτος, παρὰ τοὺς πρόποδας φερόμενος τῶν ὀρῶν, μάλιστά τε καὶ δι' αὐτὸ τοῖς πολεμίοις ἄτρεπτός τε καὶ ἀνέπαφος ὢν.
- Aed 2 2 4 οὐ γὰρ ἔχουσι βιάζεσθαι πῇ αὐτὸν ἐν ὑπὶ τῆς γῆς. ἐπισπῶνται δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν τρόπῳ τοιῷδε.
- Aed 2 2 5 ὀχετὸν μὲν ἐκ τοῦ περιβόλου πεποιήνται μέγαν, ὀβελοῖς δὲ σιδηροῖς τὸ τοῦ ὀχετοῦ στόμα συχνοῖς τε καὶ ὡς παχυτάτοις καταλαβόντες, τοῖς μὲν ὀρθοῖς, τοῖς δὲ ἐγκαρσίοις, διεπράξαντο τῷ ὕδατι ἐς τὴν πόλιν εἰσιτητὰ εἶναι, οὐκ ἐπὶ πονηρῷ τοῦ ὀχυρώματος. [5]
- Aed 2 2 6 οὕτω τοίνυν ἐς τὴν πόλιν ἐσιὼν καὶ τὰ ἐκείνῃ ἔλυτρα ἐμπλησάμενος, περιαγόμενός τε ὅποι ποτὲ δοκοίη τοῖς τῇδε ἀνθρώποις, εἴτα ἐκβάλλει ἐς ἑτέραν τινὰ τῆς πόλεως χώραν, ἐμφεροῦς αὐτῷ τῇ ἐς τὴν πόλιν εἰσαγωγῇ πεποιημένης τῆς ἐκβολῆς.
- Aed 2 2 7 περιῶν τε τὰ ταύτῃ πεδία ἐς πολιορκίαν εὐπετῇ ἐποιεῖτο τὴν πόλιν. ἐνταῦθα γὰρ ἐνστρατοπεδεύεσθαι τοῖς πολεμίοις τῇ τοῦ ὕδατος περιουσίᾳ οὐ χαλεπὸν ἦν.
- Aed 2 2 8 ὅπερ ἵνα μὴ γένηται λογισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ παρόντα ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο, διασκοπούμενος εἴ τινα τῷ πράγματι ἄκεσιν εὗροι.
- Aed 2 2 9 ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ τὴν ἀμηχανίαν ἰώμενος, ἀπαυτοματίσας τὴν πρᾶξιν μελλήσει τὴν πόλιν οὐδεμιᾷ διεσώσατο. ἐγίνετο δὲ διὰ τὴν ὥδιν. Τῶν τις ἐκείνῃ στρατευσαμένων, εἴτε τινὰ ὄψιν ὀνείρου ἰδὼν εἴτε αὐτόματος εἰς τοῦτο ἡγμένος, τῶν περὶ τὰς οἰκοδομίας τεχνιτῶν ἐταιρισάμενος πολὺν ὄμιλον, διώρυχα ἐκέλευε μακρὰν ἐντὸς τοῦ περιβόλου γεγενῆσθαι, δείξας τι χωρίον αὐτοῖς· ὕδωρ γὰρ πότιμον ἐνταῦθα εὐρήσειν ἐκ μυχῶν ἀποβλύζον τῆς γῆς. [5]
- Aed 2 2 11 κυκλοτερεῇ τε τὴν διώρυχα ἐς ποδῶν μῆκος πεντεκαίδεκα ποιησάμενος ἐπὶ πλεῖστον τὸ βάθος κατῆγε.
- Aed 2 2 12 τοῦτο τῇ πόλει σωτήριον οὐκ ἐκ προνοίας τῶν τεχνιτῶν τούτων πεποιήται, ἀλλ' ὅπερ ἐνταῦθα ξυμβήσεσθαι κακὸν ἔμελλεν, ἐς πᾶν ξυμφέρον διὰ τῆς κατάρυχος ἀπεκρίθη Ῥωμαίοις. ὁμβρῶν γὰρ μεταξὺ ἐξαισίων καταρραγόντων, ὁ ποταμὸς, οὗπερ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, πρὸ τοῦ

περιβόλου μορμύρων ἄρθεις τε ἐπὶ μέγα κατὰ τὰ ξυνειθισμένα οὐκέτι ἐχώρει, οὐ δεχομένων αὐτὸν τηλικόνδε γεγενημένον οὔτε τῶν εἰσόδων οὔτε τοῦ ὀχετοῦ, ἥπερ τὰ πρότερα.

Aed 2 2 14 ξυνίστατο οὖν ἐπὶ τὸ τεῖχος ξυνάγων τὸν ῥοῦν, ἐς ὕψος τε καὶ βάθος κατατείνων πολὺ, καὶ πῇ μὲν λιμνάζων, πῇ δὲ κυρτούμενός τε καὶ κυματίας γεγενημένος.

Aed 2 2 15 τὸ μὲν οὖν προτείχισμα βιασάμενος καθεῖλεν εὐθύς, κατασεύσας δὲ καὶ πολλήν τινα τοῦ τεύχους μοῖραν καὶ τὰς πύλας ἀναπετάσας πολὺς τε ῥεύσας τὴν πόλιν καταλαμβάνει σχεδόν τι ὅλην, καὶ αὐτῆς τὴν τε ἀγορὰν καὶ τοὺς στενωποὺς καὶ οὐδὲν τι ἥσσαν τὰς οἰκίας περιπολήσας, ἐπίπλων τε ἐνθὲνδε καὶ ξυλίνων τευχῶν καὶ ἄλλων τοιούτων φορυτὸν μέγαν ἐπαγόμενος, ἐς ταύτην τε τὴν διώρυχα ἐμπεσὼν ἀφανίζεται ὑπόγειος γεγενημένος. ^[5]

Aed 2 2 16 ἡμέραις δὲ οὐ πολλαῖς ὕστερον ἄγχιστά πη τῶν Θεοδοσιουπόλεως ὀρίων ἐκδούς, ἐν χώρῳ ἐφάνη σημείοις τεσσαράκοντα διέχοντι μάλιστα Δάρας πόλεως, οἷσπερ ἐπηγάγετο ἐκ τῶν τῆδε οἰκίων γνωσθεῖς. διεφάνη γὰρ ἐνταῦθα ὁ συρφετὸς ὅλος. καὶ τὸ λοιπὸν ἐν μὲν εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν ἐν μέσῃ πόλει γινόμενος ὁ ποταμὸς οὗτος, περιπλέους τε τοῦ ὕδατος τοὺς θησαυροὺς ἐργασάμενος, φέρεται μὲν τῆς πόλεως ἔξω διὰ τῶν ἐξόδων αἵπερ αὐτῷ πεποιήνται ἐξεπίτηδες πρὸς τῶν δειμαμένων τὴν πόλιν, ὥσπερ μοι ἔναγχος δεδιήγηται. ^[5]

Aed 2 2 18 ἀρδεύων δὲ τὰ ἐκείνῃ χωρία ποθεινὸς ἅπασι τοῖς περιοικοῦσιν ἐς αἰὶ γίνεται. ἐπειδὴν δὲ πολεμίων στρατὸς ὡς πολιορκήσων τὴν πόλιν ἐνταῦθα ἴοι, τὰς μὲν διὰ τῶν σιδηρῶν ὀβελῶν ἐξόδους ἐπιβύσαντες τοῖς καταράκταις καλουμένοις, αὐτίκα τε τὸν ποταμὸν μεταπεφυκέναι καὶ τὴν ἐκβολὴν μεταπορεύεσθαι βιασάμενοι ἀνάγκῃ χειροποιήτῳ, ἐπὶ τε τὴν διώρυχα καὶ τὸ ἐνθὲνδε περιάγουσι χάος. ^[5]

Aed 2 2 19 καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι πιεζόμενοι τοῦ ὕδατος τῇ ἀπορίᾳ διαλύειν ἀναγκάζονται τὴν πολιορκίαν εὐθύς. Μιρράνης ἀμέλει ὁ Περσῶν στρατηγὸς ἐπὶ Καβάδου βασιλεύοντος ἐπὶ πολιορκίᾳ ἐνταῦθα ἦκων, τούτοις τε πᾶσιν ἀναγκασθεῖς, ἄπρακτος οὐκ εἰς μακρὰν ἀνεχώρησε. ^[5]

Aed 2 2 20 καὶ Χοσρόης αὐτὸς πολλῶ ὕστερον ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἀφικόμενος στρατῷ μεγάλῳ ἐγκεχειρήκε τῇ ἐς τὴν πόλιν ἐπιβουλῇ.

Aed 2 2 21 ὕδατός τε ἀπορίας πέρι ἀμηχανῶν, καὶ ἀποσκοπούμενος τὴν τοῦ περιβόλου ὑπερβολὴν, ἄμαχόν τε αὐτὴν διαρκῶς ὑπώπτευνεν εἶναι, καὶ τὰ βεβουλευμένα μεταγνοῦς, εὐθυωρὸν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἀπιὼν ὥχετο, τῇ τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος καταστρατηγηθεὶς προμηθείᾳ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐν πόλει Δάρας οὕτω δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς κατεστήσατο· ὄντινα δὲ προσεποίησε τρόπον τῇ πόλει μηκέτι αὐτῇ πάθος πρὸς τοῦ ποταμοῦ ξυμβῆναι τοιοῦτον, τοῦ θεοῦ διαρρήδην αὐτῷ ξυνεπιλαμβανομένου τὸ σπούδασμα τοῦτο, ἐγὼ δηλώσω. ^[5]

Aed 2 3 2 Χρύσης ἦν τις Ἀλεξανδρεὺς, μηχανοποιὸς δεξιός, ὅσπερ βασιλεῖ τὰ ἐς τὰς οἰκοδομίας ὑπηρετῶν, τὰ πλεῖστα τῶν ἐν πόλει Δάρας καὶ τῇ ἄλλῃ χώρᾳ γεγονότα ἐξείργασται.

Aed 2 3 3 οὗτος ὁ Χρύσης ἀπεδήμει μὲν ἡνίκα δὴ ἐν πόλει Δάρας τὸ ἐκ τοῦ ποταμοῦ πάθος ξυνέπεσεν· ἀκηκοὺς δὲ καὶ περιαλήσας τῇ συμφορᾷ ἐς κοίτην τὴν αὐτοῦ ἀπεχώρησεν. ὄψιν δὲ ὀνείρου τοιάνδε εἶδεν.

Aed 2 3 4 ἐδόκει οἱ ἐν τῷ ὀνείρῳ τις ὑπερφυῆς τε καὶ τὰ ἄλλα κρείσσων ἢ ἀνθρώπῳ εἰκάζεσθαι μηχανὴν τινα ἐπαγγέλλειν τε καὶ ἐνδείκνυσθαι, ἣ ἂν διακωλύειν τὸν ποταμὸν ἱκανὴ εἴη ἐπὶ πονηρῷ τῆς πόλεως μηκέτι μορμύρειν.

Aed 2 3 5 καὶ ὁ μὲν αὐτίκα θεῖον ὑποτοπήσας τὸ πρᾶγμα εἶναι, τὴν τε μηχανὴν καὶ τὴν τοῦ ὀνείρου ὄψιν ἐς βασιλέα γράψας ἀνήνεγκε, σκιαγραφήσας τὴν ἐκ τοῦ ὀνείρου διδασκαλίαν.

Aed 2 3 6

ἐτύγχανε δὲ οὐ πολλῶ πρότερον ἄγγελος ἦκων ἐς βασιλέα ἐκ Δάρρας πόλεως, ὅσπερ αὐτῷ τὰ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ξυνενεχθέντα πάντα ἐσήγγειλε.

Aed 2 3 7 βασιλεὺς δὲ τότε τοῖς ξυμπεπτωκόσι ξυνταραχθεὶς καὶ περιώδυνος γεγονώς, τοὺς τὰ μηχανικὰ εὐδοκιμοῦντας εὐθὺς μετεκάλει, Ἀνθέμιόν τε καὶ Ἰσίδωρον, ὧν περ ἔμπροσθεν ἐπεμνήσθην.

Aed 2 3 8 καὶ τὰ ξυμβεβηκότα ἐπικοινωνόμενος ἀνεπυνθάνετο τῶν ἀνδρῶν ὅποια ποτὲ μηχανὴ γένοιτο, ὥς μή τι περαιτέρω τῇ πόλει ξυμβαίῃ· καὶ αὐτῶν μὲν ἑκάτερος ὑποθήκην τινὰ ἔφραζε τὴν οἱ δοκοῦσαν ἐπιτηδεύς ἐς τοῦτο ἔχειν· βασιλεὺς δέ, θείας δηλονότι ἐπινοίας αὐτῷ γενομένης τινός, οὕτω τὰ Χρύσου ἰδὼν γράμματα, ἐπενόει τε καὶ ἐσκιαγράφει αὐτογνωμονήσας ἐκ τοῦ παραδόξου ὃ δὴ τοῦ ὀνείρου ἐκτύπωμα ἦν. ^[5]

Aed 2 3 9 ἔτι δὲ τῆς βουλῆς ἡωρημένης καὶ τοῦ πρακτέου σφίσιν ἐν ἀδήλῳ ὄντος, διέλυσαν τὸν διάλογον. ἡμέραις τε τρισὶν ὕστερον ἤκέ τις βασιλεῖ τὴν τε τοῦ Χρύσου ἐπιστολὴν καὶ τῆς τοῦ ὀνείρου μηχανῆς τὸ ἐκμαγεῖον ἐνδεικνύμενος.

Aed 2 3 11 καὶ ὃς μεταπεμψάμενος τοὺς μηχανικοὺς αὐθις ἀνανεοῦσθαι τῇ μνήμῃ ἐκέλευεν ὅσα δὴ σφίσιν ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τὸ πρότερον δοκοῦντα εἶη.

Aed 2 3 12 οἱ δὲ ἀπεστομάτιζον ἐφεξῆς ἅπαντα, ὅσα τε αὐτοὶ τεχνάζοντες εἶπον καὶ ὅσα βασιλεὺς ἀπαυθαδιασάμενος ἐπήγγειλε γενέσθαι.

Aed 2 3 13 καὶ τότε δὴ βασιλεὺς τὸν τε πρὸς τοῦ Χρύσου σταλέντα καὶ τὰ γράμματα ἐπιδείξας, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐκ τοῦ ὀνείρου γεγονυῖαν ἐπὶ τῷ ἐσομένῳ ὄψιν τε καὶ σκιαγραφίαν, κατεστήσατο αὐτοὺς ἐν θαύματι μεγάλῳ, ἐν νῷ ποιουμένους ὥς ἅπαντα ὁ θεὸς συνδιαπράσσεται τῷ βασιλεῖ τούτῳ τὰ τῇ πολιτείᾳ ξυνοίσοντα. ἐκράτει τοίνυν ἡ τοῦ βασιλέως ἐπίταξις, ὑποχωροῦσης μηχανοποιῶν σοφίας καὶ τέχνης. ^[5]

Aed 2 3 15 καὶ γίνεται ὁ Χρύσης αὐθις ἐν πόλει Δάρρας, ἐπιτεταγμένον οἱ πρὸς τοῦ βασιλέως ὑποτελέσαι τὰ γεγραμμένα σπουδῇ τῇ πάσῃ, καθάπερ ἡ τοῦ ὀνείρου ὑποθήκη ἐπήγγελλεν. ἐποίει τε τὰ ἐπιτεταγμένα τρόπῳ τοιῷδε. Ἐν χώρῳ διέχοντι τοῦ τῆς πόλεως προτειχίσματος ἐς τεσσαράκοντα μάλιστα πόδας, μεταξὺ σκοπέλου ἑκατέρου, ὧν δὴ κατὰ μέσον ὁ ποταμὸς προῖων φέρεται, ἀντιτείχισμα ἐτεκτῆνατο ὕψους τε καὶ εὗρους ἱκανῶς ἔχον. ^[5]

Aed 2 3 17 οὐ περ τὰ πέρατα οὕτω δὴ ὄρει ἑκατέρῳ πανταχόθι ἐνῆψεν, ὥς τῷ ὕδατι τοῦ ποταμοῦ, ἣν καὶ σφοδρότατα ἐπιρρεύσειεν, ἐνταῦθα ἐσιτητὰ μηδαμῇ ἔσεσθαι.

Aed 2 3 18 τοῦτο δὲ τὸ ἔργον οἱ περὶ ταῦτα σοφοὶ φράκτην ἢ ἀρίδα καλοῦσιν, ἢ ὅ τί ποτε ἄλλο ἐθέλουσιν.

Aed 2 3 19 οὐκ ἐπ' εὐθείας δὲ τὸ ἀντιτείχισμα πεποιήται τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μνηοειδὲς τετραμμένον, ὅπως ἂν τὸ κύρτωμα πρὸς τῇ τοῦ ποταμοῦ ἐπιρροῇ κείμενον ἔτι μᾶλλον ἀντέχειν τῷ ρείθρῳ βιαζομένῳ δυνατόν εἴη.

Aed 2 3 20 θυρίδας δὲ ἐς τὸ ἀντιτείχισμα ἔς τε τὰ κάτω καὶ τὰ ἄνω πεποιήται. ὥστε τῷ ποταμῷ πλημμυροῦντι ἐξαπινάίως, ἂν οὕτω τύχοι, ξυνίστασθαι μὲν ἐνταῦθα ἐπάναγκες εἶη καὶ μὴ παντὶ τῷ ῥοθίῳ περαιτέρω χωρεῖν, ἐκροὴν δὲ κατὰ τὰς ὁπὰς ἀφίεντι βραχεῖάν τινα τοῦ μὲν υπερβάλλοντος ὄγκου κατὰ μικρὸν ἀπολήγειν αἰεὶ, τῷ δὲ τείχει λελυμασμένῳ μηδέποτε εἶναι. ^[5]

Aed 2 3 21 ἡ γὰρ ἐκροὴ ἐν τῷ χώρῳ ξυνισταμένη, ὅσπερ ἐς τεσσαράκοντα διήκων πόδας, ἥπερ μοι εἴρηται, τῆς τε ἀρίδος καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξύ ἐστίν, οὐδαμῇ τὸ παράπαν βιαζομένη, ἀλλ' ἐς τὰς ξυνειθισμένας εἰσόδους κατὰ λόγον χωροῦσα ἐς τὴν ὁχεταγωγίαν ἐνθένδε εἰσβάλλει. ^[5]

Aed 2 3 22 καὶ τὰς πύλας, ἅσπερ τὸ πρότερον βιασάμενος ἐξαπινάίως ὁ ποταμὸς ἀνεπέτασε, περιελὼν ἐντεῦθεν, λίθοις μὲν παμμεγέθεσι τὴν προτέραν αὐτῶν ἐφράξατο χώραν, ἐπεὶ ἐφ' ὁμαλοῦ κείμεναι τῷ ποταμῷ υπερβλύζοντι εὐέφοδοι ἦσαν.

- Aed 2 3 23 ἄγχιστα δέ πη ἐν χώρῳ ἀνάντει κατὰ τὸ κρημνῶδες τοῦ περιβόλου αὐτὰς ἔθετο, οὗ δὴ τῷ ποταμῷ βάσιμα ὡς ἤκιστα ἦν. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω διαπεπόνηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. Ἦν δέ τις ἐν πόλει πολλὴ ὕδατος πέρι ἀμηχανία τοῖς τῇδε ἀνθρώποις.
- Aed 2 3 24 οὔτε γὰρ ἀναβλυστάνουσαν εἶχον ἐνταῦθα πη κρήνην, οὔτε ὀχετῷ περιανομένην ἐς τὰς ἀγυιάς, αἱ τῇδε εἰσιν, οὔτε τισὶ θησαυριζομένην ἐκείνῃ ἐλύτροις, ἀλλ' οἷς μὲν ἀγχοτάτῳ ὁ ποταμὸς κατὰ τὰς ἀμφοδούς ἐφέρετο, οἶδε ἀταλαιπώρως ἀρνούμενοι τῷ γειτονήματι ῥᾶστα ἔπινον, οἷς δὲ ὡς ἀπωτάτῳ τῆς τοῦ ποταμοῦ ἐκροῆς τὰ οἴκοι ἐτύγχανεν ὄντα, τούτοις δυοῖν τὸ ἕτερον ἐπάναγκες ἦν, ἢ τὰ ἔσχατα πονοῦμένοις πιεῖν, ἢ δίψῃ ἐχομένοις ἀπολωλέναι. ^[5]
- Aed 2 3 25 ἀλλ' ὀχετὸν βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐτεκτῆναιτο μέγαν, ᾧ δὴ τὸ ὕδωρ περιαναγῶν πανταχόσε τῆς πόλεως τὴν ἀπορίαν τοῖς τῇδε ὠκημένοις διέλυσεν.
- Aed 2 3 26 ἀλλὰ καὶ ἱερὰ πεποιήται δύο, τὴν τε μεγάλην ἐκκλησίαν καλουμένην καὶ τὸν τοῦ ἀποστόλου Βαρθολομαίου νεών. ἔτι μέντοι καὶ τοῖς στρατιώταις καταλυτήρια ἐδείματο παμπληθῇ, ὅπως δὴ τοὺς τῇδε ὠκημένους μηδαμῶς ἐνοχλοῖεν. Καὶ Ἀμίδης δὲ πόλεως τό τε τεῖχος καὶ τὸ προτείχισμα ἐν τοῖς ἄνω γενόμενα χρόνοις καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὑποπτα ὄντα ἐξίτηλα γενήσεσθαι, οὐ πολλῷ ὕστερον νῆα τινὶ καταλαβὼν οἰκοδομίᾳ τῇ πόλει τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο. ^[5]
- Aed 2 3 28 ὅσα δὲ κἂν τοῖς φρουρίοις αὐτῷ εἵργασται, ἅπερ ἐν τοῖς ὁρίοις τούτων δὴ τυγχάνει τῶν πόλεων ὄντα, ἐρῶν ἔρχομαι. Ἐκ Δάρας πόλεως ἰόντι ἐς τὰ Περσῶν ἦθη χώρα τις ἐν ἀριστερᾷ ἐστὶν ἀναμάξευτός τε καὶ ἄφιππος ὅλως, κατατείνουσα μὲν ἐς ἡμέραιν ὁδὸν δυοῖν εὐζώνῳ ἀνδρὶ μάλιστα, τελευτῶσα δὲ ἐς χώρον σιμὸν καὶ ἀπόκρημνον, Ῥάβδιος ὄνομα.
- Aed 2 4 2 ταύτης δὲ τῆς ἐπὶ τὸ Ῥάβδιος φερούσης ὁδοῦ ἐφ' ἐκάτερα τὰ Περσῶν ὅρια ἐπὶ μακρότατον ζυμβαίνει εἶναι.
- Aed 2 4 3 ὅπερ μοι κατ' ἀρχὰς ἀγαμένῳ καὶ τῶν ἐπιχωρίων ἀναπυνθανομένῳ ὄντινα τρόπον Ῥωμαίοις προσήκουσα ὁδός τε καὶ χώρα γῆν ἐκατέρωθι τὴν πολεμίαν διακεκλήρωται, ἀπήγγελλον τινες ὡς εἴη μὲν Περσῶν τὸ χωρίον ποτέ, δεομένῳ δὲ τῷ Περσῶν βασιλεῖ τῶν τις Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἀμπέλοις τινὰ κατακορῇ κώμην ἐπὶ Μαρτυροπόλεως οὔσαν δώσειε, τοῦτο δὴ αὐτῇ τὸ χωρίον ἀνταλλαζάμενος. ^[5]
- Aed 2 4 4 τὸ μὲν οὖν Ῥάβδιος ἐπὶ πετρῶν οἰκεῖται ἀποτόμων τε καὶ ὅλως ἀγρίων, αἵπερ ἐνταῦθα ἐπανεστήκασιν θαυμάσιον ὅσον.
- Aed 2 4 5 ἔνερθεν δὲ αὐτοῦ χωρίον ἐστίν, ὅπερ καλοῦσιν Ῥωμαίων ἀγρόν, ἀγασθέντες, οἶμαι, τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι δὴ ἐν μέσῳ χωρίων Περσικῶν κείμενον Ῥωμαίοις προσήκει.
- Aed 2 4 6 οὗτος δὲ ὁ Ῥωμαίων ἀγρὸς κεῖται μὲν τῆς γῆς ἐν ὑπίῳ, ἀγαθῶν δὲ ἐστὶ τῶν ἐν τοῖς ληίοις κομιδῇ εὐπορος.
- Aed 2 4 7 τεκμηριώσειε δ' ἂν τις καὶ τοῖσδε, ὅτι δὴ πανταχόθεν τὸν χώρον περιβάλλουσι τὰ Περσῶν ὅρια. Πόλισμά ἐστιν ἐν Πέρσαις ἐπιφανὲς ἄγαν, ὄνομα Σισαυράνων, ὅπερ ποτὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐξελὼν ἐς ἔδαφος καθεῖλεν, ὅμιλον πολὺν τῶν ἐν Πέρσαις ἱπέων ξὺν Βλησχάμῃ τῷ σφῶν ἡγεμόνι δορυαλώτους πεποιημένους.
- Aed 2 4 9 τοῦτο πόλεως μὲν Δάρας ὁδῷ ἡμέραιν διέχει δυοῖν εὐζώνῳ ἀνδρὶ· τούτου δὲ τοῦ Ῥάβδιος σημείοις διέστηκε τρισὶ μάλιστα.
- Aed 2 4 10 πρότερον μὲν οὖν ἀφύλακτός τε ἦν ὁ χώρος ὅδε καὶ Ῥωμαίοις παντελῶς ἄσημος. οὐκοῦν οὔτε φρουρᾶς οὔτε ὀχυρώματος οὔτε ἄλλου ὅτουοῦν ἀγαθοῦ πρὸς αὐτῶν ἔλαχε πώποτε.
- Aed 2 4 11 Πέρσαις ἀμέλει οἱ τὸν ἀγρόν γεωργοῦντες, οὔπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, ὥσπερ ἄλλο τι ἀγγαροφοροῦντες, πεντήκοντα ἐπετεῖους χρυσοὺς ἔφερον [Πέρσαις], ἐφ' ᾧ ἀδεέστερον κεκτήσονται τὰ αὐτῶν ἴδια καὶ καρπῶν δύνωνται τῶν τῇδε φυομένων ὀνίνασθαι. ^[5]

- Aed 2 4 12 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἅπαντα αὐτοῖς μεταπεφυκέναι διεσκευάσατο. τειχίσματι γὰρ τὸ ῥάβδιος περιβαλὼν κατὰ τῶν πετρῶν τὴν ὑπερβολὴν, αἵπερ ἐκείνη ἀνέχουσιν, ἀπρόσοδον αὐτὸ τοῖς πολεμίοις πεποίηται τὸ χωρίον, δηλονότι ξυλλαμβανούσης τῆς φύσεως.
- Aed 2 4 13 ἐπεὶ δὲ ὕδατος οἱ τῇδε ὠκημένοι ἐσπάνιζον, ἐν τῇ τῶν σκοπέλων ἀκρωρεῖα πηγῆς ὡς ἥκιστα οὔσης, ταμειῖα τε ὑδάτων εἰργάσατο δύο καὶ τὰς ἐκείνη πέτρας πολλαχῇ διορύξας παμπληθεῖς ὑδάτων θησαυροὺς διεπράξατο εἶναι, ὅπως δὴ ξυρρεόντων ὑετίων ἐνταῦθα ὑδάτων ἀδεέστερον αὐτοῖς οἱ τῇδε ἄνθρωποι δύνωνται χρῆσθαι, ὡς μὴ τοῦ ὕδατος πιεζόμενοι τῇ ἀπορίᾳ εὐάλωτοι εἶεν. Καὶ τὰ ἄλλα δὲ φρούρια πάντα ἐν ὄρει κείμενα, ἅπερ ἐνθὲνδε τε καὶ ἐκ Δάρας πόλεως ἄχρι ἐς Ἀμιδαν διήκειν ξυμβαίνει, τό τε Κιφὰς καὶ Σαυράς καὶ Μάργδης τε καὶ Λούρνης τό τε Ἰδριφθὸν καὶ Ἀταχὰς καὶ Σίφριός τε καὶ Ῥιπαλθὰς καὶ Βανασυμέων, ἔτι μέντοι καὶ Σινὰς καὶ Ῥάσιος, καὶ Δαβανάς, καὶ ὅσα ἄλλα ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐστὶ, γελοιότατα δῆθεν τῷ σχήματι ἀποτεθριγκωμένα τὸ πρότερον ἀνοικοδομησάμενος σὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἕς τε τὸ νῦν φαινόμενον κάλλος τε καὶ ὀχύρωμα μεταθέμενος ἀνάλωτα εἶναι καὶ προβεβλησθαι Ῥωμαίων τῆς γῆς βεβαιότατα κατεστήσατο. ^[10]
- Aed 2 4 15 ἐνταῦθα ὄρος οὐρανόμηκες ἀποκρέμαται, ἀπόκρημνόν τε καὶ προσελθεῖν ἀμήχανον ὅλως.
- Aed 2 4 16 ἐν πεδίῳ δὲ ὑπόκειται χώρα γεώδης τε καὶ μαλθακὴ λίαν, ἀγαθὴ μὲν ἀρόσαι, θρέμμασι δὲ ἀτεχνῶς εὖνομος. ἐπιεικῶς γὰρ τῇ πόσῃ χλοάζει.
- Aed 2 4 17 παμπληθεῖς δὲ κῶμαι παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους εἰσὶν. οἰκοῦσί τε αὐτὰς ἄνθρωποι τὰ μὲν ἐς κτήσιν τῶν ἐπιτηδείων εὐδαίμονες, εὐάλωτοι δέ, εἴ τις προσίοι.
- Aed 2 4 18 ὅπερ αὐτοῖς ἐπηνώρθωσεν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, φρούριον ἐπὶ τοῦ ὄρους τῇ ἀκρωνυχίᾳ δειμιάμενος, ἵνα δὴ τὰ σφίσιν ἐναποθέμενοι τιμιώτατα, ἐπειδὰν προσίοιεν οἱ πολέμιοι, ἀνατρέχοντες διασώζωνται· Βασιλέων δὲ τὸ φρούριον ἐπωνόμασται.
- Aed 2 4 19 καὶ μὴν καὶ τὰ ἀμφὶ πόλιν Ἀμιδαν φρούρια, πληρῶς τε περιβεβλημένα καὶ τοῖς πολεμίοις βάσιμα παντάπασιν ὄντα, ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα ἐς τῆς ἀσφαλείας τὸ ἀκριβέστατον μετεστήσατο.
- Aed 2 4 20 ἐν οἷς τό τε Ἀπάδνας καὶ τὸ Βιρθὸν πολίχινόν ἐστιν. ἅπαντα γὰρ ἀκριβολογεῖσθαι πρὸς ὄνομα οὐκ εὐπετές ἐστι.
- Aed 2 4 21 συνελόντα δὲ εἶπεῖν ἅπαντα πρότερον τοῖς ἐπιβουλεύουσιν ὑποκείμενα τανῦν ἀνανταγώνιστα πεποίηκεν εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἡ Μεσοποταμία τῷ Περσῶν γένει ἄβατος διαφανῶς ἐστίν. Οὐ σιωπητέον δὲ οὐδὲ ὅπερ ἐν τῷ Βάρας φρουρίῳ ἐξεῦρεν, οὐπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως. ^[5]
- Aed 2 4 22 τὰ μὲν γὰρ τοῦ φρουρίου ἐντὸς ἄνδρα τὸ παράπαν ὄντα ἐτύγχανεν, ἐν ὄρει δὲ ὑψηλῶς μάλιστα κατὰ τὸ κρημνῶδες τὸ Βάρας τοῦτο πεποίηται.
- Aed 2 4 23 ἔκτοσθεν δὲ αὐτοῦ ὡς ἀπωτάτῳ ἐν τῇ ὑπωρεῖᾳ μετὰ τὸ πρανὲς <κρήνη ἦν>, ἥνπερ ἐδόκει ἀξύμφορον εἶναι τῷ τειχίσματι τοῦ φρουρίου περιβαλεῖν, ὡς μὴ τις αὐτοῦ μοῖρα ἐν ὑπτίῳ κειμένη εὐάλωτος εἴη. ἐπενόει δὲ τάδε.
- Aed 2 4 24 τὰ ἐντὸς τοῦ περιβόλου διορύσσειν ἐκέλευεν ἕως ἐς τὸ ὀμαλὲς μάλιστα ἴκωνται. ὅπερ ἐπεὶ ὑπετελέσθη κατὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπίταξιν, ἐπιρρέον ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς παρὰ δόξαν ἐφάνη. οὕτω τε καὶ τὸ φρούριον δεδημιούργηται ζὺν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ ὕδατος πέρι ἐν ἐπιτηδείῳ φαίνεται κείμενον. Οὕτω δὲ καὶ Θεοδοσιουπόλεως, τῆς παρὰ ποταμὸν Ἀβόρραν γῆς τῆς Ῥωμαίων προβεβλημένης, τὸν περίβολον, ὃνπερ ὁ χρόνος κατεργάσασθαι μάλιστα ἴσχυσε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς τῇδε ἀνθρώποις οὐχ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας ἐδίδου θαρρεῖν, ἀλλὰ διηνεκὲς ἅπαντας ἐξέπλησσε, δεδισσόμενος ὅτι δὴ οὐκ εἰς μακρὰν αὐτοῖς ἐμπεσεῖται,

ἀνοικοδομησάμενος ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ὁ βασιλεὺς οὗτος διακωλύειν τὰς γε κατὰ Μεσοποταμίαν Περσῶν ἐσβολὰς ἱκανῶς ἔσχεν. ^[5]

Aed 2 5 2 Οἷα δὲ καὶ ἐν Κωνσταντίνῃ ἐπιδέδεικται εἰπεῖν ἄξιον. ἦν μὲν τὰ πρότερα ὁ Κωνσταντίνης περίβολος τό τε ὕψος κλίμακι ἀλωτὸς τήν τε ἄλλην κατασκευὴν εὐέφοδος ἄγαν, ὥσπερ τι πάρεργον γεγεννημένος τοῖς πάλαι ἀνθρώποις.

Aed 2 5 3 τοσούτῳ γὰρ διειστήκεισαν οἱ πύργοι ἀλλήλων ὥστε, εἰ προσβαλοῦντές τινες ἐς τὴν μεταξὺ χώραν προσίοιεν, οὐκ εἶχον οἱ κατὰ τοὺς πύργους ἐστῶτες καθ' ὅτι ἂν αὐτοὺς ἀμυνόμενοι ἀποκρούοιντο. ἀλλὰ μὴν καὶ χρόνου μήκει πεπονηκῶς ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τοῦ καταπεπτωκέναι οὐ μακράν που ἐγένετο. ^[5]

Aed 2 5 4 πρὸς δὲ καὶ τοιοῦτο τῇ πόλει προτείχισμα ἦν οἷον ἐπιτείχισμα κατ' αὐτῆς γεγονέναι δοκεῖν. οὐ πλέον γὰρ αὐτοῦ ἢ ἐς πόδας τρεῖς ἐγεγόνει τὸ πάχος, καὶ αὐτὸ μέντοι πηλῷ σύνθετον, τὰ μὲν κάτω ἐς ὀλίγον ἐκ λίθου μυλίου ἀνεστηκός, τὰ δὲ ὑπερθεῖν ἐκ τοῦ λευκολίθου καλουμένου, σφαλεροῦ τε ὄντος καὶ μαλακοῦ λίαν. ὥστε δὴ ὅλον ἦν τοῖς ἐπιούσιν εὐάλωτον. ^[5]

Aed 2 5 5 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς τὰ μὲν πεπονηκότα τοῦ περιβόλου νέα τινὶ ἀνεσώσατο οἰκοδομίᾳ, καὶ διαφερόντως τὰ πρὸς ἥλιον δύνοντα τετραμμένα καὶ βορρᾶν ἄνεμον.

Aed 2 5 6 τοῦ δὲ δὴ ἐρύματος πανταχῇ μεταξὺ πύργων δυοῖν ἄλλον ἐντέθεικε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πύργοι ἅπαντες ὡς ἀγχοτάτῳ ἀλλήλοις ὄντες τοῦ περιβόλου προβέβληνται.

Aed 2 5 7 ὅλῳ δὲ τῷ τείχει καὶ πᾶσι πύργοις μέγα τι χρῆμα ὕψους ἐνθέμενος ἄμαχον τοῖς πολεμίοις τὸ τῆς πόλεως ὀχύρωμα κατεστήσατο.

Aed 2 5 8 ἀλλὰ καὶ ἀνόδους τοῖς πύργοις κεκαλυμμένας πεποιημένους, τριωρόφους τε αὐτοὺς λίθων ἐπιβολαῖς τεκτηνάμενος κυρτώμασι γεγонуίαις θόλων, πυργοκάστελλον αὐτῶν ἕκαστον εἶναι <τε> καὶ καλεῖσθαι πεποίηκε.

Aed 2 5 9 καστέλλους γὰρ τὰ φρούρια τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ. ἀλλὰ καὶ ἀμφὶ τοῖς ὕδασιν ἢ Κωνσταντίνᾳ τὰ ἀνήκεστα ἔπασχε πρότερον.

Aed 2 5 10 τὰ μὲν γὰρ ἐκτός, ὅσον ἐκ σημείου ἑνός, πηγαί τε εἰσι ποτίμων ὑδάτων καὶ ἄλσος ἐνθένδε φύεται ἐπιεικῶς μέγα, οὐρανομήκεσι κατάφυτον δένδροις· τὰ μὲντοι ἐντός, ἵνα δὴ οὐκ ἐφ' ὁμαλοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ ἀνάντει τὰς ἀγυῖας συμβαίνει εἶναι, ἄνυδρός τε ἦν ἡ πόλις ἐκ παλαιοῦ καὶ δίψη τε καὶ ἀμηχανία πολλῇ οἱ τῇδε ὥκημένοι ἐς αἰεὶ εἶχοντο. ^[5]

Aed 2 5 11 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ὀχετῷ τὸ ρεῖθρον μεταβιβάσας τοῦ τείχους ἐντός, κρήναις τε τὴν πόλιν ἀειρρῦτοις διακοσμήσας, οἰκιστῆς ἂν αὐτῆς δικαίως καλοῖτο. τὰ μὲν οὖν ἐς τὰςδε τὰς πόλεις ταύτῃ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἵργασται. Ἦν δὲ Ῥωμαίων φρούριον παρὰ ποταμὸν Εὐφράτην ἐν τοῖς Μεσοποταμίας ἐσχάτοις, ἵνα δὴ Ἀβόρρας ποταμὸς τῷ Εὐφράτῃ ἀναμιγνύμενος τὴν ἐκβολὴν ἐνταῦθα ποιεῖται. ^[5]

Aed 2 6 2 τοῦτο Κιρκήσιον μὲν ὀνομάζεται, βασιλεὺς δὲ αὐτὸ Διοκλητιανὸς ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείματο. Ἰουστινιανὸς δὲ τανῦν βασιλεὺς χρόνου τε μήκει εὐρὼν συντριβὲς γεγονόνος, ἀπημελημένον δὲ καὶ ἄλλως ἀφύλακτον ὄν, ἐς ὀχύρωμα βεβαιότατον μετεστήσατο, πόλιν τε διεπράξατο μεγέθει καὶ κάλλει περιφανῇ εἶναι.

Aed 2 6 4 Διοκλητιανὸς μὲν γὰρ τηνικάδε τὸ φρούριον πεποίηται τοῦτο οὐχ ὅλον ἐν κύκλῳ τείχει περιβαλὼν, ἀλλὰ μέχρι μὲν ἐς ποταμὸν Εὐφράτην ἐπεξαγαγὼν τὴν τοῦ περιβόλου οἰκοδομίαν καὶ πύργον ἐκατέρωθι ἀπεργασάμενος ἔσχατον, ἀπολιπὼν δὲ τὴν ἐνθένδε τοῦ χωρίου πλευρὰν ἀτείχιστον ὅλως, ἀποχρῆναι, οἶμαι, τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ ἐς τὸ τοῦ φρουρίου ὀχύρωμα τῇδε ἡγούμενος. ^[5]

Aed 2 6 5

προϊόντος δὲ χρόνου τὸν ἔσχατον πύργον, ὃς δὴ ἐτέτραπτο πρὸς ἄνεμον νότον, τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥόθιον παραζύον ἐνδελεχέστατα κατέσεισεν ὅλον, ἔνδηλός τε ἦν ὡς, εἰ μὴ βοηθοίη τις ὃ τι τάχιστα, καταπεσεῖται αὐτίκα δὴ μάλα. ἐφάνη τοίνυν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τοῦτο πρὸς τοῦ θεοῦ κεκομισμένος ἀξίωμα, πάσης ἐπιμελεῖσθαι καὶ ὡς ἐνι μάλιστα μεταποιεῖσθαι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· ὃς δὴ οὐ μόνον τὸν πεπονθότα πύργον ἐσώσατο, ἀνοικοδομησάμενος αὐτὸν μυλῖω λίθῳ καὶ φύσει σκληρῷ, ἀλλὰ καὶ τοῦ φρουρίου τὴν ἀτείχιστον πλευρὰν ζύμπασαν ὀχυρωτάτῳ περιβέβληκε τείχει, διπλασιάσας αὐτῇ πρὸς τῷ ποταμῷ τὴν ἐκ τοῦ περιβόλου ἀσφάλειαν. ^[5]

Aed 2 6 8 πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ προτείχισμα ἐχυρώτατον προσεποίησεν αὐτὸς τῇ πόλει, καὶ διαφερόντως οὗ δὴ τοῖν ποταμοῖν ἡ ἐς ἀλλήλους ἐπιμῖξια τρίγωνον ἀποτελεῖ σχῆμα, ταύτῃ τε τὰς ἐνθὲνδε τῶν πολεμίων ἐπιβουλάς ἀπεκρούσατο.

Aed 2 6 9 καὶ στρατιωτικῶν δὲ καταλόγων ἄρχοντα τῇδε καταστησάμενος, ὃν δοῦκα καλοῦσι, διηνεκὲς ἐνταῦθα καθιζήσόμενον, ἀποχρῶν φυλακτῆριον πεποίηκεν εἶναι τῇ τῆς πολιτείας ἀρχῇ.

Aed 2 6 10 καὶ τὸ βαλανεῖον δέ, ὅπερ δημοσίᾳ τὴν χρεῖαν τοῖς τῇδε ὠκημένοις παρέχεται, ἀνόνητον ὅλως τῇ τοῦ ποταμοῦ ἐπιρροῇ γεγεννημένον ἐνεργεῖν τε τὰ ξυνειθισμένα οὐκέτι ἔχον, ἐς τὸν νῦν ὄντα μετέθηκε κόσμον.

Aed 2 6 11 ὅσα μὲν γὰρ αὐτοῦ ἀπεκρέματο πρότερον ἐπὶ στερρᾷς τῆς οἰκοδομίας ἐστῶτα κατὰ τὸ τῶν λουτρῶν τῇ χρεῖᾳ συνοῖσον (ὧν δὴ ἔνερθε τὸ πῦρ καίεται, χυτρόποδᾶς τε καλεῖν αὐτὰ νενομίκασι), ταῦτα δὴ ἅπαντα τῇ τοῦ ὕδατος ἐπιρροῇ ἀποκείμενα πρόσθεν εὐρών, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν χρεῖαν τῷ βαλανεῖῳ διεφθαρμένην, λίθων μὲν αὐτὸς ἐμπεδώσας ἐπιβολαῖς ὅσα πρότερον ἀπεκρέματο, ἥπερ μοι εἴρηται, ἐτέραν καθύπερθεν ἀποκρεμάσας οἰκοδομίαν, ἵνα δὴ ἀπρόσοδα τῷ ποταμῷ ἐστίν, ἀνεσώσατο τὴν ἐνθὲνδε εὐπάθειαν τοῖς τῇδε φρουροῖς. τὰ μὲν δὴ τοῦ Κιρκησίου ἐς τόνδε τὸν τρόπον δεδημιούργηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. Μετὰ δὲ τὸ Κιρκήσιον φρούριον ἐστὶ παλαιόν, Ἀννούκας ὄνομα, οὐπὲρ ἐρείπιον τὸ τεῖχος εὐρών οὕτω δὴ μεγαλοπρεπῶς ἀνωκοδομήσατο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὡς μηδὲ τῶν τινος ἐπιφανεστάτων πόλεων ὀχυρώματος περὶ τὰ δευτερεῖα τὸ λοιπὸν φέρεσθαι. ^[10]

Aed 2 6 13 τρὴν δὲ τῷ αὐτῷ καὶ τὰ φρούρια, ὅσα δὴ ἀμφὶ πόλιν Θεοδοσιούπολιν κεῖται, τὰ μὲν ἀτείχιστα τὸ πρότερον ὄντα, τὰ δὲ πηλῷ τε καὶ τῇ ἐνθὲνδε γελωτοποιίᾳ τετειχισμένα αἵμασιᾶς τρόπον, φοβερὰ τε τανῦν καὶ τὸ παράπαν ἀπρόσβατα τοῖς ἐπιούσιν εἰργάσατο· τό τε Μαγδαλαθῶν σὺν ἐτέροις δυοῖν, ἅπερ αὐτοῦ ἐκατέρωθεν τυγχάνει ὄντα, καὶ Θαννούριος δύο, μικρόν τε καὶ μέγα, καὶ Βιμισδεῶν καὶ Θήμερες, ἔτι δὲ Βιδάμας καὶ Δαυσαρῶν καὶ Θιόλλα, Φιχᾶς τε καὶ Ζαμαρθὰς καὶ τὰ λοιπὰ ὡς εἰπεῖν ἅπαντα. ^[5]

Aed 2 6 15 ἦν δὲ τις χῶρος παρὰ Θαννούριος τὸ μέγα, ᾧ δὴ ἐπιχωριάζειν Σαρακηνοῖς τοῖς πολεμίοις διαβαίνουσι ποταμὸν Ἀβόρραν πολλὴ ἐξουσία ἐγένετο, ἔνθεν δὲ ὀρμωμένοις διασκεδάννυσθαι μὲν ἀνά τε τὴν ὕλην δασεῖάν τε καὶ ἀμφιλαφῇ οὔσαν καὶ τὸ ὄρος, ὃ ταύτῃ ἀνέχει, καταθεῖν τε ἀδεέστερον τοὺς ὠκημένους ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία Ῥωμαίους. ^[5]

Aed 2 6 16 ἀλλὰ νῦν πύργον κομιδῇ μέγαν ἐκ λίθου σκληροῦ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ δειμάμενος ἐνταῦθά τε φρουρὰν ἀξιολογωτάτην καταστησάμενος ἀναστέλλειν τὰς τῶν πολεμίων ἐπιδρομὰς παντελῶς ἴσχυσε, τοῦτον ἐπιτεχνησάμενος κατ' αὐτῶν πρόβολον. Τὰ μὲν ἐπὶ Μεσοποταμίας τῇδε Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἰργασται. ^[5]

Aed 2 7 1 ἀναγκαῖον δέ μοι ἐνταῦθα τοῦ λόγου Ἐδέσσης τε καὶ Καρρῶν καὶ Καλλινίκου καὶ τῶν ἄλλων πολιχνῶν ἀπασῶν ἐπιμνησθῆναι, ἅσπερ ἐκείνη ζυμβαίνει εἶναι, ἐπεὶ καὶ αὐταῖ τοῖν ποταμοῖν μεταξὺ κεῖνται.

Aed 2 7 2

τὴν Ἑδεσσαν ποταμὸς παραρρεῖ τὸ ρεῦμα βραχύς, Σκιρτὸς ὄνομα, ὃς δὴ ἐκ χωρίων πολλῶν
ξυνάγων τὸ ρεῖθρον ἐπὶ τὴν πόλιν φέρεται μέσσην.

Aed 2 7 3 ἐνθὲνδε τε ἐξιὼν ἐπίπροσθεν ἵεται, ἐπειδὰν αὐτάρκη παρέχεται τῇ πόλει τὴν χρεῖαν τῶν τε
εἰσόδων αὐτοῦ καὶ ἐκβολῶν δι' ὀχεταγωγίας κατὰ τὸ τεῖχος πεποιημένων τοῖς πάλαι
ἀνθρώποις. οὗτός ποτε ὁ ποταμός, ὄμβρων οἱ ἐπιγενομένων πολλῶν, ὑπερπεφυκώς τε ὑψοῦ
ἀνεῖχε καὶ ὥς καταλύσων τὴν πόλιν ἐπήει.

Aed 2 7 5 τοῦ τοίνυν προτειχίσματος καὶ τοῦ περιβόλου καθελὼν ἐς τὸ ἔδαφος πολλήν τινα μοῖραν τὴν
πόλιν περιεβάλετο σχεδόν τι ὅλην, ἔργα τε ἀνήκεστα τῇδε εἰργάσατο. τῶν τε γὰρ
οἰκοδομημάτων τὰ κάλλιστα ἐξίτηλα ἐξαπιναιῶς πεποίηται καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ τριτημόριον
διεχρήσατο. ^[5]

Aed 2 7 6 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς μὴ ὅτι ἀνεσώσατο τῇ πόλει τὰ καθηρημένα εὐθὺς ἅπαντα, ἐν οἷς ἢ τε
τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησία καὶ ὁ καλούμενος Ἀντίφορος ἦν, ἀλλὰ καὶ ὅπως μὴ τι αὐτῇ καὶ
αὐτῇς τοιοῦτο ξυμβαίη διεπράξατο σπουδῇ τῇ πάσῃ.

Aed 2 7 7 πορείαν γὰρ ἐτέραν πρὸ τοῦ περιβόλου τῷ ποταμῷ νεοχμοῦν ἴσχυσε, τοιᾶδε αὐτὸν περιελθὼν
τέχνη.

Aed 2 7 8 τὰ μὲν ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ ὑπτία τε καὶ χθαμαλὰ πρότερον ἦν, τὰ δὲ δὴ ἐν ἀριστερᾷ ὄρος
ἀπότομον, οὐκ ἐπιχωροῦν αὐτῷ ἐπικλίνειν που ἢ ἐκτρέπεσθαι τῆς ξυνειθισμένης ὁδοῦ, ἀλλ' ἐπὶ
τὴν πόλιν αὐτὴν διωθούμενον ἀνάγκη τῇ πάσῃ. οὐ γὰρ ἦν τι αὐτὸν ἐπὶ δεξιᾷ ξυμποδίζον,
ἡνίκα ἂν τῆς πόλεως εὐθὺς φέροιτο. ^[5]

Aed 2 7 9 τοῦτο οὖν τὸ ὄρος ἀποτεμῶν ὅλον κοῖλα μὲν τοῦ ποταμοῦ τὰ ἐν ἀριστερᾷ καὶ γλαφυρώτερα
τῆς αὐτοῦ πορείας κατεσκεύαστο, ἐν δεξιᾷ δὲ τοῖχον ὑπερμεγέθη ἐκ λίθων ἀμαξιαίων
συνέστησεν, ὥστε, εἰ μὲν κατὰ τὰ εἰωθότα ὁ ποταμὸς μέτριος φέρηται, μήποτε ἀποστεροῖτο τῆς
ἐνθὲνδε ὠφελείας ἡ πόλις, ἐπειδὰν δὲ τύχη τινὶ ἐς ὕψος ἀρθεῖς ὑπερβλύζοι, μετρία μὲν τις
αὐτοῦ ἐκροὴ ἐπὶ τὴν πόλιν κατὰ τὰ ξυνειθισμένα χωροίη, τοῦ δὲ ῥοθίου τὸ ἐπιγινόμενον ἐς τὴν
Ἰουστινιανοῦ ἐπιτέχνησιν ἀναγκαστὸν ἴοι, ἐς τοῦ ἵπποδρόμου τὰ ὀπισθεν οὐ μακράν που ὄντος
τέχνη τε ἀνθρωπεῖα καὶ γνώμη προμηθεῖ παρὰ δόξαν νενικημένον. ^[10]

Aed 2 7 10 ἀλλὰ καὶ τῷ ποταμῷ τῆς πόλεως γινομένῳ ἐντὸς ὀρθὴν τινα πορείας ἀνάγκην ἀπεργασάμενος,
ὑπερθέν τε οἰκοδομίαν ἐκατέρωθι ἐπικρεμάσας, ὥς μὴ ἐκτρέπεσθαι τῆς ὁδοῦ δύναιτο, καὶ τὴν
χρεῖαν τῇ πόλει ἐσώσατο καὶ δέους αὐτὴν τοῦ ἐνθὲνδε ἀπήλλαξεν. ^[5]

Aed 2 7 11 ἐτύγχανε δὲ τὸ Ἑδέσσης τεῖχος καὶ προτειχίσμα οὐδέν τι ἦσσαν διὰ χρόνου μῆκος ἐν τοῖς
ἐρειπίοις ταττόμενον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον.

Aed 2 7 12 διὸ δὴ ἄμφω ἀνοικοδομησάμενος βασιλεὺς, νέα τε αὐτὰ κατεστήσατο καὶ πολλῷ ἐχυρώτερα ἢ
πρότερον ἦν.

Aed 2 7 13 μοῖρα δέ τις τοῦ Ἑδέσσης περιβόλου φρούριον κέκτηται, ἥς δὴ ἔκτοσθέν τις ἐπανειστήκει
λόφος ὡς πλησιαίτατα ὑποκειμένη ἐπικύπτων ἐνταῦθα τῇ πόλει· ὥνπερ ἐκ παλαιοῦ
καταλαβόντες ἐπιτείχισμά τι οἱ ἐπιχώριοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου πεποίηνται, ὥς μὴ ἐπίμαχον
ποιοίη τὴν πόλιν.

Aed 2 7 15 ἀλλὰ ταύτῃ ἐπιμαχωτέραν αὐτὴν παρὰ πολὺ ἀπειργάσαντο· διατείχισμα γὰρ ὡς βραχύτατον ἐπὶ
τῷ ἀνειμένῳ τῆς γῆς κείμενον καὶ παιδαρίοις τειχομαχίαν ἐμμελετώσιν ἀλώσιμον ἦν.

Aed 2 7 16 οὗ δὴ ἐνθὲνδε καθηρημένου ἕτερον ἐν τῇ τοῦ ὄρους ὑπερβολῇ τεῖχος ἀνέστη, βασιλέως
Ἰουστινιανοῦ διαπόνημα, δέος μὲν ἐξ ἐπιθέσεως καθύπερθε γεννησομένης οὐδαμῇ ἔχον,
συγκαταβαῖνον δὲ τῇ ὑπωρείᾳ μέχρι ἐς τὸ πρηνὲς ἐκατέρωθεν καὶ τῷ περιβόλῳ
ἐναρμοζόμενον. Ἀλλὰ μὴν καὶ Καρρῶν καὶ Καλλινίκου πόλεως τά τε τείχη καὶ τὰ

προτειχίσματα καθελόν, ἅπερ ὁ πολὺς αἰὼν μεταξὺ ἐπιρρεύσας διέφθειρε, τανὺν τε ἀκραιφνή
ἀπεργασάμενος, ἀμαχώτατα κατεστήσατο. ^[5]

Aed 2 7 18 ἔτι μέντοι καὶ φρούριον, ὃ ἐν Βάτναις ἦν, ἀτείχιστόν τε καὶ ἀπημελημένον τὰ πρότερα ὄν,
τείχεσιν ἐχυρωτάτοις περιβαλὼν ἐς τὸν νῦν φαινόμενον μετήνεγκε κόσμον. Ταῦτα μὲν οὖν
τρόπῳ, ὥπερ μοι ἐρρήθη, ἐπὶ τε Μεσοποταμίας καὶ Ὀσροηνῆς τῆς καλουμένης Ἰουστινιανῶ
βασιλεῖ πεποιήται.

Aed 2 8 2 ὄντινα δὲ τρόπον Εὐφράτου ποταμοῦ τὰ ἐν δεξιᾷ ξυμβαίνει εἶναι, ἐγὼ δηλώσω. τὰ μὲν ἄλλα
Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν ὄρια τῇδὲ πη ἔχει. γειτονοῦσιν ἐκατέρων ἀλλήλοις χωρία, ὁρμώμενοί
τε ἀπὸ τῶν οἰκείων ἀμφοτέροι καὶ διαμάχονται καὶ συμβάλλουσι τὰς συναλλαγὰς, οἷά γε τὰ
ἀνθρώπεια, ὁπηνίκα τοῖς τε ἡθεσι καὶ ταῖς πολιτείαις διάφοροι ὄντες χώραν τινὰ ὁμορον
ἔχουσιν.

Aed 2 8 4 ἐν δέ γε τῇ πάλαι μὲν Κομμαγενῇ χώρα, τανὺν δὲ καλουμένη Εὐφρατησίᾳ, οὐδαμῇ ἀλλήλων
ἄγχιστα ὥκηνται. χώρα γὰρ ἔρημος καὶ ἄγονος ὅλως διορίζει ἐπὶ μακρότατον τὰ Ῥωμαίων τε
καὶ Περσῶν ὄρια, περιμάχητόν τε οὐδὲν ἔχουσα.

Aed 2 8 5 ἐκάτεροι μέντοι ἐν ἐρήμῳ, ἥπερ ἄγχιστα γῆς τῆς πρὸς αὐτῶν οἰκουμένης τυγχάνει οὔσα,
φρούρια παρέργως ὠκοδομήσαντο ἐκ πλίνθου ὠμῆς ἅπερ ἐπιβουλῆς οὐδεμιᾶς παρὰ τῶν πέλας
ἔτυχε πώποτε, ἀλλ' ἀνεπιφθόνως ἀμφοτέροι τῇδε ὠκίσαντο, ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὅτου ἂν καὶ
οἱ ἐναντίοι ἐφεῖντο.

Aed 2 8 7 βασιλεὺς δὲ Διοκλητιανὸς τρία φρούρια τὸν τρόπον τοῦτον ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐδείματο· ὧνπερ
ἓν, Μαμβρί ὄνομα, καταπεπονηκὸς τῷ μακρῷ χρόνῳ Ἰουστινιανὸς ἀνενεώσατο βασιλεὺς.
Τούτου δὲ τοῦ φρουρίου ἐκ σημείων μάλιστα πέντε ἐς τὰ Ῥωμαίων ἦθη ἰόντι Ζηνοβία ποτὲ
Ὀδονάθου γυνὴ τῶν ἐκείνῃ Σαρακηνῶν ἄρχοντας πόλιν ὥκισέ που ἐνταῦθά τινα ἐν τοῖς ἄνω
χρόνοις βραχεῖαν, καὶ τὸ ὄνομα ἀφῆκε τῇ πόλει.

Aed 2 8 9 Ζηνοβίαν γὰρ αὐτήν, ὡς τὸ εἰκός, ἐπωνόμασεν. ἀλλὰ πολὺς ἄγαν μετὰ ταῦτα ἐπιρρεύσας ὁ
χρόνος ἐρείπιον αὐτῆς τὸν περίβολον κατεστήσατο, ἅτε Ῥωμαίων αὐτῆς ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῇ
ἀξιούντων, ἔρημόν τε αὐτὴν τῶν ἐνοικούντων παντάπασι διειργάσατο.

Aed 2 8 10 παρῇν οὖν Πέρσαις κατ' ἐξουσίαν, ἡνίκα ἂν ἦ βουλομένοις σφίσιν, ἐν μέσοις γενέσθαι
Ῥωμαίοις, ἀνηκόις ἔτι τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου οὔσιν.

Aed 2 8 11 ἀλλὰ τὴν Ζηνοβίαν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀνοικοδομησάμενος σύμπασαν, οἰκητόρων τε
κατακόρως ἐμπλησάμενος, ἄρχοντά τε στρατιωτικῶν καταλόγων καὶ διαρκὲς ἄγαν
καταστησάμενος φυλακτήριον, πρόβολον μὲν εἶναι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἐπιτείχισμα δὲ
διεπράξατο Πέρσαις· ὅς γε οὐχ ὅσον τὸ πρότερον ἀπέδωκε σχῆμα, ἀλλὰ καὶ πλεῖστον
ἐχυρωτέραν εἰργάσατο ἢ πρότερον ἦν. ^[5]

Aed 2 8 12 σκοπέλοι γὰρ αὐτὴν περιβάλλουσιν ὡς ἀγχοτάτω.

Aed 2 8 13 τοῖς τε πολεμίοις διὰ ταῦτα ἐξῆν τοὺς ἐκ τοῦ περιβόλου ἀμυνομένους κατὰ κορυφὴν ἐνθένδε
βάλλειν.

Aed 2 8 14 ὅπερ ἀποκρούεσθαι διὰ σπουδῆς ἔχων οἰκοδομίαν τινὰ τῇ τοῦ περιβόλου ὑπερβολῇ ἐτέραν
ἐνήψε κατ' αὐτὸ μάλιστα τὸ τῶν σκοπέλων γειτόνημα, προκάλυμμα τοῖς ἐνθένδε μαχομένοις
ἀεὶ ἐσομένην. περὰ τὴν οἰκοδομίαν καλοῦσι ταύτην ἐπεὶ ὥσπερ ἀποκρέμασθαι τοῦ τείχους
δοκεῖ. ^[5]

Aed 2 8 15 ἅπαντα μὲν οὖν ὅσα βασιλεὺς ἐπὶ Ζηνοβίας εἰργάσατο φράσαι ἀμήχανον, ἐπεὶ ἐν χώρῳ ἐπὶ
μακρότατον ἀγείτονι οὔσαν καὶ διὰ τοῦτο μὲν ἐν κινδύνοις ἀεὶ ἐσομένην, ἐπικουρίας δὲ τυχεῖν
Ῥωμαίων πλησιοχώρων οὐκ ὄντων αὐτῇ οὐκ ἂν δυναμένην, βεβαιωτάτης, ὡς τὸ εἰκός,

ἐπιμελείας μάλιστα πάντων ἡξίωσεν· ὀλίγα δέ μοι ἄττα τῶν τῇδε πεπραγμένων γεγράψεται. Παραρρεῖ μὲν τὴν Ζηνοβίαν Εὐφράτης ποταμὸς πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ὡς ἀγχοτάτω τοῦ ἐκείνη περιβόλου ἰών, ὁρῶν δὲ παρ' αὐτὸν ὑψηλῶν ἀνεχόντων ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ διασκεδάννυσθαι οὐδαμῇ ἔχων, ἀλλ' ἀνάγκη τοῦ γειτονήματος τῶν ἐνταῦθα ὁρῶν, ταῖς τε ὄχθαις σκληραῖς οὖσαις πεπιεσμένος καὶ ἐν στενῷ μάλιστα ξυνάγων τὸ ῥεῦμα, ἐπειδὰν αὐτῷ ὄμβρων ἐπιγενομένων ὑπερβλύζειν ξυνενεχθείη, ἐπιχυθεὶς τῷ τείχει, εὐθὺς οὐκ ἀμφοὶ τὰ θεμέλια μόνον, ἀλλ' ἄχρι ἐς τὰς ἐπάλξεις ἐπέκλυζεν. ^[5]

Aed 2 8 17 οὗ δὴ τῷ ῥοθίῳ καταβεβρεγμένου ξυνέβαινε τὰς ἐπιβολὰς ξυγχεῖσθαι τῶν λίθων, ἐπὶ σφαλεράς τε αὐτῶν τὸ λοιπὸν τῆς ξυνθήκης ἐστάναι.

Aed 2 8 18 ἀλλὰ [λίθον] παμμεγέθη ἐκ λίθου μυλίου πρόβολον τῷ περιβόλῳ ἰσομήκη ἀπεργασάμενος ἐνταῦθα μὲν αἰεὶ ἐνοχλεῖν τὸ τοῦ ποταμοῦ κλυδώνιον ὑπερβλύζοντος κατηνάγκασεν, ἐλεύθερον δὲ τὸ παράπαν τῆς ἐνθένδε λώβης τὸ τεῖχος ἀφῆκεν, ἣν καὶ τὰ μάλιστα ὁ ποταμὸς κυμαίνων ἐς ὕψος ἐγείρηται μέγα. ^[5]

Aed 2 8 19 ταύτης δὲ τῆς πόλεως τὸν περίβολον, ὃς δὴ αὐτῆς ἐτέτραπτο πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, πεπονηκότα παντάπασι χρόνου μήκει εὐρών, παρέλυσεν μὲν σὺν τῷ προτειχίσματι ἐς τὸ ἔδαφος, ἀνωκοδομήσατο δὲ οὐχ ἥπερ τὸ πρότερον ἦν, ἐπεὶ ἐνταῦθα αἱ τῆς πόλεως οἰκοδομαὶ στενοχωρούμεναι μάλιστα τοὺς ταύτῃ ὤκημένους ἡνίων. ἀλλὰ τὴν προτέραν ὑπερβὰς τῶν τε θεμελίων τοῦ περιβόλου καὶ τοῦ προτειχίσματος χώραν, ἔτι μέντοι καὶ τὴν τάφρον αὐτήν, ἐνταῦθα τὸ τεῖχος ἐδείματο ἀξιοθέατόν τε καὶ διαφερόντως εὐπρόσωπον, ταύτῃ εὐρυτέραν παρὰ πολὺ τὴν Ζηνοβίαν πεποιημένος. ^[5]

Aed 2 8 21 ἀλλὰ καὶ λόφος τις [πρὸ τῆς πόλεως] ἄγχιστα τῆς πόλεως εἰστήκει πρὸς δύοντά που τὸν ἥλιον· ἐξ οὗ δὴ παρῆν τοῖς ἐπιούσιν αἰεὶ βαρβάροις βάλλειν κατὰ κορυφὴν ἀδεέστερον τοὺς τε ἀμυνομένους αὐτῆς καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς ἐν μέσῃ πόλει ἐστῶτας. ^[5]

Aed 2 8 22 τοῦτ' οὖν τῷ λόφῳ τεῖχος ἐνάψας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐκατέρωθεν, ἐντὸς τε αὐτὸν τῆς Ζηνοβίας καταστησάμενος, ἔξυσε μὲν ὅλον ἐνδελεχέστατα, ὡς μή τις κακουργήσων ἐνθένδε ἄνιοι, τεῖχος δὲ ἄλλο τοῦ λόφου ὑπερθεῖν ἔθετο, ἀπρόσοδόν τε ὅλως τὴν πόλιν οὕτως τοῖς ἐπιβουλεύειν ἐθέλουσιν ἀπειργάσατο. ^[5]

Aed 2 8 23 τοῦ μὲν γὰρ λόφου ἐκτὸς κοίλῃν εἶναι τὴν γῆν ἐς ἄγαν συμβαίνει, καὶ διὰ τοῦτο ἐγγυτέρω ἰέναι τοὺς πολεμίους ἀδύνατον.

Aed 2 8 24 ὑπὲρ γῆν δὲ τὴν κοίλῃν εὐθὺς τὰ ὄρη ἀνέχει, ἃ πρὸς ἥλιον δύοντα τέτραπται. οὐ μόνον δὲ τῇ πόλει τὰ ἐς τὴν ἀσφάλειαν οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπρυτάνευσεν, ἀλλὰ καὶ ἱερὰ ταύτῃ ἀνέθηκε καὶ στρατιωτικῶν σημείων οἰκίας.

Aed 2 8 25 ἔτι μέντοι λουτρῶνας καὶ στοὰς προσεποίησεν αὐτῇ δημοσίας. ἐς ταῦτα δὲ πάντα Ἰσίδωρος τε καὶ Ἰωάννης μηχανοποιοὶ τὴν ὑπουργίαν παρέσχοντο, Βυζάντιος μὲν Ἰωάννης, Ἰσίδωρος δὲ Μιλήσιος γένος, Ἰσίδωρου ἀδελφιδοῦς, οὗπερ ἔμπροσθεν ἐπεμνήσθην, νεανία μὲν ἄμφω, δύναμιν δὲ φύσεως ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐπιδειξάμενοι καὶ τῇ ἐμπειρίᾳ τῶν τοῦ βασιλέως συνακμάσαντες ἔργων. Μετὰ δὲ τὴν Ζηνοβίαν τὸ Σούρων πόλισμα, πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ κείμενον, οὕτω δὴ εὐκαταφρόνητον τὸ τεῖχοςμα εἶχεν ὥστε Χοσρόην προσβαλόντα ποτὲ οὐδὲ ὅσον ἡμιώριον ἀπεκρούσατο, ἀλλ' εὐθυωρὸν ἐάλω Πέρσαις. ^[5]

Aed 2 9 2 ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ὥσπερ Καλλίνικον, Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀνοικοδομησάμενος τὸ πολίχνιον ὅλον τείχει τε ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν καὶ προτειχίσματι κρατυνάμενος μηκέτι εἴκειν προσβάλλουσι πολεμίους διεσκεύασατο. Ἔστι δὲ τις νεὼς Σεργίῳ ἀνειμένος ἐν τῇ Εὐφρατῇ ἐπιφανεῖ ἁγίῳ, ὃν δὴ σέβοντές τε καὶ τεθηπότες οἱ πάλοι ἄνθρωποι Σεργίουπολιν τε

ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον καὶ τειχίσματι βραχυτάτῳ περιβεβλήκεσαν, ὅσον τοὺς ἐκεῖνη
Σαρακηνοὺς ἀποκρούεσθαι οἷόν τε εἶναι ἐξ ἐπιδρομῆς αὐτὸ ἐξελεῖν. ^[5]

Aed 2 9 4 ἀδύνατοι γὰρ τειχομαχεῖν εἰσι Σαρακηνοὶ φύσει, καὶ τι αὐτῶν, ἂν οὕτω τύχοι, τείχισμα
φαυλότατον καὶ πηλῷ σύνθετον ἐμπόδιον τῇ ὁρμῇ γίνεται.

Aed 2 9 5 ἀλλ' ὕστερον ὁ νεὸς οὗτος κειμηλίων προσόδῳ δυνατός τε καὶ ἀπόβλεπτος διὰ παντὸς ἦν.

Aed 2 9 6 ὁ δὲ λογισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸ πρᾶγμα εὐθὺς ἐν ἐπιμελείᾳ πεποιήται, τείχει τε
ἀξιολογωτάτῳ ἐν τοῖς μάλιστα περιβέβληκε, καὶ ὑδάτων θησαυρίσας μέγα τι χρῆμα πλήθειν
αὐτοῖς ἐσκεύασατο.

Aed 2 9 7 ἔτι μέντοι καὶ οἰκίας τε καὶ στοὰς καὶ τὰς ἄλλας οἰκοδομίας τῷ χωρίῳ ἐντέθεικεν, ἃ δὲ πόλεως
ἐγκαλλωπίσματα γίνεσθαι εἴωθεν.

Aed 2 9 8 ἀλλὰ καὶ φρουρὰν τῇδε στρατιωτῶν εἰς καιρὸν τοῦ περιβόλου ἀμυνομένων ἰδρύσατο.

Aed 2 9 9 Χοσρόης ἀμέλει ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐν σπουδῇ πεπονημένος τὴν πόλιν ἐλεῖν στρατεύμα τε αὐτῇ
ἐπὶ πολιορκία πολὺ ἐπιστήσας ἄπρακτος ἐνθένδε ὀχυρώματος ἰσχυρὴν τὴν προσεδρεῖαν διέλυσε.
Καὶ πολίσματα δὲ καὶ φρούρια πάντα ἐν ἐσχατιαῖς τῶν Εὐφρατησίας ὁρίων ὄντα τῆς ὁμοίας
ἐπιμελείας ἠξίωσε, Βαρβαλισσοῦ τε καὶ Νεοκαισαρείας καὶ τοῦ Γαβούλων καλουμένου καὶ τῆς
πρὸς Εὐφράτη τῷ ποταμῷ Πεντακωμίας καὶ τοῦ Εὐρωποῦ, ἔτι μέντοι καὶ τοῦ καλουμένου
Ἡμερίου τὰ τείχη εὐρῶν πῇ μὲν παρέργως τε καὶ ἐπὶ σφαλερᾷ τῆς οἰκοδομίας γεγεννημένα, πῇ
δὲ καὶ μόνῳ περιβεβλημένα πηλῷ, πιεζόμενα δὲ καὶ ὕδατος ἀπορίᾳ πολλῇ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς
πολεμίοις εὐκαταφρόνητα παντάπασιν ὄντα, καθεῖλε μὲν εἰς τὸ ἔδαφος, ἐς δὲ τὸ ἀκριβὲς λίθων
ἐπιβολαῖς σκληρῶν μάλιστα δειμάμενος εὐθὺς ἅπαντα, εὐρους τε καὶ ὕψους μέγα τι χρῆμα τῷ
ἔργῳ κατὰ λόγον ἐνθέμενος, καὶ ὑδάτων ταμιεῖα τεκτηνάμενος πανταχόσε τῶν ὀχυρωμάτων
παμπληθῇ, ταῦτά τε κατακορῇ ὕδασι ὀμβρίοις καταστησάμενος ἅπαντα, ἰδρυσάμενος δὲ καὶ
φρουρῶν ὁμίλον, ἐς τὴν νῦν φαινομένην ἀσφάλειαν καρτερώτατα τὴν αὐτοῦ ἐπικράτειαν
μετεβίβασεν. ^[15]

Aed 2 9 11 ἃ δὲ ἐπὶ μακρότατον ἂν τις διασκοπούμενος τάς τε ἄλλας ἀπάσας Ἰουστινιανοῦ βασιλέως
ἀγαθοεργίας ὑπεριδὼν, τούτου δὴ μόνου φαίη ἂν εἵνεκα τὴν βασιλείαν παραλαβεῖν, τοῦ θεοῦ
δηλονότι τὰ τῆς σωτηρίας Ῥωμαίων τῷ γένει διηνεκὲς πρυτανεύοντος. Πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ
τὴν Ἱεράπολιν, ἥπερ ἀπασῶν πρώτη τῶν τῇδε πόλεων τυγχάνει οὔσα, λαβὼν ἀποκειμένην τοῖς
ἐπιβουλεύειν ἐθέλουσι, προμηθεῖ διεσώσατο γνώμη. ^[5]

Aed 2 9 13 χώραν τε γὰρ ἔρημον τὰ πρότερα περιβεβλημένην πολλὴν καὶ διὰ τοῦτο ἀφύλακτον οὔσαν,
τῶν μὲν ἀνονήτων αὐτὴν περιόδῳ ἀπήλλαξεν, ἐπιτομώτερον δὲ σὺν τῷ ἀσφαλεῖ
καταστησάμενος τὸν περίβολον, ἔς τε τὸ τῆς χρεῖας ἀναγκαῖον ξυναγαγὼν ἐχυρωτάτην τανῶν
ἐν τοῖς μάλιστα διεπράξατο τὴν πόλιν εἶναι. ^[5]

Aed 2 9 14 οὗ δὲ καὶ τόδε ἀγαθὸν εἴργασται. πότιμον ὕδωρ ἐκ μυχῶν τῆς γῆς ἄνεισιν ἐν μέσῃ πόλει
διηνεκῶς, λίμνην τέ τινα ἐνταῦθα εὐρεῖαν ποιεῖται.

Aed 2 9 15 τοῦτο πολέμιων μὲν, ἂν οὕτω τύχοι, προσεδρευόντων γίνεται τῇ πόλει σωτήριον, ἐν δὲ
ἀγαθοῖς πράγμασιν οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῇ ζυμβαίνει εἶναι, ἔξωθεν εἰσαγομένων ὑδάτων
πολλῶν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου εἰρήνῃ μακρᾷ συμβεβιωκότες οἱ τῇδε ὠκημένοι, ἀνάγκης δὲ
οὐδεμιᾶς ἐς πείραν ἐλθόντες, ἐν ὀλιγωρίᾳ τοῦτο πεποιήνται.

Aed 2 9 16 οὐ γὰρ οἶδεν ἀνθρώπου φύσις ὑπὲρ τῶν παρόντων κακῶν ἐν εὐδαιμονίᾳ βουλεύεσθαι.

Aed 2 9 17 ῥύπου τοίνυν τὴν λίμνην ἐνδελεχέστατα ἐνεπλήσαντο, νηχόμενοί τε καὶ πλυνοὺς ἐνταῦθα
ποιούμενοι καὶ ἀπορριπτοῦντες φορυτοὺς ἅπαντας * * * Ἐκεῖτο δὲ καὶ ἄλλα ἄττα ἐν ταύτῃ δὴ

τῇ Εὐφρατησίᾳ χωρία, Ζεῦγμά τε καὶ Νεοκαισάρεια, ἃ δὴ πολίχναι μὲν ἄχρι ἐς τὸ ὄνομα ἦσαν, τείχεσι δὲ περιεβέβληντο αἵμασιᾶς τρόπον.

Aed 2 9 19 [ῥ] τῷ μὲν γὰρ τῆς οἰκοδομίας κολοβῷ ἐσβατὰ πόνῳ <οὐδενὶ> τοῖς πολεμίοις ἐγίνετο, ἀδεέστερον ἐς αὐτὰ ἐσπηδᾶν ἔχουσι, τῷ δὲ στενῷ λίαν ἀφύλακτα, οὐκ ἐχόντων τὸ παράπαν τῶν ἐνταῦθα φρουρῶν ὅποι ἂν ἐστῶτες ἀμύνοντο.

Aed 2 9 20 ἀλλὰ καὶ ταῦτα Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τείχεσιν ἀληθέσι περιβαλὼν εὗρους τε καὶ ὕψους ἱκανῶς ἔχουσι, καὶ τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ κρατυνόμενος, πόλεις τε διεπράξατο καλεῖσθαι δικαίως καὶ κρείσσους εἶναι τῆς τῶν πολεμιῶν ἐπιβουλῆς. Ἀλλὰ καὶ τῶν πόλεων τὰς Χοσρόη ἀλούσας (ἡνίκα ὁ βάρβαρος οὗτος ἀλογήσας τὰ παρ' αὐτοῦ ὁμωμοσμένα ἐν ταῖς ἀπεράντοις σπονδαῖς καὶ τὰ διδόμενά οἱ ἐπ' αὐταῖς χρήματα, καὶ βασκανία μὲν ἐς Ἰουστινιανὸν βασιλέα ἐχόμενος, οἷς δὴ Λιβύης τε καὶ Ἰταλίας τῷ πολέμῳ κύριος γέγονε, καὶ τὴν ἐς τὰ ὁμωμοσμένα πίστιν περὶ ἐλάσσονος τῆς ἐς ταῦτα λύσεως πεποιημένος. ^[5]

Aed 2 10 1 καιροφυλακήσας δὲ ἀπολελειμμένον ἐν τῇ ἐσπερίᾳ ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τὸν Ῥωμαίων στρατὸν αὐτάγγελος ἐσβέβληκεν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν, ἀνηκόων ἔτι Ῥωμαίων ὄντων τῆς τῶν πολεμιῶν ἐφόδου) ἐς τοῦτο δὴ μετεστήσατο βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀσφαλείας καὶ κόσμου ὥστε ἀπάσας εὐδαιμονεστέρας κατὰ πολὺ τανῦν ἢ πρότερον εἶναι, καὶ μηκέτι περὶ τὰς τῶν κακουρηγόντων βαρβάρων ἐφόδους περιδεεῖς εἶναι, μηδέ τινη μηχανῇ πρὸς τὰς ἐπιβουλάς ὑπόπτως ἔχειν. Μάλιστα δὲ ἀπασῶν Ἀντιόχειαν, ἣ νῦν Θεοῦπολις ἐπικέκληται, κόσμου τε καὶ ὀχυρώματος ἐνεπλήσατο πολλῷ μείζονος ἢ πρότερον εἶναι ξυνέβαινε. ^[15]

Aed 2 10 3 ἦν μὲν γὰρ αὐτῆς τὸ παλαιὸν ὁ περίβολος μακρὸς τε ὑπεράγαν καὶ περιόδων πολλῶν ἀτεχνῶς ἔμπλεως, πῇ μὲν τὰ πεδία περιβάλλων οὐδενὶ λόγῳ, πῇ δὲ τὰς τῶν σκοπέλων ὑπερβολάς, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πλείοσιν ἐπιβουλαῖς ὑποκείμενος.

Aed 2 10 4 συστείλας δὲ αὐτὸν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς κατὰ τὸ χρεῖα ξυνοῖσον, οὐ ταῦτα φρουρεῖν, ἅπερ καὶ πρότερον, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐς τὸ ἀκριβὲς πεποίηκε μόνην.

Aed 2 10 5 τὰ μὲν γὰρ κάτω τοῦ περιβόλου, ἔνθα ἡ πόλις ἐπικινδύνως εὐρύνετο, ἐν μαλακῷ τε πεδίῳ κειμένη καὶ περιουσίᾳ τειχίσματος ἀφύλακτος οὔσα, μεταβιβάζει ὡς ἐνδοτάτῳ, ἐπικαιριώτατα στενοχωρήσας ἐνταῦθα τὴν πόλιν, περιστελλομένην τῷ πεπιέσθαι. ^[5]

Aed 2 10 6 ποταμὸν δὲ Ὀρόντην, ὅσπερ αὐτὴν παρέρρει ἐν περιόδοις τὰ πρότερα οὔσαν, διωθήσατο μεταπορευθέντα τὸ ρεῖθρον τῷ περιβόλῳ γειτονεῖν.

Aed 2 10 7 αὐθις ὀχεταγωγία τὸν ῥοῦν ὡς ἀγχοτάτῳ περιελίξας, ταύτῃ τε καὶ τὸ σφαλερὸν τῆς ἀμετρίας ἀνῆκε τῇ πόλει καὶ τὴν ἐκ τοῦ Ὀρόντου ἀσφάλειαν ἀνέσώσατο.

Aed 2 10 8 ἐνταῦθ' αὖτε νεοχώσας γεφύρας ἐτέρας ζεύγματα τῷ ποταμῷ νέα ἐντέθεικε, περιαγαγὼν δὲ ὡς πορρωτάτῳ τῆς χρεῖας αὐτόν, εἴτα τὴν προτέραν ἀπέδωκε πορείαν τῷ ρεῖθρῳ.

Aed 2 10 9 τὰ μέντοι ἄνω ἐς τὸ κρημνῶδες αὐτῷ κατὰ τάδε διαπεπόνηται. ἐν τῇ τοῦ ὄρους ὑπερβολῇ, ἥνπερ Ὀροκασιάδα καλοῦσι, πέτρα τις τοῦ τείχους ἐκτὸς ὡς ἀγχοτάτῳ ἐτύγχανεν οὔσα, ἐξ ἀντιπάλου τε τοῦ περιβόλου ἐνταῦθα κειμένη καὶ λίαν ἐπιμαχώτατον αὐτὸν τιθεμένη. ^[5]

Aed 2 10 10 Χοσρόη ἀμέλει ἐνθὲνδε ἡ πόλις ἐάλω, ἥπερ μοι ἐν λόγοις τοῖς ἐπιτηδεύοις ἐρρήθη. τὰ δὲ τοῦ περιβόλου ἐντὸς ἔρημός τε χώρα ἐπὶ πλεῖστον καὶ δύσοδος ἦν.

Aed 2 10 11 πέτραι γὰρ ὑψηλαὶ καὶ χαράδραι ἀνέκβατοι διακεκλήρυνται τὸν χώρον ἐκεῖνον, ἀδιεξόδους τὰς ἐνθὲνδε ποιούμεναι τρίβους, ὥπερ ἀλλοτρίου ἐνταῦθ' αὖτις, ἀλλ' οὐ τῶν Ἀντιοχέων τοῦ τείχους ὄντος.

Aed 2 10 12

χαίρειν τοίνυν πολλά τῇ πέτρᾳ φράσας, ἥπερ ἐν γειτόνων τῷ τείχει οὔσα εὐάλωτον αὐτὸ διαφανῶς ἐσκαιώρητο, ὡς πορρωτάτῳ αὐτῆς περιβάλλειν τὴν πόλιν ἔγνω, ἀβουλίας πέρι τῶν πρότερον αὐτὴν δειμαμένων ἀπὸ τῶν πραγμάτων τῆς πείρας πεποιημένος τὴν μάθησιν. ^[5]

Aed 2 10 13 ¹³χώραν τε ὁμαλὴν μάλιστα τοῦ τείχους ἐντὸς τὴν τὰ πρότερα κρημνῶδη οὔσαν ἀπεργασάμενος, ἀνόδους ταύτῃ πεποιήται οὐχ ὅσον ἀνδράσι πεζοῖς, ἀλλὰ δὴ καὶ ἵππεῦσι βασίμους, ἔτι μέντοι καὶ ἀμαξηλάτους τὸ λοιπὸν οὔσας.

Aed 2 10 14 ¹⁴ἀλλὰ καὶ βαλανεῖα καὶ ὑδάτων ταμιεῖα ἐν τοῖς ὄρεσι πεποιήται τούτοις τοῦ τείχους ἐντός. φρέαρ τε ὥρυξεν ἐν πύργῳ ἐκάστῳ, τὴν πρότερον ἀνυδρίαν ἐνταῦθα οὔσαν ὕδασι νητίοις ἰώμενος. Ὅσα δὲ καὶ ἀμφὶ τῷ χειμάρρῳ πεποιήται, ὅς ἐκ τούτων δὴ τῶν ὁρέων κάτεισιν, εἰπεῖν ἄξιον. ^[5]

Aed 2 10 15 ¹⁵ὄρη μὲν ἀπότομα δύο τῇ πόλει ἐπῆρται, ἀλλήλοιν ξυνιόντα ὡς ἀγχοτάτω.

Aed 2 10 16 ¹⁶τούτων θάτερον μὲν Ὀροκασιάδα καλοῦσι, τὸ δὲ δὴ ἕτερον Σταυρὶν κέκληται. ἀπολήγοντα δέ πη αὐτὰ νάπη τις ζεύγνυσι καὶ χαράδρα μεταξὺ οὔσα, χειμάρρουν ἀποτελοῦσα, ἐπειδὰν ὕοι, Ὀνοπνίκτην ὄνομα, ὅς δὴ ἐξ ὑπερδεξίων κατιῶν ὑπερθέν τε τοῦ περιβόλου φερόμενος ἐπὶ μέγα τε, ἂν οὕτω τύχη, ἐξανιστάμενος, διεσκεδάννυτο μὲν ἐς τοὺς τῆς πόλεως στενωπούς, ἀνήκεστα δὲ κακὰ τοὺς ταύτῃ ὠκημένους εἰργάζετο. ^[5]

Aed 2 10 17 ¹⁷ἀλλὰ καὶ τούτου τὴν ἄκρην Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς εὖρατο τρόπῳ τοιῷδε. πρὸ τοῦ περιβόλου, ὄνπερ ἄγχιστα τῆς χαράδρας ξυμβαίνει εἶναι, ἐξ ἧς ὁ χειμάρρους ἐπὶ τὸ τείχισμα ἔτετο, τοῖχον ἐδείματο ὑπερμεγέθη, ἐκ κοίλης χαράδρας διήκοντα ἐς ἐκάτερον τοῖν ὁροῖν μάλιστα, ὡς μηκέτι περαιτέρω ἰέναι κυματοῦντι τῷ ποταμῷ δυνατὰ εἶη, ἀλλ' ἐπὶ μακρότερον ξυνιστάμενος ἐνταῦθα λιμνάζοι. ^[5]

Aed 2 10 18 ¹⁸ἐν δὲ τῷ τοίχῳ θυρίδας ποιησάμενος ἐνθένδε ἀπορρέοντα ὑπολήγειν κατὰ βραχὺ ἀνάγκη χειροποιήτῳ τὸν χειμάρρουν διεσκευάσατο, οὐκέτι λάβρως τῷ παντὶ ρεύματι τῷ περιβόλῳ προσβάλλοντα, καὶ διὰ τοῦτο ὑπερβλύζοντά τε καὶ τὴν πόλιν κατεργαζόμενον, ἀλλὰ πράως τε καὶ προσηνῶς ὑπορρέοντα, ἥπερ μοι εἴρηται, ταύτῃ τε τῇ ἐκροῇ διὰ τῆς ὀχεταγωγίας ἰόντα ὅποι ἂν αὐτὸν βουλομένοις ἢ περιάγειν οὕτω μέτριον γεγεννημένον τοῖς πάλοι ἀνθρώποις. Τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ Ἀντιοχείας περιβόλῳ τῇδε Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται. ^[5]

Aed 2 10 19 ¹⁹καὶ ξύμπασαν δὲ πρὸς τῶν πολεμίων καταφλεχθεῖσαν ἀνωκοδομήσατο τὴν πόλιν αὐτός.

Aed 2 10 20 ²⁰τετεφρωμένων γὰρ πανταχόσε καὶ καθηρημένων ἀπάντων, λόφων τε μόνον ἐκ πόλεως ἐξηνθρακωμένης ἐπανεστηκότων πολλῶν, ἄπορον τοῖς Ἀντιοχεῦσιν ἐγίνετο τὴν τε χώραν ἐπιγνῶναι τῆς ἐκάστου ἰδίας <οἰκίας> γενομένης τὰ πρῶτα ἐκφορήσασιν τὸ συμπτωθὲν ἅπαν, οἰκίας τε πυρκαϊᾶς περικαθῆραι τὰ λείψανα, ἔτι μέντοι δημοσίων στοῶν ἢ περιστύλων αὐλῶν οὐδαμῇ οὐσῶν, οὐδὲ ἀγορᾶς πη καθισταμένης, οὐδὲ τῶν στενωπῶν τὰς ἀγνιὰς διαιρούντων τῇ πόλει, οἰκίας τινὸς οἰκοδομίαν ἀπαυθαδιάσασθαι. ^[5]

Aed 2 10 21 ²¹ἀλλὰ βασιλεὺς οὐδεμιᾷ μελλήσει ὡς ἀπωτάτῳ τῆς πόλεως τὰ καθηρημένα μετενεγκῶν, ἐλεύθερόν τε τὸν ταύτῃ ἀέρα ζῆν τοῖς ἔνερθεν τῶν ἐνοχλούντων καταστησάμενος, πρῶτα μὲν τὰ ἐδάφη πανταχόθι τῆς πόλεως λίθοις ἀμαξιαίοις ἐκάλυψεν· ἔπειτα δὲ στοαῖς τε καὶ ἀγοραῖς αὐτὴν διακρίνας, καὶ διελὼν μὲν τοῖς στενωποῖς ἀμφοδους ἀπάσας, ὀχετοὺς δὲ καὶ κρήνας καὶ ὑδροχόας καταστησάμενος, ὅσοις ἡ πόλις κεκόμψευται, θέατρά τε αὐτῇ καὶ βαλανεῖα πεποιημένος, καὶ ταῖς ἄλλαις δημοσίαις οἰκοδομίαις ἀπάσαις κοσμήσας, αἵσπερ εὐδαιμονία διαφαίνεσθαι πόλεως εἴωθε, τεχνιτῶν δὲ καὶ ἐπιδημιούργων πλῆθος ἐπαγαγὼν ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον τοῖς ἐνοικοῦσι παρέσχετο δεῖμασθαι τὰς αὐτῶν ἰδίας οἰκίας. ^[5]

Aed 2 10 23 ²³οὕτω τε Ἀντιόχειαν ἐπιφανεστέραν γεγονέναι τανῦν ἢ πρότερον ἦν ξυνηνέχθη.

Aed 2 10 24

ἀλλὰ καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῇ θεοτόκῳ πεποιήται μέγα. οὐδὲ γὰρ τό τε κάλλος καὶ τὸ ἐς ἅπαντα μεγαλοπρεπὲς ἐπελθεῖν λόγῳ ἀμήχανον· ὃ δὲ καὶ προσόδῳ ἐτίμησε χρημάτων μεγάλων.

Aed 2 10 25 ἔτι μέντοι καὶ Μιχαὴλ τῷ ἀρχαγγέλῳ νεῶν παμμεγέθη ἐδείματο. προϋνόησε δὲ καὶ τῶν ἀρρωστήμασι πονουμένων ἐνταῦθα πτωχῶν, οἰκία τε σφίσι καὶ τὰ ἐς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τῶν νοσημάτων ἀπαλλαγὴν ἐν ἐπιτηδεῖα καταστησάμενος ἅπαντα, χωρὶς μὲν ἀνδράσι, χωρὶς δὲ γυναιξί, καὶ οὐδὲν τι ἦσσαν τοῖς ξένοις ἐπὶ καιροῦ γενομένοις ἐνταῦθα ἐνδήμοις. Οὕτω δὲ καὶ Χαλκίδος πόλεως τὸν περίβολον, ἐπισφαλῶς τε ἀρχὴν γεγονότα καὶ ὑπὸ τῶν ἐτῶν κατερρακωμένον, σὺν τῷ προτειχίσματι ἀνανεωσάμενός τε καὶ πολλῶ ἐχυρώτερον καταστησάμενος ἢ πρότερον ἦν, ἐς τὸν νῦν φαινόμενον πεποιήται τρόπον. [5]

Aed 2 11 2 Ἦν δὲ τι ἐπὶ Συρίας κομιδῇ ἀπημελημένον πολίχνιον, Κῦρος ὄνομα, ὅπερ Ἰουδαῖοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείμαντο, δορυάλωτοι μὲν ἐκ Παλαιστίνης ἐς τὴν Ἀσσυρίαν ἀποκεκομισμένοι πρὸς τοῦ Μήδων στρατοῦ, παρὰ Κύρου δὲ βασιλέως ἀφειμένοι πολλῶ ὕστερον· διὸ δὲ καὶ Κῦρον τὸ χωρίον ἐκάλεσαν, ταῦτα τῷ εὐεργέτῃ ἐκτίνοντες χαριστήρια. [5]

Aed 2 11 3 προϋόντος δὲ τοῦ χρόνου ἡ Κῦρος τὰ τε ἄλλα ὑπερώφθη καὶ ἀτείχιστος ὅλως μεμένηκεν.

Aed 2 11 4 ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἅμα μὲν πρόνοιαν τῆς πολιτείας ποιούμενος, ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἁγίους Κοσμάν τε καὶ Δαμιανὸν τὰ μάλιστα σέβων, ὧν δὲ ἄγχιστά πη τὰ σώματα καὶ ἐς ἐμὲ κεῖται, πόλιν εὐδαίμονα καὶ λόγου ἀξίαν πολλοῦ, τείχους τε ἀσφαλείᾳ ἐχυρωτάτου καὶ φρουρῶν πλήθει καὶ οἰκοδομιῶν δημοσίων μεγέθει, καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς τῷ ἐς ἄγαν μεγαλοπρεπεῖ, πεποιήται Κῦρον. ταύτης δὲ τῆς πόλεως τὰ μὲν ἐντὸς ὕδατος ἄπορα ἐκ παλαιοῦ ἦν, ἔκτοσθε δὲ ὑπερφυῆς τις ἐγεγόνει πηγὴ, περιουσία μὲν πλήθους ποτίμων ὑδάτων, ἀνόνητος δὲ τοῖς τῇδε ὥκημένοις παντάπασιν οὖσα, ἐπεὶ οὐκ εἶχον ὅθεν ἂν ἐνθὲνδε ἀρύοιντο ὕδωρ, ὅτι μὴ πόνῳ τε καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ. [5]

Aed 2 11 6 περιόδοις τε γὰρ αὐτόσε ἰοῦσιν ἀναγκαῖον ἐγίνετο χρῆσθαι, κρημνῶδους χωρίου καὶ ὅλως ἀβάτου μεταξὺ ὄντος καὶ τοῖς πολεμίοις, ἂν οὕτω τύχη, ἐνεδρεύουσιν ὑποχείριοι ῥᾶστα ἐγίγνοντο.

Aed 2 11 7 διώρυχα τοίνυν ἔκτοσθε τῆς πόλεως ἄχρι ἐς τὴν κρήνην οὐκ ἀπαρακαλύπτως, ἀλλὰ κεκρυμμένως ὥς ἔνι μάλιστα πεποιημένος, ἄπονόν τε αὐτοῖς καὶ ἀκίνδυνον τὴν τοῦ ὕδατος παρέσχετο χρεῖαν. Καὶ Χαλκίδος δὲ πόλεως τὸν περίβολον ὅλον, ἕς τε τὸ ἔδαφος καθειμένον καὶ ἄλλως ἀφύλακτον ὄντα, ἐχυρῶ διαφερόντως ἀνεεώσατο οἰκοδομίᾳ, καὶ προτειχίσματι ἐκρατύνατο.

Aed 2 11 9 ἔτι μέντοι καὶ τὰ ἄλλα Σύρων πολίσματά τε καὶ φρούρια τὸν αὐτὸν κεκοσμηκῶς τρόπον ζηλωτὰ ἐπεικῶς κατεστήσατο. Οὕτω μὲν Συρίαν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεσώσατο.

Aed 2 11 10 πόλις δὲ πού ἐστιν ἐπὶ Φοινίκης τῆς παρὰ Λίβανον, Παλμύρα ὄνομα, ἐν χώρῳ μὲν πεποιημένη τοῖς πάλαι ἀνθρώποις ἀγέιτονι, ἐν καλῷ δὲ τῆς τῶν πολεμίων Σαρακηνῶν διόδου κειμένη.

Aed 2 11 11 τούτου γὰρ δὴ αὐτὴν ἔνεκα καὶ ὥκοδομήσαντο πρότερον, ὥς μὴ λάθοιεν οἱ βάρβαροι οὗτοι ἐξάπινα ἐς τὰ Ῥωμαίων ἦθη ἐμβάλλοντες.

Aed 2 11 12 ταύτην βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς διὰ χρόνου μῆκος ἔρημον ἐπὶ πλεῖστον γεγεννημένην ὀχυρώμασι τε λόγου μείζουσιν ἐπιρρώσας, πρὸς δὲ καὶ ὑδάτων περιουσίας καὶ φυλακτηρίου στρατιωτῶν ἐμπλησάμενος, τὰς τῶν Σαρακηνῶν ἐπιδρομὰς ἀνεχαίτισεν. ΛΟΓΟΣ Γ'. [5]

Aed 3 1 1 Χώραν μὲν τὴν ἐφ' ἧς οὕτως Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὀχυρώμασιν ἐκρατύνατο, ἥπερ μοι ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ ἐρρήθη. ἀρξαμένῳ δὲ μοι ἐκ τῶν παρὰ Πέρσας ὁρίων τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς περιηγεῖσθαι τὰ πρὸς αὐτοῦ ἐρύματα γεγεννημένα, οὐ μοι ἀπὸ καιροῦ ἔδοξεν εἶναι ἐπὶ τοὺς

Ἀρμενίους ἐνθένδε ἰέναι, οἳ δὴ ἐκ πόλεως Ἀμίδης ἄχρι ἐς Θεοδοσιούπολιν τὴν ἑτέραν προσοικοῦσι Πέρσαις. μέλλοντι δέ μοι τῶν ἐκείνῃ οἰκοδομημάτων ἐπιμνησθῆναι προυργιαιάτατον φαίνεται εἶναι ὑπειπεῖν πρότερον ὄντινα δὴ τρόπον σφαλερῶς ἄγαν βιοτεύοντας τοὺς Ἀρμενίους ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐς τὴν παροῦσαν ἀσφάλειαν βεβαιότατα μεθηρμόσατο. ^[5]

Aed 3 1 3 οὐ γὰρ δὴ ὅσον οἰκοδομίαις τούτους τοὺς κατηκόους ἐσώσατο, ἀλλὰ καὶ τῇ ἄλλῃ προνοίᾳ, ἥπερ μοι αὐτίκα μάλα γεγράφεται. ἀρκτέον δὲ μικρὸν ἄνωθεν. Βασιλεὺς μὲν ὁμογενὴς πάλαι τοῖς Ἀρμενίοις καθίστατο, ἥπερ τοῖς ἀναγραφασμένοις τῶν ἱστοριῶν τὰ ἀρχαιότατα δεδιήγηται.

Aed 3 1 5 ἐπειδὴ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τὸν Περσῶν βασιλέα καθεῖλε, Πέρσαι μὲν δεδουλωμένοι ἡσυχῇ ἔμενον, Πάρθοι δὲ Μακεδόσιν ἐπαναστάντες καὶ τῷ πολέμῳ περιγενόμενοι ἐξήλασάν τε αὐτοὺς ἐνθένδε καὶ τὰ μέχρι ἐς Τίγριν ποταμὸν ἔσχον, ὑπ' αὐτοῖς τε τὸ λοιπὸν ἐς ἔτη πεντακόσια ἔκειτο τὰ Περσῶν πράγματα, ἕως Ῥωμαίοις ὁ Μαμαίας Ἀλέξανδρος βασιλεὺς γέγονε. καὶ ποτὲ τις τῶν ἐν Πάρθοις βασιλέων τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ Ἀρμενίοις βασιλέα κατεστήσατο, Ἀρσάκην ὄνομα, ὥσπερ ἡ τῶν Ἀρμενίων ἱστορία φησί. ^[5]

Aed 3 1 6 μὴ γάρ τις Ἀρμενίους τοὺς Ἀρσακίδας οἰέσθω εἶναι.

Aed 3 1 7 εἰρήνῃ γοῦν αὐτοῖς ἐς ἔτη τὰ πεντακόσια κατὰ τὸ συγγενὲς διαγέγονε.

Aed 3 1 8 καὶ ὁ μὲν τῶν Ἀρμενίων βασιλεὺς ἐν Ἀρμενίᾳ τῇ μεγάλῃ καλουμένη καθῆστο, τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι ἐκ παλαιοῦ ὑποχείριος ὢν, χρόνῳ δὲ ὕστερον παῖδες ἐγένοντο Ἀρσάκῃ τινὶ Ἀρμενίων βασιλεῖ δύο, Τιγράνης τε καὶ Ἀρσάκης ὀνόματα.

Aed 3 1 9 ὅσπερ, ἐπεὶ ἔμελλε τὸν βίον διαμετρήσασθαι, διαθήκας τιθεῖς, ἅμφω τῷ παῖδε ποιεῖται διαδόχους αὐτῷ τῆς ἀρχῆς, οὐκ ἰσοστάσιον διορίσας ἑκατέρῳ τὸ κράτος, ἀλλὰ τῷ Τιγράνῃ τετραπλασίαν ἀπολιπὼν μοῖραν.

Aed 3 1 10 Ἀρσάκης μὲν οὖν ὁ πατὴρ οὕτω τὴν βασιλείαν διοικησάμενος ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, Ἀρσάκης δὲ ὁ παῖς, ἐφ' οἷς δὴ αὐτῷ ἐλασσοῦσθαι ξυνέβη ἀγανακτῶν τε καὶ δυσφορούμενος ἐπὶ τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα τὸ πρᾶγμα ἤγε, τοῦ τε ἀδελφοῦ καταλῦσαι τὴν βασιλείαν μηχανῇ πάσῃ ἐλπίδα ἔχων καὶ ἄδικον οὖσαν τὴν πατρὸς γνώμην ἀβέβαιον καταστήσεσθαι. ^[5]

Aed 3 1 11 Θεοδόσιος δὲ τότε Ἀρκαδίου υἱὸς ἔτι παῖς ὢν κοιμῶν Ῥωμαίων ἦρχε. τίσιν τε δειμαίνων τὴν ἐκ βασιλέως Τιγράνης Πέρσαις αὐτὸν ἐνεχείρισε, τὴν βασιλείαν παραδιδούς, περὶ πλείονός τε πεποιημένος ιδιώτης ἐν Πέρσαις εἶναι ἢ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὰ δίκαια θέσθαι, καὶ συμβασιλεύειν Ἀρμενίων αὐτῷ ὀρθῶς καὶ δικαίως. ^[5]

Aed 3 1 12 καὶ Ἀρσάκης δὲ οὐδέν τι ἥσσον τὴν ἐκ Περσῶν τε καὶ τ' ἀδελφοῦ ἐπιβουλήν δείσας ἐξέστη τῆς βασιλείας τῆς αὐτοῦ Θεοδοσίῳ τῷ αὐτοκράτορι ἐπὶ ξυνθήκαις τισίν, αἷ μοι ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδῆλυνται λόγοις.

Aed 3 1 13 καὶ χρόνον μὲν τινα περιμάχητος Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις ἡ τῶν Ἀρμενίων γεγένηται χώρα, ἐν ὑστάτῳ δὲ ξυνέβησαν, Πέρσας μὲν τὴν Τιγράνου μοῖραν, Ῥωμαίους δὲ τὴν Ἀρσάκου ἔχειν.

Aed 3 1 14 ἐπὶ τούτοις τε σπονδαὶ ἀμφοτέροις ξυντετελέσθησαν, καὶ τὸ λοιπὸν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἄρχοντα τοῖς Ἀρμενίοις ἀεὶ καθίστη ὄντινα ποτε καὶ ὀπηνίκα ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη.

Aed 3 1 15 κόμητά τε Ἀρμενίας ἐκάλουν καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἄρχοντα τοῦτον. Ἀλλ' ἐπεὶ οὐχ οἷα τε ἦν ἡ τοιαύτη ἀρχὴ ἀποκροῦεσθαι τὰς τῶν πολεμίων ἐφόδους, οὐ παρόντων αὐτῇ στρατιωτικῶν καταλόγων, κατανενοηκῶς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς οὕτως ἀτάκτως τὴν Ἀρμενίαν ἀεὶ φερομένην, ταύτῃ τε τοῖς βαρβάροις εὐάλωτον οὖσαν, ταύτην μὲν τὴν ἀρχὴν ἐνθένδε καθεῖλε, στρατηγὸν δὲ τοῖς Ἀρμενίοις ἐπέστησε, στρατιωτικῶν τε καταλόγων αὐτῷ κατεστήσατο πλῆθος ἀξιόχρεων ταῖς τῶν πολεμίων ἐπιδρομαῖς ἀντιτάξασθαι. ^[5]

- Aed 3 1 17 τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῇ μεγάλῃ καλουμένῃ Ἀρμενίᾳ διωκῆσατο ὧδε, τῇ δὲ ἄλλῃ Ἀρμενίᾳ, ἥπερ ἐντὸς Εὐφράτου ποταμοῦ οὕσα διήκει ἐς Ἀμιδαν πόλιν, σατράπαι ἐφειστήκεισαν Ἀρμένιοι πέντε, καὶ κατὰ γένος μὲν ἐς αἰὶ ^{<ἐς>} τὰς ἀρχὰς ἐκαλοῦντο ταύτας, ἐχόμενοι αὐτῶν ἄχρι ἐς θάνατον. ^[5]
- Aed 3 1 18 σύμβολα μέντοι αὐτῶν πρὸς τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως ἐδέχοντο μόνον. ἄξιον δὲ τὰ σύμβολα ταῦτα δηλῶσαι λόγῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἐς ἀνθρώπου ὄψιν ἀφίξεται. χλαμὺς ἡ ἐξ ἐρίων πεποιημένη, οὐχ οἷα τῶν προβατίων ἐκπέφυκεν, ἀλλ' ἐκ θαλάσσης συνειλεγμένων.
- Aed 3 1 20 πίννους τὰ ζῶα καλεῖν νενομίκασιν, ἐν οἷς ἡ τῶν ἐρίων ἔκφυσις γίνεται. χρυσῷ δὲ ἡ τῆς πορφύρας κατηγήλειπτο μοῖρα, ἐφ' ἧς εἴωθεν ἡ τῆς ἀλουργίδος ἐμβολὴ γίνεσθαι.
- Aed 3 1 21 περόνη χρυσοῇ τῇ χλαμύδι ἐπέκειτο, λίθον ἐπὶ μέσης περιφράττουσά τινα ἔντιμον, ἀφ' οὗ δὴ ὑάκινθοι τρεῖς χρυσαῖς τε καὶ χαλαραῖς ταῖς ἀλύσεσιν ἀπεκρέμαντο.
- Aed 3 1 22 χιτῶν ἐκ μετὰξης ἐγκαλλωπίσμασι χρυσοῖς πανταχόθεν ὠραῖσμένος, ἃ δὴ νενομίκασι πλούμια καλεῖν.
- Aed 3 1 23 ὑποδήματα μέχρι ἐς γόνυ φοινικοῦ χρώματος, ἃ δὴ βασιλέα μόνον Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν ὑποδεῖσθαι θέμις. Στρατιώτης δὲ Ῥωμαῖος οὔτε τῷ Ἀρμενίων βασιλεῖ οὔτε σατράπαις ἤμυνε πώποτε, ἀλλὰ τὰ πολέμια κατὰ μόνας αὐτοὶ διωκοῦντο.
- Aed 3 1 25 χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐπὶ Ζήνωνος βασιλεύοντος Ἴλλοῦ τε καὶ Λεοντίῳ τετυραννηκόσιν ἐπὶ βασιλέα διαφανῶς συντάσσεσθαι τινες τῶν σατραπῶν ἔγνωσαν.
- Aed 3 1 26 διὸ δὴ Λεόντιόν τε καὶ Ἴλλοῦν Ζήνων βασιλεὺς ὑποχειρίους πεποιημένος, σατράπην μὲν ἓνα φαυλοτάτην ἀρχὴν ἔχοντα καὶ ὥς ἥκιστα λόγου ἀξίαν ἐν χώρᾳ τῇ Βελαβιτίνῃ καλουμένῃ, ἐπὶ τοῦ προτέρου σχήματος εἶασε, τοὺς δὲ λοιποὺς καθελὼν ἅπαντας οὐκέτι ἐς τοὺς κατὰ γένος σφίσι προσήκοντας ξυνεχώρησε τὰς ἀρχὰς φέρεσθαι, ἀλλ' ἑτέρους αἰὲ τὴν ἀρχὴν διαδέχεσθαι διώρισε ταύτην οὕς ἂν βουλομένῳ βασιλεῖ εἴη, ὥσπερ ἐφ' ἀπάσαις ταῖς ἄλλαις διώριται Ῥωμαίων ἀρχαῖς. ^[5]
- Aed 3 1 27 στρατιῶται μέντοι οὐδ' ὥς Ῥωμαῖοι αὐτοῖς εἶποντο, ἀλλὰ τῶν Ἀρμενίων τινές, ἥπερ τὰ πρότερα εἴθιστο, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πολεμίους προσβάλλοντας ἀποκρούεσθαι ἀδύνατοι ἦσαν.
- Aed 3 1 28 ἃ δὴ καταμαθὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸ μὲν τῶν σατραπῶν ὄνομα ἐξήλασεν ἐνθὲνδε εὐθύς, δοῦκας δὲ τοὺς καλουμένους δύο τοῖς ἔθνεσιν ἐπέστησε τούτοις· οἷς δὴ ξυνεστήσατο μὲν Ῥωμαίων στρατιωτῶν καταλόγους παμπληθεῖς, ἐφ' ᾧ τὰ Ῥωμαίων ξυμφυλάξουσιν αὐτοῖς ὅρια· ὀχυρώματα δὲ δεδημιούργηκεν αὐτοῖς κατὰ τάδε.
- Aed 3 2 1 Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ χωρίων, ὅπως δὴ ὁ λόγος τοῖς ἔμπροσθέν μοι δεδιηγημένοις προσεχῶς ἄγοιτο. τὸν μὲν οὖν ἓνα, τὸν ἐν τοῖς Ἀρμενίων ἔθνεσιν ἄρχοντα, ὃν δοῦκα καλοῦσιν, ἐν πόλει Μαρτυροπόλει καλουμένη ἰδρύσατο, τὸν δὲ δὴ ἕτερον ἐν φρουρίῳ, ὅπερ Κιθαρίζων καλοῦσιν. ^[5]
- Aed 3 2 2 ὅπη ποτὲ δὲ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς τὰ χωρία τάδε ξυμβαίνει εἶναι, ἐγὼ δηλώσω. ἐν Ἀρμενίᾳ τῇ Σοφανηνῇ καλουμένῃ πόλιν ἐστὶ που Μαρτυρόπολις ὄνομα παρ' αὐτὸν ποταμὸν Νυμφίον κειμένη καὶ τοῖς πολεμίοις ὥς ἀγχοτάτω πρόσσοικος οὕσα, ἐπεὶ ὁ Νυμφίος ποταμὸς διορίζει ἐνταῦθα τὰ Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν ἥθη. ^[5]
- Aed 3 2 3 ἐπὶ θάτερα γὰρ τοῦ ποταμοῦ Ἀρξανηνῇ ἡ χώρα οἰκεῖται Περσῶν κατήκοος ἐκ παλαιοῦ οὕσα. ἀλλὰ καὶ ὥς ἡ πόλις ἀπημελημένη Ῥωμαίοις τούτοις δὴ αἰὲ τοῖς βαρβάροις ἀπέκειτο.
- Aed 3 2 4 ὥστε ἀμέλει Καβάδης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλεύοντος ἐσέβαλε Ῥωμαίων τὴν γῆν, διὰ Μαρτυροπόλεως τὸ στράτευμα ἄγων, ἐπεὶ Ἀμίδης ὀλίγῳ πλέον ἡμέρας ὀδῶ εὐζώνῳ ἀνδρὶ διειστήκει.

- Aed 3 2 5 ὥσπερ δέ τι πάρεργον ὁδοῦ διαχειρίζων καὶ τῆς ἐφόδου παρενθήκην τινὰ εὐθυωρὸν τὴν πόλιν ἐξεῖλεν, οὐ τειχομαχίᾱς ἢ προσβολὴν τινὰ ἢ προσεδρεῖαν πεποιημένος, ἀλλὰ δηλώσας ὅτι δὴ ἀφίξεται μόνον.
- Aed 3 2 6 εὖ γὰρ εἰδότες οἱ τῇδε ὤκημένοι ὥς οὐδὲ βραχεῖάν τινα χρόνου στιγμὴν τῷ στρατοπέδῳ ἀνθέξουσιν, ἐπειδὴ ἀγχοῦ τῶν Μήδων στρατὸν ἤκοντα εἶδον, ἅμα Θεοδώρῳ τηνικάδῃ Σοφανηνῆς σατραπεύοντι καὶ τῆς σατραπείας ἐνδιδυσκομένῳ τὸ σχῆμα, Καβάδῃ προσῆλθον εὐθύς, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ Μαρτυρόπολιν αὐτῷ ἐνδιδόντες, φόρους τε τοὺς δημοσίους ἐνιαυτοῖν δυοῖν ἐν χερσὶν ἔχοντες. ^[5]
- Aed 3 2 7 οἷς δὴ ὁ Καβάδης ἠσθεὶς τῆς μὲν πόλεως τε καὶ χώρας ἀπάσης, ὥς τῇ Περσῶν ἀρχῇ προσηκούσης, ἀπέσχετο, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἀθῶους ἀφῆκεν, οὔτε τι λυμηνάμενος οὔτε τι τῆς πολιτείας μεταβαλὼν, ἀλλὰ Θεόδωρον αὐτὸν σατράπην αὐτοῖς ἐπιστήσας καὶ αὐτῷ ἄτε οὐ γεγονότι ἀγνώμονι τὰ σύμβολα ἐγκεχειρικῶς τῆς ἀρχῆς, ὥς τὴν χώραν φυλάξοντι Πέρσαις. ^[5]
- Aed 3 2 8 οὕτω τε τὸ στράτευμα πρόσω ἀπαγαγὼν πολιορκίᾳ τε Ἀμιδαν ἐξελὼν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἀπήλαυνεν, ἥπερ ἐν λόγοις μοι τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων ἐρρήθη.
- Aed 3 2 9 βασιλεὺς τε Ἀναστάσιος ἐξεπιστάμενος ὥς οὐχ οἷόν τε ἦν Μαρτυρόπολιν ὀχύρωμα οὐδὲν ἔχουσαν ἐκ πολεμίων διασώσασθαι προσβολῆς, οὐχ ὅπως ἐπὶ Θεόδωρόν τε καὶ Σοφανηνοὺς ἡγανάκτησεν, ἀλλὰ καὶ χάριτας αὐτοῖς τῆς πράξεως ἔχειν ὠμολόγει πολλὰς.
- Aed 3 2 10 ταύτης οὖν τῆς Μαρτυροπόλεως τοῦ περιβόλου ἐτύγχανε τὸ μὲν πάχος διῆκον ἐς πόδας μάλιστα τέσσαρας, τὸ δὲ ὕψος ἄχρι ἐς εἴκοσιν· ὥστε τοῖς πολεμίοις αὐτὸν οὐ τειχομαχοῦσιν οὐδὲ μηχανὰς προσβάλλουσι μόνον εὐέφοδον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐσπηδῆσαι ἱκανῶς πρόχειρον. Διὸ δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐπενόει τάδε· τοῦ περιβόλου ἐκτὸς τὴν γῆν διορύξας, θεμέλιά τε ταύτῃ ἐνθέμενος τεῖχισμα ὠκοδομήσατο ἕτερον ἐς ποδῶν πάχος διῆκον τεττάρων, χώραν διαλιπὼν μεταξὺ τεττάρων ἐτέρων τὸ εὖρος, ἐς ὕψος δὲ καὶ τοῦτο ἀναστήσας ποδῶν εἴκοσιν, ἴσον τῷ προτέρῳ παντάπασιν ἐσκευάσατο εἶναι. ^[5]
- Aed 3 2 12 μετὰ δὲ λίθους τε καὶ τίτανον ἐς χώρον τὸν μεταξὺ τείχους ἐκατέρου ἐμβεβλημένος ἐς μίαν τινὰ οἰκοδομίαν δυοκαίδεκα τὸ πάχος ποδῶν τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτετόρνευται. ὑπερθέν τε κατὰ πάχος τὸ αὐτὸ μάλιστα ἐς ὕψος τοσοῦτον ἐντέθεικεν, ὅσον ξυνέβαινε τὸ πρότερον εἶναι.
- Aed 3 2 14 ἀλλὰ καὶ προτείχισμα λόγου πολλοῦ ἄξιον τῇ πόλει δεδημιούργηκε καὶ τὰ ἄλλα ἀπλῶς ἅπαντα οἷς δὴ πόλεως ὀχύρωμα διασώζεται. Ἐκ δὲ Μαρτυροπόλεως ἐς δύνοντά που τὸν ἥλιον ἰόντι χωρίον ἐστὶ Φεισῶν ὄνομα ἐν Ἀρμενίᾳ μὲν καὶ αὐτὸ κείμενον τῇ Σοφανηνῇ καλουμένη, Μαρτυροπόλεως δὲ ὀλίγον ἔλασσον ἢ ὁδῷ ἡμέρας διέχον.
- Aed 3 3 2 τούτου δὲ τοῦ χωρίου ἐπέκεινα, ὅσον ἐκ σημείων ὀκτὼ μάλιστα, ὄρη ἀπότομα καὶ παντάπασιν ἀδιέξοδα ξυνιόντα ἐς ἄλληλα στενωποὺς ἀπεργάζονται δύο, ἄγχιστά πη ἀλλήλοιν ὄντας οὔσπερ νενομίκασι Κλεισούρας καλεῖν.
- Aed 3 3 3 τοὺς δὲ ἐκ Περσαρμενίας ἐπὶ Σοφανηνὴν πορευομένους, εἴτε ἐξ αὐτῶν τῶν Περσικῶν ὁρίων εἴτε διὰ τοῦ Κιθαρίζων φρουρίου ἴοιεν, ἀμήχανά ἐστιν ὅτι μὴ διὰ τούτων δὴ τῶν δύο στενωπῶν ἐνταῦθα γενέσθαι.
- Aed 3 3 4 καλοῦσι δὲ αὐτῶν οἱ ἐπιχώριοι Ἰλλυρισὸν μὲν τὸν ἕτερον, τὸν δὲ ἄλλον Σαφχάς. ὅπως μὲν οὖν ἀναστέλλοιτο τοῖς πολεμίοις ἢ ἐνταῦθα ὁδὸς ἀσφαλείας τε αὐτῆς καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ἄξια ἐν τοῖς μάλιστα τὰ χωρία ταῦτα ὄντα ἐτύγχανεν.
- Aed 3 3 5 ἀλλὰ καὶ ὥς ἀφύλακτα τὸ παράπαν μεμένηκε τοῖς πρόσθεν ἀνθρώποις.
- Aed 3 3 6 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἔν τε τῷ Φεισῶν κᾶν τοῖς στενωποῖς ὀχυρώματά τε ἀξιοθέατα καὶ στρατιωτῶν φρουρὰν ἀνανταγώνιστον καταστησάμενος, ἄβατον βαρβάροις τὴν χώραν

διεπράξατο παντάπασιν εἶναι. τὰ μὲν οὖν ἐπὶ χώρας τῆς Σοφαννηνῆς καλουμένης τῇδε Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἵργασται. Ἐν δὲ τῷ Κιθαρίζων χωρίῳ, ὅπερ ἐπὶ Ἀσθιανίνης τῆς καλουμένης ἐστὶ, φρούριον οὐ πρότερον ὢν ἐν χώρῳ λοφώδει ὑπερφυές τε καὶ δαιμονίως ἄμαχον κατεστήσατο· ἔνθα δὴ καὶ διαρκὲς ὕδωρ ἐσαγαγὼν τὰ τε ἄλλα πάντα τοῖς τῇδε ὠκημένοις ἐν ἐπιτηδεῖω πεποιημένος, τὸν ἕτερον δοῦκα, ἥπερ μοι εἴρηται, ξὺν στρατιωτῶν ἐνταῦθα φρουρᾷ ἱκανωτάτῃ ἰδρύσατο. ^[5]

Aed 3 3 8 ταύτῃ τε τοῖς τῶν Ἀρμενίων ἔθνεσι τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο. Ἐκ δὲ Κιθαρίζων ἕς τε Θεοδοσιούπολιν καὶ Ἀρμενίαν τὴν ἐτέραν ἰόντι Χορζάνῃ μὲν ἡ χώρα καλεῖται, διήκει δὲ ἐς ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν μάλιστα οὔτε λίμνης τινὸς ὕδατι οὔτε ποταμοῦ ρεῖθρῳ οὔτε ὄρεσι τὴν δίοδον ἐν στενῷ εἵργουσι διοριζομένη τῆς τῶν Περσῶν γῆς, ἀλλὰ τῶν ὀρίων αὐταῖς ἀναμιξ κειμένων. ^[5]

Aed 3 3 10 ὥστε οἱ ταύτῃ ὠκημένοι, Ῥωμαίων ἢ Περσῶν ὄντες κατήκοοι, οὔτε τι ἀπ' ἀλλήλων δέος ἔχουσιν οὔτε ἀλλήλοις πῃ ἐς ἐπιβουλήν εἰσιν ὑποπτοί, ἀλλὰ καὶ γάμους ἀλλήλοις ἐπικηδεύουσι καὶ ἀγορὰν τῶν ἐπιτηδεῶν συμβάλλονται καὶ τὰ ἐς γεωργίαν ἐπικοινωνοῦνται. ^[5]

Aed 3 3 11 ἦν δέ ποτε οἱ τῶν ἐτέρων ἄρχοντες ἐπὶ τοὺς ἐτέρους στρατῷ ἴωσιν, ἐπιτεταγμένον σφίσι πρὸς τοῦ βασιλέως, ἀφυλάκτους ἀεὶ τοὺς πλησιοχώρους εὐρίσκουσι. χωρία μὲν γὰρ ἑκατέροις πολυανθρωπότατα ὡς ἀγχοτάτῳ ἀλλήλων ἐστίν, ἔρυμα δὲ οὐδετέροις πῃ ἐκ παλαιοῦ ἦν.

Aed 3 3 13 παρῇν οὖν ἐνθὲνδε τῷ Περσῶν βασιλεῖ ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον τὴν δίοδον ἐς τὰ Ῥωμαίων ἦθη ποιεῖσθαι, ἕως βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς διακωλυτῆς αὐτῷ γέγονε τρόπῳ τοιῷδε. χωρίον ἦν ἐπὶ μέσης τῆς χώρας Ἀρταλέσων ὄνομα.

Aed 3 3 14 τοῦτο τείχει ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν φρούριόν τε ἀμαχώτατον ἐξεργάσατο καὶ στρατιωτικούς καταλόγους τῇδε ἰδρύσατο, οἷς δὴ ἄρχοντα ἐς ἀεὶ ἐφεστάναι διώρισεν, ὥστε δοῦκα Ῥωμαῖοι τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ. οὕτω τε τὴν ἐκείνῃ ἐσχατιὰν ἐτειχίσαστο ξύμπασαν. Ταῦτα μὲν οὖν βασιλεῖ ταύτῃ ἐξείργασται. ^[5]

Aed 3 4 1 ὅσα δὲ αὐτῷ ἐπὶ τῆς ἄλλης Ἀρμενίας διαπεπόνηται ἐρῶν ἔρχομαι.

Aed 3 4 2 Σάταλα πόλις ἐπὶ σφαλερᾷ τὸ παλαιὸν ἐλπίδος εἰστήκει. τῶν μὲν γὰρ πολεμίων τῆς γῆς ὀλίγῳ διέχει, ἐν δαπέδῳ δὲ χθαμαλῷ κεῖται, λόφοις τε πολλοῖς ἀμφ' αὐτὴν ἐπανεστηκόσιν ὑπόκειται, περιβόλων τε αὐτῇ διὰ ταῦτα ἔδει τοῖς ἐπιβουλεύουσιν ἀμηχάνων ἐλεῖν.

Aed 3 4 3 ἀλλὰ καὶ τοιαύτῃ τοῦ χωρίου τὴν φύσιν οὔσῃ τὰ ἐκ τοῦ ἐρύματος σφαλερώτερα ἦν, φαύλως τε ἀρχὴν τῇ κατασκευῇ καὶ παρέργως πεποιημένου καὶ τῷ μακρῷ χρόνῳ ἤδη τῆς οἰκοδομίας ἐκασταχοῦ διερρωγός.

Aed 3 4 4 ἀλλὰ τοῦτο περιελὼν ὁ βασιλεὺς ὅλον, περίβολον ὠκοδομήσατο ἐνταῦθα νέον, ὑψηλὸν μὲν ὅσον ὑπερπεφυκέναι τοὺς ἀμφ' αὐτὸν λόφους δοκεῖν, εὐρυνόμενον δὲ ὅσον ἐπ' ἀσφαλοῦς ἐπανεστηκέναι τό γε τοῦ ὕψους ὑπέρογκον.

Aed 3 4 5 καὶ προτείχισμα δὲ πολλοῦ ἄξιον λόγου πηξάμενος ἐν κύκλῳ τοὺς πολεμίους κατέπληξε. καὶ φρούριον δὲ Σατάλων οὐ πολλῷ ἄποθεν ἐχυρὸν ἄγαν ἐν χώρᾳ Ὀσροηνῶν καλουμένην ὠκοδομήσατο. Ἦν δέ τι φρούριον ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ ἐν ἀκρωνυχίᾳ λόφου κατακρήνου πεποιημένον τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, ὃ δὴ Πομπήιος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐξελὼν καὶ τῆς χώρας τῷ πολέμῳ κύριος γεγονὼς ἐκρατύνατό τε ὡς μάλιστα καὶ Κολώνειαν ἐπωνόμασε· καὶ τοῦτο οὖν χρόνῳ πεπονηκὸς τοσούτῳ τὸ πλῆθος βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀνεσώσατο δυνάμει τῇ πάσῃ. ^[5]

Aed 3 4 8 καὶ χρήματα μέντοι προέμενος ἀνάρηθιμα τοῖς τῇδε ὠκημένοις, ἐρύματα ἐκασταχοῦ διεπράξατο ἐν τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἀγροῖς ἢ νέα δείμασθαι, ἢ ἀνοικοδομήσασθαι σαθρὰ γεγονότα.

- Aed 3 4 9 ὥστε ἅπαντα σχεδόν τι τὰ ὀχυρώματα, ὅσα δὴ ἐνταῦθα ξυμβαίνει εἶναι, Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τυγχάνει ἔργα ὄντα.
- Aed 3 4 10 ἐνταῦθα δὲ καὶ φρούρια ὠκοδομήσατο τό τε Βαιβερδὼν καλούμενον καὶ τὸ Ἄρεων. καὶ τὸ Λυσίορμον ἀνενεώσατο πεπονηκὸς ἤδη σὺν τῷ Λυταραριζῶν. ἔν τε χωρίῳ, ὅπερ Γερμανοῦ καλοῦσι Φοσσᾶτον, φρούριον ἐδείματο νέον.
- Aed 3 4 11 ἀλλὰ καὶ Σεβαστείας καὶ Νικοπόλεως τῶν ἐν Ἀρμενίαις πόλεων τὰ τεῖχη, ἐπεὶ καταπεσεῖσθαι πάντα ἔμελλον, τεταλαιπωρημένα τῷ μήκει τοῦ χρόνου, ἀνοικοδομησάμενος πεποιήται νέα.
- Aed 3 4 12 καὶ ἱερῶν δὲ καὶ μοναστηρίων ἐνταῦθα οἰκοδομίας ἐξείργασται. ἔν τε γὰρ τῇ Θεοδοσιουπόλει νεῶν τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκε, καὶ μοναστήρια ἔν τε χωρίῳ τῷ καλουμένῳ Πέτριοις, κὰν τῷ Κουκαρίζων ἀνενεώσατο.
- Aed 3 4 13 ἔν τε Νικοπόλει τὸ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα πέντε καλούμενον μοναστήριον, καὶ ἱερὸν Γεωργίῳ τῷ μάρτυρι ἐν Βιζανοῖς ἐδείματο.
- Aed 3 4 14 τῆς τε Θεοδοσιουπόλεως ἄγχιστα μοναστήριον ἀνενεώσατο τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων ἐπικαλούμενον. Ἦν δέ τι χωρίον ἐν τοῖς Ἀρμενίοις τὸ παλαιὸν μικροῖς καλουμένοις οὐ πολλῶ ἄποθεν ποταμοῦ Εὐφράτου, ἐφ' οὗ δὴ λόχος Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἴδρυτο.
- Aed 3 4 16 Μελιτηνὴ μὲν τὸ χωρίον, λεγεὼν δὲ ὁ λόχος ἐπωνομάζετο. ἐνταῦθ' αὖ πη ἔρυμα ἐν τετραγώνῳ ἐπὶ χώρας ὑπτίας ἐδείμαντο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαῖοι, τοῖς τε στρατιώταις ἀποχρώντως ἐς καταλύσεις ἔχον καὶ ὅπως σφίσι τὰ σημεῖα τῇδε ἐναποκείσονται. ^[5]
- Aed 3 4 17 μετὰ δὲ Τραϊανῷ τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι δεδογμένον, ἐς πόλεως τε ἀξίωμα ὁ χώρος ἀφίκεται καὶ μητρόπολις κατέστη τῷ ἔθνει.
- Aed 3 4 18 προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγένετο ἡ τῶν Μελιτηνῶν πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. ἐπεὶ τε ἐρύματος ἐντὸς ἐνοικήσασθαι οὐκέτι εἶχον (ἐς γὰρ ὀλίγον τινὰ ξυνηῖε χώρον, ἥπερ μοι εἴρηται) ἰδρύσαντο ἐν τῷ ταύτης πεδίῳ, ἵνα δὴ τὰ ἱερὰ σφίσι πεποιήται καὶ τὰ τῶν ἀρχῶν καταγῶγια καὶ τὴν τε ἀγοράν, ὅσα τε ἄλλα ἐμπολημάτων πωλητηρία ἐστὶ, τάς τε τῆς πόλεως ἀγυῖας πάσας καὶ στοὰς καὶ βαλανεῖα καὶ θέατρα καὶ εἴ τι ἄλλο πόλεως μεγάλης ἐς κόσμον διήκει. τῷ τε τρόπῳ τούτῳ Μελιτηνὴν ἀτείχιστον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ξυνέβαινεν εἶναι. ^[5]
- Aed 3 4 19 Ἀναστάσιος μὲν οὖν βασιλεὺς αὐτὴν ξύμπασαν τεῖχει περιβαλεῖν ἐγκεχείρηκεν. οὕτω μέντοι τὸ βούλευμα ἀποτελέσας τὸν βίον συνεμετρήσατο.
- Aed 3 4 20 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς πανταχόθεν αὐτὴν βεβαιότατα κατατειχισάμενος μέγα τοῖς Ἀρμενίοις ὀχύρωμά τε καὶ ἐγκαλλώπισμα Μελιτηνὴν ἀπειργάσατο. Ταῦτα μὲν οὖν ἐν Ἀρμενίᾳ, ἢ ἔστιν ἐν δεξιᾷ Εὐφράτου ποταμοῦ, εἰργάσατο· ὅσα δὲ οἱ ἐν Ἀρμενίᾳ τῇ μεγάλῃ πεποιήται, ἐρῶν ἔρχομαι.
- Aed 3 5 2 ἡνίκα Θεοδόσιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς τὴν Ἀρσάκου ἐπικράτειαν ἔσχεν, ἥπερ μοι ἔναγχος δεδιήγεται, φρούριον ἐπὶ τινος τῶν λόφων ὠκοδομήσατο τοῖς προσιοῦσιν εὐάλωτον, ὃ δὴ Θεοδοσιούπολιν ἐπωνόμασε.
- Aed 3 5 3 τοῦτο Καβάδης τότε ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἡνίκα δὴ Ἀμίδης εὐθὺ ἴετο, παριῶν εἴλεν. Ἀναστάσιος δὲ ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ οὐ πολλῶ ὕστερον πόλιν ἐνταῦθα ἐδείματο τὸν λόφον ἐντὸς τοῦ περιβόλου πεποιημένος, ἐφ' οὗ δὴ φρούριον τὸ Θεοδοσίου εἰστήκει.
- Aed 3 5 5 καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ ὄνομα τῇ πόλει ἀφῆκεν, ἐξίτηλον δὲ τὸ Θεοδοσίου ποιεῖσθαι τοῦ πρότερον οἰκιστοῦ ἥκιστα ἴσχυσεν, ἐπεὶ νεοχμοῦσθαι μὲν τὰ καθωμιλημένα τοῖς ἀνθρώποις ἐς αἰὶ πέφυκεν, ὀνομάτων δὲ τῶν πρόσθεν μεθίεσθαι οὐκ εὐπετῶς ἔχει.
- Aed 3 5 6 τοῦτο δὲ τὸ Θεοδοσιουπόλεως τεῖχος εὐρύνετο μὲν ἱκανώτατα, οὐ κατὰ λόγον δὲ τοῦ εὗρους ἀνεῖχε.

- Aed 3 5 7 τὸ γὰρ ὕψος αὐτῷ ἐς τριάκοντα ἐξικνεῖτο μάλιστα πόδας· ταύτη τε πολεμίοις τειχομαχοῦσιν, ἄλλως τε καὶ Πέρσαις ἐγγέγονει λίαν εὐάλωτον.
- Aed 3 5 8 ἦν δὲ καὶ ἄλλως ἐπίμαχον. οὔτε γὰρ προτείχισμα οὔτε τάφρος αὐτῷ ἤμυνεν.
- Aed 3 5 9 ἀλλὰ καὶ χῶρός τις ὡς ἀγχοτάτω ἐπεμβαίνων τῇ πόλει τῷ περιβόλῳ ἐπανεισθήκει. διὸ δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀντεμνηχανήσατο τάδε. πρῶτα μὲν τάφρον ὡς βαθυτάτην ἐν κύκλῳ ὀρύξας, χαράδραις αὐτὴν ὁρῶν ἀποτόμων ἐμφερεστάτην εἰργάσατο. ^[5]
- Aed 3 5 10 ἔπειτα δὲ χῶρον τὸν ὑπερπεφυκῶτα κατατεμὼν ἕς τε ἀνεκβάτους κρημνοὺς καὶ σήραγγας ἀδιεξόδους μετεστήσατο τὴν αὐτοῦ φύσιν· ὅπως δὲ τὸ τεῖχος ὑψηλὸν τε εἶη διαφερόντως καὶ ὅλως ἀνανταγώνιστον, εἴ τις προσίοι, προσεπετεχνήσατο ἅπαντα ὅσα ἐν πόλει Δάρας εἰργάσατο. ^[5]
- Aed 3 5 11 τὰς γὰρ ἐπάλξεις ἀποσφίγξας ἐν στενῷ μάλιστα ὅσον ἐνθένδε βάλλειν τοὺς τειχομαχοῦντας δυνατὰ εἶναι, ἔμβολόν τε αὐταῖς λίθων ἐπιβολαῖς ἐν περιδρόμῳ περιελίξας, ἐντέθεικεν ἐμπείρως ἐπάλξεις ἐτέρας, προτειχίσματί τε αὐτὸ περιβαλὼν κύκλῳ ἐμφερέστατον τῷ ἐν πόλει Δάρας περιβόλῳ πεποίηται, πύργον ἕκαστον φρούριον ἐχυρὸν τεκτηνάμενος. ^[5]
- Aed 3 5 12 οὗ δὴ τὰς δυνάμεις ἀπάσας καὶ τὸν ἐν Ἀρμενίαις στρατηγὸν ιδρύσασθαι καταστησάμενος κρείσσους τοὺς Ἀρμενίους διεπράξατο τὸ λοιπὸν εἶναι ἢ δεδιέναι τὴν Περσῶν ἔφοδον. Ἐς μέντοι τὰ Βιζανὰ οὐδὲν εἰργασταὶ τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἐξ αἰτίας τοιαύδης.
- Aed 3 5 13 κεῖται μὲν ἐν τῷ ὁμαλῷ τὸ χωρίον, πεδία τε ἀμφ’ αὐτὸ ἐπὶ μακρὸν ἱππήλατά ἐστιν, ὕδατος δὲ σηπεδόνες πολλαὶ ξυνισταμένου ἐνταῦθά εἰσι. καὶ ἀπ’ αὐτοῦ τοῖς μὲν πολεμίοις ἐπιμαχώτατον, τοῖς δὲ οἰκήτορσι λοιμωδέστατον αὐτὸ ξυμβαίνει εἶναι.
- Aed 3 5 15 ὦν δὴ ἔνεκα τὸ χωρίον τοῦτο ὑπεριδὼν ἐτέρωθι πόλιν ἐδείματο αὐτοῦ βασιλέως ἐπώνυμον, ἀξιολογωτάτην τε καὶ ἄμαχον ὅλως ἐν χωρίῳ Τζουμινᾶ καλουμένῳ, ὅπερ σημείοις μὲν τρισὶ Βιζανῶν διέχει, ἐν κρημνῷ δὲ μάλιστα κείμενον εὐεξίας ἀέρων εὖ ἔχει. Τὰ μὲν οὖν ἐν Ἀρμενίοις Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τῇδὲ πη ἔχει. ^[5]
- Aed 3 6 1 τὰ δὲ δὴ κατὰ τὰ Τζάνων ἔθνη ἀναγράψασθαί μοι ἐνταῦθα τοῦ λόγου οὐ τι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι, ἐπεὶ καὶ πρόσοικοι Ἀρμενίοις εἰσίν.
- Aed 3 6 2 αὐτόνομοι μὲν Τζάνοι ἐκ παλαιοῦ καὶ ἄναρχοι ὥκουν, θηριώδη τινὰ βιοτὴν ἔχοντες, θεοὺς μὲν τὰ τε ἄλση καὶ ὄρνις καὶ ἄλλα ἅττα ζῶα ἡγούμενοί τε καὶ σέβοντες, ἐν ὅρεσι δὲ οὐρανομήκεσί τε καὶ ἀμφιλαφέσι τὸν πάντα αἰῶνα δίαιταν ἔχοντες, γῆν δὲ οὐδαμῇ γεωργοῦντες, ἀλλὰ ληστεύοντες τε καὶ τοῖς φωρίοις ἀεὶ ἀποζῶντες. ^[5]
- Aed 3 6 3 αὐτοὶ τε γὰρ ἀμελέτητοί εἰσιν ἐργάζεσθαι γῆν καὶ ἡ χώρα σφίσιν, ἔνθα δὴ μὴ ὄρη τὰ γε ἀποτομώτατα περιβέβληται, λοφώδης ἐστίν.
- Aed 3 6 4 οὐ γήλοφοι δὲ εἰσι τὰ ἐπανεστηκότα τῆς γῆς οὐδὲ γεώδη οὐδὲ οἷα καρποὺς ἀφεῖναι, εἴ τις αὐτῶν ἐπιμελοῖτο, ἀλλὰ τραχέα τε ὑπερβαλλόντως καὶ σκληρὰ ὑπεράγαν καὶ καρπῶν ἀπάντων δεινῶς ἄφορα.
- Aed 3 6 5 καὶ οὔτε ἀρόσαι τὴν γῆν οὔτε ἀμήσασθαι λήιον οὔτε λειμῶνι ἐνταῦθά πη δυνατὰ γίνεται, ἀλλὰ καὶ τοῖς δένδροις, οἷσπερ ἡ Τζανικὴ τέθηλεν, ἀκάρποις τε οὖσιν ἀνθεῖ καὶ ὅλως ἀγόνοις, ἐπεὶ οὐδὲ ἀλλήλους ἐκδέχονται καιροὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, οὐδὲ νῦν μὲν ἡ γῆ τῷ τῆς ὥρας ὑγρῷ τε καὶ ψυχρῷ βάλλεται, νῦν δὲ δὴ αὐτὴν ἡ τοῦ ἡλίου θερμὴ ὀνίνησιν, ἀλλὰ χειμῶνι τε ἀπεράντῳ ξυνώκισται ἡ χώρα καὶ χιόσιν αἰδίῳις κατάρρυτός ἐστι. ^[5]
- Aed 3 6 6 διὰ ταῦτα μὲν αὐτόνομοι τὸ παλαιὸν οἱ Τζάνοι ἐβίουσαν, ἐπὶ τούτου δὲ Ἰουστινιανοῦ βασιλεύοντος ἡττήθησάν τε Ῥωμαίων τῇ μάχῃ, Τζίττα στρατηγοῦντος Ῥωμαίων, καὶ τὴν

ἀγώνισιν ἀπογνόντες εὐθὺς προσεχώρησαν αὐτῷ ἅπαντες, πρὸ τῆς ἐπικινδύνου ἐλευθερίας τὴν ἄπονον δουλείαν ἐλόμενοι σφίσι. ^[5]

Aed 3 6 7 καὶ τὴν τε δόξαν ἐπὶ τὸ εὐσεβὲς αὐτίκα μετέθεντο ἅπαντες Χριστιανοὶ γεγεννημένοι, τὴν τε δίαιταν ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον μεθηρμόσαντο, ληστείας μὲν ἀφέμενοι πάσης, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις συστρατεύοντες, ἐπὶ πολέμιους ἀεὶ τοὺς σφετέρους ἰοῦσι.

Aed 3 6 8 δείσας δὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς μή ποτε Τζάνοι μεταπορευσάμενοι τὴν δίαιταν αὐθις τὰ σφέτερα ἦθῃ ἐπὶ τὸ ἀγριώτερον μεταστρέψωνται ἐπενόει τοιάδε. Δύσοδος ἦν ἡ Τζανικὴ λίαν καὶ ἄφιππος ὅλως, κρημνοῖς τε πανταχόθεν καὶ χώροις περικεκλεισμένη ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ὑλώδεσιν, ἥπερ μοι εἴρηται.

Aed 3 6 10 καὶ ἀπ' αὐτοῦ Τζάνοις ἐπιμίγνυσθαι τοῖς πλησιοχώροις ἀμήχανον ἦν, ἀλλὰ κατὰ μόνας ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀπηγριωμένοι θηρίων τρόπον τὴν δίαιταν εἶχον.

Aed 3 6 11 τὰ τοῖνυν δένδρα ἐκτεμὼν ἅπαντα, οἷσπερ τὰς ὁδοὺς ξυνέβαινε ξυμποδίζεσθαι, καὶ τὰς ἐκείνη δυσχωρίας μεθαρμοσάμενος, εὐπετεῖς τε αὐτὰς καὶ ἱππασίμους καταστησάμενος, ἐπιμίγνυσθαι αὐτοὺς κατὰ ταῦτά τοις ἄλλοις ἀνθρώποις καὶ προσχωρεῖν τῇ ὁμιλίᾳ τῶν πλησιοχώρων πεποίηκεν. ^[5]

Aed 3 6 12 ἔπειτα δὲ αὐτοῖς ἐκκλησίαν ἐν χωρίῳ Σχαμαλινίχων καλουμένῳ δειμάμενος, ἱεραῖσθαί τε διεπράξατο καὶ μυστηρίων μεταλαμβάνειν λιταῖς τε τὸν θεὸν ἰλεοῦσθαι, καὶ τὰ ἄλλα ἐξοσιοῦσθαι, συνιέντες ὡς ἄνθρωποι εἶεν.

Aed 3 6 13 καὶ φρουρία δὲ οἰκοδομησάμενος πανταχόθι τῆς χώρας φρουροὺς τε ἐνταῦθα Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἰδρυσάμενος βεβαίότατα, Τζάνοις ἐς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὰς ἐπιμιξίας ἀκωλύτους πεποίηκεν.

Aed 3 6 14 ὅπῃ ποτὲ δὲ Τζανικῆς τὰ φρουρία ταῦτα ἐδείματο, ἐρῶν ἔρχομαι. Χώραν ἐνταῦθά τινα ἐς τρίοδον ἀποκεκριμένην ξυμβαίνει εἶναι.

Aed 3 6 15 Ῥωμαίων τε γὰρ καὶ Περσαρμενίων τὰ ὅρια καὶ Τζάνων αὐτῶν τῇδε ἀρξάμενα ἐνθένδε διασκεδάννυται.

Aed 3 6 16 ἐνταῦθα φρούριον ἐχυρώτατον, οὐ πρότερον ὄν, ὄνομα Ὀρονῶν, ἐξείργασται, κεφάλαιον αὐτὸ τῆς εἰρήνης πεποιημένος.

Aed 3 6 17 ἔνθεν γὰρ τὰ πρῶτα Ῥωμαίοις ἡ Τζανικὴ ἐσβατὴ γέγονεν· οὗ δὲ καὶ ἄρχοντα στρατιωτῶν κατεστήσατο, ὃν δοῦκα καλοῦσιν.

Aed 3 6 18 ἐν χωρίῳ δὲ ὁδῷ ἡμέραιν δυοῖν Ὀρονῶν διέχοντι, οὗ δὲ Τζάνων τῶν Ὠκενιτῶν καλουμένων τὰ ὅρια ἐστίν (ἐπεὶ ἐς ἔθνη πολλὰ διακέκρινται Τζάνοι), ἐνταῦθά τι ὀχύρωμα πεποιημένον ἦν τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, ἐρείπιον ἤδη πολλῷ πρότερον τῷ ἀπημελῆσθαι γεγεννημένον, Χαρτῶν ὄνομα. ^[5]

Aed 3 6 19 ὅπερ ἀνανεωσάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐνοικεῖν τε ἀνθρώπων ἐνταῦθα διεπράξατο μέγα τι χρῆμα καὶ τὰ ἐς τὴν εὐκοσμίαν τῇ χώρᾳ φρουρεῖν.

Aed 3 6 20 τῷ δὲ ἐνθένδε ἰόντι πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον φάραγξ ἐστὶ κρημνώδης, κατατείνουσα μέχρι ἐς τὰ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον· οὗ δὲ φρούριον, Βαρχῶν ὄνομα, ἐδείματο νέον.

Aed 3 6 21 ἐπέκεινα δὲ κατὰ τοῦ ὄρους τὴν ὑπώρειαν ἐπαύλεις εἰσίν, ἵνα δὴ οἱ Τζάνων τῶν Ὠκενιτῶν καλουμένων βόες αὐλίζονται, οὔσπερ ἐκτρέφουσιν οὐ τοῦ ἀροῦν τὴν γῆν ἔνεκα, ἐπεὶ ἀργοὶ τε τὸ παράπαν οἱ Τζάνοι εἰσὶ καὶ γεωργικῶν ἀλλότριοι πόνων, ἥπερ μοι εἴρηται, καὶ οὔτε ἀρόματά ἐστίν αὐτοῖς οὔτε ἄλλα τῆς γεωργίας διαπονήματα, ἀλλὰ τοῦ γε γάλα ἐς ἀεὶ βδάλλειν καὶ σιτίζεσθαι τοῖς αὐτῶν κρέασι. ^[5]

Aed 3 6 22

μετὰ δὲ τοῦ ὅρους τὸν πρόποδα, οὗ Κενὰ τὸ χωρίον ἐν τῷ ὁμαλῷ ξυμβαίνει εἶναι, ἐνθένδε τοὶ ἰόντι ἐπὶ δύνοντά που τὸν ἥλιον, τὸ Σισιλισῶν ὄνομα φρούριον ἐστίν, ὅπερ ἐκ παλαιοῦ μὲν πεποιημένον, ἔρημον δὲ διὰ χρόνου μῆκος γεγεννημένον ἀνανεωσάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς διαρκὲς Ῥωμαίων στρατιωτῶν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, φυλακτῆριον κατεστήσατο. ^[5]

Aed 3 6 23 ἔνθεν δὲ ἰόντι ἐν ἀριστερᾷ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον χῶρός τις ἐστίν, ὅνπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Λογγίνου φοσσᾶτον, ἐπεὶ Λογγίνος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαίων στρατηγός, Ἰσαυρος γένος, στρατεύσας ἐπὶ Τζάνους ποτὲ τῇδε πεποιήται τὸ στρατόπεδον. ^[5]

Aed 3 6 24 ἐνταῦθα φρούριον ὁ βασιλεὺς οὗτος ὄνομα Βουργουσνός δεδημιούργηκεν, ἡμέρας ὁδῷ Σισιλισῶν διέχον.

Aed 3 6 25 ὅπερ Σισιλισῶν φρούριον ἐστὶ καὶ αὐτὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, ὡς μικρὸν ἐρρήθη ἔμπροσθεν, ἐξειργασμένον βεβαιότατα.

Aed 3 6 26 ἐντεῦθεν ὄρια τῶν Τζάνων τῶν Κοξυλίνων καλουμένων ἐστίν· οὗ δὴ φρούρια νῦν πεποιήται δύο, τό τε Σχαμαλινίχων καλούμενον καὶ ὅπερ Τζανζάκων ἐπονομάζουσιν· ἔνθα δὴ καὶ ἄλλον ἄρχοντα στρατιωτῶν κατεστήσατο. Ταῦτα μὲν οὖν ἐν Τζάνοις Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται. ^[5]

Aed 3 7 1 ἐν δὲ δὴ τῇ μετ' αὐτοὺς χώρᾳ, ἥ παρὰ τὸν Εὐξείνιον οἰκεῖται Πόντον, πόλις ἐστὶ που, Τραπεζοῦς ὄνομα· οὗ δὴ ἀπορίας ὑδάτων οὔσης, ὅχτεδον ἔτεκνῆναιτο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ὅνπερ Εὐγενίου καλοῦσι μάρτυρος, ταύτῃ τε τὴν ἀπορίαν τοῖς τῇδε ὥκημένοις διέλυσεν. ἐνταῦθα δὲ καὶ τῇ Ἀμασεΐᾳ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν ἀνεενώσατο, χρόνῳ πεπονηκότα πολλῷ. ^[5]

Aed 3 7 3 μετὰ δὲ τοὺς Τραπεζουντίων ὅρους χωρίον ἐστὶ Ῥιζαῖον ὄνομα, ὃ δὴ καινουργήσας αὐτὸς ὀχύρωμα περιβέβληκε λόγου τε καὶ ἀκοῆς κρεῖσσον.

Aed 3 7 4 πόλεων γὰρ τῶν Πέρσαις ὁμόρων οὐδεμιᾶς ἦσσαν μεγέθους πέρι καὶ ἀσφαλείας δεδημιούργηται. Καὶ φρούριον δὲ ὠκοδομήσατο ἐπὶ Λαζικῆς Λοσόριον ὄνομα, καὶ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ στενωποὺς ἐτειχίσατο, οὗσπερ Κλεισούρας καλεῖν νενομίκασιν, ὅπως δὴ ἀποκεκλεισμένοι τῆς ἐπὶ Λαζικὴν εἰσόδου οἱ πολέμιοι εἶεν.

Aed 3 7 6 ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν Λαζοῖς τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίαν, ἀρχαίαν τε οὖσαν καὶ σαθρὰν τῇ οἰκοδομίᾳ γεγεννημένην, ἀνεενώσατο. οὕτω καὶ Πέτραν ἐν Λαζοῖς πόλιν ἀξιοθέατον κατεστήσατο, ἥνπερ Λαζοὶ μὲν ἀβουλία τῇ σφετέρᾳ παρέδοσαν Πέρσαις, Χοσρόην ἐνταῦθα στρατῷ μεγάλῳ ἐπαγαγόμενοι, Ῥωμαῖοι δὲ Περσῶν καθυπέρτεροι τῷ πολέμῳ γενόμενοι καὶ τοὺς μὲν κτείναντες, τοὺς δὲ δορυαλώτους πεποιημένοι, ἐς τὸ ἔδαφος τὴν πόλιν καθεῖλον, ὡς μὴ αὐθις οἱ βάρβαροι κακουργεῖν ἔχοιεν ἐνταῦθα ἰόντες, ἥπερ μοι ἅπαντα ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδῆλωται λόγοις· ἵνα δὴ καὶ τοῦτό μοι δεδιήγεται, ὡς ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπεῖρῳ ἐκ Λαζικῆς ἐπὶ τὴν Μαιώτιν ἰόντι λίμνην φρούρια δύο, Σεβαστούπολιν τε καὶ Πιτυοῦντα, καθεῖλον Ῥωμαῖοι, Χοσρόην ἀκούσαντες στρατεύμα στέλλειν ἐνταῦθα διὰ σπουδῆς ἔχειν τοὺς <τε> τὰ φρούρια ταῦτα καθέξοντας. ^[5]

Aed 3 7 9 ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ταύτην δὴ τὴν Σεβαστούπολιν ἀνανεωσάμενος ξύμπασαν, καὶ τῷ μὲν περιβόλῳ τοῖς τε ἄλλοις ὀχυρώμασι πεποιημένος ἀνάλωτον, ταῖς δὲ ἀγυαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις οἰκοδομίαις διακοσμήσας, τῷ τε κάλλει καὶ τῷ μεγέθει πόλιν τανῦν ἀξιολογωτάτην ἐν τοῖς μάλιστα κατεστήσατο. Καὶ μὴν καὶ Βοσπόρου καὶ Χερσῶνος πόλεων, αἵπερ κατὰ τὴν ἐκείνῃ ἀκτὴν ἐπιθαλασσίδια μετὰ λίμνην τε τὴν Μαιώτιδα καὶ τοὺς Ταύρους καὶ Ταυροσκύθας ἐν ἐσχάτῳ οἰκοῦνται τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, πεπονηκότα παντάπασιν τὰ τεῖχη εὐρῶν ἐς μέγα τι κάλλους τε καὶ ἀσφαλείας κατεστήσατο χρῆμα. ^[5]

Aed 3 7 11

ἔνθα δὴ καὶ φρούρια πεποιήται τό τε Ἀλούστου καλούμενον καὶ τὸ ἐν Γορζουβίταις.
διαφερόντως δὲ τὴν Βόσπορον τῷ ἐρύματι ἐκρατύνατο, ἥνπερ ἐκ παλαιοῦ βεβαρβαρωμένην
καὶ ὑπὸ τοῖς Οὐννοις κειμένην ἐς τὸ Ῥωμαίων αὐτὸς μετήνεγκε κράτος.

Aed 3 7 13 ἔστι δὲ τις ἐνταῦθα χώρα κατὰ τὴν παραλίαν, Δόρου ὄνομα, ἵνα δὴ ἐκ παλαιοῦ Γότθοι ὥκηνται,
οἱ Θευδερίχῳ ἐς Ἱταλίαν ἰόντι οὐκ ἐπισπόμενοι, ἀλλ' ἐθελούσιοι αὐτοῦ μείναντες, Ῥωμαίων
καὶ εἰς ἐμέ εἰσιν ἔνσπονδοι· ξυστρατεύουσιν τε αὐτοῖς ἐπὶ πολεμίους τοὺς σφετέρους ἰοῦσιν,
ἡνίκα ἂν βασιλεῖ βουλομένῳ εἴῃ. ^[5]

Aed 3 7 14 ἐξικνοῦνται δὲ ἐς τρισχιλίους, καὶ τά τε πολέμια ἔργα εἰσὶν ἄριστοι τά τε ἐς τὴν γεωργίαν
αὐτουργοὶ δεξιοί, καὶ φιλοξενώτατοι δὲ εἰσὶν ἀνθρώπων ἀπάντων.

Aed 3 7 15 αὕτη δὲ ἡ χώρα τὸ Δόρου τῆς μὲν γῆς ἐν ὑψηλῷ κεῖται, οὐ μέντοι οὔτε τραχεῖα οὔτε σκληρά
ἐστίν, ἀλλ' ἀγαθὴ τε καὶ εὐφορος καρπῶν τῶν ἀρίστων.

Aed 3 7 16 πόλιν μὲν οὖν ἢ φρούριον οὐδαμῇ τῆς χώρας ὁ βασιλεὺς ἐδείματο ταύτης, κατείργεσθαι
περιβόλοις τισὶν οὐκ ἀνεχομένων τῶν τῇδε ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν πεδίῳ ἀσμενέστατα ὥκημένων
αἰεὶ.

Aed 3 7 17 ὅπη ποτὲ δὲ τῶν ἐκείνῃ χωρίων βάσιμα εὐπετῶς τοῖς ἐπιοῦσιν ἐδόκει εἶναι, ταύτας δὴ
τειχίσμασι μακροῖς τὰς εἰσόδους περιβαλὼν, τὰς ἐκ τῆς ἐφόδου φροντίδας ἀνέστειλε Γότθοις.
ταῦτα μὲν οὖν τῇδε πη ἔχει. Πόλιν δὲ τινα ἐπιθαλασσίαν οἰκοῦσι Θρᾶκες παρὰ τὴν ἡϊόνα τοῦ
Εὐξείνου Πόντου, Ἀγχιάλον ὄνομα, ἥσπερ ἐν ἐπιτηδείῳ μνησθείμεν ἂν, περιηγούμενοι τὰ ἐπὶ
τῆς Θράκης χωρία. ^[5]

Aed 3 7 19 ἐπεὶ δὲ τανῦν ὁ λόγος ἡμῖν διελήλυθεν ὅσα παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου
δεδημιούργηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ, οὐδέν τι χεῖρον ἀφηγήσασθαι ἐνταῦθα τοῦ λόγου ὅσα δὴ ἐπὶ
τῆς Ἀγχιάλου ταύτης ἐδείματο.

Aed 3 7 20 ἐνταῦθα οὖν πηγαὶ θερμῶν φύσει ὑδάτων ἀναβλυστάνουσι, τῆς πόλεως οὐ πολλῶ ἄποθεν
ἀπαυτοματίζουσαι βαλανεῖα τοῖς τῇδε ἀνθρώποις· τοῦτον δὲ τὸν χώρον ἀτείχιστον ἐκ παλαιοῦ
ὄντα ὑπερεώρων οἱ προβεβασιλευκότες τὰ πρότερα, καίπερ ἐν γειτόνων ὥκημένων αὐτῷ
βαρβαρικῶν ἔθνων τοσούτων τὸ πλῆθος.

Aed 3 7 22 ἐπεχωρίαζόν τε αὐτῷ οἱ νενοσηκότες τὰ σώματα, μετὰ κινδύνων τὴν παραψυχὴν κοιμίζόμενοι.

Aed 3 7 23 τειχίρη τοίνυν αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι πεπονημένος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἀκίνδυνον
διεπράξατο σφίσι τὴν ἄκρην εἶναι.

Aed 3 7 24 τὰ μὲν οὖν γῆς τῆς ἐώας, ἔτι μέντοι καὶ Ἀρμενίας καὶ Τζανικῆς ὀχυρώματα καὶ τά γε ἀμφὶ τὸν
Εὐξείνου πόντον, τῇδε Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται.

Aed 3 7 25 ἡμῖν δὲ ἐνθένδε ἐπὶ τὰς οἰκοδομίας ἰτέον, ὥσπερ ἐν Εὐρώπῃ τῇ ἄλλῃ πεποιήται. ΛΟΓΟΣ Δ'.

Aed 4 1 1 Πέλαγος μέγα νηὶ διαπλεῦσαι ἀπαρασκεύῳ μοχθηρόν τε ἡγοῦμαι εἶναι καὶ κινδύνων μεγάλων
ἀτεχνῶς ἔμπλεων. ταῦτό δὲ ἐστὶ τὰς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως οἰκοδομίας λόγῳ φαυλοτάτῳ
διαμετρήσασθαι.

Aed 4 1 2 ψυχῆς γὰρ μεγέθει ὁ βασιλεὺς οὗτος τά τε ἄλλα, ὥς εἰπεῖν, ἅπαντα καὶ τὰ ἐς τὰς οἰκοδομίας
οὐδέν τι ἥσσον λόγου διαπέπρακται κρείσσω.

Aed 4 1 3 ἐν δὲ δὴ τῇ Εὐρώπῃ καὶ τὴν ὑπουργίαν ἐναρμόσασθαι τῷ τῆς χρείας ἀξιώματι διὰ σπουδῆς
ἔχων ἔργα οὐκ εὐδιήγητα οὐδὲ εἰς συγγραφὴν διαπεπόνηται πρόχειρα.

Aed 4 1 4 γεγένηται γὰρ ἐπαζίως τῷ τε γειτονήματι ποταμοῦ Ἰστρου καὶ τῇ ἐνθένδε διὰ τοὺς
ἐγκειμένους τῇ χώρᾳ βαρβάρους ἀνάγκη.

Aed 4 1 5

ἔθνη γὰρ αὐτῇ γειτονοῦντα διακεκλήρωται Οὐννικά τε καὶ Γοτθικά, καὶ τὰ ἐν Ταύροις καὶ τὰ ἐν Σκύθαις ἀνταίρει, καὶ ὅσα Σκλαβηνοὶ καὶ ὅσα ἄττα, εἴτε Σαυρομάτας Ἀμαξοβίους εἴτε Μετανάστας ταῦτα δὴ ἐκάλουν τὰ ἔθνη οἱ τῶν ἱστοριῶν ἀναγραφάμενοι τὰ ἀρχαιότατα, καὶ εἴ τι ἄλλο θηριῶδες ἀνθρώπων γένος ἢ νέμεσθαι, ἢ ἰδρῦσθαι ἐνταῦθα ξυμβαίνει. ^[5]

Aed 4 1 6 οἷς δὴ ἀπέραντα πολεμῆσειουσιν ὑπαντιάζειν διατεινομένῳ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ πάρεργόν τε οὐδὲν ποιουμένῳ ἐπάναγκες ἦν ἐρύματά τε περιβάλλεσθαι ἀνάριθμα καὶ στρατιωτῶν ἀμύθητα φυλακτήρια καταστήσασθαι, καὶ ὅσα ἄλλα πολεμίους ἀνεπικηρυκεύτοις τε καὶ ἀνεπιμίκτοις ἐμπόδια εἶη. ^[5]

Aed 4 1 7 οἷς δὴ τοῖς πολεμίους τὸν πόλεμον οὐκ ἐξ αἰτίας ἐγειρομένοις ποιεῖσθαι νόμος, οὐδὲ μετὰ πρεσβείαν ἐπενεγκεῖν, οὐδὲ μὴν οὐδὲ ξυνθήκαις διαλῦσαί τισιν, ἢ κατὰ χρόνον ἀνακχεῦσαι, ἀλλ' ἐγχειρῆσαι μὲν ἀπροφασίστως, καταλῦσαι δὲ σιδήρῳ μόνῳ. ἀλλὰ καὶ ὥς ἐπὶ τῆς ἱστορίας τὰ λειπόμενα βαδιούμεθα. ἔργου γὰρ ἀρξαμένους τρόπῳ ὁτῶν ἐς πέρας ἀφίχθαι ξυνοίσει μᾶλλον ἢ ἀτελεύτητον ἀπολιπόντας ὀπίσω ἰέναι. ^[5]

Aed 4 1 9 ἐπεὶ καὶ ἄλλως ἂν οὐκ ἔξω κατηγορίας τὸ πρᾶγμα εἶη, βασιλέα μὲν τὸν ἡμέτερον εἰργάσθαι τὰ ἔργα, ἡμᾶς δὲ τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀποκνεῖν λόγους.

Aed 4 1 10 μέλλοντας δὲ τὰ Εὐρωπαϊά τούτου δὴ τοῦ βασιλέως διαριθμεῖσθαι οἰκοδομήματα, ὀλίγα ἄττα ἀμφὶ τῇδε τῇ χώρᾳ ὑπειπεῖν ἄξιον. Ἐκ τοῦ Ἀδριατικοῦ καλουμένου πελάγους ἐπιρροή τις διωθουμένη τε καὶ ἀποσαλεύουσα τῆς ἄλλης θαλάσσης ἐπὶ τὴν ἡπειρον ἀναβαίνει, καὶ σχίζουσα τὴν γῆν ἐπὶ πλεῖστον ποιεῖται τὸν Ἰόνιον κόλπον, ἐν δεξιᾷ μὲν Ἡπειρώτας τε καὶ τὰ ἐκείνην ἔθνη, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Καλαβροὺς ἔχουσα, ἐν τε πορθμῷ ἐπὶ μακρότατον θλιβομένη περιλαμβάνει τὴν ἡπειρον σχεδόν τι πᾶσαν. ^[5]

Aed 4 1 12 καθύπερθε δὲ ἀντιπρόσωπος τῇ θαλάσῃ φερόμενος ποταμὸς Ἰστρος γῆς τῆς Εὐρώπης νησοειδῇ τὴν γῆν τίθεται.

Aed 4 1 13 ἐνταῦθα οἰκοδομήματα πολλὰ τε καὶ ἀξιολογώτατα ὁ βασιλεὺς οὗτος πεποίηται.

Aed 4 1 14 πᾶσαν γὰρ Εὐρώπην ἐς τὸ ἀσφαλὲς τειχισάμενος ἀπρόσβατον κατεστήσατο βαρβάροις εἶναι, οἳ δὴ ὑπὲρ Ἰστρου ποταμοῦ ὥκηνται. Ἀλλὰ μοι ἀπὸ τῆς τοῦ βασιλέως ἀρκτέον πατρίδος, ἢ πασῶν μάλιστα τά τε πρωτεῖα ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦδε τὰς ἀπαρχὰς τοῦ λόγου δοτέον.

Aed 4 1 16 αὐτῇ γὰρ ἂν μόνη ὀγκοῦσθαι τε καὶ διαθρύπτεσθαι καὶ ἀποσεμνύνεσθαι πρέποι βασιλέα Ῥωμαίοις θρεψαμένη τε καὶ παρασχομένη τοιοῦτον, οὗ δὴ τὰ ἔργα καὶ λόγῳ εἰπεῖν καὶ γραφῇ παρακαταθέσθαι ἀμήχανον. Ἐν Δαρδάνοις που τοῖς Εὐρωπαϊοῖς, οἳ δὴ μετὰ τοὺς Ἐπιδαμνίων ὅρους ὥκηνται, τοῦ φρουρίου ἄγχιστα, ὅπερ Βεδερίανα ἐπικαλεῖται, χωρίον Ταυρίσιον ὄνομα ἦν, ἔνθεν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὁ τῆς οἰκουμένης οἰκιστὴς ὥρμηται. ^[5]

Aed 4 1 18 τοῦτο μὲν οὖν τὸ χωρίον ἐν βραχεῖ τειχισάμενος κατὰ τὸ τετράγωνον σχῆμα καὶ γωνία ἐκάστη πύργον ἐνθέμενος Τετραπυργίαν εἶναι τε καὶ καλεῖσθαι πεποίηκε.

Aed 4 1 19 παρ' αὐτὸ δὲ μάλιστα τὸ χωρίον πόλιν ἐπιφανεστάτην ἐδείματο, ἥνπερ Ἰουστινιανὴν ὠνόμασε Πρίμαν (πρώτη δὲ τοῦτο τῇ Λατίνων φωνῇ δύναται) ταῦτα τῇ θρεψαμένη τροφεῖα ἐκτίνων.

Aed 4 1 20 καίτοι Ῥωμαίους ἐχρῆν ἅπαντας τοῦτο δὴ ἀλλήλοις ἐπικοινωνοῦσθαι τὸ ὄφλημα, ἐπεὶ καὶ σωτῆρα ἐθρέψατο ἡ χώρα κοινὸν ἅπασιν.

Aed 4 1 21 ἐνταῦθα δὲ καὶ ὀχετὸν τεκτηνάμενος ὕδασι τὴν πόλιν ἀειρρύτοις διεπράξατο ἐπιεικῶς πλήθειν.

Aed 4 1 22 πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῷ τῆς πόλεως οἰκιστῇ ὑπέρογκά τε καὶ λόγου πολλοῦ διαπεπόνηται ἄξια.

Aed 4 1 23 θεοῦ μὲν τεμένη διαριθμεῖσθαι οὐ ῥάδια, καταγωγή δὲ ἀρχόντων φράζεσθαι λόγῳ ἀμήχανα, στοῶν μεγέθη, ἀγορῶν κάλλη, τὰς κρήνας, τὰς ἀγυιάς, τὰ βαλανεῖα, τὰ πωλητήρια.

Aed 4 1 24

πόλις ἀπλῶς μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος καὶ τὰ ἄλλα εὐδαίμων καὶ οἷα τῆς χώρας ἀπάσης μητρόπολις εἶναι. εἰς ἀξιώματος γὰρ τοσόνδε ἦκει.

Aed 4 1 25 πρὸς δὲ καὶ τὸν Ἰλλυριῶν ἀρχιερέα διακεκλήρωται, τῶν ἄλλων πόλεων αὐτῇ, ἅτε πρώτη τὸ μέγεθος οὔσῃ, ἐξισταμένων. ὥστε καὶ ἀνθυπούργηκε τῷ βασιλεῖ κλέος· ἡ μὲν γὰρ τροφίμῳ ἀποσεμνύνεται βασιλεῖ, ὁ δὲ ἀντιφιλοτιμεῖται δεδημιουργηκέναι τὴν πόλιν.

Aed 4 1 26 καὶ μοι ἄχρι τοῦδε εἰπεῖν ἀποχρήσει.

Aed 4 1 27 ἅπαντα γὰρ ἐς τὸ ἀκριβὲς λεπτολογεῖσθαι ἀμήχανον, ἐπεὶ τῷ βασιλεῖ προσηκούσης τῆς πόλεως ἐλασσοῦσθαι αὐτῆς ἅπαντα λόγον ἐπάναγκες. Ἔτι μέντοι καὶ Βεδερίανα τὸ φρούριον ἀνοικοδομησάμενος ὅλον πολλῷ ὀχυρώτερον κατεστήσατο.

Aed 4 1 28 ἦν δέ τις ἐν Δαρδάνοις ἐκ παλαιοῦ πόλις, ἥπερ Οὐλπιᾶνα ὠνόμαστο.

Aed 4 1 29 ταύτης τὸν περίβολον καθελὼν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον (ἦν γὰρ σφαλερὸς ἐς τὰ μάλιστα καὶ ὅλως ἀχρεῖος) ἄλλα τε αὐτῇ παμπληθῇ ἐγκαλλωπίσματα ποιησάμενος, ἕς τε τὴν νῦν μεταθέμενος εὐκοσμίαν, Σεκοῦνδαν αὐτὴν Ἰουστινιανὴν ἐπωνόμασε.

Aed 4 1 30 σεκοῦνδαν γὰρ τὴν δευτέραν Λατῖνοι λέγουσι. καὶ ἄλλην δὲ αὐτῇ πλησίον ἐδείματο πόλιν οὐ πρότερον οὔσαν, ἥπερ Ἰουστινούπολιν τῷ θεῷ ὁμωνύμως ἐκάλεσεν.

Aed 4 1 31 ἀλλὰ καὶ Σαρδικῆς καὶ Ναῖσουπόλεως, ἔτι μέντοι Γερμαῆς τε καὶ Πανταλείας διερρωγότα τῷ χρόνῳ τὰ τεῖχη εὐρὼν οἰκοδομησάμενός τε ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἅμαχα τοῖς πολέμοις διεπράξατο εἶναι.

Aed 4 1 32 καὶ πολίχνια δὲ τούτων δὴ μεταξὺ ἐδείματο τρία, Κρατίσκαρά τε καὶ Κουιμέδαβα καὶ Ῥουμισίανα. οὕτω μὲν οὖν τάσδε τὰς πόλεις ἐκ θεμελίων ἀνέστησε.

Aed 4 1 33 πρόβολον δὲ ἰσχυρότατον αὐτῶν τε καὶ πάσης Εὐρώπης Ἰστρον ποταμὸν ποιεῖσθαι ἐθέλων, ἐρύμασι τοῦ ποταμοῦ τὴν ἡϊόνα περιβάλλει συχοῖς, ὥσπερ μοι γεγράφεται οὐ πολλῷ ὕστερον, φυλακτήριά τε στρατιωτῶν πανταχόθι τέθειται τῆς ἀκτῆς, ἀναχαιτίζοντα τὴν διάβασιν βεβαιότατα τοῖς τῇδε βαρβάροις. ^[5]

Aed 4 1 34 ἀλλὰ καὶ τούτων οἱ ἐξεργασμένων, ὑπόπτως ἐς τῆς ἀνθρωπείας ἐλπίδος τὸ σφαλερὸν ἔχων, λογισάμενός τε ὡς εἰ τοῖς πολέμοις ὅτῳ δὴ ποτε τρόπῳ διαπορθμεύσασθαι δυνατὰ εἴη, ἐπιθήσονται ἀφυλάκτοις τὸ παράπαν τοῖς ἀγροῖς οὔσι, καὶ ἀνθρώπους μὲν ἐξανδραποδιοῦσιν ἡβηδὸν ἅπαντας, χρήματα δὲ ληΐσονται πάντα, οὐκ ἐπὶ κοινῆς αὐτοῖς μόνον τὴν ἀσφάλειαν ἐν τοῖς κατὰ τὸν ποταμὸν ὀχυρώμασιν ἀπέλιπεν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἰδίαν πεποιήται· οὕτω συνεχῇ τὰ ἐρύματα ἐν τοῖς χωρίοις ἀπεργασάμενος ὥστε ἀγρὸς ἕκαστος ἢ φρούριον ἀποτετόρνενται, ἢ τῷ τετειχισμένῳ πρόσοικός ἐστιν, ἐνταῦθα τε κἂν τῇ Ἠπείρῳ τῇ τε νέᾳ καὶ τῇ παλαιᾷ καλουμένη. ^[5]

Aed 4 1 36 οὗ δὲ καὶ πόλις αὐτῷ πεποιήται Ἰουστινιανούπολις, ἢ πρότερον Ἀδριανούπολις καλουμένη. Ἀνενεώσατο δὲ Νικόπολιν τε καὶ Φωτικὴν καὶ τὴν Φοινίκην ὠνομασμένην.

Aed 4 1 37 αἱ δύο αὗται πολίχναι, ἢ τε Φωτικὴ καὶ ἡ Φοινίκη, ἐν τῷ χθαμαλῷ τῆς γῆς ἔκειντο, ὕδασι περιρρεόμεναι τῇδε λιμνάζουσι.

Aed 4 1 38 διὸ δὲ λογισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς εἶναι ἀμήχανα ἐπὶ στερρᾷ θεμελίῳ συνθήκης περιβόλους αὐταῖς ἀναστῆναι, αὐτὰς μὲν ἐπὶ σχήματος τοῦ αὐτοῦ εἶασε, φρούρια δὲ αὐτῶν ἀγχοτάτῳ ἔν τε ἀνάντει καὶ ἰσχυρῶς ὀρθίῳ ἐδείματο. ἦν δέ τις ἐνταῦθα πόλις ἀρχαία, ὕδασι ἐπικεικῶς κατακορῆς οὔσα, ὀνόματός τε τῆς τοῦ χωρίου φύσεως <ἀξίου ἐπιτυχοῦσα> . ^[5]

Aed 4 1 40 Εὐροία γὰρ ἀνέκαθεν ὠνομάζετο. ταύτης δὲ τῆς Εὐροίας οὐ πολλῷ ἄποθεν λίμνη κέχυται καὶ νῆσος κατὰ μέσον ἀνέχει καὶ λόφος αὐτῇ ἐπανεστήκε. διαλείπει δὲ ἡ λίμνη τοσοῦτον, ὅσον τινὰ ἐν εἰσόδῳ μοῖρᾳ τῇ νήσῳ λελεῖσθαι.

- Aed 4 1 42 ἔνθα δὴ βασιλεὺς τοὺς τῆς Εὐροίας μεταβιβάσας οἰκήτορας, πόλιν ὀχυρωτάτην οἰκοδομησάμενος ἔτειχίσατο. Μετὰ δὲ τὴν Ἥπειρον ὅλην Αἰτωλούς τε καὶ Ἀκαρνανὰς παραδραμόντι ὃ τε Κρισαῖος ἐκδέχεται κόλπος καὶ ὃ τε Ἴσθμὸς ἢ τε Κόρινθος καὶ τὰ ἄλλα τῆς Ἑλλάδος χωρία.
- Aed 4 2 1 ἔνθα δὴ τῆς παρ' αὐτοῦ τὰ μάλιστα προνοίας ἡξίωνται.
- Aed 4 2 2 μάλιστα <δὲ> πάντων θαυμάσειεν ἄν τις ὁπόσοις περιβόλοις ἔτειχίσατο τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. τῶν τε γὰρ ἄλλων προϋνόησε πάντων καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν ἐν Θερμοπύλαις ἀνόδων.
- Aed 4 2 3 πρῶτα μὲν οὖν τὰ τεῖχη ἐς ὕψος αὐτῷ ἀνέστη μέγα. ἦν γάρ, εἴ τις προσίοι, εὐπετῶς ἀλωτὰ καὶ οὐ τετειχισμένα τὰ ὄρη, ἃ ταύτῃ ἀνέχει, ἀλλ' ἀποτετριγχωμένα ἐδόκει εἶναι.
- Aed 4 2 4 οἷς δὴ καὶ διπλᾶς τὰς ἐπάλξεις ἐντέθειται πάσας. κατὰ ταῦτα δὲ κὰν τῷ φρουρίῳ ἐξείργασται, ὅπερ ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἦν παρέργως οὕτω πεποιημένον τοῖς πάλαι ἀνθρώποις.
- Aed 4 2 5 διαρκές τε γὰρ αὐτῷ ὕψος ἐντέθεικε καὶ διπλοῦς τοὺς προμαχῶνας πεποίηται.
- Aed 4 2 6 πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ ἀνύδρῳ παντάπασιν ὄντι ταμιεῖον ὑετίων ὑδάτων ἐπετεχνήσατο.
- Aed 4 2 7 ἔπειτα δὲ καὶ ἀνόδους πολλὰς ἀφυλάκτους τε καὶ ἀτειχίστους τὰ πρότερα οὖσας ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔτειχίσατο.
- Aed 4 2 8 θαυμάσειεν ἄν τις εἰκότως τὸν Περσῶν βασιλέα, ὅτι δὴ χρόνον ἐνταῦθα κατατρίψας πολύν, μίαν τινὰ στενὴν ἀτραπὸν εὗρατο, καὶ ταῦτα προδοτῶν Ἑλλήνων τυχόν, ὁδῶν τε ἀτειχίστων ἐκείνῃ πολλῶν καὶ ἀμαξιτῶν σχεδόν τι οὐσῶν.
- Aed 4 2 9 ἢ τε γὰρ θάλασσα τοὺς πρόποδας ἐπικλύζουσα τῶν ὁρῶν, ἀνεστομωμένας ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐποιεῖτο εἶναι τὰς ἐνθὲνδε ἀνόδους, καὶ σηράγγων τε καὶ χαραδρῶν ἀδιεξόδων ἐνταῦθα οὐσῶν, ἀμύχανα ἔδοξεν εἶναι τοῖς πάλαι ἀνθρώποις τευχίσμασιν ἐς τὸ ἀκριβὲς περιβαλέσθαι τὰ διηρημένα τῇ φύσει, τῇ τε πρὸς τὰ χαλεπώτατα τῶν ἔργων ὀκνήσει ἀταλαίπωρον ἀφέμενοι τὴν ἀσφάλειαν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπον, ἐς τὴν ἐσομένην βαρβάροις τῆς ὁδοῦ ἄγνοιαν ἀποθέμενοι τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας. ^[5]
- Aed 4 2 10 ἐπεὶ πρὸς τὴν ταλαιπωρίαν ἀπολέγοντες αἰεὶ ἄνθρωποι, τὰ σφίσιν αὐτοῖς δυσκολώτατα δόξαντα εἶναι οὐδὲ ἄλλοις τισὶν οἴονται ῥάδια ἔσεσθαι.
- Aed 4 2 11 διὸ δὴ οὐκ ἄν τις ἔτι φιλονεικοίῃ μὴ οὐχὶ ἀνθρώπων ἀπάντων, οἳ δὴ ἐς τὸν πάντα αἰῶνα γεγέννηται, Ἰουστινιανὸν βασιλέα προμηθέστατον γεγονέναι καὶ διαφερόντως ἐπιμελέστατον, ὃ γε οὐδὲ θάλασσα χαλεπὴ γέγονε, γειτνιῶσά τε τοῖς ὅρεσι καὶ περιχεομένη καὶ ἐπικλύζουσα, ἐν κλυδωνίῳ τε καὶ ψάμμῳ ὑγρᾷ τοῖς θεμελίοις στηρίζεσθαι, καὶ τοῖς ἐναντιωτάτοις διαφανῶς ἐναρμόζεσθαι, ἀνθρώπων τε προσχωρεῖν τέχνη καὶ βιαζομένοις ὑπέκειν. ^[5]
- Aed 4 2 12 οὐ μέντοι οὐδὲ τὰς τε λόχμας καὶ νάπας ἀλλήλαις ἀνάψας, οὐδὲ τὴν θάλασσαν τῷ ὄρει ἐναρμοσάμενος ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὅλην τε τὴν Ἑλλάδα περιβαλὼν τοῖς ὀχυρώμασι, κατέπαυσε τὴν ὑπὲρ τῶν κατηκόων σπουδὴν, ἀλλὰ καὶ φρούρια πολλὰ τοῦ τεύχους ἐντὸς ἔτεκτῆνατο, ἄξια τύχης τῆς ἀνθρωπείας βεβουλευμένος, ἣ βέβαιον οὐδὲν οὐδὲ ἀκαταγώνιστον γίνεται. ^[5]
- Aed 4 2 13 ὥστε εἰ τοῖς τεύχεσι τούτοις τρόπῳ ὁτῶν ἢ χρόνῳ ἀλῶναι ξυμβαίῃ, ἐν τοῖς φρουρίοις τὰ φυλακτήρια διασώζοιτο.
- Aed 4 2 14 καὶ μὴν καὶ σιτώνας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ ὑδάτων ἔλυτρα πανταχόθι πεποίηται, στρατιώτας τε φρουροὺς ἐς δισχιλίους μάλιστα τῇδε ἰδρύσατο· ὃ οὐδὲ τις τῶν πρώην βασιλέων πώποτε ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου πεποίηκεν.
- Aed 4 2 15 ἀφύλακτα γὰρ τὸ παράπαν τὰ τεῖχη ταῦτα ἄνωθέν τε καὶ ἐς ἐμὲ ἦν, ἀγροίκων τε τῶν ἐπιχωρίων τινὲς τῶν πολεμίων καταθεόντων μεθαρμοσάμενοι τὴν δίαιταν ἐν τῷ παραυτίκα, ἐπὶ καιροῦ τε αὐτοσχεδιάζοντες τὰ πολέμια, ἐκ περιτροπῆς ἐνταῦθα ἐφρούρουν, ἀλώσιμοί τε

τοῖς πολεμίοις ἀπειρία τοῦ ἔργου ῥᾶστα ξὺν τῇ Ἑλλάδι ἐγίνοντο, ταύτη τε τῇ σμικρολογίᾳ ἡ χώρα ἐπὶ μακρότατον ἀπέκειτο ἐπιοῦσι βαρβάροις. Οὕτω μὲν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ ἐν Θερμοπύλαις ἐρύματα ἐκρατύνατο. ^[5]

Aed 4 2 16 καὶ πόλεων δὲ ἀπασῶν, αἵπερ αὐτῶν ἐκτὸς τῇ χώρᾳ ἐξικανοῦσιν οὔσαι, ξὺν ἐπιμελείᾳ πολλῇ τείχῃ ὤκοδομήσατο ἰσχυρά, ἔν τε Σάκκῳ καὶ Ὑπάτῃ καὶ Κορακίοις καὶ Οὐννῶ καὶ Βαλέαις καὶ τῷ καλουμένῳ Λεονταρίῳ. ^[5]

Aed 4 2 17 ἐν δὲ τῇ Ἡρακλείᾳ πεποιήται τάδε. ἐξ Ἰλλυριῶν ἐς Ἑλλάδα ἰόντι, ὄρη δύο ἐπὶ μακρότατον ἀλλήλοιν ὥς ἀγχοτάτω ξυνίασι, στενωπὸν ἐν βραχεῖ ἀπεργαζόμενα τὴν μεταξὺ χώραν (κλεισούρας νενομίκασι τὰ τοιαῦτα καλεῖν)· πηγὴ δὲ κατὰ μέσον κάτεισιν, ἐν μὲν ὥρᾳ θερινῇ πότιμον ἀποβλύζουσα καὶ καθαρὸν ὕδωρ ἀπὸ τῶν ὀρῶν, ἃ ταύτῃ ἀνέχει, ἐς ῥυάκᾳ τε ἀποκεκριμένη βραχύν.

Aed 4 2 19 ἐπειδὰν δὲ ὕοι, χειμάρρους ἐνταῦθα ἐπικυρτοῦται ὑψηλός τε ὑπερφυῶς καὶ δεινῶς ἄγριος ἐπὶ πλεῖστον τῶν ἐκείνῃ σκοπέλων ἀπὸ τῶν χαραδρῶν συνάγων τὸ ῥεῦμα.

Aed 4 2 20 ἐνθένδε τοῖς βαρβάροις εἰσιτητὰ ἐπὶ τε Θερμοπύλας οὐδενὶ πόνῳ ἐγίνετο καὶ τὴν ταύτῃ Ἑλλάδα. τοῦ δὲ στενωποῦ ἐφ' ἑκάτερα δύο ἐκ παλαιοῦ ὀχυρώματα ἦν, πῇ μὲν Ἡράκλεια πόλις, ἥσπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, πῇ δὲ ὁ Μυροπώλης καλούμενος, οὐκ ὀλίγῃ διεστηκῶς χώρᾳ.

Aed 4 2 22 ταῦτα δὲ ἄμφω τὰ ὀχυρώματα ἐν ἐρειπίοις ἐκ παλαιοῦ ὄντα Ἰουστινιανὸς ἀνωκοδομήσατο βασιλεὺς καὶ διατειχίσματι τὸν στενωπὸν ὀχυρωτάτῳ περιβαλὼν, τούτῳ τε συνάψας ὅρος ἑκάτερον τοῖς μὲν βαρβάροις τὴν δίοδον ἀνεχαίτισε, τῷ δὲ χειμάρρῳ ἐπάναγκές ἐστι λιμνάζοντι τοῦ τείχους ἐντός, εἴτα ἐφύπερθεν αὐτοῦ φερομένῳ ὅπῃ παρατύχοι ἰέναι. Καὶ πόλεις δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσας, αἵπερ ἐντός εἰσι τῶν ἐν Θερμοπύλαις τειχῶν, ἐν τῷ βεβαίῳ κατεστήσατο εἶναι, τοὺς περιβόλους ἀνανεωσάμενος ἅπαντας. ^[5]

Aed 4 2 24 κατερηρίπεσαν γὰρ πολλῶ πρότερον, ἐν Κορίνθῳ μὲν σεισμῶν ἐπιγενομένων ἐξαισίων, Ἀθήνῃσι δὲ καὶ Πλαταιᾶσι κὰν τοῖς ἐπὶ Βοιωτίας χωρίοις χρόνου μὲν μήκει πεπονηκότες, ἐπιμελησαμένου δὲ αὐτῶν οὐδενὸς τῶν πάντων ἀνθρώπων. ^[5]

Aed 4 2 25 ἐπίμαχον δὲ ἡ ἀφύλακτον οὐδὲν εἶασεν, ἐπεὶ αὐτῷ προεγρηγορότι τῶν κατηκῶν ἔννοια γέγονεν ὥς οἱ βάρβαροι καταθέοντες, ἂν οὕτω τύχῃ, τὰ γε ἀμφὶ Θερμοπύλας χωρία, ἐπειδὰν τάχιστα πύθωνται οὐδὲν αὐτοῖς ὄφελος ἔσσεσθαι ὑπερβεβηκόσι τὸ ἔρυμα τοῦτο, τειχήρους πανταχόθι γεγενημένης τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἐθελοκακήσουσιν αὐτίκα δὴ μάλα ἐξεπιστάμενοι ὥς πολιορκεῖν σφίσι πόλιν ἐκάστην ἐπάναγκες ἔσται. ^[5]

Aed 4 2 26 προσδοκία γὰρ μηκνυομένη ταλαιπωρεῖν οὐκ ἀνέχεται, οὐδὲ ἀναβαλλομένης ὠφελείας ἐφίεται, ἀλλ' ἀποδίδεται τῆς περὶ ταῦτα ὀκνήσεως τὴν μέλλουσαν τύχην. Ταῦτα διαπεπραγμένος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐπεὶ τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις ἀπάσας ἀτειχίστους ἐμάνθανεν εἶναι, λογισάμενος ὅτι δὴ οἱ πολὺς τετρίψεται χρόνος, εἰ κατὰ μιᾶς ἐπιμελοῖτο, τὸν Ἰσθμὸν ὅλον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐτειχίσατο, ἐπεὶ αὐτοῦ καταπεπτῶκει τὰ πολλὰ ἤδη. ^[5]

Aed 4 2 28 φρούριά τε ταύτῃ ἐδείματο καὶ φυλακτήρια κατεστήσατο. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ ἄβατα τοῖς πολεμίοις ἅπαντα πεποίηκεν εἶναι τὰ ἐν Πελοποννήσῳ χωρία, εἰ καὶ τὴν ἐς τὸ ἐν Θερμοπύλαις ὀχύρωμα κακουργήσοιεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῇδε κεχώρηκε. Πόλις δὲ ἦν τις ἐπὶ Θεσσαλίας, Διοκλητιανούπολις ὄνομα, εὐδαίμων μὲν τὸ παλαιὸν γεγενημένη, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου βαρβάρων οἱ ἐπιπεσόντων καταλυθεῖσα καὶ οἰκητόρων ἔρημος γεγонуῖα ἐπὶ μακρότατον· λίμνη δέ τις αὐτῇ ἐν γειτόνων τυγχάνει οὔσα, ἥ Καστορία ὠνόμασται. ^[5]

Aed 4 3 1 καὶ νῆσος κατὰ μέσον τῆς λίμνης τοῖς ὕδασι περιβέβληται.

Aed 4 3 2

μία δὲ εἰς αὐτὴν εἴσοδος ἀπὸ τῆς λίμνης ἐν στενῷ λέλειπται, οὐ πλέον ἐς πεντεκαίδεκα διήκουσα πόδας.

Aed 4 3 3 ὄρος τε τῇ νήσῳ ἐπανέστηκεν ὑψηλὸν ἄγαν, ἥμισυ μὲν τῇ λίμνῃ καλυπτόμενον, τῷ δὲ λειπομένῳ ἐγκείμενον. διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος τὸν Διοκλητιανουπόλεως ὑπεριδὼν χώρον ἄτε που διαφανῶς εὐέφοδον ὄντα καὶ πεπονθότα πολλῷ πρότερον ἅπερ ἐρρήθη, πόλιν ἐν τῇ νήσῳ ὀχυρωτάτην ἐδείματο, καὶ τὸ ὄνομα, ὡς τὸ εἶκος, ἀφῆκε τῇ πόλει.

Aed 4 3 5 ἐπὶ μέντοι Ἑχιναίου τε καὶ Θηβῶν καὶ Φαρσάλου καὶ ἄλλων τῶν ἐπὶ Θεσσαλίας πόλεων ἀπασῶν, ἐν αἷς Δημητριάς τέ ἐστι καὶ Μητρόπολις ὄνομα καὶ Γόμφοι καὶ Τρίκα, τοὺς περιβόλους ἀνανεωσάμενος, ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐκρατύνατο, χρόνῳ τε καταπεπονηκότας μακρῷ, εὐπετῶς τε ἀλωτοὺς ὄντας, εἴ τις προσίοι. Ἄλλ' ἐπεὶ ἐς Θεσσαλίαν ἀφίγμεθα, φέρε δὴ, τῷ λόγῳ ἐπὶ τε τὸ ὄρος τὸ Πήλιον καὶ Πηνειὸν ποταμὸν ἴωμεν. ^[5]

Aed 4 3 7 ρεῖ μὲν ἐξ ὄρους τοῦ Πηλίου πρῶν τῷ ρείθρῳ ὁ Πηνειός, ὠραῖσται δὲ αὐτῷ περιρρεομένη πόλις ἡ Λάρισσα, τῆς Φθίας ἐνταῦθα οὐκέτι οὔσης, τοῦτο δὴ τοῦ μακροῦ χρόνου τὸ διαπόνημα.

Aed 4 3 8 φέρεται δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος εὖ μάλα προσηνῶς ἄχρι ἐς θάλασσαν. εὐφορός τε οὖν ἐστὶν ἡ χώρα καρπῶν παντοδαπῶν καὶ ποτίμοις ὕδασι κατακορῆς ἄγαν, ὥνπερ ὀνίνασθαι ὡς ἥκιστα εἶχον περίφοβοι ὄντες οἱ τῇδε ὥκημένοι διηνεκὲς καὶ караδοκοῦντες αἰεὶ τοὺς βαρβάρους ἐγκείμεσθαι σφίσιν· ἐπεὶ οὐδαμῇ τῶν ταύτῃ χωρίων ὀχύρωμα ἦν, ὅπῃ ἂν καταφυγόντες σωθήσονται. ^[5]

Aed 4 3 9 ἀλλὰ καὶ Λάρισσαν καὶ Καισάρειαν, πεπονηκότων σφίσιν ὑπεράγαν τῶν ἐρυμάτων, σχεδόν τι ἀτειχίστους εἶναι ξυνέβαινε.

Aed 4 3 10 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἄμφω τεῖχη ἰσχυρότατα ποιησάμενος γνησίᾳ τὴν χώραν εὐδαιμονίᾳ ξυνώκισεν.

Aed 4 3 11 οὐ πολλῷ δὲ ἄποθεν ὄρη ἀνέχει ἀπόκρημνα, οὐρανομήκεσιν ἀμφιλαφεῖ δένδροις· οἰκεῖα δὲ Κενταύροις τὰ ὄρη.

Aed 4 3 12 καὶ γέγονε Λαπίθαις ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ πρὸς τὸ Κενταύρων γένος ἡ μάχη, ὡς οἱ μῦθοι ἡμῖν ἐκ παλαιοῦ ἰσχυρίζονται, νεανιευόμενοι γεγονέναι ἀνθρώπων γένος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἀλλόκοτον καὶ ζῶων φύσιν τινὰ δυοῖν σύμμικτον.

Aed 4 3 13 ἀφῆκε δέ τι καὶ τῷ μύθῳ ἐν προσηγορίᾳ μαρτύριον ὁ παλαιὸς χρόνος, φρουρίου ἐν τοῖς τῇδε ὄρεσιν ὄντος. Κενταυρόπολις γὰρ τὸ χωρίον καὶ εἰς ἐμὲ ὀνομάζεται.

Aed 4 3 14 οὐπὲρ τὸ τεῖχος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καταπεπτωκὸς ἤδη σὺν Εὐρυμένη τῷ φρουρίῳ ἐνταῦθα πη ὄντι καὶ ταῦτο πεπονθότι ἀνοικοδομησάμενος ἐκρατύνατο.

Aed 4 3 15 πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φρούρια ἐπὶ Θεσσαλίας ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνενεώσατο, ὥνπερ τὰ ὀνόματα σὺν τοῖς ἐν Μακεδονίᾳ τετειχισμένοις ἐν καταλόγῳ γεγράφεται μοι οὐ πολλῷ ὕστερον. Ἀλλὰ νῦν, ἵνα μηδὲν τῆς Ἑλλάδος ἀπολειφθεῖ μένον ἄρρητον, ἐς Εὐβοίαν ἡμῖν τὴν νῆσον ἰτέον, ἐπεὶ Ἀθηνῶν τε καὶ Μαραθῶνος ἄγχιστα ἔστηκεν.

Aed 4 3 17 Εὐβοία τοίνυν ἡ νῆσος ἥδε προβέβληται μὲν τῆς Ἑλλάδος εἰς θάλασσαν, δοκεῖ δέ που ἀπενεχθῆναι, μιᾶς μὲν οὔσης τῆς γῆς πρότερον, ἀποσχισθείσης δὲ πορθμῷ ὕστερον· ρήγνυσι γάρ τις τὴν ἡπειρον ἐνταῦθα τῆς θαλάσσης ἐπιρροή ἀμφὶ Χαλκίδα πόλιν, ἐν στενῷ τε ξυνιοῦσα καὶ ταῖς ὄχθαις ἐκατέρωθι σφιγγομένη ἐς ῥύακος εὗρος.

Aed 4 3 19 καὶ νῆσος μὲν τὸ ἀποτετμημένον τῆς γῆς γέγονεν· Εὐριπος δὲ ὁ πορθμὸς ἐπωνόμασται.

Aed 4 3 20 τοιαύτη μὲν οὖν τις ἡ Εὐβοία τυγχάνει οὔσα· ζευγμα δὲ τῷ πορθμῷ μία τις ἐγκειμένη ποιεῖται δοκός· ἥνπερ ἐπιτιθέντες μὲν, ἡνίκα ἂν ἢ βουλομένοις σφίσιν, οἱ ἐπιχώριοι ἡπειρῶται δοκοῦσιν εἶναι καὶ εἰς γῆν τὴν ἀντιπέραν πεζοὶ ἴασιν, ἀφαιρούμενοι δὲ ταῖς τε ἀκάτοις

διαπορθμεύονται τὸν ἀνάπλουν καὶ νησιῶται γίνονται αὖθις, ἐνός τε ξύλου ἐπιβολῇ καὶ ἀφαιρέσει καὶ πεζεύουσι καὶ ναυτίλλονται *** ἐντὸς καθειργμένην καλοῦσι Παλλήνην. ^[5]

Aed 4 3 21 τὴν μέντοι εἴσοδον διατειχίσματι τὸ παλαιὸν καταλαβόντες οἱ ἐπιχώριοι, ταύτη τε τὴν ἐκατέρωθι συζεύξαντες θάλασσαν, πόλιν ἐνταῦθα ἐδείμαντο, ἣν πάλαι μὲν Ποτίδαιαν, τανῦν δὲ Κασανδρίαν ὀνομάζουσιν.

Aed 4 3 22 οὕτω δὲ τὰς ἐνταῦθα οἰκοδομίας ὁ χρόνος διέφθειρε πάσας ὥστε δὴ Οὐννικόν τι ἔθνος οὐ πολλῶ πρότερον καταθέοντες τὰ ἐκείνη χωρία, ὥσπερ τι διαχειρίζοντες οἶόν τι πάρεργον, τό τε ζύμβαμα τοῦτο καὶ τὴν πόλιν ἄφοβοι ἐξεῖλον, καίπερ ἐξ οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι οὐ τειχομαχήσαντες πώποτε. ^[5]

Aed 4 3 23 ἀλλὰ καὶ τοῦτο Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ γέγονε πρόφασις ἀρετὴν τε καὶ μεγαλοφροσύνην ἐνδείξασθαι.

Aed 4 3 24 τοῖς γὰρ ξυμπίπτουσι χαλεποῖς ἀντίξουν ποιούμενος αἰεὶ τὴν αὐτοῦ πρόνοιαν, τῶν ξυμβεβηκότων τὰ πονηρότατα ταῖς ἐπιγινομέναις ἀγαθοεργίαις εὐθὺς μεταβιβάζεται ἐς τύχην ἀμείνω.

Aed 4 3 25 καὶ Παλλήνης ἀμέλει πόλιν τε τὴν προβεβλημένην τῆς χώρας ἀπάσης καὶ τὸ κατὰ τὴν εἴσοδον διατειχίσμα τοῖς ἐπιβουλεύειν ἐθέλουσιν ἄμαχόν τε καὶ ἀνανταγώνιστον διεπράξατο διαφανῶς εἶναι.

Aed 4 3 26 ταῦτα μὲν οὖν ἐν πράξεσιν αὐτῷ ταῖς ἐπὶ Μακεδονίαν διαπεπόνηται. Ῥεῖ δέ τις ποταμὸς Θεσσαλονίκης οὐ πολλῶ ἄποθεν, Ῥήχιος ὄνομα· ὃς δὴ χώραν ἀγαθὴν τε καὶ γεώδη περιερχόμενος τὰς ἐκβολὰς εἰς θάλασσαν τὴν ἐκείνη ποιεῖται.

Aed 4 3 28 προσηνὴς δὲ ὁ ποταμὸς ἐστί, γαληνὸν τὸ ὕδωρ καὶ πότιμον, ἡ γῆ χθαμαλή, ἀρώματα πολλά, ἔλος εὖνομον.

Aed 4 3 29 καὶ ταύτη μὲν εὐδαιμονίας ἡ χώρα εὖ ἔχει, βαρβάροις δὲ λίαν εὐέφοδος οὔσα ἐτύγχανεν, οὔτε φρούριον ἐν σημείοις τεσσαράκοντα οὔτε ἄλλο τι ἔρυμα ἔχουσα.

Aed 4 3 30 διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς παρὰ τε τὰς τοῦ Ῥηχίου ποταμοῦ ἐκβολὰς καὶ τὴν τῆς θαλάσσης ἡϊόνα φρούριον ὠκοδομήσατο ἐχυρώτατον, καινουργήσας αὐτός, ὅπερ Ἀρτεμίσιον ἐπωνόμασται. Ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα ἐν τῇδε τῇ τῆς Εὐρώπης πεποιήται μοῖρα εἰπεῖν ἄξιον.

Aed 4 4 1 καὶ εἰ μὲν παρ' ἄλλοις ἀνθρώπων τισὶ μακράν τε ὠκημένοις καὶ πολιτείαν ἐτέραν ἔχουσι τὸν κατάλογον ἐποιούμεθα τῶν τῇδε φρουρίων, ἅπερ Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἵργασται, ἵνα δὴ ἔμελλεν ὁ λόγος ἀμάρτυρος εἶναι, εὖ οἶδ' ὅτι μυθολόγος τε ἂν τῶν ἔργων τῷ ἀριθμῷ ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄπιστος ὅλως. νῦν δὲ (ἥ τε γὰρ ὅψις οὐ μακράν που τυγχάνει οὔσα καὶ παμπληθεὶς ἄγαν οἱ ἐκεῖθεν ἐπιχωριάζοντες ἡμῖν ἄνθρωποι) φέρε δὴ νεανιευσάμενοι τὴν ἀλήθειαν ἐχέγγυον οὔσαν, ἀπαριθμησώμεθα μηδεμιᾷ ὀκνήσει τὰ ὀχυρώματα, ὅσα δὴ ἀμφὶ τὰς χώρας τάς μοι ἔναγχος δεδηλωμένας πεποιήται Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἢ τὰ πεπονηκότα ἐρυμάτων ἀνανεούμενος, ἢ νέα τεῖχη ἐπιτεχνώμενος. ^[5]

Aed 4 4 3 οὐδὲν δὲ χεῖρον ὥς ἐν καταλόγῳ ἐπελθεῖν ἅπαντα, ὥς μὴ τῶν ὀνομάτων ἐπιμιξίᾳ ὄχλος τις ἐπιγένηται τῷ λόγῳ πολὺς. [Start of Table] Φρούρια μὲν οὖν νέα πρὸς τοῦ βασιλέως ἐν Ἠπειρῷ <νέα> γεγένηται τάδε· Βουλπιανσός. Ἐπίστερβα. Σκημινίτης. Ἄονα. Στεφανιακόν. Ἄργος. Ἀλίουλα. Δυρράχιν. Ὁ ἅγιος Σαβιανός. Γέμενος. Βακουστή. Ἀλιστρος. Πάταπα. Ἐπιδοῦντα. Βάκουστα. Μάρτις. Εἰρήνη. Σπερέτιον. Ἀοίων. Στρέδην. Γυναικομίτης. Λάβελλος. Ἐπίλεον. Πισκινάι. Δεύφρακος. Δολέβιν. Ἡδονία. Τιτιάνα. Κιθινάς. Οὐλίβουλα. Βρεβατή. Θησαυρός. Ἀνενεώθη δὲ τάδε· Τοῦ ἁγίου Στεφάνου. Κεθρέων. Ἄπις. Πήλεον. Κώμη. Πακούη. Σκυδρέων πόλις. Ἀντίπαγραι. Τίθυρα. Βρέβετα. ^[45]

- Aed 4 4 3 (500) Βούπος, Ἐνδύνεια, Διόνυσος, Τοῦ Πτωχείου, Τυρκανός, Κάπαζα, Πούψαλος, Γάβραιον, Διόνοια, Κλημεντιανά, Ἰλλύριν, Κιλικαί, Ἀργυάς, Θέρμα, Ἀμάντεια, Παρέτιον, Ἐν δὲ Ἡπεύρῳ παλαιᾷ, νέα μὲν φρούρια ἐγένοντο τάδε Παρμός, Ὀλβος, Κιόνιν, Μαρκιανά, Ἄλγος, Κείμενος, Ξηροπόταμος, Εὐρώπη, Χίμαιραι, Ἠλέγα, Ὀμόνοια, Ἄδανον, Ἀνεενώθη δὲ τάδε Μουρκίαρα, Κάστινα, Γενύσιος, Πέρκος, Μαρμάρата, Λίστρια, Πετρωνιανά, Κάρμινα, Τοῦ ἁγίου Σαβίνου, Καὶ ἐν φρουρίῳ Κώμη κινστάρνα, Μάρτιος, Πέζιον, Ὄναλος, Καὶ ἀπὸ Ἰουστινιανοπόλεως καὶ Φωτικῆς φρούρια δύο τοῦ ἁγίου Δονάτου. [95]
- Aed 4 4 3 (500) Συμφύγιον, Προνάθιδον, Ἡδωνες, Κάστελλος, Βουλιβάς, Πάλυρος, Τράνα, Ποσειδών, Κολοφωνία, Ἐπὶ Μακεδονίας Κάνδιδα, Κολοβῶνα, Βασιλικὰ Ἀμύντου, Μελίχιζα, Πασκᾶς, Αὐλὼν, Βολβός, Βριγίζης, Ὀπτᾶς, Πλευρόν, Κάμινος, Θέρμα, Βογᾶς, Νεάπολις, Κάλαρνος, Μουσεῖον, Ἀκρέμβια, Ἀδριάνιον, Ἔδανα, Σίκλαι, Νύμφιον, Μέτιζος, Ἀργικιανόν, Βάζινος, Κασσωπᾶς, Παρθίων, Γεντιανόν, Πρινιάννα, Θήστεον, Κύρρου, Γουρασσών, Κουμαρκιάννα, Λιμνηδήριον, Βουρβοώδη, Βάβας, Κρυνιάννα, Πέλεκον, Λάγης, Κραταιά, Φασκίαι. [145]
- Aed 4 4 3 (500) Ἰλακιδιανὰ, Ὑγέα, Λιμνααί, Ὀπτιον, Χάραδρος, Κάσσωπες, Ἀνεενώθη καὶ ἐπὶ Θεσσαλίας φρούρια τάδε Ἀλκῶν, Λόσσοнос, Γερωντική, Πέρβυλα, Κερκινέου, Σκιδρεοῦς, Φράκελλαν, Ἐπὶ Δαρδανίας δὲ πεποιήται τάδε, νέα μὲν Λαβέριον, Κάστιμον, Ῥαβεστόν, Καστέλλιον, Ἀκρένζα, Τεριάς, Δροῦλλος, Βικτωρίας, Ἀνεενώθη δὲ τάδε Κεσίαννα, Τεζούλη, Οὐσιανὰ, Βεσίαννα, Μασκᾶς, Λίστη, Κελλιριανὰ, Ζυσβάες, Γένζαννα, Πετρίζην, Εὐτυχιανὰ, Μουλατώ, Βελάς, Κάτταρος, Κατταρηκός, Πέντζα, Κατταφέτερος, Δάβανος, Κούβινος, Γέρματζα, Βικτωριανὰ, Ἄζετα, Δουρβουλιανὰ, Σούρικον. [195]
- Aed 4 4 3 (500) Κούσινες, Τουττιανὰ, Βαλλεσιανὰ, Βήλλα, Κατρέλατες, Κασύελλα, Μανιάννα, Πρισκούπερα, Μιλετής, Δαρδάπαρρα, Κέσουννα, Βερνιανὰ, Λάσβαρος, Καστελλοβρέταρρα, Ἐδετζίω, Δίνιον, Κέκωλα, Ἔμαστος, Καστελῶνα, Καπόμαλβα, Σέρετος, Πτωχεῖον, Κουινῶ, Βέρζαννα, Βεσαΐαννα, Ἄρσα, Βλεζῶ, Λάβουτζα, Κύντου, Βερμέζιον, Κατράσεμα, Ῥοτοῦν, Κοβέγκιλες, Μαρκελλιανὰ, Πριμονιανὰ, Παμίλιнос, Ἀρία, Ὑπὸ πόλιν Σαρδικήν, Σκούπιον, Στένες, Μαρκίπετρα, Βρίπαρον, Ῥωμανιανὰ, Στρούας, Πρωτίαννα, Μακκουνιανὰ, Σκοπέντζαννα, Ἐν δὲ τῇ Καβετεζῶ χώρᾳ, νέον μὲν Βαλβαί, ἀνεενώθη δὲ τάδε Βυρσία. [245]
- Aed 4 4 3 (500) Σταμαζῶ, Κλεσβέστιτα, Δουΐαννα, Τούρικλα, Μέδεκα, Πεπλαβιός, Κοῦναι, Βίνεος, Τρισκίαννα, Παρνοῦστα, Τζίμες, Βιδζῶ, Στενεκόρτα, Δανεδέβαι, Ἀρδεΐα, *** , νέα μὲν Βουγάραμα, Βέτζας, Βρεγεδάβα, Βόρβρεγα, Τουροῦς, Ἀνεενώθη δὲ Σαλεβρίες, Ἀρκοῦνες, Δουρίες, Βουτερίες, Βαρβαρίες, Ἀρβατίας, Κουτζούσουρα, Ἐταιρίες, Ἰταβερίες, Βόττες, Βιτζιμαΐας, Βαδζιάνναι, Βάνες, Βιμηρός, Τουσουδεάας, Σκουάνες, Σκεντουδίες, Σκάρες, Τουγουρίας, Βεμάστες, Στραμεντίας, Λίγνιος, Ἰταδεβά, Ὑπὸ πόλιν Γέρμεννε, νέον μὲν Σκαπλιζῶ, ἀνεενώθη δὲ Γερμάς. [295]
- Aed 4 4 3 (500) Κανδαράς, Ῥολλιγεράς, Σκινζερίες, Ῥιγινοκάστελλον, Σουεγωγμένσε, Ὑπὸ πόλιν Παυτά, Τάρπωρον, Σουάβαστας, Χερδούσκερα, Βλέβοις, Ζεαπουρίες, Ἐν χώρᾳ Σκασσετάνῃ Ἄλαρον, Μαγιμιάς, Λουκουνάντα, Βάλαυσον, Βούττις, Ὑπὸ πόλιν δὲ ... νέα μὲν Καλβεντία, Φαράνορες, Στρανβάστα, Ἄλδανες, Βαραχτέστες, Σάρματες, Ἄρσεννα, Βράρκεδον, Ἐραρία, Βερκάδιον, Σαβινίριβες, Τιμίαννα, Κάνδιλαρ, Ἄρσαζα, Βικούλεα, Καστέλλιον, Γρόφφες, Γάρκες, Πίστες, Δούσμανες, Βράτζιστα, Ὀλόδορις, Κασσία, Γράνδετον, Οὐρβρίαννα, Νώγετο, Γούρβικον, Λαύτζονες, Δουλίαρες, Μεδιάννα, Τιούγκωνα, Καστέλλιον. [345]
- Aed 4 4 3 (500) Ἀνεενώθη δὲ Ἑρκουλα, Μουτζιανικάστελλον, Βούρδωπες, Κάλις, Μιλλάρεκα, Δέδβερα, Χεσδούπαρρα, Ἐν χώρᾳ Ῥεμισιανισίᾳ Βρίττουρα, Σούβαρρας, Λαμπωνιάννα, Στρόγγες, Δάλματας, Πριμίαννα, Φρερραρία, Τόπερα, Τόμες, Κούας, Τζερετζενούτζας, Στένες, Αἰάδαβα, Δέστρεβα, Πρετζουρίες, Κουμούδεβα, Δευριάς, Λούτζολο, Ῥεπόρδενες, Σπέλογκα, Σκοῦμβρο, Βρίπαρο.

Τουλκόβουργο. Λογγίανα. Λουποφαντάνα. Δαρδάπαρα. Βουρδόμινα. Γριγκιάπανα. Γραῖκος.
Δρασίμαρκα. Ἐν χώρᾳ Ἀκουενισίῳ, νέον μὲν Τιμαθοχιώμ. τὰ δὲ ἀνανεωθέντα Πέτρες.
Σκουλκόβουργο. Βινδιμίολα. Βραίολα. Ἀργανόκιλι. Καστελλόνοβο. Φλωρεντίανα. Ῥωμυλίανα.
[395]

Aed 4 4 3 ⁽⁴⁰⁰⁾ Σεπτέκασας. Ἀργένταρες. Αὐριλίανα. Γέμβερο. Κλέμαδες. Τουρρίβας. Γρίβο. Χάλαρο. Τζούτρατο.
Μουτζίπαρα. Στένδας. Σκαρίπαρα. Ὀδρίουζο. Κιπίπενε. Τρασίανα. Πότες. Ἄμουλο. Σέτλοτες.
Τιμακίολον. Μερίδιο. Μεριοπόντεδε. Τρεδετετιλίους. Βραίολα. Μώτρεςες. Βικάνοβο.
Κουαρτίανα. Ἰουλιόβαλλαι. Πόντζας. Ζάνες. [End of Table] Οὕτω μὲν σύμπασαν τὴν μεσόγειον
Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν Ἰλλυριοῖς ἐτειχίσατο. [425]

Aed 4 5 1 τρόπον δὲ ὄντινα καὶ τὴν ἡϊόνα ποταμοῦ Ἰστρου, ὃν καὶ Δανούβιον ὀνομάζουσιν, ἐρύμασί τε
καὶ φυλακτηρίοις στρατιωτῶν ἐκρατύνατο, ἐγὼ δηλώσω.

Aed 4 5 2 οἱ Ῥωμαίων τὸ παλαιὸν αὐτοκράτορες τοῖς ἐπέκεινα ὤκημένοις βαρβάροις τὴν τοῦ Δανουβίου
διάβασιν ἀναστέλλοντες ὀχυρώμασί τε κατέλαβον τούτου δὴ τοῦ ποταμοῦ τὴν ἀκτὴν
ξύμπασαν, οὐ δὴ ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ ἐνιαχῇ ἐπὶ θάτερα πολίσματά τε
καὶ φρούρια τῇδε δειμάμενοι. ταῦτα δὲ τὰ ὀχυρώματα ἐξεργάσαντο οὐκ ἀμήχανα προσελθεῖν,
εἴ τις προσίοι, ἀλλ' ὅσον δὴ μὴ ἀνδρῶν ἔρημον τὴν τοῦ ποταμοῦ ἡϊόνα λελεῖφθαι· ἐπεὶ
τειχομαχεῖν τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις οὐδαμῇ ἔγνωστο. [5]

Aed 4 5 4 τὰ πολλὰ τῶν ἐρυμάτων αὐτοῖς ἀμέλει ἀπεκέκριτο ἐς πύργον ἓνα, μονοπύργιά τε, ὡς τὸ εἰκός,
ἐπεκαλεῖτο, ἀνθρωποὶ τε ὀλίγοι κομιδῇ ἐν αὐτοῖς ἴδρυντο.

Aed 4 5 5 καὶ τοῦτο τηνικάδε ἀπέχρη τὰ τῶν βαρβάρων δεδίσσεσθαι γένη, ὥστε δὴ ἀναδύεσθαι τὴν ἐς
Ῥωμαίους ἐπίθεσιν.

Aed 4 5 6 χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀττίλας στρατῷ μεγάλῳ ἐσβεβληκώς, τά τε ὀχυρώματα πόνῳ οὐδενὶ ἐς
ἔδαφος καθεῖλε, καὶ γῆν Ῥωμαίων ὑπαντιάζοντός οἱ οὐδενὸς ἐληΐσατο τὴν πολλήν.

Aed 4 5 7 ἀλλ' Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀνωκοδομήσατό τε τὰ καθηρημένα, οὐχ ἥπερ τὰ πρότερα ἦν, ἀλλ'
ἐς τοῦ ὀχυρώματος τὸ καρτερώτατον μάλιστα, καὶ πλεῖστα ἔτι ἐπετεχνήσατο καινουργήσας
αὐτός.

Aed 4 5 8 ταύτη τε παντάπασιν ἀνεσώσατο ἀπολωλυῖαν ἤδη τὴν ἀσφάλειαν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ. ἅπερ
ἅπαντα ὄντινα γεγένηται τρόπον, ἐγὼ δηλώσω. Κάτεισι μὲν ἐξ ὀρέων τῶν ἐν Κελτοῖς ποταμὸς
Ἰστρος, οἱ τανῦν Γάλλοι ἐπικαλοῦνται· χώραν δὲ περιβάλλει πολλήν, ἐκ μὲν τοῦ ἐπὶ πλεῖστον
παντελῶς ἔρημον, ἐνιαχῇ δὲ βαρβάρους οἰκήτορας ἔχουσιν, θηριώδη τέ τινα δίαιταν ἔχοντας
καὶ ἀνεπίμικτον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. [5]

Aed 4 5 10 Δακίας δὲ ὡς ἀγχοτάτω γενόμενος, ἐνταῦθα διορίζων φαίνεται πρῶτον τοὺς τε βαρβάρους, οἱ
δὴ αὐτοῦ τὰ ἐπ' ἀριστερᾷ ἔχουσι, τὴν τε Ῥωμαίων γῆν ἐν δεξιᾷ οὔσαν. διὸ δὴ Ῥιπησίαν
καλοῦσι Ῥωμαῖοι τὴν ταύτη Δακίαν· ῥίπα γὰρ ἡ ὄχθη τῇ Λατίνων καλεῖται φωνῇ.

Aed 4 5 12 πόλιν οὖν παρὰ τὴν ἐκείνη ἀκτὴν, ὄνομα Σιγγηδόνον, ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείμαντο πρώτην.

Aed 4 5 13 ταύτην δὲ βάρβαροι προῖόντος τοῦ χρόνου ἐλόντες, ἔς τε τὸ ἔδαφος καθελόντες εὐθύς, ἔρημον
ἀνθρώπων παντάπασι κατεστήσαντο.

Aed 4 5 14 τρώπῳ δὲ τῷ αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων ὀχυρωμάτων κατεστήσαντο τὰ πλεῖστα.

Aed 4 5 15 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἀνανεωσάμενος ξύμπασαν καὶ τειχίσματι ὀχυρωτάτῳ περιβαλὼν,
πόλιν περιφανῇ τε καὶ λόγου πολλοῦ ἀξίαν πεποίηκεν αὖθις.

Aed 4 5 16 φρούριόν τε ἄλλο διαφερόντως ἐχυρὸν ἀνέστησε νέον, πόλεως Σιγγηδόνου ὀκτὼ μάλιστα
σημεῖοις διέχον, ὅπερ Ὀκταβὸν λόγῳ τῷ εἰκότι καλοῦσιν.

Aed 4 5 17

ἐπίπροσθεν δὲ αὐτοῦ πόλις ἦν ἀρχαία τὸ Βιμινάκιον, ἥνπερ ὁ βασιλεὺς (ἐκ θεμελίων γὰρ ἀπωλώλει τῶν ἐσχάτων πολλῶ πρότερον) ἀνοικοδομησάμενος ξύμπασαν ἀπέδειξε νέαν. Ἐκ δὲ Βιμινακίου προϊόντι ὀχυρώματα τρία πρὸς τῇ τοῦ Ἰστρου ἡϊόνι ξυμβαίνει εἶναι, Πιγκούς τε καὶ Κούπους καὶ Νοβάς.

Aed 4 6 2 οἷς δὴ πρότερον ἢ τε οἰκοδομία καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ πύργου ἐνὸς ἔκειτο. ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ τε οἰκία καὶ τὰ ἐρύματα ἕς τε πλῆθος καὶ μέγεθος ἐν τούτοις δὴ τοῖς χωρίοις ἀνενεγκὼν μέγα, πόλεων αὐτοῖς ἀξιώματα οὐκ ἀπὸ τοῦ εἰκότος ἐντέθεικε. ^[5]

Aed 4 6 3 Νοβῶν δὲ καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ πύργος ἐκ παλαιοῦ ἀπημελημένος ἐστήκει, ὄνομα Λιτερατά· ὥνπερ οἱ πάλοι ἄνθρωποι Λεδέρατα ἐκάλουν.

Aed 4 6 4 ὃν δὴ ἐς φρούριον μέγα τε καὶ διαφερόντως ἐχυρώτατον ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς μετεστήσατο.

Aed 4 6 5 μετὰ Νοβάς δὲ φρούρια Κανταβαζά τε καὶ Σμόρνης τε καὶ Κάμψης καὶ Τανάτα καὶ Ζέρνης καὶ Δουκεπράτου. ἐν δὲ τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ ἄλλα τε πολλὰ φρούρια ἐκ θεμελίων [καὶ ταῦτα] τῶν ἐσχάτων ἐδείματο.

Aed 4 6 6 μετὰ δὲ Καπούτβοες ὠνόμασται, τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ἔργον, καὶ πολίχνιον ἐφεξῆς παλαιόν, Ζάνες ὄνομα.

Aed 4 6 7 οἷσπερ ἅπασιν ἐρύματα περιβαλὼν ἐχυρώτατα προβόλους εἶναι τῆς πολιτείας ἀνανταγωνίστους πεποίηται.

Aed 4 6 8 τούτου δὲ τοῦ Ζάνες οὐ πολλῶ ἄποθεν φρούριον μὲν ἐστὶ, Πόντες ὄνομα· ὁ δὲ ποταμὸς ἐκροήν τινα ἐνταῦθα ἐκβάλλων, ταύτῃ τε περιπολῶν ὀλίγην τινὰ τῆς ἀκτῆς μοῖραν, ἐπιστρέφει αὐθις ἐς ῥοῦν τὸν οἰκεῖον, καὶ ἐφ' αὐτὸν ἀναμίγνυται. ^[5]

Aed 4 6 9 ποιεῖ δὲ ταῦτα οὐκ αὐτόματος, ἀλλ' ἀνθρώπων ἐπινοίαις ἀναγκασθεῖς.

Aed 4 6 10 ὅτου δὲ δὴ ἔνεκα Πόντες τε ὁ χῶρος ἐκλήθη καὶ ἀναγκαστὸν περιάγουσιν αὐτόσε τὸν Ἰστρον, ἐγὼ δηλώσω. Ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ Τραϊανός, θυμοειδής τε ὢν καὶ δραστήριος, ὥσπερ ἀγανακτοῦντι ἐώκει, ὅτι δὴ οὐκ ἀπέραντος αὐτῷ ἡ βασιλεία εἴη, ἀλλὰ ποταμῷ Ἰστρῷ ὀρίζεται.

Aed 4 6 12 ζεῦξαι οὖν αὐτὸν γεφύρα διὰ σπουδῆς ἔσχεν, ὡς διάβατός τε αὐτῷ καὶ οὐδαμῇ ἐμπόδιος εἴη ἐς τοὺς ἐπέκεινα βαρβάρους ἰόντι.

Aed 4 6 13 ὅπως μὲν οὖν τὴν γέφυραν ἐπήξατο ταύτην, ἐμοὶ μὲν οὐκ ἂν ἐν σπουδῇ γένοιτο, Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Δαμασκηνός, ὁ καὶ παντὸς γεγονὼς ἀρχιτέκτων τοῦ ἔργου, φραζέτω.

Aed 4 6 14 οὐ μέντοι τις τὸ λοιπὸν γέγονεν ὄνησις ἐνθένδε Ῥωμαίοις, ἀλλὰ καὶ τὴν γέφυραν ὃ τε Ἰστρος ἐπιχυθεὶς ὕστερον καὶ ὁ χρόνος ἐπιρρεύσας καθεῖλον.

Aed 4 6 15 πεποίηται δὲ Τραϊανὸς τότε καὶ φρούρια δύο τοῦ ποταμοῦ ἐφ' ἑκάτερα, καὶ αὐτοῖν Θεοδώραν μὲν ἐπωνόμασαν τὸ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ, Πόντες δὲ τὸ ἐπὶ Δακίας ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ἐκλήθη. πόντην γὰρ τὴν γέφυραν Ῥωμαῖοι τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ.

Aed 4 6 16 ἀλλ' ἐπεὶ ἐνταῦθα γινομέναις ναυσὶν ἅπλους τὸ λοιπὸν ὁ ποταμὸς ἦν, τῶν τῆς γεφύρας αὐτόθι ἐρειπίων τε καὶ θεμελίων [ἐνταῦθα] κειμένων, τούτου δὴ ἔνεκα τὸν ποταμὸν ἀναγκάζουσι μεταπορεύεσθαι τὸν αὐτοῦ δρόμον καὶ τὴν πορείαν ἀνακυκλεῖν αὐθις, ὅπως ἂν πλώϊμον καὶ τὸ ἐνθένδε αὐτὸν ἔχοιεν. ^[5]

Aed 4 6 17 ἄμφω μὲν οὖν καταπεπονηκότα τὰ φρούρια ταῦτα διὰ τε χρόνου μῆκος καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπισκηψάντων ἐνταῦθα βαρβάρων διεφθάρθαι ξυνέβη.

Aed 4 6 18 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς Πόντην μὲν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ δεξιᾷ, νέᾳ τε καὶ ἀμάχῳ ἐπιεικῶς ἀνανεωσάμενος οἰκοδομίᾳ, τὴν ἀσφάλειαν Ἰλλυριοῖς ἀνεσώσατο· τοῦ δὲ αὐτοῦ ἐπὶ θάτερα ὄντος, ὅπερ Θεοδώραν καλοῦσιν, ἅτε ἀποκειμένου τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις, προσήκειν οἱ

ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῇ ὤφετο· τὰ δὲ νῦν ἐστῶτα μετὰ τὴν Πόντην ὀχυρώματα ὠκοδομήσατο καινουργήσας αὐτός, ἅπερ καλεῖται Μαρεβούργου τε καὶ Σουσιάνα, Ἀρμάτα τε καὶ Τιμένα, καὶ Θεοδωρούπολιν τε καὶ Στιλιβούργου καὶ Ἀλικανιβούργου. Ἦν δέ τι πολίχνιον ἐγγὺς κείμενον, Ἀκυὲς ὄνομα, οὐπὲρ ὀλίγα ἄττα σαθρὰ γεγονότα ὁ βασιλεὺς ἐπηνώρθωσε. ^[10]

Aed 4 6 20 καὶ μετ' ἐκεῖνο Βουργονόβορε καὶ Λακκόβουργο, καὶ τὸ Δορτικὸν ἐπικαλούμενον φρούριον, ὅπερ τῷ χρόνῳ ἐξίτηλον γεγεννημένον, ἐς ὀχύρωμα νῦν ἐχυρώτατον κατεστήσατο.

Aed 4 6 21 καὶ πύργον ἔνα, Ἰουδαῖος καλούμενον, φρούριον διεσκευάσατο κεκαλλιστευμένον καλεῖσθαί <τε> καὶ εἶναι.

Aed 4 6 22 καὶ τὸ δὴ Βουργουάλτου ὠνομασμένον, ἔρημόν τε καὶ παντάπασιν ἀοίκητον τὰ πρότερα ὄν, ἀλλὰ καὶ χῶρον ἕτερον περιβόλῳ ἐτειχίσατο νέῳ, ὅνπερ ἐπικαλοῦσι Γόμβες.

Aed 4 6 23 καὶ τὸ Κρίσπας ἔρυμα καταπεπονηκὸς τῷ μήκει τοῦ χρόνου, ἔτι μέντοι καὶ Λογγινιάνα καὶ Ποντεσέριον ἐδείματο, ἔργον διαφερόντως ἐξαΐσιον.

Aed 4 6 24 ἐν δὲ Βωνωνία τε καὶ Νοβῶ προμαχεῶνας διερρηκώτας ἀνενεώσατο. καὶ Ῥατιαρίας πόλεως ὅσα καταπεπτῶκει, ὀρθὰ ἐστήσατο. καὶ πολλὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὸ χρεῖα ξυνοῖσον ἢ βραχέα κομιδῇ ὄντα ἐπὶ μέγα ἐξῆρεν, ἢ συνέστειλε τὸ περιττὸν ἀφελόμενος, ὅπως δὴ μὴ τοῖς πολεμίοις ἢ τῷ ὑπεράγαν βραχεῖ ἢ τῷ ἀμέτρῳ εὐέφοδα εἶη, ὥσπερ ἀμέλει Μωκατίανα μὲν πύργον ἔνα κατὰ μόνας τὰ πρότερα ὄντα φρούριον τανῦν τελεώτερον κατεστήσατο. ^[5]

Aed 4 6 26 τὸ δέ γε Ἀλμοῦ, χώραν περιβεβλημένον πολλήν, ἐς ὀλίγον ξυναγαγὼν σὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἄμαχον εἶναι τοῖς πολεμίοις εἰργάσατο.

Aed 4 6 27 καὶ πολλαχῇ δὲ πύργον ἔνα κατὰ μόνας ἐστῶτα εὐρών καὶ διὰ τοῦτο εὐκαταφρόνητον τοῖς ἐπιούσιν ὄντα φρούριον ἐχυρώτατον κατεστήσατο.

Aed 4 6 28 ὃ δὴ περὶ τε Τρίκεσαν καὶ Πούτεδιν πεποίηκε. καὶ μὴν καὶ ὀχυρώματα τοῦ ἐν Κεβρῶ τὰ καταπεπονηκώτα θαυμασίως ὥς ἐπηνώρθωσε· φρούριόν τε οὐ πρότερον ὄν ἐν Βιγρاناῇ δεδημιούργηκε, καὶ αὐτοῦ ἄγχιστα ἕτερον ἐν χωρίῳ, ἐφ' οὗ δὴ πύργος εἷς τὰ πρότερα ὢν εἰστήκει μόνος, ὄνομα Ὅνος. ^[5]

Aed 4 6 29 ἐλέλειπτο δὲ μόνῃ πόλεως ἐδάφη οὐ πολλῶ ἄποθεν· Αὐγοῦστες ὠνομάζετο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἢ πόλιν. νῦν δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ὄνομα ἔχουσα, νέα δὲ καὶ ἀκραιφνὴς ὅλη πρὸς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως γεγεννημένη, ὁμίλῳ οἰκητόρων ἐπιεικῶς πλήθει.

Aed 4 6 31 ἀλλὰ καὶ τὰ πεπονθότα τοῦ ἐν Ἀεδάβῃ ἐρύματος ἐπηνώρθωσε, καὶ Βαριάνα πόλιν ἐκ παλαιοῦ κειμένην ἀνέστησεν. ἔτι μέντοι καὶ Βαλεριάναν, ἔρυμα πρότερον οὐδὲν ἔχουσαν, ἐτειχίσατο. Πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ χωρίων οὐ παρὰ τοῦ ποταμοῦ κειμένων τὴν ὄχθην, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἄποθεν ὄντων ἐπεμελήσατο, πεσουμένων ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, τειχίσμασί τε αὐτὰ περιβέβληκεν ἀμάχοις τισί. ^[5]

Aed 4 6 33 Κάστρα Μάρτις τε καὶ Ζητνουκόρτου καὶ Ἰσκὸς τὰ χωρία ἐπικαλεῖται ταῦτα. παρὰ δὲ τοῦ ποταμοῦ τὴν ὄχθην φρούριον παλαιόν, Οὔννων ὄνομα, ἐπιμελείας ἡξίωσε τά τε ἄλλα καὶ ἀμφὶ τῷ περιβόλῳ πολλῆς.

Aed 4 6 34 ἔστι δὲ τις χώρος οὐ πολλῶ ἄποθεν τούτου δὴ τοῦ Οὔννων φρουρίου, ἔνθα δὴ ὀχυρώματα δύο Ἰστρου ποταμοῦ ἐφ' ἐκάτερα ἦν, ἐν μὲν Ἰλλυριοῖς Παλατίολον ὄνομα, ἐπὶ θάτερα δὲ Συκίβιδα. ταῦτα καθηρημένα τῷ χρόνῳ ἀνανεωσάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῶν ταύτῃ βαρβάρων τὰς ἐπιδρομὰς ἀνεχαίτισεν, ἐπέκεινά τε φρούριον ὠκοδομήσατο, παλαιὸν ἔρυμα, ὅπερ Οὔτως ὠνόμασται.

Aed 4 6 36 ἐν ὑστάτῳ δὲ τῶν Ἰλλυρικῶν ὁρίων φρούριον ἀνωκοδομήσατο, Λαπιδαρίας ὄνομα, καὶ πύργον ἔνα ἐστῶτα μόνον, Λουκερναριαβούργου καλούμενον, ἐς φρούριον ἀξιοθέατον μετεστήσατο.

- Aed 4 6 37 ταῦτα μὲν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν Ἰλλυριοῖς διαπέπρακται. οὐ μόναις δὲ ταῖς οἰκοδομίαις τὴν χώραν ἐτειχίσατο ταύτην, ἀλλὰ καὶ στρατιωτῶν φρουρὰς ἐν τοῖς ὀχυρώμασι πᾶσιν ἀξιολογωτάτας καταστησάμενος τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιβουλὰς ἀπεκρούσατο. τὰ μὲν οὖν Ἰλλυριῶν ὀχυρώματα παρὰ ποταμὸν Ἰστρον ταύτῃ πη ἔχει. ^[5]
- Aed 4 7 1 ἐπὶ Θράκης δὲ νῦν ἰτέον ἡμῖν τὰ ἐρύματα, ὅσα δὴ παρὰ τὴν ἐκείνη ἀκτὴν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἵργασται.
- Aed 4 7 2 οὐ γάρ μοι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι ἅπασαν πρότερον περιηγησαμένῳ τὴν ταύτῃ ἡῖονα οὕτω δὴ ἐπελθεῖν καὶ τὰ κατὰ τὴν μεσόγαιαν αὐτῷ πεπραγμένα. πρῶτον μὲν οὖν ἐπὶ Μυσοῦς ἐνθένδε ἴωμεν, οὗσπερ ἀγχεμάχους οἱ ποιηταὶ καλοῦσιν· ἐπεὶ καὶ χώραν τὴν Ἰλλυριοῖς ὁμορον ἔχουσι.
- Aed 4 7 4 μετὰ τὸν χώρον οὖν, ὃνπερ Λουκερναριαβοῦργον καλοῦσι, Σεκούρισκα τὸ φρούριον ὠκοδομήσατο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, καινουργήσας αὐτός. ἐπέκεινά τε τὰ πεπονηκότα ἐν Κυντοδήμου ἀνενεώσατο.
- Aed 4 7 5 καὶ μετὰ τοῦτο πόλιν ἐδείματο οὐ πρότερον οὔσαν, ἥνπερ ὁμωνύμως τῇ βασιλίδι Θεοδωρόπολιν ἐπωνόμασεν.
- Aed 4 7 6 ἔτι μέντοι φρουρίων τοῦ τε Ἱατρῶν καλουμένου καὶ Τιγᾶς τὰ πεπονθότα νέᾳ τινὶ διεσώσατο οἰκοδομίᾳ, καὶ τοῖς Μαξεντίου πύργον ἐντέθεικεν, ἐπεὶ αὐτοῦ προσδεῖν ὤρετο. καὶ τὸ Κυντῶν ἐδείματο φρούριον οὐ πρότερον ὄν.
- Aed 4 7 7 μεθ' ὃ δὴ τὸ Τρασμαρίσκας ὀχύρωμά ἐστιν· οὗπερ καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ Κωνσταντίνος ποτε Ῥωμαίων βασιλεὺς φρούριον οὐκ ἀπημελημένως ὠκοδομήσατο, Δάφνην ὄνομα, οὐκ ἀξύμφορον νενομικῶς εἶναι φυλάσσεσθαι ταύτῃ τὸν ποταμὸν ἐκατέρωθεν. ^[5]
- Aed 4 7 8 ὃ δὴ προϊόντος τοῦ χρόνου βάρβαροι μὲν ἀφανίζουσι τὸ παράπαν, Ἰουστινιανὸς δὲ ἀνῶκοδομήσατο βασιλεὺς ἐκ θεμελίων ἀρξάμενος.
- Aed 4 7 9 μετὰ δὲ Τρασμαρίσκαν ἔρυμά τε τὸ Ἀλτηνῶν, καὶ ὅπερ καλοῦσι Κανδιδιάνα, καθηρημένον πρὸς αὐτῶν πολεμίων πολλῷ πρότερον, ἐπιμελείας ἡξίωσε κατὰ λόγον τῆς χρείας.
- Aed 4 7 10 ἔστι δὲ τρία ἐξῆς ὀχυρώματα παρὰ τὴν τοῦ Ἰστρου ἡῖονα, Σαλτουπύργος τε καὶ Δορόστολος καὶ Συκιδάβα.
- Aed 4 7 11 ὧν δὴ ἐκάστου τὰ πεπονθότα οὐκ ἀπημελημένως ὁ βασιλεὺς ἐπηνόρθωσε.
- Aed 4 7 12 καὶ Κούηστρις δέ, ὅπερ κεῖται τῆς ἀκτῆς ἔκτοσθεν, ἐπιμέλειαν τὴν ὁμοίαν πεποίηται. καὶ Πάλματις ἐν στενῷ κείμενον μεῖζόν τε κατεστήσατο καὶ διαφερόντως εὐρύτερον, καίπερ οὐ παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ποταμοῦ ὄν.
- Aed 4 7 13 οὗ δὴ ἄγχιστα καὶ φρούριον Ἰαδῖνα καινουργήσας ἐδείματο, ἐπεὶ διηνεκὲς διαλανθάνοντες Σκλαβηνοὶ βάρβαροι ἐνταῦθα ἐνεδρεύοντές τε κεκρυμμένως αἰεὶ τοὺς τῇδε ἰόντας ἄβατα ἐποιοῦν τὰ ἐκείνῃ χωρία.
- Aed 4 7 14 καὶ φρούριον δὲ τὸ Τιλικίων ὠκοδομήσατο, καὶ αὐτοῦ ἐν ἀριστερᾷ κείμενον ἔρυμα. οὕτω μὲν καὶ Μυσοῖς τὰ ὀχυρώματα ἐπὶ τε τῆς ἀκτῆς ποταμοῦ Ἰστρου ἔσχε καὶ ταύτης πλησίον.
- Aed 4 7 16 ἐπὶ Σκύθας δὲ τὸ λοιπὸν βαδιοῦμαι· ἔνθα δὴ φρούριον πρῶτον Κυρίλλου ἀγίου ἐπώνυμόν ἐστιν, οὗπερ τὰ πεπονηκότα τῷ χρόνῳ ἀνῶκοδομήσατο οὐκ ἀπημελημένως Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς.
- Aed 4 7 17 ἐπέκεινά τε αὐτοῦ ἦν μὲν ἐκ παλαιοῦ ὀχύρωμα, Οὐλμιτῶν ὄνομα, βαρβάρων δὲ Σκλαβηνῶν ἐπὶ χρόνου μῆκος ἐκείνῃ τὰς ἐνέδρας πεποιηκότων, διατριβὴν τε αὐτόθι ἐπὶ μακρότατον ἐσχηκότων, ἔρημόν τε παντάπασι γέγονε, καὶ οὐδὲν αὐτοῦ ὅτι μὴ τὸ ὄνομα, ἐλέλειπτο ἔτι. ὅλον

τοίνυν ἐκ θεμελίων δειμάμενος, ἐλεύθερα τῆς τῶν Σκλαβηνῶν ἐπιθέσεώς τε καὶ ἐπιβουλῆς κατεστήσατο εἶναι τὰ ἐκείνη χωρία. ^[5]

Aed 4 7 19 ἔστι δέ που μετὰ τοῦτο Ἰβιδὰ πόλις, ἥς δὴ τοῦ περιβόλου πολλὰ ἐπεπόνθει, ἅπερ ἀνανεωσάμενος οὐδεμιᾷ μελλήσει ἐχυρωτάτην διεπράξατο εἶναι. φρούριόν τε δεδημιούργηκε νέον αὐτὸς μετ' αὐτήν, ὅπερ Αἴγιισον ὀνομάζουσι.

Aed 4 7 20 καὶ ἄλλο δὲ φρούριον Σκυθίας ἐν ὑστάτῳ κεῖται, Ἄλμυρις ὄνομα, οὗ δὴ τὰ πολλὰ σαθρὰ γεγονότα διαφανῶς ἀνοικοδομησάμενος διεσώσατο. ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα ἐν τῇ τῆς Εὐρώπης μοίρᾳ εἶπεῖν ἄξιον.

Aed 4 8 1 Ὅσα μὲν δὴ ἔν τε Δαρδάνοις καὶ Ἑπειρώταις καὶ Μακεδόσι καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριῶν ἔθνεσιν, ἔτι μέντοι καὶ ὅσα ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀμφὶ ποταμὸν Ἰστρον οἰκοδομήματα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἵργασται, ἤδη μοι ἔμπροσθεν δεδιήγεται.

Aed 4 8 2 ἐπὶ τὴν Θράκην δὲ τὸ λοιπὸν ἴωμεν, ἀρίστην πηγνύμενοί τινα τοῦ λόγου κρηπίδα τὰ ἐπὶ Βυζαντίου χωρία, ἐπεὶ καὶ τῆς Θράκης ἡ πόλις οὐ τῷ κράτει μόνον, ἀλλὰ καὶ χωρίων προέστηκε φύσει, τῇ μὲν Εὐρώπῃ ὥσπερ τις ἀκρόπολις ἐπεμβαίνουσα, φραττομένη δὲ τῆς διοριζούσης αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἀσίας θαλάσσης τὸ πέρας. ^[5]

Aed 4 8 3 ἥδη μὲν οὖν τάς τε ἄλλας ἀπάσας τῆς πόλεως κτίσεις, καὶ ὅσα δὴ ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς ἐντός τε καὶ ἐκτὸς τοῦ Κωνσταντινουπόλεως περιβόλου δεδημιούργηκεν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωκα λόγοις. τὰ δὲ δὴ ἐνθένδε ἐρῶν ἔρχομαι. Φρούριόν ἐστιν ἐν προαστείῳ τῆς πόλεως, ὅπερ Στρογγύλον ὁμωνύμως τῇ τοῦ ἐρύματος συνθέσει καλοῦσιν. ^[5]

Aed 4 8 5 ἐντεῦθεν ἡ ἐς τὸ Ῥήγιον ὁδὸς ἄγουσα, ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἀνώμαλος οὖσα, ὄμβρων, ἂν οὕτω τύχοι, ἐπιπεσόντων, τελματώδης τε καὶ δυσπάριτος τοῖς τῇδε ἰοῦσιν ἐγίνετο.

Aed 4 8 6 νῦν δὲ λίθοις αὐτὴν καταστρώσας ἀμαξιαίοις ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐπετῇ τε κατεστήσατο καὶ ἄπονον ὅλως.

Aed 4 8 7 μῆκος μὲν τῇ ὁδῷ τῇδε ἄχρι ἐς Ῥήγιον· εὐρύνεται δὲ τοσοῦτον, ἐς ὅσον ἀμάξας οὐ στενοχωρεῖν δύο ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλαις ἰούσας.

Aed 4 8 8 τραχεῖς οἱ λίθοι διαφερόντως εἰκάσαις ἂν αὐτοὺς μυλίστας εἶναι. εὐμεγέθεις τέ εἰσι μάλιστα. ὥστε δὴ ἕκαστος γῆν μὲν ἐπικαλύπτει πολλήν, ἐς ἅγαν δὲ ὑψοῦ ἀνέχει.

Aed 4 8 9 ἐς δὲ τό τε ὁμαλὲς καὶ τό γε λεῖον ἐπιεικῶς ἐξεργασμένοι, οὐκ ἐνῆφθαι τῇ συνθέσει, οὐδέ πη ἐς τὸ ἀκριβὲς μεμυκέναι, ἀλλὰ συμπεφυκέναι δοκοῦσιν ἀλλήλοις. ταῦτα μὲν οὖν τοιαῦτά ἐστι. Λίμνην δέ τινα εἶναι ἄγχιστα τοῦ Ῥηγίου καλουμένου ξυμβαίνει, ἐς ἣν τὰς ἐκβολὰς ἔχουσι ποταμοὶ ἐκ χωρίων τῶν ὑπερθεῖν τῇδε φερόμενοι.

Aed 4 8 11 διακέχυται δὲ ἡ λίμνη αὕτη μέχρι ἐς θάλασσαν· ὥστε μία τις ἀμφοτέραιν ἀκτὴ ἐν στενῷ μάλιστα τυγχάνει οὖσα.

Aed 4 8 12 ταύτην δὲ ἄμφω ἐπικλύζουσι τὴν ἀκτὴν ἀντικυματοῦσαι καὶ ἀλλήλοις ἀντιμυκόμεναι. αἰεὶ τε ἀλλήλαις εὐθὺ ἵενται τὴν ἡϊόνα ἐπικοινωνόμεναι. ἐπειδὰν δὲ ὡς πλησιαίτατα ἴκωνται, ἀναχαιτίζουσι τὴν ἐπιρροήν, ἐφ' ἑαυτὰς ἐπιστρέφουσαι, ὥσπερ ἐνταῦθα τὰ ὄρια σφίσι πηξάμεναι. ^[5]

Aed 4 8 13 ἔστι δὲ καὶ ἀλλήλαις οὗ ἀναμίγνυνται, πορθμόν τινα μεταξὺ ἔχουσαι, ἄδηλον ὃν ὁποτέρα ποτὲ αὐτῶν τὸ τοῦ πορθμοῦ ὕδωρ διακεκλήρωται.

Aed 4 8 14 οὔτε γὰρ ἡ τῆς θαλάσσης ἐπιρροὴ ἐς τὴν λίμνην αἰεὶ φέρεται οὔτε διηνεκὲς ἐς τὴν θάλασσαν ἡ λίμνη ἐκβάλλει, ἀλλ' ὄμβρων μὲν ἐπιγενομένων πολλῶν, ἐπιπνεύσαντός τε ἀνέμου νότου, ἐκ τῆς λίμνης ὁ πορθμὸς προΐων φαίνεται.

Aed 4 8 15

ἦν δὲ ἀπὸ βορρᾶ τὸ πνεῦμα Ἰοί, ἡ θάλασσα τὴν λίμνην ἐπικλύζειν δοκεῖ. ἐν τούτῳ μέντοι ἡ θάλασσα τῷ χώρῳ ἐς βράχος κατατείνει παμμέγεθες, ὀλίγης τινὸς ἀπολελειμμένης μεταξὺ χώρας, ἥπερ διήκει ἐς ἄβυσσον.

Aed 4 8 16 ἐς τόσον δὲ στενὴ τυγχάνει οὖσα, ὥστε δὴ καὶ Μύρμηξ ὠνόμασται. οὗτος δὲ ὁ πορθμός, ὃ τε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν λίμνην ζευγνύων, ἥπερ μοι εἴρηται, πάλαι μὲν γεφύρα ξυλίνῃ διαβατὸς ἦν ἐπὶ κινδύνῳ μάλιστα τοῖς τῆδε ἰοῦσιν, ἐπεὶ τοῖς ξύλοις, ἂν οὕτω τύχοι, <ξυν> διεφθείροντο· νῦν δὲ αὐτὴν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς λίθοις λογάδην ἐμβεβλημένοις ἐς ἀψίδος μετεωρίσας μέγα τι χρήμα, τὴν ἐκείνη διάβασιν ἀκίνδυνον κατεστήσατο. ^[5]

Aed 4 8 18 Τοῦ δὲ Ῥηγίου ἐπέκεινα πόλις ἐστὶ που, Ἀθύρας ὄνομα, ἥπερ τοὺς οἰκήτορας δίψῃ δεινοτάτῃ ἐχομένους εὐρὼν τὴν ἀπορίαν διέλυσε σφίσιν, ἔλутρον ἐνταῦθα δειμάμενος, θησαυρίζων μὲν ἐπικαιριώτατα τὴν τῶν ὑδάτων οὐκ ἀναγκαίαν περιουσίαν, πρυτανεύων δὲ αὐτὴν ἐν ἐπιτηδεῖω τοῖς τῆδε ἀνθρώποις. ἀνωκοδομήσατο δὲ καὶ τὰ πεπονθότα τοῦ περιβόλου. Ἔστι δὲ μετὰ τὴν Ἀθύραν τις χώρος, ὃνπερ Ἐπισκοπεῖα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι. ^[5]

Aed 4 8 20 ὃν δὴ κατανενοηκῶς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ταῖς τῶν πολεμίων ἐπιδρομαῖς ὑποκείμενον, ἐπὶ πλεῖστον δέ, ὡς οὐδαμῇ ὀχυρώματος ὄντος, ἀφύλακτα παντάπασιν ὄντα τὰ ἐκείνῃ χωρία, φρούριον ἐνταῦθα ἐδείματο· οὗ δὴ τοὺς πύργους πεποίηται οὐχ ἥπερ εἰώθει, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῷδε. ^[5]

Aed 4 8 21 προὔχει τις ἐκ τοῦ περιβόλου οἰκοδομία, στενωπάτῃ μὲν κατ' ἀρχὰς οὖσα, τελευτῶσα δὲ ἐς εὖρος μέγα· ἐφ' οὗ δὴ ἕκαστος ἐξείργασται πύργος.

Aed 4 8 22 ταύτῃ τε τοῖς πολεμίοις ἄγχιστά πῃ τοῦ τείχους ἵεναι ἀμήχανά ἐστιν, ἐπεὶ τῶν πύργων κατὰ μέσον γινόμενοι ἐν ἀμφιβόλῳ κατὰ κορυφὴν πρὸς τῶν ἐκείνῃ φρουρῶν ῥᾶστα βαλλόμενοι διαφθείρονται.

Aed 4 8 23 τὰς τε πύλας ἐνταῦθα οὐ κατὰ τὰ ξυνειθισμένα τῶν πύργων μεταξὺ ἔθεντο, ἀλλ' ἐκ πλαγίας κατὰ τὸ ἐν στενῷ προὔχον τοῦ τείχους, οὐχ ὀρωμένας τοῖς πολεμίοις, ἀλλ' ὀπισθεν διαλανθανούσας.

Aed 4 8 24 ἐνταῦθα Θεόδωρος βασιλεὶ τὴν ὑπουργίαν παρέσχετο, σιλεντιάριος τὴν ἀρχὴν, συνετὸς μάλιστα. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἔρυμα τῆδε πεποίηται.

Aed 4 8 25 ἐπὶ τείχῃ δὲ τὰ μακρὰ ἐνθένδε ἰόντας ὀλίγα ὑπείπεῖν ἄξιον. Ἡ θάλασσα ἐξ ὠκεανοῦ καὶ Ἰσπανίας γῆν τὴν Εὐρωπαϊάν ἐν ἀριστερᾷ ποιούμενη μέχρι μὲν ἐς Θράκην κατὰ ταῦτά χωρεῖ πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ἐνθεν δὲ σχιζομένη πῇ μὲν ἐπὶ τὴν ἐῶαν στέλλεται μοῖραν, πῇ δὲ κατὰ βραχὺ ἐγκαρσία γεγενημένη τὸν Εὐξείνιον καλούμενον ἀποτελεῖ πόντον. ^[5]

Aed 4 9 2 ἐς Βυζάντιον δὲ ἀφικομένη ὥσπερ ἐπὶ νύσσης τινὸς καμπὴν ποιεῖται ἀμφὶ τὰ πρὸς ἔω τῆς πόλεως, πλαγία τε πολλῷ ἔτι μᾶλλον γιγνομένη ἐν πορθμῷ ἵεται, ἰσθμὸν τῆς Θράκης τὰ τε πρόσω καὶ ὀπίσω, ὡς τὸ εἶκός, ἐργαζομένη.

Aed 4 9 3 οὐχ ὅτι ἐς ἐκροὰς ἐνταῦθα ἡ θάλασσα μερίζεται δύο, ἥπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ἰσθμοῖς εἴωθεν, ἀλλὰ περιστρεφομένη τε θαυμασίως ὥς καὶ περιβαλλομένη ἐκατέρωθεν Θράκην τε τὴν ἄλλην καὶ διαφερόντως τὰ ἐπὶ Βυζαντίου προάστεια πάντα. οἰκοδομοῦνται δὲ καὶ περιστέλλουσιν οἱ ταύτῃ ἀνθρωποὶ τὰ προάστεια οὐχ ὅσον ἐς χρεῖαν, ἀλλ' ἐς ὕβριν τε καὶ τρυφὴν ὅρον οὐκ ἔχουσιν, καὶ ὅσα ἄλλα πλούτου ἐξουσία ἐς τοὺς ἀνθρώπους ἰοῦσα ποιεῖ. ^[5]

Aed 4 9 5 ἑπιπλά τε κατατίθενται ἐνταῦθα πολλὰ καὶ διαπονήματα ἐν αὐτοῖς ἐνδελεχέστατα ἔχουσιν· ἐπειδὰν οὖν καταθεῖν τινὰς τῶν πολεμίων γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐξαπιναιῶς ξυνενεχθεῖν, οὐδὲν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις χωρίοις προστρίβεσθαι τὴν ζημίαν ἐνταῦθα ξυμβαίνει, ἀλλὰ κακοῖς ἄγαν τοῖς ἀνηκέστοις βαρύνεσθαι τὰ ἐκείνῃ χωρία. ^[5]

- Aed 4 9 6 ὁ δὴ ἀναστέλλειν Ἀναστάσιος βασιλεὺς διὰ σπουδῆς ἔχων ἐν χώροις οὐχ ἦσον ἢ σημείοις τεσσαράκοντα τοῦ Βυζαντίου διέχουσι μακρὰ οἰκοδομησάμενος τείχη, ἄμφω τῆς θαλάσσης τὰς ἀκτὰς ἔξευξεν, οὗ δὴ ἀλλήλαιν διεστήκασιν ὁδῶ ἡμέραιν δυοῖν μάλιστα· ταύτη τε ἅπαντα ἐν τῷ ἐχυρῷ καθεστάναι τὰ ἐντὸς ᾤετο. ^[5]
- Aed 4 9 7 ἦν δὲ ἄρα μειζόνων τοῦτο συμφορῶν αἴτιον. οὐδὲ γὰρ οἷόν τε ἦν οἰκοδομίαν τοσαύτην τὸ μέγεθος ἢ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐξεργάσθαι, ἢ φρουρεῖσθαι ζὺν τῷ ἀκριβεῖ.
- Aed 4 9 8 ἐπειδάν τε μοῖρα τινὶ τούτων δὴ τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπισκῆψαιεν οἱ πολέμιοι, καὶ τοὺς φρουροὺς ἅπαντας ὑποχειρίους ἐποιοῦντο οὐδενὶ πόνῳ, τοῖς τε ἄλλοις ἐπιπίπτοντες ἀπροσδόκητοι κακὰ οὐκ εὐδιήγητα ἐξεργάζοντο. Ἀλλὰ βασιλεὺς τὰ τε πεπονθότα τούτων δὴ ἀνοικοδομησάμενος τῶν τειχῶν, τὰ τε σφαλερὰ ἐπὶ τὸ ἐχυρώτατον κρατυνάμενος τῶν φρουρῶν ἔνεκα, προσεπετεχνήσατο τάδε. ^[5]
- Aed 4 9 10 τὰς μὲν ἐξόδους, αἵπερ ἐκ πύργου ἐκάστου ἐς τοὺς αὐτοῦ ἐχομένους ἐξάγουσιν, ἐφράξατο πάσας.
- Aed 4 9 11 ἄνοδον δὲ καθ' ἕκαστον ἐκ τοῦ ἐδάφους ἔντοσθεν ἐτεκτῆνατο μίαν· ἥνπερ ἐπὶ καιροῦ καθειργνύντες οἱ ταύτη φρουροὶ τοὺς πολεμίους περιφρονοῦσι τοῦ περιβόλου ἐντὸς γενομένους· ἐπεὶ πύργος ἐς ἀσφάλειαν ἕκαστος αὐτὸς κατὰ μόνας τοῖς φρουροῖς ἀπόχη. ^[5]
- Aed 4 9 12 καὶ τούτων δὴ τῶν τειχῶν ἐντὸς τὰ ἐς ἀσφάλειαν ἐνδελεχέστατα διεπράξατο, τὰ τε ἄλλα πεποιημένος ἥπερ μοι ἔναγχος εἶρηται καὶ πόλεως Σηλυβρίας ἀνανεωσάμενος ὅσα πεπονθότα τοῦ περιβόλου ἐτύχανεν.
- Aed 4 9 13 ἐπὶ μὲν οὖν τῶν μακρῶν τειχῶν ταῦτα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἵργασται. Ἡράκλεια δὲ ἡ πόλις ἦδε, ἡ παραλία, ἡ ἐν γειτόνων, ἡ Πέρινθος (ἥ πάλαι μὲν τὰ πρωτεῖα τῆς Εὐρώπης ἐδίδοσαν, νῦν δὲ δὴ μετὰ γε Κωνσταντινούπολιν τὰ δευτερεῖα παρέχονται) διψῶσά τε καὶ λίαν ἀνυμῶσα ἔναγχος ἔκειτο, οὐχ ὅτι ἄνυδρος <ἦν> ἢ ἄμφ' αὐτὴν χώρα οὐδὲ ὅτι ἀπημέλητο ταῦτα τοῖς ἐκ παλαιοῦ δειμαμένοις τὴν πόλιν, ἐπεὶ καὶ κατάρρυτος Εὐρώπη ταῖς κρήναις, καὶ ποιεῖσθαι τοῖς πάλαι ἀνθρώποις ὀχετοὺς ἔμελεν, ἀλλὰ τὰ ξυνειθισμένα ποιῶν ὁ χρόνος τῇ πόλει τὴν ὀχεταγωγίαν ἀνήρηκεν, ἢ καταγεγηρακυῖαν τὴν οἰκοδομίαν ὑπεριδὼν, ἢ τῷ μὴ ἐπιμελεῖσθαι τοὺς Ἡρακλεώτας αὐτῆς ἐπὶ τὴν φθορὰν ποδηγούμενος. ^[10]
- Aed 4 9 14 ὀλίγου τε ἀοίκητος διὰ τοῦτο Ἡράκλεια ἐλέλειπτο εἶναι.
- Aed 4 9 15 ταῦτό δὲ τοῦτο καὶ τὰ ἐκείνη βασιλεία ὁ χρόνος ἐποίει ἀξιοθέατα ἐπιεικῶς ὄντα. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς οὐ παρέργως, ἀλλὰ βασιλικῶς μάλιστα, τὴν πόλιν ἰδὼν, ὕδασι τε αὐτὴν ποτίμοις καὶ διειδέσιν ἐπέκλυσε, καὶ τῶν βασιλείων ἀποστερεῖσθαι τοῦ ἀξιώματος ὥς ἤκιστα ξυνεχώρησεν, ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα. ^[5]
- Aed 4 9 17 Ἡρακλείας δὲ ἀποθεν ἡμέρας ὁδὸν χωρίον ἐπιθαλασσίδιον ἦν, Ῥαιδεστός ὄνομα, παράπλου μὲν ἐφ' Ἑλλησπόντου καλῶς κείμενον, εὐλίμενον δὲ καὶ τῇ κατὰ θάλασσαν ἐργασίᾳ ἐπιτηδεῖως ἔχον τοῖς <ἐπ'> ἐμπορίᾳ ναυτιλλομένοις καταίρειν τε καὶ ἀποφορτίζεσθαι προσηνῶς μάλιστα, καὶ αὖ πάλιν ἀνάγεσθαι οὐδενὶ πόνῳ ἐμπλησμένοις τοῦ γόμου τὰ πλοῖα· βαρβάροις δὲ ἀποκείμενον καταθέουσιν, ἂν οὕτω τύχη, ἐξαπιναίως τὰ ἐκείνη χωρία, τῷ μήτε ἀποτετριγχωμένον μήτε τῇ φύσει δυσπρόσοδον εἶναι. ^[5]
- Aed 4 9 18 ὥστε καὶ τοῖς ἐμπόροις δέει τοῦ κινδύνου ὑπεροφθὲν ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐγένετο.
- Aed 4 9 19 νῦν δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς οὐχ ὅσον τῷ χωρίῳ τὴν ἀσφάλειαν προσεποίησεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς περιοίκους ἐσώσατο πάντας.
- Aed 4 9 20 ἐπὶ Ῥαιδεστοῦ γὰρ ἀνέστησε πόλιν, τείχει μὲν ἐρυμνήν, μεγέθει δὲ διαφερόντως ὑπέρογκον.
- Aed 4 9 21

οὗ δὴ βαρβάρων σφίσιν ἐγκειμένων οἱ πλησιόχωροι ἅπαντες εἰς καιρὸν καταφεύγοντες σὺν τοῖς χρήμασι διασώζονται. Τὰ μὲν οὖν ἐπὶ Ῥαιδεστοῦ Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ταύτη πη ἔσχεν.

Aed 4 10 1 ὅσα δὲ αὐτῷ ἀμφὶ Χερρονήσῳ διαπεπόνηται, ἐρῶν ἔρχομαι.

Aed 4 10 2 προβέβληται μὲν πάσης ἡ Χερρόνησος τῆς κατ' αὐτὴν Θράκης. ἐπεμβαίνουσα γὰρ τῇ θαλάσῃ καὶ ὥσπερ ἐχομένη τοῦ πρόσω, δόκησιν παρέχεται ὅτι δὴ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν χωρεῖ.

Aed 4 10 3 ἄκτῃ δὲ αὐτῆς ἀμφὶ πόλιν Ἐλαιοῦντα προὔχουσα μία, σχίζει τε εἰς δύο τὴν θάλασσαν μοίρας, καὶ αὐτὴ τῷ ῥοθίῳ ἀποτεμνομένη τῆς ἄλλης ἡπείρου, καὶ προσιούσῃ ἐπίπροσθεν τῇ θαλάσῃ ὑποχωροῦσα, τὸν Μέλانا καλούμενον ποιεῖ κόλπον.

Aed 4 10 4 νῆσος δὲ τὸ λοιπὸν ὀλίγου δέοντος γίνεται, ὄνομα τῷ ποιουμένῳ προσῆκον κτωμένη. Χερρόνησος γάρ, ὡς τὸ εἶκος, ὀνομάζεται, ἰσθμῷ διειργομένη βραχεῖ, μὴ νῆσος παντάπασιν εἶναι.

Aed 4 10 5 κατὰ τοῦτον οἱ πάλαι ἄνθρωποι τὸν ἰσθμὸν παρέργως τε καὶ λίαν ἀπημελημένως ἐδείμαντο διατείχισμα κλίμακι ἁλωτόν.

Aed 4 10 6 κῆπον γάρ πού τινα εἰκὴ κείμενον αἵμασιᾶ περιβάλλειν οἴομενοι, ἰσχνόν τε αὐτὸ καὶ ὀλίγον τῆς γῆς ὑπερανεστηκὸς ἐξεργάσαντο.

Aed 4 10 7 πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐκατέρωθι τοῦ ἰσθμοῦ θάλασσαν προβόλους τεκτηνάμενοι βραχεῖς τε καὶ φαύλους, οὗσπερ καλεῖν νενομίκασι μώλους, τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ τε ῥοθίου καὶ τοῦ περιβόλου ἐφράξαντο, οὐ ταύτη τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἀπωσόμενοι, ἀλλ' ἐπὶ τὰς εἰσόδους παρακαλέσοντες· οὕτω δὴ αὐτὸ εὐκαταφρόνητον ἐξεργάσαντο, καὶ τοῖς ἀποπειρασομένοις εὐάλωτον. ^[5]

Aed 4 10 8 ἡγούμενοι δέ τι τοῖς πολεμίοις ἅμαχον πεποιῆσθαι ὀχύρωμα, τούτου δὴ τοῦ περιβόλου τὰ ἐντὸς ἅπαντα φυλακῆς οὐδεμιᾶς ἀξιοῦν ἔγνωσαν, ἐπεὶ οὔτε φρούριον οὔτε ἄλλο τι ἔρυμα ἐπὶ Χερρονήσου ξυνέβαινεν εἶναι, καίπερ ὀλίγου δέοντος ἐς τριῶν κατατεινούσης ὁδὸν ἡμερῶν. ^[5]

Aed 4 10 9 ἔναγχος ἀμέλει γοῦν οἱ πολέμιοι καταθέοντες τὰ ἐπὶ τῆς Θράκης χωρία ἐγκεχειρήκασιν μὲν ὡς ἀποπειρασόμενοι τῆς κατὰ τὴν ἡϊόνα εἰσόδου, δεδιξάμενοι δὲ τοὺς ταύτη φρουροὺς ἐσπεπνηθήκασιν ὥσπερ τι ἄθυρμα παίζοντες, ἐντὸς τε τοῦ περιβόλου γεγέννηται οὐδενὶ πόνῳ. Πολλὰ τοίνυν ἀμφὶ τῶν κατηκόνων τῇ σωτηρίᾳ διασκοπούμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐποίει τάδε. ^[5]

Aed 4 10 11 πρῶτα μὲν αὐτῷ ἐξίτηλον τὸ παλαιὸν γεγέννηται τεῖχος, οὐδὲ ὅσον ἵχνους οἱ ἀπολελειμμένου τινός.

Aed 4 10 12 ἔτερον δὲ αὐτίκα ἐπὶ τῆς αὐτῆς χώρας ἀνέστη, ὅπερ ἐπεικῶς εὐρυνόμενον ὑψοῦ ἀνέχει.

Aed 4 10 13 ὑπεράνω τε τῶν ἐπάλξεων ἀνειλημμένη θόλος ἐν στοᾷς τρόπῳ ὄροφον ποιεῖται, καλύπτουσα τοὺς τοῦ περιβόλου ἀμυνομένους.

Aed 4 10 14 ἄλλοι τε τῇ θόλῳ προμαχῶνες ἐγκείμενοι διπλασιάζουσι τοῖς τῇδε τειχομαχοῦσι τὸν πόλεμον.

Aed 4 10 15 ἔπειτα δὲ ἀμφοτέρωθι ἐς τοῦ περιβόλου τὰ πέρατα πρὸς αὐταῖς που τῆς θαλάσσης ταῖς ῥαχίαις μάλιστα, προβόλους πεποίηται, [οὓς μώλους καλοῦσιν,] ἐπὶ πλεῖστον μὲν τοῦ ῥοθίου διήκοντας, τῷ δὲ τείχει ξυναπτομένους, ὕψους δὲ πέρι τῷ ἐρύματι ἐναμίλλους ὄντας. ^[5]

Aed 4 10 16 ἀλλὰ καὶ τὴν τάφρον τοῦ περιβόλου ἔκτοσθεν οὖσαν περικαθάρως τε καὶ κατορύξας ἐνδελεχέστατα μέγα τι αὐτῇ εὖρους τε καὶ βάθους ἐντέθεται χρήμα.

Aed 4 10 17 καὶ μὴν καὶ στρατιωτῶν καταλόγους ἐν τούτοις ἰδρύσατο τοῖς μακροῖς τείχεσι πᾶσι βαρβάροις ἀντιτάξασθαι ἱκανοὺς ὄντας, ἣν τι τῆς Χερρονήσου ἀποπειρῶνται.

Aed 4 10 18

οὕτω δὲ ταῦτα ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς ἀσφαλείας καταστησάμενος καὶ τοῖς ἔνδον οὐδέν τι ἦσσαν ὀχυρώματα προσεποίησεν. ὥστε εἰ τοῖς μακροῖς τείχεσιν (ἀπέστω δὲ τοῦ λόγου) παθεῖν τι ξυμβαίη, οὐδέν τι ἦσσαν Χερρωνησιώτας ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι.

Aed 4 10 20 πόλιν τε γὰρ Ἀφροδισιάδα ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιεβάλλετο, ἀτείχιστον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τὰ πρότερα οὖσαν, καὶ Κίβεριν πόλιν, ἐπ' ἐδάφους κειμένην, τειχίῃ πεποιημένος ξυνώκισεν· ἔνθα δὴ καὶ βαλανεῖα καὶ ξενῶνας ὠκοδομήσατο, οἰκία τε παμπληθῇ καὶ ὅσα ἄλλα ἐπέφυκεν ἐπιφανῇ ἐνδείκνυσθαι πόλιν.

Aed 4 10 22 ἀλλὰ καὶ τὴν Καλλίπολιν καλουμένην βεβαιότατα ἐτειχίσατο, ἐλπίδι τῶν μακρῶν τειχῶν ἀτείχιστον ἀπολελειμμένην τοῖς πρόσθεν ἀνθρώποις.

Aed 4 10 23 οὗ δὴ καὶ σιτωνάς τε καὶ οἰνῶνας ἐδείματο δαπάνῃ τῇ πάσῃ τῶν ἐπὶ Χερρωνήσου στρατιωτῶν ἱκανῶς ἔχοντας. Ἔστι δὲ τις Ἀβύδου καταντικρὺ πόλις ἀρχαία, Σηστός ὄνομα, καὶ αὕτη τὰ πρότερα παρέργως κειμένη, ὀχύρωμά τε οὐδὲν ἔχουσα.

Aed 4 10 25 λόφος δὲ αὐτῇ τις ἰσχυρῶς ἀπότομος ἐπανεστήκεν· ἵνα δὴ φρούριον ἐδείματο ἀπρόσβατον ὅλως, ἐλεῖν τε, εἴ τις ἐγχειροίη, ἀμήχανον.

Aed 4 10 26 Σηστοῦ δὲ οὐ μακρὰν ἄποθεν τὴν Ἐλαιοῦντα ξυμβαίνει εἶναι. πέτρα τε τῆς θαλάσσης ἀπορραγεῖσα ἐνταῦθα ἀνέχει, ἄκραν οὐρανομήκη ἐξαίρουσα τειχίῃ φύσιν.

Aed 4 10 27 φρούριον οὖν καὶ τῇδε ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐδείματο, δυσπάριτόν τε καὶ τοῖς προσιοῦσι παντελῶς ἄμαχον.

Aed 4 10 28 ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν Θεσκῷ φρούριον ἐπὶ θάτερα τοῦ μακροῦ τείχους ἰδρύσατο, περιβόλῳ κρατυνάμενος ἐχυρῷ μάλιστα· ταύτη τε τοῖς Χερρωνησιώταις τὴν ἀσφάλειαν πανταχόθεν αὐτὸς προσεποίησε. Μετὰ δὲ Χερρόνησον Αἴνος οἰκεῖται πόλις, ἐπὶ τοῦ οἰκιστοῦ τῆς προσηγορίας ὠνομασμένη. ^[5]

Aed 4 11 1 Αἰνείας γὰρ ἦν, ὥσπερ λέγουσιν, ὁ τοῦ Ἀγχίσου.

Aed 4 11 2 ταύτης ὁ περίβολος εὐάλωτός τε ἦν τῷ χθαμαλὸς εἶναι· οὐδὲ ὅσον γὰρ ἐς τὸ ἀναγκαῖον ἀνείχεν ὕψος· καὶ ἀναπεπταμένην τινὰ εἴσοδον κατὰ τῆς θαλάσσης τὸ γειτόνημα εἶχεν, ἀμηγέπη ἐπιψάυνοντος αὐτοῦ τοῦ ῥοθίου.

Aed 4 11 4 ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀνέστησε μὲν αὐτὸν ἐς ὕψος, μὴ ὅτι ἀλῶναι, ἀλλὰ καὶ ἀποπειρᾶσθαι ἀμήχανον.

Aed 4 11 5 ἐπεξαγαγὼν δὲ καὶ πανταχόσε φραζάμενος ἀνάλωτον Αἴνον παντάπασι κατεστήσατο.

Aed 4 11 6 καὶ ταύτη μὲν ἡ πόλις ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγεγόνει· ἔμεινε δὲ τοῖς βαρβάροις ἡ χώρα καταθεῖν εὐπετῆς· ἐπεὶ Ῥοδόπη ὀχυρωμάτων ἐκ παλαιοῦ ὑπεσπάνιζεν.

Aed 4 11 7 ἦν δὲ τις κώμη ἐν τῇ μεσογείᾳ, Βέλλουρος ὄνομα, πλούτου μὲν δυνάμει καὶ πολυανθρωπίᾳ ἴσα καὶ πόλις, τῷ μέντοι τειχίῃ οὐδαμῇ εἶναι ληϊζομένοις διηνεκὲς ἐπαρκοῦσα βαρβάροις, ἀγροῖς τε τοῖς ἀμφ' αὐτὴν κειμένοις πολλοῖς γε οὔσι ταὐτὸ πάσχουσα. ^[5]

Aed 4 11 8 καὶ αὐτὴν δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος πολίζει τε καὶ ἀποτειχίζει, καὶ αὐτοῦ ἐπαξίαν τίθεται εἶναι.

Aed 4 11 9 καὶ μὴν καὶ ἄλλων τῶν ἐπὶ Ῥοδόπης πόλεων ὅσα δὴ ἐνδεῖν ἢ καταπεπονηκέναι ξυνηνέχθη τῷ χρόνῳ σπουδῇ τῇ πάσῃ ἀνέστησεν.

Aed 4 11 10 ἐν αἷς Τραϊανούπολιν τε καὶ Μαξιμιανούπολιν εἰσιν, ὧν περ ἐπηνώρθωσε τὰ ἐν τοῖς προβόλοις σαθρὰ γεγονότα. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε πεποιήται. Ἀναστασιούπολις δὲ ἡ τῇδε οὖσα τειχίῃ μὲν καὶ πρότερον ἦν, ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ κειμένη ἀφύλακτον εἶχε τὴν ταύτην ἡϊόνα.

Aed 4 11 11 τὰ πλοῖα πολλάκις ἀμέλει ἐνταῦθα καταίροντα ὑποχείρια βαρβάροις Οὐννοῖς ἐξαπιναιῶς γεγένηται· ὥστε καὶ τὰς νήσους ἐνθένδε τὰς τῇ χώρᾳ ἐπικειμένας ἠνώχλησαν. ^[5]

- Aed 4 11 12 Ἰουστινιανὸς δὲ βασιλεὺς διατειχίσματι τὴν παραλίαν περιβαλὼν ὅλην, ταῖς τε ναυσὶ καὶ τοῖς νησιώταις τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο.
- Aed 4 11 13 ἀλλὰ καὶ τὸν τοῦ ὕδατος ὄχετον ἐκ τῶν ὁρῶν, ἃ ταύτῃ ἀνέχει, μέχρι ἐς τὴν πόλιν <ἐς> ὑπέρογκον ἀνέστησεν ὕψος.
- Aed 4 11 14 ἔστι δέ τις ἐν Ῥοδόπῃ πόλις ἀρχαία, Τόπερος ὄνομα, ἣ ποταμοῦ μὲν ρεῖθρα περιβάλλεται ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, λόφον δὲ αὐτῇ ἐпанεστηκότα ὄρθιον εἶχεν. ἀφ' οὗ δὴ οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν Σκλαβηνοῖς βαρβάροις ἐάλω.
- Aed 4 11 15 ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς μέγα τῷ περιβόλῳ ὕψος ἐντέθεικεν· ὥστε ὑπεραίρει τοσοῦτῳ τὸν λόφον, ὅσῳ δὴ αὐτοῦ καταδεέστερος τὰ πρότερα ἦν.
- Aed 4 11 16 καὶ στοὰν μὲν ἐпанέστησεν ἐν θολωτῷ τείχει, ὅθεν δὴ τοῖς τειχομαχοῦσιν οἱ τῆς πόλεως ἀμυνόμενοι ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς διαμάχονται, τῶν δὲ πύργων ἕκαστον φρούριον ἐρυμνὸν ἐσκευάσατο εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τοῦ περιβόλου μέχρι ἐς τὸν ποταμὸν διατειχίσματι περιβαλὼν ἐκρατύνατο.
- Aed 4 11 17 ταῦτα μὲν οὖν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τῇδε πεποιήται. Καὶ ὅσα δὲ αὐτῷ ὀχυρώματα εἵργασται ἀμφί τε τὴν ἄλλην Θράκην καὶ τὴν νῦν καλουμένην Αἰμίμοντον, ἐγὼ δηλώσω.
- Aed 4 11 19 πρῶτα μὲν Φιλιππουπόλεως τε καὶ Βεροίας, ἔτι μέντοι Ἀδριανουπόλεως τε καὶ Πλωτινουπόλεως τὰ τε ἐνδέοντα καὶ καταπεπονηκότα σπουδῇ τῇ πάσῃ ὤκοδομήσατο· ἐπεὶ αὐτὰς ἐπιμαχωτάτας ξυνέβαινεν εἶναι, καίπερ ἔθνεσι γειτονούσας βαρβάρων πολλοῖς.
- Aed 4 11 20 καὶ φρούρια δὲ ἀνάριθμα ἐπὶ Θράκης ἰδρύσατο πάσης, δι' ὧν τὴν χώραν, ἀποκειμένην τὰ πρότερα ταῖς τῶν πολεμίων ἐπιδρομαῖς, παντάπασιν τανῦν ἀδήωτον κατεστήσατο. ἔστι δὲ τὰ φρούρια, ὅσα ἡμᾶς μεμνησθαι αὐτῶν, πρὸς ὄνομα τάδε. [Ὅσα φρούρια ὁ θεϊότατος ἡμῶν βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔκτισεν ἐν χώρᾳ τῇ καλουμένῃ Εὐρώπῃ καὶ Ῥοδόπῃ καὶ Θράκῃ καὶ Αἰμιμόντῳ οὕτως.] [Start of Table] Ἐν Εὐρώπῃ· Λυδικαί. Ἐλαῖαι. Ἐν Ῥοδόπῃ τὰ καινούργια· Κασεήρα. Θεοδοιούπολις. Τὸ τοῦ Θράσου. Σουδανέλ. Μούνδεπα. Θαρσάνδαλα. Δένιζος. Τόπαρον. Δαλάταρβα. Βρέ. Κουσκάβιρι. Κούσκουλις. Θράκης. Βόσπαρα. Βεσούπαρον. Καπιστούρια. Βηρίπαρα. Ἰσγίπερα. Ὀζόρμη. Βηρηῖαρος. Ταμονβαρί. Σκέμνας. Καρασθυρα. Πίνζος. Τουλεοῦς. Ἄρζον. Καστράζαρβα. Ζωσίτερσον. Βέργισον. Δίγγιον. Σάκισος. Κουρτουξοῦρα. Ποταμουκάστελλον. Εἰσδίκαια. Τὸ ἐμπόριον Ταυροκεφάλων. Βηλαϊδίπαρα. [45]
- Aed 4 11 20 (70) Σκίτακες. Βέπαρα. Πουσινόν. Ὑμαυπάρουβρι. Σκαριωτασαλούκρα. Αὐγούστας. Οὐρδαοῦς. Τοῦ ἁγίου Τραϊανοῦ. Δέρταλλος. Σολβανοῦ. Βάσκον. Ζίγκυρο. Αἰμιμόντου. Ζημάρκου. Κηριπάρων. Κασιβόνων. Τὸ Οὔκου. Ἀντωῖνον. Γεσιλαφοσσᾶτον. Χεροῖνον. Προβίνου. Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου. Βουρδέπτω. Ῥακούλη. Τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ. Τζίταετοῦς. Βηλαστύρας. Γετρίνας. Βρέδας. Βῆρος. Θωκύωδης. Βία. Ἀναγογκλί. Σούρας. Αὐθιπάρου. Δορδᾶς. Σαρμαθών. Κλεισοῦρα. Ὑλασιάναι. Θρασαρίχου. Βαῖκα. Χρύσανθος. Μαρκέρωτα. Ζδεβρήν. Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου. Ἄσγαρζος. Βουρτουόγιζ. Ταυρόκωμον. Νίκη. Καβοτούμβα. [95]
- Aed 4 11 20 (70) Δεῖζας. Γητριστάους. Δέβρη. [Γητριστάοιε]. Προβίνου. Κάρβερος. Τηεσιμόντη. Ἀσγίζους. Δαλάταρβα. Θεοδοιούπολις. Τζυειδών. Τζονπολέγων. Βασίβουνον. Ἀγχίαλος. Μαρκιανόν. Κυρίδανα. Βεκοῦλι. Τὰ Θρακῶν λειπόμενα. Παρά τε τὸν Εὐξείνιον πόντον καὶ ποταμὸν Ἴστρον, κὰν τῇ μεσογείᾳ, οὕτως. Μυσίας παρὰ μὲν ποταμὸν Ἴστρον· Ἐρκούλεντε. Σκατρίνα. Ἀππίαρα. Ἐξεντάπριστα. Δεονίανα. Λιμῶ. Ὀδυσσός. Βίδιγίς. Ἀρίνα. Νικόπολις. Ζικίδεβα. Σπίβυρος. Πόλις Κάστελλον. Κιστίδιζος. Βαστέρνας. Μέταλλος. Βηρίπαρα. Σπαθιζός. Μαρκέρωτα. Βόδας. Ζισνούδεβα. Τουρούλης. Ἰουστινιανούπολις. Θερμά. Γεμελλομοῦντες. Ἀσίλβα. Κούσκαυρι. Κούσκουλι. [145]

Φοσσᾶτον. Βισδίνα. Μαρκιανούπολις. Σκυθιάς. Γραψώ. Νονώ. Τροσμής. Νεαῖοδουνώ. Ῥεσιδίνα. Κωνσταντιανά. Καλλάτις. Βασσίδινα. Βελεδίνα. Ῥαβριττος. Ῥουβοῦστα. Δινισκάρτα. Μοντερεγῖνε. Βέκις. Ἀλτῖνα. Μανροβάλλε. Τίγρα. Σκεδεβά. Νόβας. Ἐν δὲ τῇ μεσογείᾳ· Κοπούστορος. Βιργινασώ. Τιλλιτώ. Ἀγκυριανά. Μουριδεβά. Ἰτζης. Καστελλόνοβο. Παδισάρα. Βισμαφά. Βαλεντινιάννα. Ζάλδαπα. Ἀξίοπα. Καρσώ. Γρατίαννα. Πρέϊδισ. Ἀργαμώ. Παυλίμανδρα. Τζάσκλις. Πούλχρα Θεοδώρα. Τόμις. Κρέας. Κατασσοῦ. Νίσκονις. Νοβείουστινιανά. Πρεσιδίω. Ἐργαμία. ^[195]

Aed 4 11 20 [End of Table] ΛΟΓΟΣ Ε΄.

Aed 5 1 1 Τὰ μὲν δὴ ἐν πάσῃ Εὐρώπῃ δεδημιουργημένα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐς ὅσον οἶόν τε ἦν ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ ἐρρήθη. ἐς δὲ τῆς Ἀσίας τὰ λειπόμενα ἰτέον ἡμῖν. ὅσα μὲν οὖν πόλεων τε καὶ φρουρίων ἐρύματα, ἐτέρας τε οἰκοδομίας κατὰ τὴν ἑῴαν πεποιήται χώραν, ἐξ ὁρίων τῶν Μηδικῶν ἄχρι που ἐς Παλμύραν πόλιν, ἢ ἐν Φοῖνιξι τοῖς ἐπὶ Λιβάνου τυγχάνει οὕσα, ἤδη μοι ἔμπροσθεν δεδηλωσθαι οἶμαι.

Aed 5 1 3 ἐν δέ γε τῷ παρόντι καὶ ὅσα κατὰ τὴν ἄλλην Ἀσίαν καὶ Λιβύην αὐτῷ εἵργασται ἢ τειχιζομένῳ τὰ κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπανορθοῦντι δυσπάρिता καὶ κινδύνων ἀτεχνῶς ἔμπλεα, πῇ μὲν ὁρῶν ἐπικειμένων κρημνῶδη ὄντα, πῇ δὲ ποταμοῦ γειτονήματι τοὺς παραπίπτοντας ἀποπνίγοντα, ἢ πόλεων ἰωμένῳ παθήματα πάντα, ἐρῶν ἔρχομαι ἀρχόμενος ἐνθένδε. Χῶρόν τινα πρὸ τῆς Ἐφεσίων πόλεως ἐν ὀρθίῳ κείμενον ξυνέβαινεν εἶναι, οὐ γήλοφον οὐδὲ δυνατόν ἀφεῖναι καρπούς, εἴ τις πειρῶτο, ἀλλὰ σκληρόν τε καὶ τραχὺν ὅλως. ^[5]

Aed 5 1 5 ἐνταῦθα νεῶν οἱ ἐπιχώριοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ἰωάννῃ τῷ ἀποστόλῳ ἀνέθηκαν, θεολόγος δὲ τὴν ἐπὶ κλησὶν ὁ ἀπόστολος οὗτος ὠνόμασται, ἐπεὶ τά γε ἀμφὶ τῷ θεῷ ἄμεινον αὐτῷ ἢ κατὰ ἀνθρώπου δεδιήγῃται φύσιν.

Aed 5 1 6 τοῦτον δὲ τὸν νεῶν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς βραχύν τε ὄντα καὶ καταπεπονηκότα τῷ μήκει τοῦ χρόνου καθελὼν ἐς τὸ ἔδαφος, ἐς τοσόνδε μετρημόσατο μεγέθους καὶ κάλλους, ὥστε δὴ, ξυνελόντα εἰπεῖν, ἐμφερέστατος καὶ παντάπασιν ἐνάμιλλος τῷ ἱερῷ ἐστίν, ὅπερ ἐν πόλει τῇ βασιλίδι τοῖς ἀποστόλοις ἀνέθηκε πᾶσιν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωται λόγοις. Ταῦτα μὲν ἐν Ἐφέσῳ ἐξείργασται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. ^[5]

Aed 5 1 7 ἐν Τενέδῳ δὲ ταύτῃ τῇ νήσῳ σωτήριόν τι πόλει τε τῇ βασιλίδι καὶ τοῖς κατὰ θάλασσαν ἐργαζομένοις πεποιήται, ὅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω, τοσοῦτον ὑπειπών· ἡ θάλασσα ἐφ' Ἑλλησπόντου ἐν στενῷ μάλιστα φέρεται.

Aed 5 1 8 ἄμφω γὰρ αἱ ἡπειροὶ ἀλλήλαις ὥς ἀγχοτάτῳ ἐνταῦθα ἰοῦσαι τὴν τοῦ πορθμοῦ ποιοῦνται ἀρχὴν ἀμφὶ Σηστόν τε καὶ Ἀβυδὸν, ἐπειδάν τε αἱ νέες ἐνταῦθα ἴκωνται, ὅσαι δὴ Κωνσταντινουπόλεως εὐθὺ ἵενται, τῇδε ὁρμίζονται.

Aed 5 1 9 ἀνάγεσθαι δὲ αὐταῖς ἐνθένδε ἀμήχανά ἐστιν, ὅτι μὴ νότου ἐπιπνεύσαντος ἀνέμου σφίσιν.

Aed 5 1 10 ἡνίκα οὖν ὁ σιταγωγὸς στόλος ἐκ πόλεως Ἀλεξανδρείας ἐνταῦθα ἴοι, εἰ μὲν ἐμπέσοι τὸ πνεῦμα ἐπίφορον σφίσι, δι' ὀλίγου μὲν οἱ ταύτην τὴν ἐργασίαν διαχειρίζοντες καταίρουσι ταῖς ναυσὶν ἐς τοὺς Βυζαντίους λιμένας, ἀποφορτιζόμενοι δὲ ἀπαλλάσσονται αὐτίκα δὴ μάλα, ἐφ' ᾧ δὴ πρὸ τῆς τοῦ χειμῶνος ἅπαντες ὥρας δευτέρον τε καὶ τρίτον διαπεραιώσσονται στόλον. ^[5]

Aed 5 1 11 ὅσοις δὲ αὐτῶν βουλομένοις ἦ, καὶ ἄλλο τι τῶν ἐμπολημάτων ἐνθένδε ἀντιφορτισάμενοι ἀναστρέφουσιν.

Aed 5 1 12 εἰ μέντοι ἀπ' ἐναντίας σφίσι τὸ πνεῦμα ἐφ' Ἑλλησπόντου ἴοι, ἐνταῦθα δὴ τῷ τε σίτῳ καὶ ταῖς ναυσὶ σεσηπέναι συνέβαινεν.

Aed 5 1 13

ἄπερ ἐν προνοίᾳ πεπονημένος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς διαφανῶς ἐπιδέδεικται ὡς ἀνθρώπῳ ἂν ἀμήχανον οὐδὲν γένοιτο, οὐδ' ἦν τοῖς χαλεπωτάτοις ἀνταγωνίζοιτο.

Aed 5 1 14 ἐν Τενέδῳ γὰρ τῇ νήσῳ, ἣ τοῦ πορθμοῦ ἄγχιστά ἐστι, σιτῶνα ἐπετεχνήσατο τῷ παντὶ στόλῳ ἀποφορτίσασθαι διαρκῶς ἔχοντα, εὖρος μὲν οὐχ ἦττον ἢ ποδῶν ἐνενήκοντα, μήκος δὲ ποδῶν ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίων, ἐς ὕψος τε ἄφατον ἐπιεικῶς κατατείνοντα. οὗ δὴ τῷ βασιλεῖ ἐξειργασμένου, ὁπηνίκα ἂν τοῦ δημοσίου σίτου παραπομποὶ ἐνταῦθα ἰόντες ἀνέμων ἐναντιώμασι συμποδίζοιντο, οἷδε τὸν φόρτον ἐν τῷ σιτῶνι καταθέμενοι τούτῳ καὶ χαίρειν φράσαντες τῷ τε βορρᾷ καὶ ζεφύρῳ πολλά, καὶ εἴ τις ἄλλος ἀπ' ἐναντίας αὐτοῖς ἐνταῦθα ἴοι, ἐς πλοῦν ἕτερον συσκευάζονται. ^[5]

Aed 5 1 16 καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς εἰς τὰ οἰκεῖα κομίζονται, χρόνῳ δὲ ὕστερον, ὁπηνίκα ἂν τὸν ἐνθὲνδε ἀπόπλουν ἐς Βυζάντιον ἐν ἐπιτηδεῖω γενέσθαι ξυμβαίῃ, πλοίοις ἑτέροις τὸν σῖτον ἐκ Τενέδου διακομίζουσιν οἷς ἐπίκειται ἡ τιμὴ αὕτη. Ἔστι δὲ τις ἐν Βιθυνοῖς πόλις, Ἑλένης ἐπώνυμος οὕσα τῆς Κωνσταντίνου βασιλέως μητρός. ^[5]

Aed 5 2 1 ἐκ ταύτης γὰρ τὴν Ἑλένην ὠρμησθαι φασι, κώμης οὐκ ἀξιολόγου τὰ πρότερα οὔσης.

Aed 5 2 2 ἥπερ τὰ τροφεῖα Κωνσταντίνου ἐκτίνων ὀνόματι μὲν καὶ ἀξιώματι πόλεως τὸ χωρίον δεδωρηται τοῦτο, οὐ μέντοι οὐδὲν οὐδὲ βασιλικὸν οὐδὲ μεγαλοπρεπὲς τῇδε πεποιήται, ἀλλὰ τῇ μὲν κατασκευῇ ἐπὶ τῆς προτέρας διέμεινε τύχης, κεκόμψευται δὲ μόνῳ τῷ πόλις κεκλησθαι καὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς τροφίμου Ἑλένης ἀποσεμνύνεται. ^[5]

Aed 5 2 3 ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς, ὥσπερ τὴν ἀγνωμοσύνην ἀπολογούμενος τοῦ τῆς βασιλείας προπάτορος, πρῶτα μὲν ὕδατος ἀπορίᾳ πιεζομένην τὴν πόλιν ἰδὼν καὶ δίψῃ ἐπιεικῶς δεινῇ ἐχομένην, ὅχετόν αὐτοσχεδιάζει θαυμάσιον οἶον, ὕδωρ τε αὐτῷ παρέχεται ἀπροσδόκητον ἰδεῖν, τοῖς τῇδε ἀνθρώποις οὐ πιεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ λούεσθαι ἱκανῶς ἔχον, καὶ ὅσα ἄλλα τρυφῶσιν ἄνθρωποι, εὐπορίαν κατακόρως ὕδατος ἔχοντες. πρὸς δὲ καὶ βαλανεῖον αὐτοῖς ἐν δημοσίῳ πεποιήται οὐ πρότερον ὄν, ἕτερόν τε ἀνωκοδομήσατο διεφθαρμένον τε καὶ εἰκὴ κείμενον τῷ τε σπανίζειν, ἥπερ μοι ἐρρήθη, τοῦ ὕδατος καὶ τῷ ἀπημελῆσθαι καταπεσὸν ἤδη. ^[5]

Aed 5 2 5 ἀλλὰ καὶ ἱερὰ καὶ βασιλεία καὶ στοὰς καὶ καταλυτήρια ταῖς ἀρχαῖς ἐδείματο τῇδε, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδέδεικται αὐτὴν πόλιν εὐδαίμονα. Ταύτης δὲ ρεῖ τῆς πόλεως ἄγχιστα ποταμός, ὃνπερ ὁμωνύμως τῷ σχήματι Δράκοντα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι.

Aed 5 2 7 περιστρέφεται γὰρ ἐλισσόμενος ἐφ' ἑκάτερα καὶ ἀπ' ἐναντίας αὐτῷ ἀντιπεριάγων τὰς δίνας, σκολιῷ τε τῷ ῥοθίῳ, πῇ μὲν ἐν δεξιᾷ, πῇ δὲ ἐν ἀριστερᾷ προσιών· ὥστε ἀμέλει διαβαίνειν αὐτὸν πλεῖν ἢ εἰκοσάκις ἐπάναγκές ἐστι τοῖς τῇδε ἰοῦσι.

Aed 5 2 8 πολλοῖς τε οὕτω διεφθάρθαι ξυνέβαινε τοῦ ποταμοῦ ἐξαπιναίως παρὰ τὰ ξυνειθισμένα πλημμύροντος.

Aed 5 2 9 πρὸς δὲ καὶ δάσος ἀμφιλαφὲς καὶ καλάμου τῇδε φυομένου μέγα τι χρῆμα συμποδίζον αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐκβολὴν χαλεπώτερον αὐτὸν ἐσκευωροῦντο εἶναι τοῖς ἐκείνῃ χωρίοις.

Aed 5 2 10 χρόνῳ γοῦν οὐ πολλῷ πρότερον, ὄμβρων οἱ ἐπιγενομένων πολλῶν, λιμνάζων τε καὶ κυρτούμενος καὶ σκεδαννύμενος ἐπὶ πλεῖστον τῆς γῆς, ἀνήκεστα κακὰ εἶργασται.

Aed 5 2 11 χωρία τε γὰρ παμπληθῇ καθεῖλε, προρρίζους τε ἀμπέλους, ἔτι μέντοι ἐλαίας τε καὶ δένδρων ἄλλων παντοδαπῶν ἀνάρθια πρέμνα, πρὸς δὲ καὶ τὰς οἰκίας, αἱ πρὸ τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως ἐτύγχανον οὔσαι, πάθεισί τε ἄλλοις ὑπερμεγέθεσι τοὺς ἐπιχωρίους ἐπέτριψεν. ^[5]

Aed 5 2 12 οὐσπερ ἐποικτισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐπενόει τοιαύδε. τὰ μὲν ἄλση περικαθήρας καὶ τὸν κάλαμον ἐκτεμὼν ἅπαντα, ἐλευθέρας ποιῆσθαι τῷ ποταμῷ ξυνεχώρησε τὰς ἐς τὴν θάλασσαν ἐκβολάς, ὥς μηκέτι αὐτῷ διασκεδάννυσθαι ἐπάναγκες εἴη· τὰ δὲ ὄρη κατὰ μέσον

ἀποτεμών, ἃ δὴ ἀνέχει ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία, ἐν ταῖς πρότερον ἀποτόμοις καὶ κρημνώδεσι
χώραις ὁδὸν ἀμαξιτὸν ἐξειργάσατο. ^[5]

Aed 5 2 13 ταύτη τε τοῦ ποταμοῦ τὴν διάβασιν οὐκ ἀναγκαίαν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τοῖς ἐνταῦθα οὖσι
πεποίηκεν εἶναι.

Aed 5 2 14 καὶ γεφύρας δύο ἐς ἄγαν εὐρείας τῷ ποταμῷ τούτῳ ἐντέθεται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀκινδύνως αὐτὸν
διαβαίνουνσι τὸ λοιπὸν ἅπαντες. Οἷα δὲ καὶ τὴν ἐν Βιθυνοῖς Νίκαιαν ἐξείργασται ἀγαθὰ εἰπεῖν
ἄξιον.

Aed 5 3 1 πρῶτα μὲν τὴν ὁχεταγωγίαν παντάπασί τε διεφθαρμένην καὶ τὴν χρεῖαν ὡς ἥκιστα
παρεχομένην ἀνανεωσάμενος ἅπασαν, ὕδασι τὴν πόλιν κατακορῇ διεπράξατο εἶναι.

Aed 5 3 2 ἔπειτα δὲ ἱερά τε καὶ μοναστήρια τὰ μὲν γυναιξί, τὰ δὲ ἀνδράσιν ἐδείματο.

Aed 5 3 3 καὶ τὰ ἐκείνη βασιλεία, ἐκ μοίρας ἤδη καταπεπτωκότα τινός, ἀνεενώσατο σπουδῇ ἅπαντα, ἔτι
μέντοι καὶ βαλανεῖον ἐν τῷ καταλυτηρίῳ τῶν βερεδαρίων καλουμένων ἐκ παλαιοῦ
διεφθαρμένον.

Aed 5 3 4 ταύτης δὲ τῆς πόλεως ἐς τὰ πρὸς δύνοντα ἥλιον ὡς ἀγχοτάτω χειμάρρους ὡς τὰ πολλὰ
ἐπισκήπτειν φιλεῖ, ἄπορον ὅλως ἐργαζόμενος τὴν ταύτη ὁδόν.

Aed 5 3 5 καὶ γέφυρα μὲν τις ἐνταῦθα πεποιήται τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, ἢ προϊόντος χρόνου
προσβάλλουσιν οὐδαμῇ ἐνεγκοῦσα τὴν τοῦ χειμάρρου ἐπιρροὴν (ἐπεὶ οὐκ ἐν ἐπιτηδείῳ
διασκευασθεῖσα ἐτύγχανεν) ὑπεχώρησέ τε τῷ ῥοθίῳ βιαζομένῳ καὶ ἀπιοῦσα σὺν αὐτῷ ὥχεται,
οὐδὲ ἵχνος αὐτῆς ἐν τῷ χώρῳ ἀπολιποῦσα, οὐ πρότερον ἦν. ^[5]

Aed 5 3 6 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς γέφυραν ἐπήξατο ἐνταῦθα ἐτέραν ἐς τόσον ὕψους τε καὶ εὗρους
διήκουσαν, ὥστε δὴ αὐτῆς οὐδὲ κατὰ πολλοστημόριον τὴν προτέραν οὔσαν γεγονέναι δοκεῖν,
ἢ τὸν χειμάρρουν, ἥνίκα μορμύρει, κατὰ πολὺ ὑπεραίρουσα ἐν τῷ βεβαίῳ διασώζεται τοὺς
ταύτη ἰόντας. Ἐν δὲ Νικομηδεῖα τὸ βαλανεῖον τὸν Ἀντωνῖνον ἀνεενώσατο. ^[5]

Aed 5 3 7 μοῖρα γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀξιολογώτατη καταπεπτῶκει, μεγέθει τοῦ ἔργου ἀπροσδόκητος ὅτι δὴ
ἀνοικοδομηθήσεται γεγεννημένη.

Aed 5 3 8 ὁ μέγας δὲ ποταμὸς οὗτος, ὃνπερ Σάγαριν καλοῦσι νῦν, σφοδρῷ μὲν κατιῶν ἐς ἄγαν τῷ ρείθρῳ,
ἐπὶ μέσης δὲ πεφυκῶς ἄβυσσος, εὐρυνόμενος δὲ θαλάσση ἴσα, διαγέγονε μὲν τά γε εἰς γέφυραν
ἀνέπαφος πᾶσιν, ἐξ οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι, ἀκάτων δὲ συνδέοντες πλῆθος καὶ φορητὸν
αὐτὰς ἀλλήλαις ἐναρμολογούμενοι, ἐνταῦθα διαπορθμεύεσθαι τολμῶσι πεζοί, ὥσπερ ποτὲ δέει τοῦ
Ξέρξου τὸν Ἑλλήσποντον ὁ τῶν Μήδων στρατός. ^[5]

Aed 5 3 9 ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐκ ἀνεπικινδύνως αὐτοῖς γίνεται. πολλάκις γὰρ ὁμοῦ τοῖς δεσμοῖς συλλαβὼν
τὰς ἀκάτους ἀπάσας, εἶτα τὴν διάβασιν ἀνεχαίτισε τοῖς τῇδε ἰοῦσι. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς
γέφυραν αὐτῷ ἐγκεχείρηκεν ἐποικοδομεῖσθαι τανῦν.

Aed 5 3 10 ἀρξάμενός τε τοῦ ἔργου ἤδη πολλὴν ἐς αὐτὸ διατριβὴν ἔχει· ὅπερ εὖ οἶδα ὅτι ὑποτελέσει οὐ
πολλῷ ὕστερον, τεκμηριούμενος ὅτι δὴ αὐτῷ τὰ ἔργα συνεπιλαμβάνεται ὁ θεὸς ἅπαντα.

Aed 5 3 11 οὐκοῦν ἀπέραντον αὐτῷ ἐνθύμημα οὐδὲν ἔμεινεν ἐς τόδε τοῦ χρόνου, καίτοι ἐπὶ πλείστοις τὸ
κατ' ἀρχὰς τοῖς ἀμηχάνοις ἐγχειρεῖν ἔδοξεν. Ἔστι δέ τις ἐν Βιθυνοῖς ὁδὸς ἐς τὰ Φρυγῶν ἡθὴ
ἐνθένδε ἰόντι, ἔνθα δὴ ἀνθρώποις τε ἀναρίθμοις καὶ ζώοις ἐτέροις χειμῶνος ὥρᾳ διολωλέαναι
ξυνέβαινε· γεώδης γὰρ ὑπεράγαν ἡ χώρα οὔσα, μὴ ὅτι ὄμβρων ἐξαισίων καταρραγόντων ἢ
χιόνων πολλῶν ἐπικεχυμένων τε καὶ διαλυθεισῶν ἐν ἐσχάτῳ, ἀλλὰ καὶ ψεκᾶδων
ἐπιπεπτωκυῶν, ἂν οὕτω τύχη, ἐς τέλος βαθὺ καὶ ἀπόρευτον ξυνισταμένη, τὰς τε ὁδοὺς
τεναγώδεις ἐργαζομένη, τοὺς τῇδε ἰόντας ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἀπέπνιγεν. ^[5]

Aed 5 3 14

ἀλλὰ καὶ τοῦτον αὐτός τε μεγαλοφροσύνη ψυχῆς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τὸν κίνδυνον τοῖς παριοῦσι διέλυσαν.

- Aed 5 3 15 ἐς ἡμέρας γὰρ ὁδοῦ ἡμισυ εὐζώνῳ ἀνδρὶ λίθοις παμμεγέθεσι σκέπας τῇ λεωφόρῳ ἀπεργασάμενοι ἐπὶ στερρᾷ τῆς ὁδοῦ παριέναι διεσκευάσαντο τοὺς τῇδε ἰόντας. ταῦτα μὲν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταύτῃ ἐξείργασται. Πηγαὶ δὲ θερμῶν φύσει ἐν Βιθυνοῖς ὑδάτων ἀναβλυστάνουσιν ἐν χώρῳ, ὥνπερ ἐπονομάζουσι Πύθια. ^[5]
- Aed 5 3 17 ταύτας ἔχουσι παραψυχὴν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ διαφερόντως Βυζάντιοι, ἄλλως τε ὅσοις νοσώδεσι συμβαίνει εἶναι.
- Aed 5 3 18 ἔνθα δὲ πολυτέλειαν ἐπιδέδεικται βασιλεῖ πρέπουσαν· βασίλειά τε γὰρ ὠκοδομήσατο οὐ πρότερον ὄντα καὶ λουτρῶνα ἐν δημοσίῳ τῶν ἐκεῖ φυομένων θερμῶν ὑδάτων πεποιήται.
- Aed 5 3 19 πηγὰς τε ποτίμων ὑδάτων ὡς ἐκάστῳ ἀποβλυζούσας ἐς τόνδε τὸν χώρον ὀχεταγωγίᾳ διακομίσας, τὸν πρότερον ἐνταῦθα ἐπιχωριάζοντα περιεῖλεν αὐχμόν. ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου τὸ τέμενος καὶ τὸ τῶν νοσούντων ἀναπαυστήριον, μείζω τε καὶ κατὰ πολὺ ἐπιφανέστερα κατεστήσατο.
- Aed 5 4 1 Ἦστι δὲ ποταμὸς ἐν Γαλάταις, ὥνπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Σίβεριν, τῶν μὲν καλουμένων Συκεῶν ἄγχιστα, πόλεως δὲ Ἰουλιουπόλεως ἀπὸ σημείων μάλιστα δέκα, ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον.
- Aed 5 4 2 ὃς δὲ πολλάκις ἐξαπιναίως ἀρθεῖς ἐπὶ μέγα τῶν ἐκείνῃ ὁδῷ ἰόντων πολλοὺς ἔφθειρεν.
- Aed 5 4 3 οἷσπερ ὁ βασιλεὺς ἀπαγγελλομένοις συνταραχθεὶς διακωλυτῆς τοῦ κακοῦ τὸ λοιπὸν γέγονε, τὸν μὲν ποταμὸν γεφυρώσας ἔργῳ ἰσχυρῷ καὶ οἷῳ πλημμύροντι ποταμῷ μάχεσθαι, ἕτερον δὲ τοῖχον ἐν προβόλου σχήματι τῆς γεφύρας ἐς τὰ πρὸς ἔω πεποιημένος, ὃν δὲ πρόμαχον καλοῦσιν οἱ ταῦτα σοφοί. ^[5]
- Aed 5 4 4 καὶ νεῶν δὲ αὐτῆς ὠκοδομήσατο ἐς τὰ πρὸς δύνοντα ἥλιον τοῖς παριοῦσι σωτήριον χειμῶνος ὥρᾳ ἐσόμενον.
- Aed 5 4 5 ταύτης δὲ Ἰουλιουπόλεως τὸν περίβολον ἠνώχλει τε καὶ κατέσειε ποταμὸς, ἀμφὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν παραρρέων.
- Aed 5 4 6 ἀλλὰ καὶ αὐτὸν διεκώλυσεν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ἀντιτείχισμα τῷ περιβόλῳ ἐπὶ πόδας οὐχ ἦσσαν ἢ πεντακοσίους καταστησάμενος. ταύτῃ τε τὸ τῆς πόλεως ἔρυμα οὐκέτι ἐπικλυζόμενον διεσώσατο. Ἐν δὲ Καππαδόκαις ἐποίει τάδε.
- Aed 5 4 7 Καισάρεια μὲν πόλις ἐνταῦθα μεγίστη τε καὶ πολυάνθρωπος ἐκ παλαιοῦ τυγχάνει οὔσα. τεῖχος δὲ αὐτὴν περιέβαλλε τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς ἀμετρίας ἐπιμαχώτατόν τε ὃν καὶ ἀφύλακτον ὅλως.
- Aed 5 4 8 χώρας τε γὰρ οὐ τι ἀναγκαίας τῇ πόλει περιεβάλλετο μέγα τι χρῆμα, καὶ τῇ ἐς ἄγαν περιουσίᾳ τοῖς ἐπιβουλεύουσιν εὐέφοδον ἦν.
- Aed 5 4 9 λόφοι γὰρ ἐνταῦθα ἐπανεστήκασιν ὑψηλοί, οὐκ ἄγχιστά πη ἀλλήλων, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἀποθεν· οὔσπερ ὁ τῆς πόλεως οἰκιστὴς ἐντὸς τοῦ περιβόλου καταλαβεῖν ἐν σπουδῇ ἔχων, ὡς μὴ ἐπιτείχισμα κατ' αὐτῆς εἶεν, τῷ τῆς ἀσφαλείας ὀνόματι τὰ σφαλερώτατα ἐξείργασατο. ^[5]
- Aed 5 4 10 πεδία τε γὰρ πολλὰ καὶ κήπους ἐτείχισατο, καὶ σκοπέλους τε καὶ θρεμμάτων νομάς. ἔνθα δὲ οὐδὲ χρόνῳ ὕστερον οἰκοδομήσασθαι τι οἱ τῇδε ἄνθρωποι ἔγνωσαν, ἀλλ' ἐφ' οὔπερ ἦν σχήματος ἔμεινεν.
- Aed 5 4 12 εἰ δέ που καὶ οἰκία τετύχηκεν εἶναι, ταῦτα δὲ ἀγείτονα κατὰ μόνας ὄντα διαγεγόνασιν ἐς τόδε τοῦ χρόνου.

Aed 5 4 13

καὶ οὔτε τὰ φυλακτήρια κατὰ λόγον τοῦ περιβόλου ἐς τὴν αὐτοῦ ἐξικνεῖσθαι φυλακὴν εἶχεν, οὔτε αὐτοῦ ἐπιμελεῖσθαι τοσοῦδε ὄντος ἐν δυνάμει ἐγίνετο τοῖς τῇδε ἀνθρώποις. ἀτείχιστοί τε δοκοῦντες εἶναι περίφοβοι διηνεκὲς ἦσαν. ^[5]

Aed 5 4 14 ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τὰ μὲν οὐκ ἀναγκαῖα τοῦ περιβόλου περιελών, τὴν δὲ πόλιν ὡς ἀληθῶς ἐρύματι ἐς τὸ ἀσφαλὲς περιστείλας, ὀχύρωμα μὲν κατεστήσατο ἀμαχώτατον εἴ τις προσίοι, διαρκεῖ δὲ αὐτὸ φυλακτηρίῳ ἐπέρρωσε. Καισαρεῦσι μὲν οὖν τοῖς ἐν Καππαδόκαις οὕτω τὴν ἀσφάλειαν διεσώσατο. Ἦν δέ τι φρούριον ἐν Καππαδόκαις Μωκησὸς ὄνομα, ἐν μὲν τῷ ὁμαλεῖ κείμενον, σαθρὸν δὲ οὕτω γεγεννημένον ὥστε δὴ αὐτοῦ τὰ μὲν καταπεπτώκει, τὰ δὲ ἔμελλεν. ^[5]

Aed 5 4 16 ὅπερ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καθελὼν, τεῖχος ὠκοδομήσατο κομιδῇ μέγα ἐς τὰ πρὸς ἐσπέραν τοῦ πάλαι φρουρίου ἐν χωρίῳ ἀνάντει τε καὶ λίαν ὀρθίῳ καὶ ἀμηχάνῳ προσελθεῖν, εἴ τις προσίοι.

Aed 5 4 17 ἔνθα δὴ καὶ ἱερὰ τεμένη πολλὰ καὶ ξενῶνας καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ ἐδείματο καὶ ὅσα ἄλλα ἐνδείκνυται πόλιν εὐδαίμονα.

Aed 5 4 18 ἐξ οὗ δὴ καὶ εἰς μητροπόλεως ἀξίωμα ἦλθεν· οὕτω γὰρ πόλιν τὴν πρώτην τοῦ ἔθνους καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τὰ μὲν οὖν ἐν Καππαδόκαις τοιαῦτα ἐγγόνει. Ἐκ πόλεως δὲ Ἀντιοχείας, ἣ νῦν Θεοῦπολις ἐπικέκληται, ἐς Κιλικίαν ἰόντι παρ' αὐτὴν μάλιστα τὴν ὁδὸν προάστειόν ἐστι, Πλατανῶν ὄνομα· ταύτης δὴ τῆς πόλεως οὐ πολλῷ ἄποθεν τρίβος τε ἦν ἐκ παλαιοῦ σφιγγομένη ἐκ τῶν παρατεταμένων ὁρῶν ἐν στενῷ μάλιστα, ὄμβρων δὲ αὐτὴν ἐς χρόνου μῆκος ἐπικλυσάντων ἐξίτηλος ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον γεγεννημένη μετὰ κινδύνων τὰς διεξόδους παρείχετο ποιεῖσθαι τοῖς τῇδε ἰοῦσιν. ^[5]

Aed 5 5 2 ἅπερ ἐπεὶ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀκοῇ ἔλαβεν, ἐν βουλῇ τε καὶ προνοίᾳ πάσῃ πεποιημένος, ἅκεσιν εὐθύς τοῦ κακοῦ εὔρετο.

Aed 5 5 3 χρήματα γὰρ προέμενος ἀριθμοῦ κρείττονα, ὄρη τε τὰ ἐκείνη ἀνέχοντα ἐπὶ μακρότατον ἐκτεμῶν ἅπαντα καὶ νενικηκὼς τὰ ἀμήχανα, ὁδὸν ἀμαξήλατον ἐκ τοῦ παραλόγου καὶ τοῦ παραδόξου καὶ τὰ πρόσθεν ἀπόκρημνα ἔν τε τῷ ὑπτίῳ καὶ τῷ ἀνειμένῳ διεσκεύασατο, διαφανῶς ἐνδειξάμενος ὡς γνώμη προμηθεῖ καὶ χρημάτων ὑπερορώση οὐδὲν ἀνθρώπῳ ἄπορον γένοιτο. τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ ἐξείργασται. Πόλις δὲ πού ἐστιν ἐν Κίλιξιν ἢ Μοψουεστία, τοῦ μάντεως, ὡς φασιν, ἐκείνου τοῦ παλαιοῦ ἔργον. ^[5]

Aed 5 5 4 ταύτην ποταμὸς παραρρεῖ Πύραμος, τῇ μὲν πόλει γινόμενος ἐγκαλλώπισμα, γεφύρα δὲ μόνῃ διαβατὸς ὢν.

Aed 5 5 5 χρόνου δὲ πολλοῦ ἐπιρρεύσαντος πεπονηκέναι τῆς γεφύρας τὰ πλεῖστα ξυνέβη. ἐώκει τε πεσουμένοις αὐτίκα δὴ μάλα, καὶ τοῖς διαβαίνουσι διὰ ταῦτα ὁ θάνατος ἐν ὀφθαλμοῖς ἦν. πρᾶγμά τε εἰς σωτηρίαν ἐπινενοημένον τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, τῇ τῶν προεστηκότων ὀλιγωρίᾳ ἐγίνετο κινδύνου τε πολλοῦ καὶ φόβου αἰτία.

Aed 5 5 7 ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ διερρηκότα ἐπανορθώσας σπουδῇ ἅπαντα τῇ τε γεφύρᾳ καὶ τοῖς παριοῦσι τὴν ἀσφάλειαν ἀνέσώσατο, τὴν τε πόλιν ἀπέδειξεν αὐθις τὴν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀκινδύνως ἀναδουμένην εὐπρέπειαν. Ἔστι δὲ τις μετ' αὐτὴν Ἀδανα πόλις, ἥς δὴ ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ποταμὸς φέρεται Σάρως ὄνομα, ἐκ τῶν ἐν Ἀρμενίοις ὁρῶν κατιών. ^[5]

Aed 5 5 9 ναυσίπορος δὲ ὁ Σάρως ἐστὶ καὶ ἀνδράσι πεζοῖς οὐδαμῇ ἐσβατός. γέφυρα οὖν ἐκ παλαιοῦ τῇδε ὑπερφυῆς τε ἀποτετόρνευται καὶ λόγου ἀξία.

Aed 5 5 10

γεγένηται δὲ τρῶπῳ τοιῷδε. λίθων μὲν εὐμεγεθῶν οἰκοδομαίαι πολλαχῇ τοῦ ποταμοῦ ἐκ τῆς γῆς ἐπανεστήκασιν ἐς μέγα τι πάχος διήκουσαι, καὶ τῷ ποταμῷ κατὰ μὲν τὸ εὖρος ξυνεξικνούμεναι, τὸ δέ γε ὕψος πολλῷ ὑπερβάλλουσαι τῷ ὑπεραίροντι.

Aed 5 5 11 ὑπερθέν τε δυοῖν κατὰ μέσον ἀψίδες ἐν τῷ μετεώρῳ ἐπηρμέναι ἀνέχουσιν ὕψους ἐς μέγα τι χρῆμα. ταύτης δὲ τῆς τῶν λίθων ξυνθήκης, ἥ κατὰ τὸ ὕδωρ οὔσα ἐτύγχανεν, ἄτε ῥοθίῳ μαχομένης πολλῷ, ἐπὶ χρόνου μῆκος ἀπέραντον ὅσον διεφθάρθαι τὰ πλεῖστα ξυνέβη. ^[5]

Aed 5 5 12 οὐκ εἰς μακράν τε ἡ γέφυρα πᾶσα τῷ ποταμῷ ἐμπεσεῖσθαι ἐπίδοξος ἦν. ἐγίνετό τε αἰεὶ ἐν εὐχῇ τῶν διαβαινόντων ἐκάστῳ ἐν τῇ κατ' αὐτὸν διαβάσει τὴν τοῦ χρόνου στιγμὴν διαμεῖναι μόνον ἐν τῷ βεβαίῳ τὴν γέφυραν.

Aed 5 5 13 ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐτέραν τινὰ τῷ ποταμῷ πορείαν ὀρύξας, ἐκείσε μὲν αὐτὸν ἐπὶ καιροῦ μεταπορεύεσθαι διωθήσατο, ὕδατος δὲ χωρὶς τὴν οἰκοδομίαν λαβών, ἥσπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, καὶ αὐτῆς τὰ πεπονθότα περιελὼν ἀνωκοδομήσατο οὐδεμιᾷ μελλήσει, τόν τε ποταμὸν αὖθις ἐς τὴν πρόσθεν ὁδὸν ἐπανήγαγεν, ἣν κοίτην καλοῦσι. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε κεχώρηκε. Κύδνος δὲ ποταμὸς κατὰ πόλιν μέσσην Ταρσὸν φέρεται. ^[5]

Aed 5 5 14 καὶ χρόνον μὲν τὸν ἄλλον οὐδὲν ἄχαρι διαπεπραγμένος φαίνεται πώποτε, ἅπαξ δὲ αὐτῷ ξυνηνέχθη ποτὲ τὰ ἀνήκεστα διεργάσασθαι ἐξ αἰτίας τοιαύσδε.

Aed 5 5 15 τοῦ μὲν καιροῦ ἀμφὶ τροπὰς ἑαρινὰς ἦν [ἡ ὥρα]· νότος δὲ ἄνεμος ἐξαπιναίως ἐπιπνεύσας πολὺς τὰς χιόνας διέλυσε πάσας, αἷς δὲ χειμῶνος ὥρᾳ ἐπιπεσούσαις τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος ἐκεκάλυπτο σχεδόν τι ὅλον.

Aed 5 5 16 ῥύακες οὖν ὑδάτων πανταχόθεν ξυνέρρεον τῶν ἐκείνῃ σκοπέλων, αἱ τε χαράδραι χειμάρρους ἀφίεσαν πᾶσαι, καὶ κρήναις πολλαῖς αἱ τε ὑπώρειαι καὶ οἱ πρόποδες ὀρῶν τῶν Ταυρείων κατάρρυτοι ἦσαν.

Aed 5 5 17 τούτοις οὖν ὁ Κύδνος τοῖς ὕδασι κυματίας γεγεννημένος, ἐπεὶ ἐς αὐτὸν ἐν γειτόνων ὄντα ἐπεσέβαλλον, ἅμα δὲ οἱ καὶ ὄμβρων ἐπιγενομένων πολλῶν, τὰ μὲν Ταρσέων προάστεια πάντα, ὅσα πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένα ἐτύγχανε, κατακλύσας εὐθὺς ἐξίτηλα τὸ παράπαν ἐποίει· ἐπὶ τὴν πόλιν δὲ μορμύρων ἦει καὶ τὰς γεφύρας βραχείας οὔσας περιελὼν τὰς τε ἀγορὰς συνεῖχεν ἀπάσας τὰς τε ἀγυῖας ὑπερέβλυζε καὶ τοῖς οἴκοις καὶ ὑπερώοις ἐπιπολάζων ἐπὶ μέγα ἐχώρει. ^[5]

Aed 5 5 18 νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἡ πόλις ὅλη ἐν κινδύνῳ διαγέγονε καὶ σάλῳ τοιούτῳ, καὶ μόλις ἐν ὑστάτῳ ὁ ποταμὸς οὗτος κατὰ βραχὺ ἀπολωφήσας ἐν τοῖς εἰωθόσι γέγονεν αὖθις.

Aed 5 5 19 ἅπερ ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἤκουσεν, ἐπενόει τοιάδε. πρῶτα μὲν ἐτέραν πρὸ τῆς πόλεως διεσκευάσατο τῷ ποταμῷ κοίτην, ὅπως ἐνταῦθα διασχιζόμενος ἐκατέρωθί τε μερίζων τὸν ῥοῦν κατὰ ἥμισυ γεγυνώς μάλιστα ἐπὶ Ταρσὸν ἴοι. ^[5]

Aed 5 5 20 ἔπειτα δὲ τὰς γεφύρας παρὰ πολὺ εὐρυτέρας πεποιημένος κρείσσους ἀπειργάσατο εἶναι ἢ πλημύροντι βιασθῆναι τῷ Κύδνῳ. ταύτῃ τε διεπράξατο φόβου καὶ κινδύνου ἐκτὸς ἐς πάντα τὸν χρόνον οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν. Τὰ μὲν οὖν ἐν Κίλιξιν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταύτῃ πῃ ἔσχεν.

Aed 5 6 1 ἐν δὲ Ἱεροσολύμοις ἱερὸν τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ὥπερ ἄλλο εἰκασθῆναι οὐδὲν οἷόν τέ ἐστι.

Aed 5 6 2 νέαν ἐκκλησίαν καλοῦσι τὸ ἱερὸν οἱ ἐπιχώριοι· ὅπερ δὴ ὁποῖόν ποτέ ἐστιν, ἐγὼ δηλώσω, τοσοῦτον ὑπειπών, ὡς ἡ πόλις ἥδε λοφώδης μὲν ἐστιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, οὐ γεώδεις δὲ οἱ λόφοι εἰσίν, ἀλλ' ἔν τε τραχεῖ καὶ ἀποκρήμνῳ ἐπανεστήκασι, τὰς ἀμφόδους ἐν κλίμακος τρῶπῳ ἀπὸ τοῦ ὀρθίου ἐς τὸ πρηνὲς κατατείνοντες. ^[5]

Aed 5 6 3 τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς πόλεως οἰκοδομήματα ἅπαντα ἐφ' ἐνὸς χωρίου συμβαίνει εἶναι, ἢ ἐπὶ λόφου πεποιημένα, ἢ ἐν τῷ χθαμαλῷ κατὰ τὸ ἀναπεπταμένον τῆς γῆς, τοῦτο δὲ μόνον τὸ ἱερὸν οὐ ταύτῃ πῃ ἔχει.

- Aed 5 6 4 ἐπέστελλε γὰρ αὐτὸ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ προὔχοντι γενέσθαι τῶν λόφων, δηλώσας ὅποιον τὰ τε ἄλλα δεήσει καὶ τὸ εὖρος αὐτῷ καὶ μήκος εἶναι.
- Aed 5 6 5 οὐκ ἀπέχρησέ τε κατὰ τὴν βασιλέως ἐπίταξιν πρὸς τοῦ ἔργου τὴν χρεῖαν ὁ λόφος, ἀλλὰ τοῦ ἱεροῦ τὸ τεταρτημόριον ἀπελέλειπτο πρὸς τε ἄνεμον νότον καὶ ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ἵνα δὴ ὀργιάζειν τοῖς ἱερεῦσι θέμις.
- Aed 5 6 6 διὸ δὴ ἐπενόουν τάδε, οἷς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπέκειτο. ἀπορριψάμενοι τὰ θεμέλια εἰς γῆς τῆς ὑπτίας τὰ ἔσχατα, οἰκοδόμημα πεποιήνται συνεπανεστηκὸς τῷ σκοπέλῳ.
- Aed 5 6 7 ἐπειδὴ τε ἄνω κατὰ τὴν ἀκρωνυχίαν ἐγένοντο, τῶν τοίχων καθύπερθε θόλους ἐνθέμενοι συνάπτουσι τὴν οἰκοδομίαν τῷ ἄλλῳ τοῦ τεμένους ἐδάφει.
- Aed 5 6 8 ταύτῃ τε ὁ νεὼς πῇ μὲν ἐπὶ πέτρας ἰσχυρᾶς ἵδρυται, πῇ δὲ ἡώρηται, τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως μέγεθος ἄλλο ἐπιτεχνησαμένης τῷ λόφῳ.
- Aed 5 6 9 ταύτης δὲ δὴ τῆς οἰκοδομίας οἱ λίθοι οὐ τοιοῖδε εἰσὶ μέγεθος, ὁποίους ἴσμεν.
- Aed 5 6 10 πρὸς γὰρ τοῦ χωρίου τὴν φύσιν οἱ ἐπιδημιουργοὶ τοῦ ἔργου τοῦδε διαμαχόμενοι ὕψος τε ἀντιτεταγμένον τῷ σκοπέλῳ διαπονούμενοι, τῶν ξυνειθισμένων ὀλιγωρηκότες ἀπάντων ἐπὶ τὰ παράδοξα καὶ ὅλως ἀγνώτα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐχώρουν. ^[5]
- Aed 5 6 11 πέτρας οὖν ὑπερμεγέθεις ἐκ τῶν ὁρῶν ὑποτεμνόμενοι, ἅπερ οὐρανομήκη ἐν τοῖς πρὸ τῆς πόλεως χωρίοις ἀνέχει, ξύσαντές τε αὐτὰς ἐπισταμένως, ἐνταῦθα ἦγον τρόπῳ τοιῷδε.
- Aed 5 6 12 ἀμάξας μὲν ταῖς πέτραις ἐτεκτῆναντο μεγέθει ἴσας, ἕνα δὲ λίθον ἐνετίθεντο ἀμάξῃ ἐκάστη, βόες τε ἀριστίνδην πρὸς βασιλέως ξυνειλεγμένοι κατὰ τεσσαράκοντα σὺν τῇ ἀμάξῃ τὸν λίθον ἐφεῖλκον. ἀλλ' ἐπεὶ τὰς ἐς τὴν πόλιν φερούσας ὁδοὺς ταύτας δὴ φέρειν τὰς ἀμάξας ἀμήχανα ἦν, ἐκτέμνοντες ἐπὶ πλεῖστον τὰ ὄρη ἐσιτητὰ ταῖς ἐπιγενομέναις ἀμάξαις ἐποίουν, οὕτως τε περιμήκη ἀπειργάσαντο τὸν νεών, ἥπερ βουλομένῳ τῷ βασιλεῖ ἦν.
- Aed 5 6 14 εὐρὸς τε αὐτῷ κατὰ λόγον πεποιημένοι, τέγος ἐπιθεῖναι τῷ ἱερῷ ὥς ἥκιστα εἶχον.
- Aed 5 6 15 δρυμοὺς τε οὖν καὶ δάση πάντα περιόντες, καὶ εἴ ποῦ τι χωρίον ἠκούετο οὐρανομήκεσι κατάφυτον δένδροις, ὕλην τινὰ εὖρον ἀμφιλαφεῖ, κέδρους φέρουσας ἐς ὕψος ἐξικνουμένας ἀπέραντον ὅσον, αἷς δὴ τὴν ὀροφὴν τῷ νεῷ ἔθεντο, ὕψος αὐτῷ κατὰ μέτρον πεποιημένοι, ἐς ὅσον τε εὐρύνεται καὶ ἐς τὸ μήκος ἐξάγεται. ^[5]
- Aed 5 6 16 ταῦτα μὲν οὖν δυνάμει τε ἀνθρωπεΐα καὶ τέχνῃ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐξεργάσατο. ἐπέδωκε δὲ καὶ ἡ τῆς εὐσεβείας ἐλπίς ἀμειβομένη αὐτὸν τῇ τιμῇ, καὶ ξυνεπιλαμβάνουσα τὸ σπούδασμα τοῦτο.
- Aed 5 6 17 τῷ μὲν γὰρ ἱερῷ πανταχόσε κίωνων ἔδει τό τε εἶδος οὐκ ἀποδεόντων τοῦ ἀμφὶ τὸ τέμενος κάλλους καὶ τοιούτων τὸ μέγεθος, οἷοι δὴ ὄντες ἀντέχειν ἐς τὸ ἄχθος τῶν ἐγκειμένων σφίσιν ἔμελλον.
- Aed 5 6 18 ἡ δὲ χώρα ἐν τῇ μεσογείᾳ κειμένη τῆς θαλάσσης πολλῷ ἄποθεν, ὄρεσί τε πανταχόθεν ἀποπεφραγμένη ἀποτόμοις τισίν, ἥπερ μοι εἴρηται, ἄπορον τοῖς τεκταινομένοις τὸ ἔδαφος ἐποίει κίονας ἐτέρωθεν εἰσκομίζεσθαι.
- Aed 5 6 19 ἀλλὰ βασιλέως δυσφορουμένου τῇ τοῦ ἔργου ἀμνηχανία, λίθου φύσιν ὁ θεὸς ἐπιτηδείως ἐς τοῦτο ἔχουσιν ἐν τοῖς ἄγχιστα ὄρεσιν ἔδειξεν, ἥ οὐσάν τε καὶ κρυπτομένην τὰ πρότερα, ἥ νῦν γενομένην.
- Aed 5 6 20 ἐπ' ἀμφοτέρω δὲ πιστὸς ὁ λόγος τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν θεὸν ἀναφέρουσιν.
- Aed 5 6 21 ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀνθρωπεΐα δυνάμει πάντα σταθμώμενοι πολλὰ ἐς τὸ ἀδύνατον ἀποκεκρίσθαι οἰόμεθα, τῷ δὲ θεῷ τῶν πάντων οὐδὲν οὔτ' ἂν ἄπορον οὔτ' ἀμήχανον γένοιτο.

- Aed 5 6 22 κιόνων τοίνυν ἐνθένδε μέγα τι χρήμα ὑπερμεγεθῶν τε καὶ ἀπομιμουμένων τῷ χρώματι πυρός τινα φλόγα, πανταχόθεν ὑποστηρίζουσι τὸν νεών, οἱ μὲν ἔνερθεν, οἱ δὲ ὕπερθεν, οἱ δὲ ἄμφι τὰς στοᾶς αἱ περιβάλλουσι τὸ ἱερὸν ὅλον, πλην τῆς πρὸς ἑω τετραμμένης πλευρᾶς ὥνπερ δύο ἐστᾶσι πρὸ τῆς τοῦ νεῶ θύρας ὑπερφυεῖς ἄγαν καὶ τῶν ἐν γῇ τῇ πάσῃ κιόνων ἴσως οὐδενὸς δεύτεροι. ^[5]
- Aed 5 6 23 στοᾶ τις ἐκδέχεται ἐντεῦθεν ἑτέρα ἐπὶ τοῦ νάρθηκος ὠνομασμένη, οἶμαι, τῷ μὴ εὐρύνεσθαι.
- Aed 5 6 24 αὐλὴ μετὰ ταύτην κίοσιν ὁμοίοις ἐν τετραπλεύρῳ ἀνεχομένη· θύραι μέταυλοι ἱεροπρεπεῖς οὕτως, ὥστε μηνύουσι τοῖς ἔξω ἰοῦσιν ὁποῖω ποτὲ θεάματι ἐντυχεῖν μέλλουσι. προπύλαια τὸ ἐνθένδε θαυμάσια οἶα, καὶ τις ἐπὶ κιόνων δυοῖν ἐπαιρομένη ἀψὶς ἐς ἄφατον ὕψος. ^[5]
- Aed 5 6 25 προϊόντι δὲ πρόσω ἡμίκυκλα δύο, ἀλλήλοις ἀντιπρόσωπα ἐκατέρωθεν τῆς ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὁδοῦ ἐστᾶσι· ξενῶνες δὲ τῆς ἑτέρας ἐφ' ἑκάτερα δύο, Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἔργον· ἄτερος μὲν ξένοις ἐνδημοῦσι καταλυτήριον, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἀναπαστήριον νοσοῦσι πτωχοῖς. ^[5]
- Aed 5 6 26 τοῦτον δὲ τὸν τῆς θεοτόκου νεῶν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καὶ προσόδῳ ἐτίμησε χρημάτων μεγάλων. τὰ μὲν οὖν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταύτῃ πη ἔσχεν. Ἔστι δὲ πόλις ἐπὶ Παλαιστίνης, Νεάπολις ὄνομα· ἐφ' ἧς δὴ ὄρος ὑψηλὸν ἀνέχει, Γαριζὶν ὄνομα.
- Aed 5 7 2 τοῦτο δὲ τὸ ὄρος κατ' ἀρχὰς μὲν οἱ Σαμαρεῖται εἶχον· ὡς εὐξόμενοί τε ἀνέβαινον ἐς τὴν τοῦ ὄρους ὑπερβολήν, οὐδένα ἀνιέντες καιρόν· οὐχ ὅτι νεῶν τινα ἐνταῦθα ὠκοδομήσαντο πώποτε, ἀλλὰ τὴν ἀκρώρειαν αὐτὴν σεβόμενοι ἐτεθήπεσαν πάντων μάλιστα. ^[5]
- Aed 5 7 3 ἡνίκα δὲ Ἰησοῦς ὁ τοῦ θεοῦ παῖς ἐν σώματι ὢν, τοῖς τῇδε ἀνθρώποις ὠμίλει, γέγονεν αὐτῷ πρὸς γυναῖκα τῶν τινα ἐπιχωρίων διάλογος· ταύτῃ τε ἐπὶ τῷ ὄρει πυνθανομένη ὑπεῖπεν ὡς χρόνῳ ὕστερον οὐχ οἱ Σαμαρεῖται προσκυνήσουσιν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει, ἀλλ' ἐνταῦθα αὐτὸν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι, τοὺς Χριστιανούς παραδηλώσας· ἐγένετό τε προϊόντος τοῦ χρόνου ἔργον ἢ πρόρρησις. ^[5]
- Aed 5 7 4 οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν τὸν ὄντα θεόν. ἐγένετο δὲ τρόπῳ τοιῷδε.
- Aed 5 7 5 ἐπὶ Ζήνωνος βασιλεύοντος ἄθροοι ἐξαπιναιῶς οἱ Σαμαρεῖται γενόμενοι ἐπεισηδῶσιν ἐν Νεαπόλει τοῖς Χριστιανοῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν Πεντηκοστὴν καλουμένην ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ αὐτῶν τε πολλοὺς διαχρῶνται, καὶ ὅσπερ ἦν αὐτοῖς ἐπίσκοπος τότε, Τερεβίνθιος ὄνομα, καταλαβόντες ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ἐστῶτα τραπέζης, καὶ ἱεουργοῦντα τὰ ἄρρητα ξίφεσι παίοντες, ἄλλως τε συγκόπτουσι καὶ τοὺς τῶν χειρῶν ἀφαιροῦνται δακτύλους, ἔς τε τὰ μυστήρια ὕβρισαν, ὡς δρᾶσαι μὲν Σαμαρεῖταις προσήκει, σιωπᾶν δὲ ἡμῖν. ^[5]
- Aed 5 7 6 ὁ δὲ ἱερεὺς οὗτος αὐτίκα ἐν Βυζαντίῳ γενόμενος, τῷ τότε βασιλεῖ ἐς ὅψιν ἦκων, ἐπέδειξέ τε τὸ πάθος καὶ τὰ ξυνεχθέντα σημάνας καὶ τοῦ Χριστοῦ τῆς προρρήσεως ὑπομνήσας, τιμωρόν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν ἐδεῖτο γενέσθαι.
- Aed 5 7 7 Ζήνων δὲ βασιλεὺς τοῖς ξυμπεπτωκόσι ξυνταραχθεῖς, κόλασίν τε ἀποχρώντως ἐς τοὺς τὰ δεινὰ δεδρακότας πεποιήται οὐδεμιᾷ ὀκνήσει· ἔκ τε ὄρους τοῦ Γαριζὶν τοὺς Σαμαρεῖτας ἐξελάσας, εὐθὺς Χριστιανοῖς τε αὐτὸ παραδίδωσιν, ἐκκλησίαν τε ἄνω δειμάμενος τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκε, τειχισάμενος τὸ ἱερὸν τοῦτο δῆθεν τῷ λόγῳ, τὸ δὲ ἀληθὲς ἀποτριγνώσας. ^[5]
- Aed 5 7 8 καὶ φρουρὰν στρατιωτῶν κατεστήσατο, κάτω μὲν ἐν τῇ πόλει πολλῶν, ἐν δὲ τῷ τειχίσματι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ οὐ πλέον ἢ δέκα.
- Aed 5 7 9 οἷς δὴ Σαμαρεῖται ἀχθόμενοι ἥσχαλλον μὲν ἐς τὰ μάλιστα καὶ δυσφορούμενοι ἀπηξίουν τὰ σφίσι παρόντα, δέει δὲ τῷ ἐκ βασιλέως δυσωπούμενοι σιωπῇ εἶχοντο.
- Aed 5 7 10 προϊόντος δὲ χρόνου, Ἀναστασίου τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος, τοιόνδε τι ξυνηνέχθη γενέσθαι.

- Aed 5 7 11 τινές τῶν Σαμαρειτῶν, γυναικὸς ὑποθήκη ἀναπεισθέντες, ἀναβαίνουνσι μὲν παρὰ δόξαν κατὰ τὸ τοῦ ὄρους κρημνῶδες, ἐπεὶ τῆς ἀνόδου, ἢ ἐκ τῆς πόλεως ἐνταῦθα ἄγει, ἐς τὸ ἀκριβὲς φυλασσομένης, ἐνθὲνδε αὐτοῖς ἀποπειρᾶσθαι τῆς ἀναβάσεως ἀδύνατα ἦν. ^[5]
- Aed 5 7 12 ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐξαπινάίως γενόμενοι κτείνουνσι μὲν τοὺς ἐνταῦθα φρουροὺς, μετακαλοῦσι δὲ τοὺς ἐν τῇ πόλει Σαμαρείτας φωνῇ ἐξαισίᾳ.
- Aed 5 7 13 οἱ δὲ τοὺς στρατιώτας δειμαίνοντες συνεπιτίθεσθαι τοῖς ἐγκεχειρηκόσιν οὐδαμῇ ἤθελον.
- Aed 5 7 14 οὐ πολλῶ τε ὕστερον ὁ τὴν χώραν ἐπιτροπεύων (Προκόπιος δὲ ἦν ἐξ Ἑδέσσης πόλεως, ἀνὴρ λόγιος) τοὺς τὰ δεινὰ δεδρακότας συλλαβὼν ἔκτεινε. τοῦ μέντοι ὀχυρώματος οὐδ' ὥς τις λόγος ἢ πρόνοια παρὰ τοῦ βασιλέως τηνικάδε γεγένηται.
- Aed 5 7 16 ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, καίπερ τοὺς Σαμαρείτας ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐπὶ τὸ εὐσεβέστερον μεταθέμενος καὶ καταστησάμενος Χριστιανούς εἶναι, τὸ μὲν παλαιὸν τῆς ἐν τῷ Γαριζὶν ἐκκλησίας τείχισμα ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος εἶασεν ἀποτετριγχωμένον, ἥπερ μοι εἴρηται, ἐτέρῳ δὲ αὐτὸ ἔκτοσθεν τείχει περιβαλὼν ἄμαχον διεπράξατο παντάπασιν εἶναι. ^[5]
- Aed 5 7 17 ἐνταῦθα δὲ καὶ ἱερὰ πέντε Χριστιανῶν ἀνενεώσατο πρὸς τῶν Σαμαρειτῶν καταφλεχθέντα. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε εἴργασται. Ἐν δὲ τῇ πάλαι μὲν Ἀραβίᾳ, νῦν δὲ Παλαιστίνῃ τρίτῃ καλουμένῃ, χώρα μὲν ἔρημος ἐπὶ μακρὸν κατατείνει, καρπῶν τε καὶ ὑδάτων καὶ πάντων ἀγαθῶν ἄφορος.
- Aed 5 8 1 καὶ ὄρος ἀπότομόν τε καὶ δεινῶς ἄγριον ἀποκρέμαται ἄγχιστά πη τῆς Ἐρυθρᾶς καλουμένης θαλάσσης, Σινὰ ὄνομα. ^[5]
- Aed 5 8 2 οὐδὲν δέ μοι ἀμφὶ τοῖς ἐκείνῃ χωρίοις ἀναγράψασθαι ἀναγκαῖον ἐνταῦθα τοῦ λόγου, ἐπεὶ ἅπαντά μοι τά τε κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ τὸν Ἀραβικὸν καλούμενον κόλπον, Αἰθιοπίας τε τοὺς Αὐξωμίτας καὶ τὰ τῶν Ὀμηριτῶν Σαρακηνῶν γέννη ἀκριβολογουμένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις· ἵνα δὴ καὶ τοῦτό μοι διδιήγηται, ὅντινα τρόπον Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸν Φοινικῶνα προσεποίησε τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ. ταῦτα μὲν οὖν τούτου δὴ ἔνεκα λέγειν ἀφήμι, ὥς μὴ ἀπειροκαλίας ἀνενέγκοιμι δόξαν. ^[5]
- Aed 5 8 4 ἐν τούτῳ δὲ τῷ Σινᾷ ὄρει μοναχοὶ ὥκηνται, οἷς ἐστὶν ὁ βίος ἡκριβωμένη τις μελέτη θανάτου, ἐρημίας τῆς σφίσι φιλτάτης ἀδεέστερον ἀπολαύουσι.
- Aed 5 8 5 τούτοις δὲ τοῖς μοναχοῖς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς (ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὅτου ἐφεῖντο, ἀλλὰ κρείσσους τῶν ἀνθρωπείων ἀπάντων εἰσίν, οὐδέ τι κεκτῆσθαι οὐδὲ θεραπεύειν τὰ σώματα, οὐ μέντοι οὐδὲ ἄλλου ὅτουοῦν ὀνίνασθαι ἐν σπουδῇ ἔχουσιν) ἐκκλησίαν ὠκοδομήσατο, ἥνπερ τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ὅπως δὴ αὐτοῖς ἐνταῦθα ἐξῇ εὐχομένοις τε καὶ ἱερωμένοις διαβιώναι. ^[5]
- Aed 5 8 6 ταύτην δὲ τὴν ἐκκλησίαν οὐ κατὰ τοῦ ὄρους ἐδείματο τὴν ὑπερβολὴν, ἀλλὰ παρὰ πολὺ ἔνερθεν.
- Aed 5 8 7 ἀνθρώπῳ γὰρ ἐν τῇ ἀκρωρείᾳ διανυκτερεύειν ἀμήχανά ἐστιν, ἐπεὶ κτύποι τε διηνεκὲς καὶ ἕτερα ἅττα θειότερα νύκτωρ ἀκούονται, δύναμιν τε καὶ γνώμην τὴν ἀνθρωπεῖαν ἐκπλήσσοντα. ἐνταῦθά ποτε τὸν Μωσῆα φασὶ πρὸς τοῦ θεοῦ τοὺς νόμους παραλαβόντα ἐξενεγκεῖν.
- Aed 5 8 9 ἐς δὲ τοῦ ὄρους τὸν πρόποδα καὶ φρούριον ἐχυρώτατον ὁ βασιλεὺς οὗτος ὠκοδομήσατο, ὥς μὴ ἐνθὲνδε Σαρακενοὶ βάρβαροι ἔχοιεν ἅτε τῆς χώρας ἐρήμου οὔσης, ἥπερ μοι εἴρηται, ἐσβάλλειν ὥς λαθραιότατα ἐς τὰ ἐπὶ Παλαιστίνης χωρία. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε πεποιήται. ^[5]
- Aed 5 8 10 ὅσα δὲ κἂν τοῖς μοναστηρίοις πεποιήται τοῖς τῇδὲ τε <καὶ> κατὰ τὴν ἄλλην ἐφ' ὧν οὖσιν, αὐτίκα δὴ μοι ὥς ἐν κεφαλαίῳ γεγράφεται. Μοναστήρια μὲν οὖν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνενεώσατο τάδε.

- Aed 5 9 1 τὸ τοῦ ἁγίου Θαλελαίου. τὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου.
- Aed 5 9 3 τὸ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἰορδάνου. ξενῶνα ἐν Ἱεριχῶ.
- Aed 5 9 5 ἐκκλησίαν τῆς θεοτόκου ἐν Ἱεριχῶ. τὸ τῶν Ἰβήρων ἐν Ἱεροσολύμοις.
- Aed 5 9 7 τὸ τῶν Λαζῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἱεροσολύμων. τὸ τῆς ἁγίας Μαρίας ἐν τῷ ὄρει τῶν Ἐλαιῶν.
- Aed 5 9 9 τὸ τῆς πηγῆς τοῦ ἁγίου Ἐλισσαίου ἐν Ἱεροσολύμοις. τὸ Σιλέθεως.
- Aed 5 9 11 τὸ τοῦ ἄββᾶ Ῥωμανοῦ. ἐν Βηθλεὲμ τὸ τεῖχος ἀνενέωσε.
- Aed 5 9 13 τὸ τοῦ ἄββᾶ Ἰωάννου ἐν Βηθλεὲμ. Φρέατα δὲ ἡ δεξαμενὰς ὠκοδομήσατο οὕτως· εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Σαμουὴλ φρέαρ καὶ τεῖχος.
- Aed 5 9 16 εἰς τὸ τοῦ ἄββᾶ Ζαχαρίου φρέαρ. εἰς τὸ Σωσάννης φρέαρ.
- Aed 5 9 18 εἰς τὸ Ἀφελίου φρέαρ. εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῃ φρέαρ.
- Aed 5 9 20 εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Σεργίου ἐν ὄρει καλουμένῳ Κισσερῶν φρέαρ. τὸ τεῖχος Τιβεριάδος.
- Aed 5 9 22 τὸ ἐν Βόστρᾳ πτωχεῖον. Φοινίκης τὸν οἶκον τῆς θεοτόκου ἐν Πορφυρεῶνι.
- Aed 5 9 24 μοναστήριον τοῦ ἁγίου Φωκᾶ ἐν ὄρει. τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου Σεργίου ἐν Πτολεμαΐδι.
- Aed 5 9 26 ἐν Δαμασκῶ οἶκον τοῦ ἁγίου Λεοντίου. ὑπὸ Ἀπάμειαν πτωχεῖον τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ ἀνενέωσατο.
- Aed 5 9 28 τεῖχος τοῦ μακαρίου Μάρωνος. ὑπὸ Θεοῦπολιν τὴν ἐκκλησίαν Δάφνης ἀνενέωσεν.
- Aed 5 9 30 ἐν Λαοδικεῖᾳ τὸν ἁγίου Ἰωάννου ἀνενέωσε. Μεσοποταμίας· μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἀνενέωσε.
- Aed 5 9 32 μοναστήρια Δέλφραχis, Ζηβίνου, Θεοδότου, Ἰωάννου, Σαρμαθῆς, Κυρήνου, Βεγαδαίου. μοναστήριον εἰς τὸ Ἀπάδνας ἐν Ἰσαυρίᾳ.
- Aed 5 9 34 πόλεως Κουρίκου λουτρὸν <καὶ> πτωχεῖον ἀνενέωσε. τὸ πτωχεῖον τοῦ ἁγίου Κόνωνος.
- Aed 5 9 36 τὸν ἀγωγὸν αὐτοῦ ἀνενέωσεν ἐν Κύπρῳ. οἶκον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ ἐν Παμφυλίᾳ.
- Aed 5 9 38 πτωχεῖον τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ ἐν Ἐμπορίῳ ἐπὶ κλην ἐπινείου πόλεως Πέργης τῆς Παμφυλίας. ΛΟΓΟΣ ς’.
- Aed 6 1 1 Ταῦτα μὲν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ τῇδε πεποιήται. ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ ἐξείργασται τάδε. Νεῖλος ποταμὸς οὐκ ἄχρι ἐς τὴν Ἀλεξανδρείαν φέρεται, ἀλλ’ ἐπὶ πόλισμα ἐπιρρεύσας, ὃ δὴ Χαιρέου ἐπονομάζεται, ἐπ’ ἀριστερὰ τὸ λοιπὸν ἵεται, ὅρια τὰ γε Ἀλεξανδρέων ἀπολιπών.
- Aed 6 1 2 διὸ δὴ οἱ πάλοι ἄνθρωποι, ὡς μὴ ἀμοιροίη τὸ παράπαν ἡ πόλις, διώρυχα ἐκ τῆς Χαιρέου κατορύξαντες βαθεῖάν τινα βραχεῖα τοῦ ποταμοῦ ἐς αὐτὴν ἐκροῇ διεπράξαντο ἐσιτητὰ εἶναι. οὗ δὴ καὶ ἄλλας τινὰς ἐκροὰς ἐκ λίμνης Μαρίας ἐσβάλλειν ξυμβαίνει. ^[5]
- Aed 6 1 3 ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς διώρυχος μεγάλαις μὲν ναυσὶ πλώϊμα οὐδαμῇ γίνεται, ἐς λέμβους δὲ τὸν Αἰγύπτιον σῖτον ἐκ τῆς Χαιρέου μεταβιάσαντες, οὕπερ καλεῖν διαρῆματα νενομίκασιν, ἕς τε τὴν πόλιν διακομίζουσιν, ἵνα δὴ ἐξικνεῖσθαι δυνατὰ ἐστὶ τῷ κατὰ τὴν διώρυχα ποταμῷ, καὶ κατατίθενται ἐν χώρῳ ὅνπερ Ἀλεξανδρεῖς καλοῦσι Φιάλην. ^[5]
- Aed 6 1 4 ἀλλ’ ἐπειδὴ τῷ δήμῳ ἐς στάσιν πολλάκις καθισταμένῳ ἐνταῦθα διολωλέναι τῷ σίτῳ ξυνέβη, βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τειχίσματι τόνδε τὸν χώρον περιβαλὼν τὴν ἐπὶ τῷ σίτῳ ἐπιβουλὴν ἀνεχαίτισε. ταῦτα μὲν οὖν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ταύτῃ ἐξείργασται. ^[5]
- Aed 6 1 5 ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐπ’ Αἰγύπτου ἡμᾶς ἤγαγε τῆς Λιβύης ὁμόρου τανῦν ὁ λόγος, φέρε δὴ καὶ ὅποσα διαπέπρακται αὐτῷ ἐνταῦθα δηλώσωμεν, ἐπεὶ καὶ Λιβύην ζύμψαν ὁ βασιλεὺς οὗτος ὑπὸ βαρβάροις κειμένην εὐρὼν τῇ ἄλλῃ ἐνήψε Ῥωμαίων ἀρχῇ. Νεῖλος μὲν ὁ ποταμὸς ἐξ Ἰνδῶν ἐπ’ Αἰγύπτου φερόμενος δίχα τέμνει τὴν ἐκείνη γῆν ἄχρι ἐς θάλασσαν. ^[5]

- Aed 6 1 6 ἡ δὲ σχιζομένη τῷ ρείθρῳ καὶ ὀνόμασι διακέκριται τὸ ἐνθὲνδε δυοῖν.
- Aed 6 1 7 τὰ μὲν γὰρ ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ Ἀσία ὀνόμασται μέχρι που ἐς Φᾶσιν τὸν Κόλχον, ὅσπερ Ἀσίαν τε διορίζει καὶ γῆν τὴν Εὐρώπην, ἣ μέχρι ἐς πορθμεῖα τὰ Κιμμέρια καὶ ποταμὸν Τάναϊν.
- Aed 6 1 8 τούτων γὰρ δὴ ἔνεκα διαμάχονται πρὸς ἀλλήλους οἱ ταῦτα σοφοί, ἥπερ ἐν λόγοις μοι τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται περιηγουμένῳ τὸν Εὐξείνιον καλούμενον πόντον.
- Aed 6 1 9 τὰ δὲ δὴ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Νείλου Λιβύη ἐκλήθη μέχρι ἐς ὠκεανόν, ὅσπερ ἐς δύοντά που τὸν ἥλιον ἐκατέραν ἡπειρον διορίζει, ἐκροήν τε ἀφιεῖς τινα καὶ θάλασσαν τήνδε ποιούμενος. ἡ μὲν οὖν ἄλλη Λιβύη ξύμπασα ὀνόματα κατὰ χώραν ἐκάστην ἕτερα ἅττα διακεκλήρωται, ἐκ τῶν ἐκείνη ἐπιγενομένων, ὡς τὸ εἶκός, ἐπικληθεῖσα.
- Aed 6 1 11 ἡ μέντοι ἐκ τῶν Ἀλεξανδρείας ὀρίων ἄχρι ἐς πόλιν Κυρήνην διήκουσα ἐπὶ Πενταπόλεως ἐστίν, ἐπὶ τούτου δὴ μόνου τοῦ ὀνόματος Λιβύη καὶ νῦν ἐπικέκληται.
- Aed 6 1 12 ἐνταῦθα πόλις ἐστὶν ἡμέρας ὁδῷ Ἀλεξανδρείας διέχουσα, Ταφόσιρις ὄνομα, ἵνα δὴ ταφῆναι τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ὅσιριν λέγουσιν.
- Aed 6 1 13 ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἄλλα τε πολλὰ καὶ τὰ τῶν ἀρχόντων καταλυτήρια καὶ λουτρῶνας ἐδεῖματο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς. Ταύτης δὲ τῆς Λιβύης ἔρημα μὲν τὰ πολλὰ τετύχηκεν εἶναι, ἀπημελημένα ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον.
- Aed 6 2 2 καὶ αὐτῆς δὲ προεγρηγορῶς ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς προμηθεῖ γνώμη, ὡς μή τι αὐτῇ παθεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς πρὸς Μαυρουσίων τῶν πλησιοχώρων ξυμβαίῃ, ὀχυρώματά τε δύο καὶ φυλακτήρια κατεστήσατο, ὧν θάτερον μὲν Παρατόνιον ὀνομάζουσιν, Ἀντίπυργον δὲ τὸ ἕτερον ἐπικέκληται, οὐ πόρρω Πενταπόλεως κείμενον. ^[5]
- Aed 6 2 3 διέχει δὲ ἡ Πεντάπολις Ἀλεξανδρείας ὁδῷ ἡμερῶν εἴκοσιν εὐζώνῳ ἀνδρί. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ Πενταπόλει καὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς Τεύχειραν τὴν πόλιν ἐρύματι ἐτειχίσατο ἐχυρωτάτῳ.
- Aed 6 2 5 καὶ Βερνίκης τὸν περίβολον ἐκ θεμελίων ἀνωκοδομήσατο τῶν ἐσχάτων.
- Aed 6 2 6 οὗ δὴ καὶ βαλανεῖον πεποιήται, δημοσίᾳ παρεχόμενον τῇ πόλει τὴν χρεῖαν.
- Aed 6 2 7 ἀλλὰ κἀν ταῖς Πενταπόλεως ἐσχατιαῖς, αἵπερ εἰσὶ τετραμμένοι πρὸς ἄνεμον νότον, ὀχυρώματα ἐν δυοῖν μοναστηρίοις ἐξείργασται, οἷσπερ Ἀγριολώδῃ τε καὶ Δινάρθισον ὀνόματά ἐστιν· ἅπερ ἐπιτειχίσματα κεῖται τοῖς ταύτῃ βαρβάροις, τῷ μὴ καταθέοντας ὡς λαθραϊότατα ἐπισκήπτειν ἐξαπινάϊως ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων.
- Aed 6 2 9 Ἔστι δὲ τις ἐνταῦθα πόλις, Πτολεμαῖς ὄνομα, τὸ μὲν παλαιὸν εὐδαίμων τε γεγενημένη καὶ πολυάνθρωπος, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ὕδατος ἀπορίᾳ πολλῇ ἐς ὀλιγανθρωπίαν ἀποκριθεῖσα.
- Aed 6 2 10 τῶν γὰρ οἰκητόρων ὁ πολὺς ὄμιλος δίψει ἐχόμενοι πολλῷ ἔμπροσθεν ἐνθὲνδε ἐξαναστάντες ἀπεχώρησαν ὅπῃ ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονεν.
- Aed 6 2 11 ἀλλὰ νῦν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνανεωσάμενος τὴν ὀχетаγωγίαν τῇ πόλει τὸ πρότερον αὐτῇ τῆς εὐδαιμονίας ἀπέδωκε σχῆμα. Πενταπόλεως δὲ πόλις ἐσχάτη ἐστὶ πρὸς δύοντά που τὸν ἥλιον, Βόρειον ὄνομα.
- Aed 6 2 12 οὗ δὴ τὰ ὄρη συννενευκότα τε πρὸς ἄλληλα, καὶ τῇ ἐνθὲνδε στενοχωρίᾳ συμπεφραγμένα, τῶν ἐπὶ τὴν χώραν εἰσόδων ἀποκεκλειῖσθαι τοὺς πολεμίους διασκευάζονται.
- Aed 6 2 13 ταύτην ὁ βασιλεὺς τὴν πόλιν ἀτειχίστον οὖσαν ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν, ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ λοιπὸν βεβαιότατα σὺν πάσῃ τῇ ἄμφ' αὐτὴν χώρᾳ διεπράξατο εἶναι. Πόλεις δὲ πού εἰσι δύο ἐπ' ὀνόματος ἐνὸς ὠκνημέναι.
- Aed 6 2 15

Αὐγίλα γὰρ ἑκατέρα ἐκλήθη. αὐται τοῦ Βορείου διέχουσιν ὁδῷ τεττάρων ἡμερῶν μάλιστα εὐζώνῳ ἀνδρί, τετραμμέναι μὲν αὐτοῦ πρὸς ἄνεμον νότον, ἀρχαῖαι δὲ οὔσαι καὶ τῶν οἰκητόρων ἀρχαιοτρόπα τὰ ἐπιτηδεύματα ἔχουσαι· θρησκείαν γὰρ πάντες καὶ εἰς ἐμὲ τὴν τῆς πολυθεΐας ἐνόσουν. ^[5]

Aed 6 2 16 ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ τῷ τε Ἀμμωνι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι ἀνέκειτο ἔδη.

Aed 6 2 17 οἷς δὴ καὶ ἐσφαγιάζοντο μέχρι ἐς τὴν Ἰουστινιανοῦ βασιλείαν οἱ ἐπιχώριοι.

Aed 6 2 18 ἦν δὲ καὶ ὁμιλος αὐτοῖς τῶν ἱεροδούλων καλουμένων πολὺς. νῦν δὲ δὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος οὐχ ὅσον ἐς τὰ σώματα τοῖς κατηκόοις ἐκποριζόμενος τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς διασώσασθαι ἐν ἐπιμελείᾳ ποιούμενος, καὶ τῶν ταύτῃ ὥκημένων ἀνθρώπων κατὰ πάντα προϋνόησε τρόπον. ^[5]

Aed 6 2 19 τὰ τε γὰρ ἄλλα διαφερόντως αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῇ ἀπηξίωσε καὶ τὴν τῆς εὐσεβείας ἐδίδαξε δόξαν Χριστιανούς πανοικεσίᾳ πεπονημένους καὶ μεταπορευόμενος λελυμασμένα σφίσι τὰ πάτρια ἦθη. οἷς δὴ καὶ νεῶν τῆς θεοτόκου ἐδείματο, φυλακτήριον ταῖς πόλεσι τῆς τε σωτηρίας καὶ τῆς ἀμφὶ τῇ δόξῃ ἀληθείας ἐσόμενον.

Aed 6 2 20 ταῦτα μὲν οὖν τῇδὲ πη ἔσχε. Βόρειον δὲ ἡ πόλις Μαυρουσίοις γειτνιώσα βαρβάροις φόρου ὑποτελὲς οὐ γεγένηται ἐς τόδε τοῦ χρόνου· οὐδέ τινες πώποτε δασμολόγοι ἢ φορολόγοι ἐς αὐτὴν ἵκοντο, ἐξ οὗ γεγονάσιν ἄνθρωποι.

Aed 6 2 22 οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ὥκνητο ἐκ παλαιοῦ αὐτῶν ἄγχιστα· οὗ δὴ καὶ νεῶς ἦν ἀρχαῖος αὐτοῖς, ὃνπερ ἐσέβοντό τε καὶ ἐτεθήπεσαν μάλιστα, δειμαμένου τοῦτο Σολομῶνος, ὥσπερ φασί, βασιλεύοντος Ἑβραίων τοῦ ἔθνους.

Aed 6 2 23 ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἅπαντας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς μεταγνῶναί τε τὰ πάτρια ἦθη, καὶ Χριστιανούς γεγενέσθαι διαπραζάμενος, τοῦτον δὴ τὸν νεῶν ἐς ἐκκλησίας μεθρημόσατο σχῆμα. Μετὰ τούτους αἱ Σύρτεις εἰσὶν αἱ μεγάλαι ὠνομασμέναι.

Aed 6 3 1 ἐφ' οὗ δὲ εἰσι σχήματος αὐται, καὶ ὅτου δὴ ἔνεκα τούτου μεταλαγχάνουσι τοῦ ὀνόματος, ἐγὼ δηλώσω. προβέβληταί τις ἐνταῦθα ἡϊών· σχιζομένη δὲ αὐτὴ τῇ τῆς θαλάσσης ἐπιρροῇ, τῷ τε ῥοθίῳ ἀφανιζομένη, ἀποβαίνειν δοκεῖ, καὶ ἐφ' ἑαυτὴν ὑποχωροῦσα ὀπίσω ἰέναι· ἐς κόλπον δὲ μηνοειδῇ ἐπὶ μακρότατον τέτραπται.

Aed 6 3 3 καὶ ὁ μὲν ἀρχομένης πλευρᾶς διάπλους ἐς τετρακοσίους διήκει σταδίους· τοῦ δὲ μηνοειδοῦς τὸ περίμετρον ἐς ἡμερῶν ἕξ ὁδὸν κατατείνει.

Aed 6 3 4 ταύτης γὰρ ἡ θάλασσα πεπιεσμένη τῆς ἡπείρου ἐντὸς τὸν κόλπον ποιεῖται.

Aed 6 3 5 ἐπειδάν τε ναῦς ἀνέμῳ ἢ κλύδωνι βιαζομένη τοῦ διάπλου ἐντὸς ὑπὲρ τοῦ μηνοειδοῦς τὴν ἀρχὴν γένηται, τὸ ἐνθένδε αὐτῇ ἐπανιέναι ἀμήχανά ἐστιν, ἀλλὰ συρομένη τὸ λοιπὸν ἔοικε, καὶ διαφανῶς ἐπίπροσθεν αἰετὶ ἐλκομένη.

Aed 6 3 6 καὶ ἀπ' αὐτοῦ, οἶμαι, τὸν χῶρον οἱ πάλοι ἄνθρωποι τοῦ πάθους τῶν νεῶν ἔνεκα Σύρτεις ὠνόμασαν.

Aed 6 3 7 οὐ μὴν οὐδὲ διανεῦσαι τοῖς πλοίοις ἄχρι ἐς τὴν ἡϊόνα δυνατὰ γεγένηται. πέτραι γὰρ ὕφαλοι διακεκληρωμέναι τὰ πλεῖστα τοῦ κόλπου πλώϊμα οὐ ξυγχωροῦσιν ἐνταῦθα εἶναι, ἀλλ' ἐν τοῖς βράχεσι τὰς ναῦς διαχρῶνται.

Aed 6 3 8 μόνους δὲ τοῖς λέμβοις οἱ πλωτῆρες τούτων δὴ τῶν νηῶν οἱοί τε εἰσι διασώζεσθαι, ἂν οὕτω τύχοι, μετὰ κινδύνων τὰς διεξόδους ποιούμενοι. Τριπόλεως τῇδε τῆς καλουμένης τὰ ὄρια ἐστί.

Aed 6 3 9 Μαυρούσιοί τε βάρβαροι ἐνταῦθα οἰκοῦσι, Φοινικικὸν ἔθνος. οὗ δὴ καὶ πόλις ἐστὶ Κιδαμὴ ὄνομα.

Aed 6 3 10

ἐνταῦθά τε Μαυρούσιοι ὥκηνται Ῥωμαίων ἔνσπονδοι ἐκ παλαιοῦ ὄντες· οἵπερ ἅπαντες πεισθέντες Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ, δόγματι τῷ Χριστιανῶν ἐθελούσιοι προσεχώρησαν.

Aed 6 3 11 Πακᾶτοι δὲ οὗτοι τανῦν οἱ Μαυρούσιοι ἐπικαλοῦνται, ἐπεὶ πρὸς Ῥωμαίους ἀεὶ σπονδὰς ἔχουσι. πάκεν γὰρ τὴν εἰρήνην τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ.

Aed 6 3 12 Πενταπόλεως δὲ Τρίπολις ἡμερῶν διέχει ὁδῷ εἴκοσιν εὐζώνῳ ἀνδρὶ. Πόλις ἐνθένδε ἡ Λεπτιμάγνα ἐκδέχεται, μεγάλη μὲν καὶ πολυάνθρωπος τὸ παλαιὸν οὔσα, ἔρημος δὲ χρόνῳ ὕστερον γεγενημένη ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, ψάμμου τε πλήθει τὰ πολλὰ τῷ ἀπημελῆσθαι καταχωσθεῖσα.

Aed 6 4 2 καὶ ταύτης δὲ τὸν περίβολον ἐκ τῶν θεμελίων ὁ καθ' ἡμᾶς ὠκοδομήσατο βασιλεὺς, οὐ τοσοῦτον μέντοι, ὅσος τὸ πρότερον ἦν, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἥσσονα, ὥς μὴ τῷ μεγέθει σφαλερὰ καὶ αὐθις ἡ πόλις εἴη, καὶ πολεμίους μὲν ἀλωτῇ, ψάμμῳ δὲ πρόχειρος. ^[5]

Aed 6 4 3 νῦν δὲ δὴ τῆς πόλεως τὸ μὲν καταχωσθὲν ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος εἶασεν οὕτω δὴ ψάμμῳ ἐς λόφους συνειλεγμένη κεκαλυμμένην, τὴν δὲ λοιπὴν ἐτειχίσατο ἐν τῷ τῆς οἰκοδομίας ἐχυρῷ μάλιστα.

Aed 6 4 4 καὶ ἱερὸν μὲν ἀξιοθέατον τῇ θεοτόκῳ τῇδε ἀνέθηκεν, ἐκκλησίας δὲ τέτταρας ἐδείματο ἄλλας.

Aed 6 4 5 πρὸς δὲ καὶ ἀνωκοδομήσατο τὰ τῇδε γεγονότα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις καὶ καταπεπτωκότα βασιλεία, Σεβήρου βασιλέως τοῦ παλαιοῦ ἔργον· ὃς δὲ ἐνθένδε ὀρμώμενος μνημεῖα τῆς εὐδαιμονίας τὰ βασιλεία τάδε ἀπέλιπεν. Ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα γενόμενος τοῦ λόγου τὸ ξυνενεχθὲν ἐπὶ Λεπτιμάγνης ἐν χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς ὥς ἥκιστα στωπήσομαι. ^[5]

Aed 6 4 6 ἥδη μὲν Ἰουστινιανοῦ τὴν βασιλείαν παραλαβόντος, οὕπῳ δὲ πόλεμον τὸν Βανδιλικὸν ἀνηρημένου, Μαυρούσιοι βάρβαροι, οἱ Λευάθαι καλούμενοι, βιασάμενοι τοὺς Λιβύης τότε κυρίους Βανδύλους, ἔρημον ἀνθρώπων τὴν Λεπτιμάγναν παντάπασι κατεστήσαντο. ^[5]

Aed 6 4 7 ἐν χώροις δὲ λοφώδεσι ζῶν τοῖς ἡγεμόσι διατριβὴν τινα ἔχοντες Λεπτιμάγνης οὐ πολλῷ ἄποθεν, φλόγα πυρὸς ἐξαπινάϊως ἐν μέσῃ τῇ πόλει τεθέανται.

Aed 6 4 8 πολεμίους τε ὑποτοπήσαντες ἐνδήμους ἐνταῦθα γενέσθαι, δρόμῳ ἐπ' αὐτοὺς ἐβοήθουν πολλῷ.

Aed 6 4 9 ἀνθρώπων τε οὐδένα εὐρόντες ἐπὶ τοὺς μάντις τὸ πρᾶγμα ἤγον, οἳ δὲ τῷ ζυμβεβηκότι τεκμηριούμενοι τὴν Λεπτιμάγναν οὐκ εἰς μακρὰν οἰκισθήσεσθαι προὔλεγον.

Aed 6 4 10 οὐ πολλῷ τε ὕστερον ἀφικόμενος ὁ τοῦ βασιλέως στρατὸς Λιβύην τε τὴν ἄλλην καὶ Τρίπολιν ἔσχε, Βανδύλων τε καὶ Μαυρουσίων καθυπέρτερος τῷ πολέμῳ γεγενημένος. ἐγὼ δὲ ὅθεν τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποιησάμην ἐπάνειμι. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ πεποίηται, τὸν τε περίβολον τῆς πόλεως ἐκ θεμελίων τῶν ἐσχάτων ὠκοδομήσατο, καὶ τοῖς τε βαλανείοις τοῖς τε ἄλλοις πᾶσιν ἐς πόλεως αὐτὴν κατεστήσατο σχῆμα. ^[5]

Aed 6 4 12 τοὺς τε πλησιοχώρους αὐτῇ βαρβάρους, οἱ Γαδαβιτανοὶ ἐπικαλοῦνται, κατακόρως ἐς τόδε τοῦ χρόνου τὴν Ἑλληνικὴν καλουμένην ἀθεΐαν δοξάζοντας, Χριστιανούς διεπράξατο γενέσθαι τανῦν προθυμίᾳ τῇ πάσῃ.

Aed 6 4 13 ἀλλὰ καὶ Σαβραθὰν ἐτειχίσατο πόλιν, οὗ δὲ καὶ λόγου ἀξίαν πολλοῦ ἐκκλησίαν ἐδείματο. Πόλεις δὲ δύο εἰσὶ ταύτης ἐν ἐσχάτῳ τῆς χώρας, Τάκαπά τε καὶ Γίργις, ὧν δὲ κατὰ μέσον Σύρτεις τὰς μικρὰς ζυμβαίνει εἶναι.

Aed 6 4 15 ἐνταῦθα γίνεται τι ἐς ἡμέραν ἐκάστην θαυμάσιον ἡλίκον. ἡ θάλασσα ἐν στενῷ θλιβομένη ἀπεργάζεται μηνοειδῆ κόλπον, ἥπερ γίνεσθαι καὶ <κατὰ> τὰς ἄλλας Σύρτεις ἐρρήθη.

Aed 6 4 16 ἀναβαίνει δὲ εἰς τὴν ἡπειρον πλέον ἢ ὁδῷ ἡμέρας εὐζώνῳ ἀνδρὶ, ἀμφὶ τε τὰ πρὸς ἐσπέραν ἐπάνεισιν αὐθις, ἐπιλιποῦσα ἐπὶ ξηροῦ τὴν ἡϊόνα ταύτην κατὰ ταῦτα ταῖς ἄλλαις ἀκταῖς.

- Aed 6 4 17 οἱ τε ναῦται εἰς τὴν ἡπειρον ἀναγόμενοι θάλασσαν ἐπὶ καιροῦ γεγεννημένην, τῆς μὲν ἡμέρας ὡς πορρωτάτω τὰ εἰωθότα ναυτίλλονται, ἀμφὶ δείλην δὲ πάντως ὀψίαν ὡς ἐν γῇ αὐλισόμενοι συσκευάζονται, κοντοὺς τινὰς ἐν παρασκευῇ μακροὺς ἔχοντες. ^[5]
- Aed 6 4 18 ἐπειδάν τε τάχιστα τοῦ ῥοθίου αἰσθωνται ὑπόπτως ἐς τὴν ἀναχώρησιν ἔχοντος, οἶδε τοὺς κοντοὺς ἔχοντες καὶ διαχειρίζοντες ἐκπηδῶσιν [ἐν] ὁκνήσει οὐδεμιᾶ ἐκ τῆς νεώς.
- Aed 6 4 19 νηχόμενοι δὲ πρῶτον, εἴτα ἐστήκασιν, ἥνίκα ἂν σφίσι τὸ ὕδωρ οὐχ ὑπεραίροι τὰ πρόσωπα.
- Aed 6 4 20 ἔκ τε τῶν ἄκρων τοὺς κοντοὺς ἐπὶ τῆς γῆς προσοιδίσαντες ἐν ξηρῷ ἤδη γεγεννημένης ἢ ἐσομένης αὐτίκα δὴ μάλα, ὀρθοὺς ἰστᾶσιν, ὑποκεισομένους τῷ πλοίῳ καὶ μετεωρίσοντας ἐκατέρωθεν, ὡς μὴ ἐπικλῖναν ἐπὶ θάτερα συντριβὲς γένηται.
- Aed 6 4 21 τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὄρθρου βαθέος ἢ μὲν ἡπειρος μεταμφιασμένη τὴν θάλασσαν ἐπικυρτοῦται κυμαίνουσα, τὰ δὲ πλοῖα ἐπαιρόμενα πλεῖ.
- Aed 6 4 22 οἱ τε ναῦται περιελόντες ἐπικαιριώτατα τοὺς κοντοὺς ναυτίλλονται αὐθις.
- Aed 6 4 23 παράλλαξιν τε οὐδεμίαν τοῦ ἔργου γενέσθαι ξυμβαίνει, ἀλλ' ἐς ἡμέραν ἐκάστην ἢ τῶν στοιχείων διαδοχὴ ἐπιγίνεται. Μετὰ δὲ Τρίπολιν τε καὶ Σύρτεις ἡμεῖς ἐπὶ Λιβύην τὴν ἄλλην ἴωμεν.
- Aed 6 5 2 ἀρκτέον δὲ ἡμῖν ἐκ Καρχηδόνας, ἢ μεγίστη τε καὶ ἀξιολογωτάτη τῶν τῇδε πόλεων τυγχάνει οὔσα, τοσοῦτον πρότερον ὑπειποῦσιν, ὡς ἥνίκα Γιζέριχός τε καὶ Βανδίλοι Λιβύην ἔσχον, ἐνθύμημα ἐπιγέγονεν αὐτοῖς ἀξιώλεθρόν τε καὶ πρέπον βαρβάροις.
- Aed 6 5 3 ἄμεινον γὰρ ἐλογίσαντο σφίσι τὰ πράγματα ἔξω ἀτειχίστων ὄντων τῶν τῇδε χωρίων, ὡς μή τι καταλαβόντες αὐτῶν Ῥωμαῖοι Βανδίλους κακουργεῖν ἔχοιεν.
- Aed 6 5 4 ἅπαντα οὖν τὰ τεῖχη ἐς τὸ ἔδαφος καθεῖλον εὐθύς. βάρβαροι γὰρ ἅπαντες ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ἐπὶ πονηρῷ τῷ Ῥωμαίων βουλευόνται μὲν ὡς ὀξύτατα, ἐπιτελοῦσι δὲ ὡς ταχύτατα, ὅσα ἂν αὐτοῖς δοκοῦντα εἴη.
- Aed 6 5 5 μόνον δὲ αὐτοῖς τό τε Καρχηδόνας καὶ ὀλίγα ἄττα ἐφ' οὗπερ ἦσαν σχήματος ἔμειναν, ὧν περ ἐπιμελεῖσθαι ἀπαξιοῦντες, διαφθορεῖν αὐτὰ τῷ χρόνῳ ἀφῆκαν.
- Aed 6 5 6 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς (ἀνθρώπων μὲν οὐδενὸς ἐπαινοῦντος, ἀλλὰ καὶ πεφρικότων τὸ ἔργον ἀπάντων, μόνου δὲ τοῦ θεοῦ εἰσηγουμένου τε καὶ ἐπαγγελλομένου καὶ ξυλλαμβάνοντος) Βελισάριόν τε καὶ στράτευμα ἐπὶ Λιβύην πέμψας, Γελίμερά τε καὶ δύναμιν τὴν Βανδίλων καθεῖλε, πολλοὺς μὲν κτείνας τοὺς δὲ λοιποὺς δορυαλώτους πεπονημένους, ἥπερ μοι ἐν λόγοις τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται. ^[5]
- Aed 6 5 7 καὶ τὰ μὲν καθηρημένα τῶν ἐν Λιβύῃ ὀχυρωμάτων ἀνενέωσατο ἅπαντα, ἕτερα δὲ παμπληθῇ ἐπετεχνήσατο νεοχώσας αὐτός. Πρῶτα μὲν οὖν Καρχηδόνας, τῆς νῦν καὶ Ἰουστινιανῆς, ὡς τὸ εἰκός, καλουμένης ἐπεμελήσατο, διερρηκότα μὲν τὸν περίβολον ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα, καὶ τάφρον ἐν περιδρόμῳ διορύξας οὐ πρότερον οὔσαν.
- Aed 6 5 9 ἀνέθηκε δὲ καὶ ἱερὰ τεμένη, τῇ μὲν θεοτόκῳ, ὅπερ ἐν Παλατίῳ ἐστὶ, καὶ τούτου ἐκτὸς τῶν τινι ἐπιχωρίων <ἀγίων> ἀγία Πρίμη.
- Aed 6 5 10 ἔτι μέντοι καὶ στοὰς ἐκατέρωθι τῆς Μαριτίμου ἀγορᾶς καλουμένης ἐδείματο, καὶ βαλανεῖον ἐν δημοσίῳ ἀξιοθέατον, ὅπερ ἐπωνύμως τῇ βασιλίδι Θεοδωριανὰς ἐπωνόμασαν.
- Aed 6 5 11 ἐδείματο δὲ καὶ μοναστήριον τοῦ περιβόλου ἐντὸς ἐπιθαλασσίδιον, ἄγχιστα τοῦ λιμένος, ὅπερ Μανδράκιον ὀνομάζουσιν, ἐρύματί τε αὐτὸ ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν φρούριον ἀνανταγώνιστον ἀπειργάσατο. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ Καρχηδόνας τῆς νέας Ἰουστινιανῶ εἵργασται.
- Aed 6 5 12

ἐν δὲ χώρᾳ τῇ ἄμφ' αὐτήν, ἣ Προκονσουλαρία ὠνόμασται, πόλις ἀτείχιστος ἦν, Βάγα ὄνομα, μὴ ὅτι βαρβάροις ἐπιούσιν, ἀλλὰ καὶ τύχῃ τινὶ παριοῦσιν ἄλωτῇ οὔσα.

Aed 6 5 13 ταύτην ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς πόλιν τε διεπράξατο εἶναι καὶ τοὺς οἰκήτορας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διασώσασθαι οἷαν τε εἶναι. οἱ δὲ τετυχηκότες τῆς χάριτος ἐς τὴν τῆς βασιλίδος τιμὴν Θεοδωριάδα καλοῦσι τὴν πόλιν.

Aed 6 5 15 φρούριον δὲ ὥκοδομήσατο ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ὃ Τούκκα καλοῦσιν. Ἐν Βυζακίῳ δὲ πόλις, Ἀδράμυτος ὄνομα, ἐν τῇ παραλίᾳ οἰκεῖται, μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος ἐκ παλαιοῦ οὔσα, καὶ δι' αὐτὸ τὸ τῆς μητροπόλεως ὄνομά τε καὶ ἀξίωμα κληρωσαμένη ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἐπεὶ πρώτην αὐτὴν μεγέθει τε καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονία ζυμβαίνει εἶναι. ^[5]

Aed 6 6 2 ταύτης Βανδίλοι μὲν τὸν περίβολον ἐς ἔδαφος καθεῖλον, ὥς μή ποτε Ῥωμαῖοι αὐτῆς ἀντιλαβέσθαι δυνατοὶ εἶεν. Μαυρουσίους τε καταθέουσι τὰ ἐκείνῃ χωρία ἐν ἐπιτηδεῖω ἀπέκειτο.

Aed 6 6 3 Λίβρες δὲ κατὰ ταύτην οἰκήτορες, ὅσα γε δυνατὰ τῆς σφῶν σωτηρίας ἐπιμελούμενοι, τὰ διηρημένα τῶν τοίχων ἀποτριγχώσαντες, τὰς οἰκίας ἀλλήλαις ἐνήψαν· ἐξ ὧν δὲ τοῖς ἐπιούσι διαμαχόμενοι ἔν τε τῷ σφαλερῷ τῆς ἐλπίδος καὶ τῷ ἐπικινδύνῳ ἡμύνοντο.

Aed 6 6 5 ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τριχὸς ἡ σωτηρία διηνεκὲς καὶ ἐπὶ θατέρου σκέλους ἐστῶσα, πολемуμένοις μὲν ὑπὸ τῶν Μαυρουσίων, ὑπὸ δὲ τῶν Βανδύλων ἀμελουμένοις. ἀλλ' ἡνίκα Λιβύης κύριος τῷ πολέμῳ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς γέγονε, τεῖχος τε τῇ πόλει εὐμέγεθες ἄγαν περιβαλὼν καὶ φρουρὰν ἐνταῦθα στρατιωτῶν καταστησάμενος ἀξιόχρεων θαρσεῖν τε ὑπὲρ ἀσφαλείας τοὺς τῇδε ὥκημένους πεποιήται ἀφροντιστῆσαί τε πολέμιων ἀπάντων. ^[5]

Aed 6 6 7 διὸ δὲ αὐτὴν καὶ Ἰουστινιανὴν καλοῦσι τανῦν, σῶστρα τῷ βασιλεῖ ταῦτα ἐκτίνοντες, μόνῃ τοῦ ὀνόματος τῇ παρενθήκῃ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπιδεικνύμενοι, ἐπεὶ ἄλλο οὐδὲν ὅτῳ ἂν καὶ βασιλέως τὴν ἀγαθοεργίαν ἀμείβοντο οὔτε αὐτοὶ εἶχον οὔτε οὗτος ἐβούλετο. Ἦν δέ τι καὶ ἄλλο ἐν τῇ τοῦ Βυζακίου παραλίᾳ χωρίον, ὅπερ ἐκάλουν Καπούτβαδα οἱ ἐπιχώριοι. ^[5]

Aed 6 6 8 ἐνταῦθα καταπλεύσας τὰ πρῶτα ὁ τοῦ βασιλέως στόλος Λιβύων τῆς γῆς ἐπεβάτευεν, ἡνίκα ἐπὶ Γελίμερά τε καὶ Βανδύλους ἐστράτευεν.

Aed 6 6 9 οὗ δὲ καὶ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο καὶ λόγου κρεῖσσον ἐς τὸν βασιλέα ἐπιδέδεικται ὁ θεὸς δῶρημα, ὅπερ μοι ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις.

Aed 6 6 10 ἀνύδρου γὰρ τοῦ χωρίου τὰ μάλιστα ὄντος, ὕδατός τε ἀπορία πολλῇ πιεζομένου τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, ἡ γῆ, πρότερον ἐπὶ ξηροῦ βεβαιότατα οὔσα, πηγὴν ἀνήκεν, οὗ δὲ τὸ χαράκωμα οἱ στρατιῶται εἰργάζοντο. οἱ μὲν γὰρ ὥρυsson, ἡ δὲ ἀνεβλύστανεν.

Aed 6 6 11 ἦ τε γῆ αὐχμὸν ἀποβαλοῦσα τὸν ἐπιχώριον καὶ μεθαρμοσαμένη τὴν αὐτῆς φύσιν ὕδατι ποτίμῳ ὑγρὰ ἐγεγόνει.

Aed 6 6 12 ταύτῃ τε τὸ λοιπὸν ἐν ἐπιτηδεῖῳ στρατοπεδεύσαντές τε καὶ αὐλισάμενοι, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὥς ἐς τὴν μάχην συσκευασάμενοι, ἵνα τὰ ἐν μέσῳ συντέμῳ, Λιβύην ἔσχον.

Aed 6 6 13 μαρτυρίῳ τοίνυν διηνεκεῖ τὸ τοῦ θεοῦ δῶρον πιστούμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ᾧ δὲ βουλομένῳ τὰ ἀμηχανώτατα εὐκόλα γίνεται, ἐς πόλιν αὐτίκα μεταβιβάσαι τὸ χωρίον τοῦτο βεβούλευται, τείχει μὲν ἐρυμνῇ, τῇ δὲ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐς πόλεως ὄγκον ὑπογεγραμμένην εὐδαίμονος, καὶ γέγονεν ἔργον τὸ τοῦ βασιλέως ἐνθύμημα. ^[5]

Aed 6 6 14 τεῖχος τε γὰρ ἀποτετόρνενται καὶ πόλις, καὶ ἀγροῦ τύχῃ ἐξαπινάϊως ἀμείβεται.

Aed 6 6 15 οἱ τε ἄγροικοι τὴν ἐχέτλην ἀπορριψάμενοι πολιτικῶς βιοτεύουσιν, οὐκ ἄγροικον δίαιταν ἔτι, ἀλλ' ἀστείαν διαχειρίζοντες.

Aed 6 6 16

ἐπεὶ καὶ ἀγοράζουσιν ἐνταῦθα διημερεύοντες, καὶ ὑπὲρ τῶν σφίσιν ἀναγκαίων ἐκκλησιάζουσι, καὶ ἀγορὰν ἀλλήλοις συμβάλλουσι, τᾶλλα τε ἅπαντα πράσσουσιν ὅσα δὴ ἐς πόλεως ἀξίωμα ἦκει. Ταῦτα μὲν ἐν Βυζακίῳ τῷ ἐπιθαλασσίῳ πεποιήται.

Aed 6 6 17 κατὰ δὲ τὴν μεσόγειαν ἐς τῆς χώρας τὰ ἔσχατα, ἵνα δὴ αὐτὴν βάρβαροι προσοικοῦσι Μαυρούσιοι, ἐπιτειχίσματα κατ' αὐτῶν πεποιήται δυνατώτατα, ἐξ ὧν δὴ οὐκέτι οἰοί τε εἰσι καταθεῖν τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν.

Aed 6 6 18 πόλεις τε γὰρ τὰς ἐνταῦθα οὖσας ἐν ἐσχατιᾷ τῆς χώρας ἐκάστην τείχεσιν ἐχυροῖς ἄγαν περιβαλὼν, αἷς αἱ προσηγορίαι Μάμμης τε καὶ Τελεπτή καὶ Κούλουλις, καὶ φρούριον τειχισάμενος, ὅπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Αὐμέτρα, ἐχεγγύους ἐνταῦθα φρουροὺς στρατιωτῶν κατεστήσατο. Τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ Νουμιδίων τῇ χώρᾳ τειχίσματί τε καὶ στρατιωτῶν φυλακτηρίοις τὴν ἀσφάλειαν προσεποίησεν, ὧν περ ἕκαστα ἐρῶν ἔρχομαι. ^[5]

Aed 6 7 2 ὄρος ἐστὶν ἐν Νουμιδίᾳ, ὅπερ Αὐράσιον ἐπικέκληται, οἶον δὴ γῆς τῆς οἰκουμένης ἐτέρωθι ὡς ἥκιστα ξυμβαίνει εἶναι.

Aed 6 7 3 τοῦτο γὰρ τὸ ὄρος οὐρανόμηκες μὲν ἐν τῷ ἀποτόμῳ ἀνέχει, ἐς περίμετρον δὲ ἡμερῶν μάλιστα διήκει ὁδῷ τριῶν. καὶ προσιόντι μὲν ἀπρόσβατόν ἐστιν, ἀνάβασιν οὐδεμίαν ὅτι μὴ ἐν ἀποκρήμνῳ ἔχον.

Aed 6 7 4 ἄνω δὲ γενομένῳ γεώδης τε ἡ χώρα καὶ ὁμαλὴ τὰ πεδία καὶ ὁδοὶ προσηνεῖς, λειμῶνες εὖνομοι, παράδεισοι κατάφυτοι δένδροις, ἀρόματα πάντα. καὶ πηγαὶ μὲν ἀποβλύζουσαι τῶν τῆδε σκοπέλων, γαληνὰ δὲ τὰ ὕδατα, καὶ ποταμοὶ πλήθει ῥοθίου ἐπικυρτούμενοι, καὶ τὸ δὴ πάντων παραδοξότατον, τὰ τε λήϊα καὶ τὰ δένδρα ἐν τούτῳ τῷ ὄρει διπλάσιον μεγέθους πέρα τὸν καρπὸν φέρουσιν ἢ ἐν Λιβύῃ τῇ ἄλλῃ πέφυκε γίνεσθαι. ^[5]

Aed 6 7 6 τὰ μὲν οὖν ὄρους τοῦ Αὐρασίου ταύτῃ πη ἔχει. Βανδίλοι δὲ αὐτὸ σὺν πάσῃ Λιβύῃ τὸ κατ' ἀρχὰς εἶχον, οὓς δὴ Μαυρούσιοι ἀφελόμενοι τῆδε ἰδρύσαντο.

Aed 6 7 7 Μαυρουσίους δὲ καὶ Ἰαῦδαν, ὃς αὐτῶν ἦρχεν, ἐξελάσας ἐνθὲνδε Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, τῇ ἄλλῃ προσεποίησε Ῥωμαίων ἀρχῇ.

Aed 6 7 8 προνοήσας τε ὡς μὴ καὶ αὐθις οἱ βάρβαροι κακουργοῖεν ἐνταῦθα ἰόντες, πόλεις μὲν ἀμφὶ τὸ ὄρος ἐρήμους τε καὶ ἀτειχίστους τὸ παράπαν εὐρὼν ἐτειχίσατο, Πεντεβαγάνην τε λέγω καὶ Φλωρεντιανὴν καὶ Βάδην τε καὶ Μήλεον καὶ Ταμουγάδην, ἔτι μέντοι καὶ φρούρια δύο Δάβουσιν τε καὶ Γαιανά, φυλακτήρια δὲ στρατιωτῶν διαρκῇ ἐνταῦθα καταστησάμενος, οὐδεμίαν τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις ἐλπίδα τῆς ἐπὶ τὸ Αὐράσιον ἐπιβουλῆς ἀπελίπετο. ^[5]

Aed 6 7 9 καὶ χώραν δὲ τὴν ὑπὲρ τὸ Αὐράσιον ὑπὸ Βανδίλοις ὡς ἥκιστα οὔσαν τοὺς Μαυρουσίους ἀφείλετο. πόλεις τε ἐνταῦθα ἐτειχίσατο δύο, τὴν τε Φρίκην καὶ Σίτιφιν.

Aed 6 7 10 ἐν δὲ δὴ πόλεσι ταῖς ἐπὶ Νουμιδίας τῆς ἄλλης κειμέναις ἀνανταγώνιστα ἐρύματα κατεστήσατο. αἷς αἱ προσηγορίαι αἶδε εἰσὶ Λαριβουζουδούων, Παρατουρῶν, Κιλανά, Σικκαβενερία, Τίγισις, Λαμφουαομβά, Καλαμάα, Μέδαα, Μέδελα.

Aed 6 7 11 ἔτι μέντοι καὶ φρούρια δύο, ἡ Σκιλὴ τε καὶ Φώσαλα. ταῦτα μὲν ὧδέ πη ἔσχε. Πόλις δὲ πού ἐστιν ἐν τῇ νήσῳ Σαρδοῖ, ἣ νῦν Σαρδινία καλεῖται, Τραϊανοῦ [φρούριον] Φόρον αὐτὴν καλοῦσι Ῥωμαῖοι.

Aed 6 7 13 ταύτην τειχὴν πεποιήται Ἰουστινιανός, οὐ πρότερον οὔσαν, ἀλλὰ Μαυρουσίους τοῖς νησιώταις, οἱ Βαρβαρικῖνοι ἐπικαλοῦνται, ὅπνῃκα ἂν ληΐζεσθαι βουλομένοις ἦ, ἐν προχείρῳ κειμένην. Ἐν δὲ Γαδείοις, κατὰ θάτερα τῶν Ἡρακλέους στηλῶν, ἡ τοῦ πορθμοῦ ἐν δεξιᾷ ἐστὶ, κατὰ τὴν Λιβύης ἀκτὴν φρούριον ἦν ποτε Σέπτον ὄνομα, ὅπερ ἐδείμαντο μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαῖοι, Βανδίλων δὲ οὐκ ἐπιμελουμένων καθεῖλεν ὁ χρόνος.

Aed 6 7 15 ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τείχει μὲν ἐρυμνόν, φυλακτηρίῳ δὲ ἰσχυρόν
κατεστήσατο.

Aed 6 7 16 οὗ δὴ καὶ νεὼν ἀξιοθέατον τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ἀναψάμενος μὲν ἐπ' αὐτῆς τὰ τῆς πολιτείας
προοίμια, παντὶ δὲ ἀνθρώπων τῷ γένει ταύτῃ ἅμαχον τὸ φρούριον τοῦτο ποιούμενος. Ἀλλὰ
ταῦτα μὲν τοιαῦτά ἐστιν.

Aed 6 7 17 ἀμφίλεκτον δὲ οὐδὲν γέγονεν, ἀλλ' ἔνδηλον ἀνθρώποις διαφανῶς πᾶσιν, ὥς ἐκ τῶν ἐφ' ὧν
ὀρίων ἄχρι ἐς δύοντά που τὸν ἥλιον, ἃ δὴ πέρατά ἐστι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, οὐκ ἐρύμασι
μόνοις, ἀλλὰ καὶ στρατιωτῶν φυλακτηρίοις Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὴν πολιτείαν ἐκρατύνατο.
[5]

Aed 6 7 18 ὅσα μὲν οὖν τῶν Ἰουστινιανοῦ οἰκοδομημάτων μαθεῖν ἴσχυσα ἢ αὐτόπτης γεγενημένος ἢ τῶν
θεασαμένων αὐτήκοος, ὅση δύναμις τῷ λόγῳ ἐπῆλθον.

Aed 6 7 19 ἐξεπίσταμαι δὲ ὥς πολλά με καὶ ἄλλα παρῆλθεν εἰπεῖν ἢ ὅχλῳ λαθόντα ἢ παντάπασιν ἄγνωστα
μείναντα.

Aed 6 7 20 ὥστε εἴ τῳ διὰ σπουδῆς ἔσται διερευνήσασθαι τε ἅπαντα καὶ τῷ λόγῳ ἐνθεῖναι, προσέσται
αὐτῷ τά τε δέοντα πεπραχέναι καὶ φιλοκάλου κλέος ἀπενεγκεῖν.